

विश्वासीहरूका निम्ति लेखिएको
पवित्र बाइबलको टिप्पणी

पावलले लेखेका
पास्टरीय पत्रहरूको
टिप्पणी

(तिमोथीका पहिलो र दोस्रो पत्र र तीतसको पत्र)

विलियम म्याक डोनाल्ड

Title of the English Original:

Believer's Bible Commentary by William MacDonald

Indian Publisher of the English Original:

**Authentic Media, Medchal Road, Suchitra Junction,
Secunderabad – 500 067, India**

ISBN of the English Original: ISBN 9789381905593

Copyright of the English Original: © 1995 by Christian
Mission in Many Lands, Inc. P.O. Box 13, Spring Lake, NJ
07762, USA www.cmml.us

Copyright of the Nepali translation: © 2015 by Christian
Mission in Many Lands, , Inc. P.O. Box 13, Spring Lake,
NJ 07762, USA www.cmml.us

Publisher of the Nepali translation:

जीवन मार्ग प्रकाशन
पी.ओ. बक्स नं. २३
पी.ओ. कालिम्पोङ्ग - ७३४३०१
दार्जीलिङ्ग, पश्चिम बंगाल
भारत

Printed at:

पावलले लेखेका पास्टरीय पत्रहरू

भूमिका

‘ख्रीष्टको मण्डलीको इतिहासमा यी पास्टरीय पत्रहरूको भूमिका ठूलो छ; अनि यी पत्रहरू नयाँ नियमको कानूनमा समावेश गरिएको कुरा धेरै पल्ट असल ठहरियो । यी पत्रहरूको विशेषता र यीप्रतिको आकर्षणचाहिँ यिनमा पाइने व्यावहारिक खाँटी अर्तीहरू र धर्म-विज्ञानका टीकाटिप्पणीहरू हुन्, जुनचाहिँ व्यक्तिगत दृष्टिले होस् वा सामूहिक हिसाबले होस्, ख्रीष्ट-विश्वासीहरूको अमूल्य धन भएका छन् ।’

श्री डोनाल्ड गुथ्री

१) पास्टरीय पत्रहरूको शाब्दिक अर्थ के हो ?

सत्रौं ख्रीष्टाब्दीदेखि नै तिमोथीलाई लेखिएका पावलको पहिलो र दोस्रो पत्र अनि तीतसलाई लेखिएको तिनको पत्र ‘पास्टरीय पत्रहरू’को नामले चिनिएका छन् । पास्टरीय पत्रहरूको अर्थ हामीले कुन प्रकारले बुझ्नुपर्छ ? हामीले यसको अर्थ गलत सम्झनुहुँदैन, तर यसको सठीक अर्थ बुझेर यसबाट फाइदा उठाउनुपर्छ ।

‘पास्टरीय पत्रहरू’ भन्ने नामले जसरी सुभाउ दिन्छ, त्यसरी नै यी पत्रहरूमा प्रभु येशूका भेडारूपी विश्वासीहरूको हेरचाह गर्ने सम्बन्धमा व्यावहारिक सुभाउ र सल्लाहहरू उल्लेख गरिएका छन्। यस प्रकारको अर्थ सठीक ठहरिन्छ।

तर जसले तिमोथी र तीतसमा एफेससको मण्डली र क्रेटमा भएका मण्डलीहरूमाथि नियुक्त गरेर सेवारग भएका धर्माधिकारी देख्छ, अँ, हिजोआजका पास्टर देख्छ, उसले यसमा ठूलो भूल गरेको छ।

अङ्ग्रेजी के.जे.वी. बाइबलका पुराना-पुराना संस्करणहरूमा यी पत्रहरूको अन्तमा आत्माको प्रेरणाले नलेखिएका ससाना उप-लेखहरू पाइन्छन्, जसबाट यस ऐतिहासिक त्रुटिले आफ्नो विश्वासनीयताका निम्ति समर्थन पाएको छ। यहाँ हामी यसको एक-दुई उदाहरण दिन्छौं। तिमोथीलाई लेखिएको पावलको दोस्रो पत्रको अन्तमा यस प्रकारको थप उप-लेख छ, जुन चाहिँ आत्माको प्रेरणाको फल थिएन, जस्तै:

‘यो चाहिँ तिमोथीलाई लेखिएको दोस्रो पत्र हो, जो एफेसीहरूको मण्डलीको प्रथम अभिषिक्त बिशप थिए। जुन बेलामा पावल दोस्रो पल्ट सम्राट नेरोको सामु ल्याइए, त्यस बेलामा यो पत्र रोमबाट लेखिएको थियो।’

अनि तीतसलाई लेखिएको पत्रको अन्तमा यस प्रकारको गलत अर्थ दिने स्पष्टीकरण उल्लेख गरिएको छ:

‘यो पत्र तीतसलाई लेखिएको हो, जो क्रेटीहरूको मण्डलीको प्रथम अभिषिक्त बिशप थिए। यो पत्र म्यासिडोनियाको निकोपोलिसबाट लेखिएको थियो।’

यस सम्बन्धमा श्री अल्बर्ट बार्नसले निम्न टिप्पणी गरे। तिनी मण्डलीको धर्माधिकारी भएका हुनाले तिनलाई यहाँ कुनै पूर्व-धारणा अपनाएको दोष नलाग्नु पर्नुपर्ला, जब तिनले यसो लेखेका छन्:

‘तीतस क्रेटको मण्डलीको प्रथम बिशप थिए भन्ने कुरा प्रमाणित गर्न कुनै प्रमाणै छैन; अथवा बाइबलीय सत्-अर्थमा तिनलाई त्यहाँको प्रथम

बिशप मात्र सक्ने साबित गर्ने कुरा केही पनि छैन। वास्तवमा तिनी क्रेटमा प्रथम थिएनन् नै, किनभने प्रेरित पावल तिनको साथमा त्यहाँ गएका थिए; त्यसपछि तीतस त्यहाँ छोडिए; किनकि प्रेरित पावलले शुरु गरेको काम तिनले पूरा गर्नुपरेको थियो।

यहाँ धर्माधिकारीको कुरा आयो: तीतस बिशप थिए भन्ने प्रमाण कहाँ छ? अथवा तिनी त्यहाँको स्थायी पास्टर थिए भन्ने कुरा कसले निश्चित जान्दछ?

यसकारण बुभनुहोस्, यी उप-लेखहरूमा कुनै अधिकारै छैन, यी लेखहरू बिलकुलै आधारहीन हुन्छन्; अनि यिनमा गलतीहरू थुप्रै छन्। यसकारण यो समय आइसक्यो: हामीले अबदेखि उसो बाइबलका संस्करणहरूबाट यी उप-लेखहरू हटाउनुपर्छ। किनभने यी उप-लेखहरू आत्माको प्रेरणाले लेखिएका खण्डहरू नै होइनन्, तर पछि थपिएका टीकाटिप्पणीहरू हुन्। तब यिनको के काम? किनकि त्रुटि बढाउने कामबाहेक यी उप-लेखहरूले अरू केही असल काम गर्दैनन्।

तिमोथी एफेससमा र तीतस क्रेटमा पूरा अधिकार प्राप्त बिशप थिए भन्ने धारणा यी उपयोग नभएका उप-लेखहरूको फल हो; किनभने यी पत्रहरूमा यस सम्बन्धमा केही लेखिएको पाइँदैन। यी पत्रहरूमा यसको कुनै प्रमाणै छैन। यी उप-लेखहरू हटाउनु हो भने, नयाँ नियमबाट कसैले पनि तिमोथी र तीतसको कुनै धर्माधिकारको पद थियो भन्ने विचार गर्न कुनै प्रेरणा पाउनेथिएन।¹⁾

धन्र, यी उप-लेखहरू हिजोआज नयाँ नियमका नवीन संस्करण-हरूबाट हटेका छन्। तर के गर्ने? यी उप-लेखहरूले अधिदेखि प्रचारप्रसार गरेको त्रुटि अबै पनि मेटेको छैन।

तिमोथी र तीतसको कुरा आयो: तिनीहरू प्रेरित पावलद्वारा केही निर्धारित कामको सिलसिलामा अल्पकालिक अवधिका निम्ति मण्डली-हरूमा पठाइए। त्यस बेलामा तिनीहरूले ख्रीष्ट-विश्वासीहरूलाई शिक्षा दिन्थे र उनीहरूलाई भूटा शिक्षकहरूको विषयमा चेताउनी दिन्थे।

बाइबलका सबै विद्वान्हरूले राजी छन्: यी तीनै पत्रहरू एकै समयमा एकै लेखकले लेखेका पत्रहरू हुन्। यसकारण हामी यी पत्रहरूको स्रोत र यी पत्रहरूको असलियतको कुरा यहाँ एकै शीर्षकमा पेश गर्दछौं।

२) यी पत्रहरूको लेखकको विषयमा पाइने जानकारी

इस्वी संवत् १८०४ सालको कुरा हो: धर्मवैज्ञानी श्री जे. ई. सी. श्मिथले पावल यी पत्रहरूको लेखक हुन् भन्ने कुरा इन्कार गरे। त्यस बेलासम्म सारा मण्डली-इतिहासभरि नै सम्पूर्ण मण्डलीले र अइसाईहरूले पनि यी पत्रहरू महान् प्रेरित पावलको हातका रचनाहरू, तिनले लेखेका तिनका वास्तविक पत्रहरू हुन् भन्ने कुरा स्वीकार गर्थे।

अनि इस्वी संवत् १८०४ सालदेखि यता यी पत्रहरू जाली लेख हुन् भन्ने लज्जना हानेको कुरा बढी र भन् बढी सुनिएको छ। यी पत्रहरू धर्मनिष्ठ, तर नकली हुन् अरे। तर तपाईं आफू भन्नुहोस्: छल गर्ने मानिसमा कहिले धर्मनिष्ठाता हुन्छ त? अधिक उदारवादीहरूले अनि कति अनुदार दलकाहरूले यी पत्रहरू पावलका हुन् भन्ने कुरा स्वीकार गर्न गाह्रो मान्छन्। तिनीहरूको विचारमा, यी पत्रहरू पावलका हुन सक्छन्, तर समस्त रूपले होइनन् अरे। तर मण्डलीको सञ्चालनको सम्बन्धमा मार्गदर्शिका र विधर्माहरूको विरोधमा दिइएका चेताउनीहरू र अन्तिम दिनहरूमा बढिरहने अविश्वास र भक्तिहीनताको सम्बन्धमा, साथै अरू महत्त्वपूर्ण विषयहरूमा यी पत्रहरूमा आधारभूत शिक्षाहरू पाइन्छन्। यसकारण यी पत्रहरूको यथार्थताको सम्बन्धमा बढी जानकारी दिनु हामीलाई उचित लाग्यो। पत्रसले लेखेको दोस्रो पत्रको विषयमा बाहेक हामीले अरू कुनै पत्रको विषयमा यति विस्तृत जानकारी दिनुपरेन।

३) यी पत्रहरूको विषयमा भेट्टाइएका बाहिरी प्रमाणहरू के-के हुन् ?

पावल यी पत्रहरूको लेखक हुन् भन्ने कुरा प्रमाणित गर्ने बाहिरी प्रमाणहरू गठिला र अति बलिया छन्। ती बाहिरी प्रमाणहरू यी पत्रहरूको यथार्थता स्वीकार्ने-अस्वीकार्ने गर्ने एकमात्र जाँच गर्ने कसी भएको भए यी पत्रहरू पावलको रचना हुन् भन्ने कुराबाट कुनै प्रश्न उठ्नेथिएन।

इरनेयस (इस्वी संवत् १३०-२००) यी पत्रहरूबाट उद्धृत गर्ने प्रथम व्यक्ति मानिन्छन्। अनि तेर्टुलियान (इस्वी संवत् १५०-२२०) र अलेक्जान्द्रियाको क्लेमेन्टले (इस्वी संवत् १५०-२१५) यी पत्रहरू पावलका हुन् भन्थे; अनि मुराटोरी कानुनले पनि यस्तै भन्छ। अनि चर्च-फादरहरूमा पोलिकार्प (इस्वी संवत् ६९-१५५) र रोमको क्लेमेन्टले (इस्वी संवत् ३५-९९) यो धारणा अपनाएका देखिन्छ।

तेर्टुलियानको कुरा विश्वास गर्नु हो भने मार्सियोनले यी तीनवटा पत्रहरू आफूले तयार गरेको कानुनमा समावेश गरेनन् अरे। तर यसबाट यी पत्रहरूको यथार्थताको विषयमा कुनै सवाल उठ्दैन, तर बरु मार्सियोनले यी पत्रहरूमा लेखिएका विषयवस्तुहरू मन नपराएको कुरा यसबाट बुझिन्छ; किनकि यिनी एउटा भूटो पन्थको अगुवा थिए, जो यी पास्टरीय पत्रहरूमा पावलद्वारा भर्खरै शुरु हुँदै गरेको गूढज्ञानको विरोधमा प्रस्तुत गरिएका तित्त हमलारूपी वज्रपातमा परेर राँकिएका थिए (तपाईंले गूढज्ञानको परिचय कलस्सीको भूमिकामा हेर्नुहोला)। यी यहूदी-विरोधी भूटो शिक्षकलाई विशेष गरी मन नपरेका खण्ड यी नै हुन्: १ तिमोथी १:८, ४:३ र ६:२० अनि २ तिमोथी ३:१६-१७।

४) यी पत्रहरूको विषयमा भेट्टाइएका भित्री प्रमाणहरू के-के हुन् ?

पावलले यी पास्टरीय पत्रहरू लेखेनन् भन्ने तर्करूपी सबै हमलाहरू प्रायः यी पत्रहरूभित्र लेखिएको प्रसङ्गबाट उठेछन् र पावलको विरोधमा तथाकथित प्रमाणस्वरूप पेश गरिन्छन्।

यस सम्बन्धमा तीन प्रकारका प्रमाणहरू पेश गरिएका छन्: ऐतिहासिक प्रमाणहरू, मण्डली सम्बन्धित प्रमाणहरू र भाषिक प्रमाणहरू। हामी छोटकारीमा यी तीनवटा सवालहरू पेश गर्छौं र तिनको एक-एकको जवाफ दिन्छन्।

क) ऐतिहासिक हिसाबले उठेको तर्क:

यी पत्रहरूमा केही-केही घटनाहरू र कुनै-कुनै व्यक्तिहरूको बयान छ, जुन घटनाहरू र जुन व्यक्तिहरू हामीले न प्रेरितको पुस्तकमा लेखिएका, न पावलका अन्य पत्रहरूमा लेखिएका कुराहरूसित मिलाउन सक्छौं। पावलको सेवकाइको जानकारीका निम्ति हाम्रो ज्ञानको स्रोत यी लेखहरू हुन्। पावलले ट्रौफिमसलाई मिलेटसमा बिरामी अवस्थामा छोडेको कुरा र तिनले आफ्नो ओभरकोट र चर्मपत्रहरू त्रोआसमा छोडेको कुरा कहिले भएका थिए, सो हामीले पावलका यात्राहरूको क्रमसित मिलाउन सकेका छैनौं।

यस तर्कमा हाम्रो जवाफ यस प्रकारको छ: यस प्रकारको तर्क खण्डन गर्न सजिलो छ। हो, यी घटनाहरू प्रेरितको पुस्तकसित मिलाउन सकिँदैनन्। तर यी घटनाहरू त्यस पुस्तकसित मिल्नु पनि पर्दैन। फिलिप्पी १:२५ पदबाट के बुझिन्छ भने, पावलले चाँडै जेलबाट रिहा पाउने आशा गरे। अनि इसाई परम्पराको कुरा विश्वास गर्नु हो भने, तिनको रिहा भयो पनि; त्यसपछि तिनी केही वर्षसम्म प्रभुको सेवा गर्दै रहे, अनि अन्तमा तिनी फेरि जेलमा परे, र जल्लादको हातबाट तिनको शिर काटीकन तिनको मृत्युदण्ड भयो। यसकारण यी नमिल्ने घटनाहरू अनि तिनका सङ्गी-साथीहरू र तिनका शत्रुहरू हामी कहाँ राखौं? के पावल पहिलो पल्ट र दोस्रो पल्ट जेलमा परेको अन्तराल समयमा होइन र? हो, यी कुराहरू अवश्य त्यस अवधिभित्र पर्दछन्।

ख) मण्डलीको प्रशासनको हिसाबले उठेको तर्क:

यसको तर्क यस प्रकारको छ: स्थानीय मण्डलीको सञ्चालन र प्रशासनचाहिँ दोस्रो शताब्दीमा मात्र स्थापित भएका कुराहरू हुन्; यी कुराहरू पावलको जमाना अन्तर्गत परेका कुराहरू नै होइनन् अरे।

यस प्रकारको तर्कको उत्तर हामी यसरी दिन्छौं: यी पास्टरीय पत्रहरूमा बिशप, एल्डर र डिकनको कुरा उठाइएको हामी मान्दछौं। तर

पावलका पत्रमा उल्लेख गरिएका बिशपहरू दोस्रो शताब्दीदेखि यताका शताब्दीहरूमा भएका राजतान्त्री धर्माधिकारीरूपी बिशपहरूजस्ता कहाँ थिए र? वास्तवमा, फिलिप्पीहरूलाई लेखिएको पत्र पावलका शुरुका पत्रहरूमध्ये एउटा मानिन्छ, जहाँ फिलिप्पी १:१ पदमा त्यस मण्डलीका बिशपहरू भएको कुरा उल्लेख गरिएको छ। (बिशपको अर्थ निरीक्षक हो)। यसर्थ एउटा मण्डलीमाथि एकजना धर्माधिकारी थिएनन्, अनि कैयौं मण्डलीहरूमाथि एकजना धर्माधिकारी पनि थिएनन्; यस प्रकारको प्रणालीचाहिँ पछि मात्र अपनाइएको थियो। तर तिमोथीलाई लेखिएका पत्रहरूमा र तीतसलाई लेखिएको पत्रमा हामी 'एल्डर' र 'बिशप' भन्ने शब्द एक-अर्काका निम्ति प्रयोग गरिएका पाउँछौं। तर इग्नाटियसबाट (इस्वी संवत् -१०८) धेरै एल्डरहरूमाथि एकैजना धर्माधिकारीलाई नियुक्त गर्ने प्रथाले निरन्तर प्रेरणा पाएको हुनाले दोस्रो शताब्दीदेखि नै एकजना बिशपलाई मण्डलीका एल्डरहरूमाथि नियुक्त गरिन्थ्यो।

यी पत्रहरूमा स्थानीय मण्डलीका अगुवाहरूको विषयमा प्रस्तुत गरिएको आधारभूत शिक्षाले स्पष्ट सुभाउ दिन्छ, कि यी पत्रहरू प्रेरितहरूको जमानामा लेखिएका हुन्। यी पत्रहरू दोस्रो शताब्दीका लेखहरू होइनन्।

भाषाको हिसाबले उठेको तर्क:

यी तीनवटा पत्रहरूमा प्रयोग गरिएको शैली र शब्दभण्डार अनि पावलको रचना मानिएका तिनका अन्य दसवटा पत्रहरूमा चलाइएको शैली र शब्दभण्डार निक्कै फरक छन्। पावलको विरोधमा उठेको सबैभन्दा बलियो तर्क यही होला। पावलले आफ्ना अन्य पत्रहरूमा बढी मात्रा प्रयोग गरेका शब्दहरू र वाक्यहरू यी तीनवटा पत्रहरूमा पाइँदैनन्। अनि यी पत्रहरूमा प्रयोग गरेका धेरै शब्दहरू तिनको अरू कुनै पत्रमा पाइँदैनन्। यिनमा प्रयोग गरिएका शब्दहरूमध्ये छत्तीस प्रतिशत नयाँ शब्दहरू हुन्। यस प्रकारको साङ्ख्यकीको प्रणाली र नियम अपनाएर यी मानिसहरूले यी पत्रहरू पावलको रचना होइनन् भन्ने कुरा प्रमाणित गर्न

खोजेका छन्। तर बुभुहोस्: शेक्सपियरका कति कविताहरूको सम्बन्धमा यही किसिमको प्रणाली काममा लगाएर यी कविताहरू पनि शेक्सपियरका होइनन् पार्न सकिन्छ।

हाम्रो उत्तर यस प्रकारको छ: यी पत्रहरूको सम्बन्धमा भाषागत समस्याहरू छन् भन्ने कुरा यहाँ मानिलिन हामी तयार छौं। यसपालि यी तर्कहरू पूर्वाग्रहको फल नभएका देखिन्छ, जुन पूर्वाग्रह प्रायः बाइबलीय शिक्षाको पच नहुने अरुचिको फल हो। तर बुभुहोस्: यी पास्टरीय पत्रहरूमा बयान गरेअनुसार अन्तिम दिनहरूमा उठ्ने धर्मत्यागीहरूको चरित्र र 'पावल यी पत्रहरूको लेखक होइनन्' भन्ने कुरा दाबी गर्ने धर्म-विद्वान्हरूको चरित्र साह्रै मिलेको छ; किन होला ?

पहिले, हामीले याद गर्नुपर्छ: यी तीनवटा पत्रहरू एकजना वृद्ध व्यक्तिले लेखे, जो मृत्युको मुखमा पुगेका थिए। जेलबाट पावलको रिहा भएपछि तिनले चारैतिर यात्रा गर्थे र धेरै नयाँ साथीहरूलाई बनाउँथे। (तिमोथीलाई लेखिएको तिनको दोस्रो पत्रचाहिँ तिनी दोस्रो पल्टमा जेलमा परेको बेलामा लेखिएको थियो।) यो स्वाभाविक कुरा हो: उमेरमा बढ्दै गएको, किताबहरू पढ्दै गरेको, यात्रा गरिरहेको र नयाँ मानिसहरूसित भेट हुने हरेक मानिसको शब्दभण्डार बढ्छ।

दोस्रो, हामीले यी पत्रहरूको विषयवस्तुमा ध्यान दिनुपर्छ, जस्तै मण्डलीका अधिकारीहरू, नैतिकता र धर्मपतन आदि। नयाँ शब्दहरूको प्रयोग यी विषयवस्तुहरूको माग हो।

यी पत्रहरू यिनमा साङ्ख्यिकीको प्रणाली र नियम सटीक ढङ्गले अपनाउन नसक्ने गरी अति छोटो छन्। तर हुन सक्छ, यी पास्टरीय पत्रहरूमा मात्र प्रयोग गरिएका शब्दहरूको असी प्रतिशत शब्दहरू 'सेप्टुवाजिन्ट' नामक पुरानो नियमको ग्रीक अनुवादमा पाइन्छन्। यस तर्कको सम्बन्धमा सबैभन्दा अर्थपूर्ण कुरा यही ठहरिएको छ। श्री डोनाल्ड गुथ्रीले 'पास्टरीय पत्रहरू' नामक टिप्पणीको भूमिकामा यो कुरा उल्लेख गरेका छन्।

पावलले आफ्नो सेवकाइमा प्रयोग गरेको भाषा ग्रीक भाषा थियो । अनि निस्सन्देह, पावलले पुरानो नियमरूपी पवित्र धर्मशास्त्र हिब्रू त्यसको मूलभाषामा र ग्रीक भाषामा गरिएको अनुवादमा पनि जान्दथिए । यसको उत्तर छोटो-मीठो पारौं: पावलले यी पत्रहरूमा प्रयोग गरेका शब्दहरू तिनको 'अभिज्ञा शब्दभण्डार'का थिए । अनि चर्च-फादरहरूले यी पास्टरीय पत्रहरूमा पावलको रचना हुन नसक्ने समस्या केही पनि देखेनन्; किनभने तिनीहरूको दैनिक जीवनमा प्रयोग गरिने भाषा त्यही ग्रीक भाषा थियो । तर तिनीहरूमध्ये कतिजनाले हिब्रूहरूलाई लेखिएको पत्रको विषयमा आफ्नो आपत्ति जनाए । यसबाट के बुझिन्छ भने तिनीहरूले लेखकको लेखे शैलीमा पूरा ख्याल राख्ने गर्थे ।

यी तीनवटा तर्कहरूमा दिइएका सबै उत्तरहरू ध्यानमा राखेर र यी उत्तर विशेष गरी उहिलेदेखि नै सबै शास्त्रसम्मत ख्रीष्ट-विश्वासीहरूले कायम राखेको 'यी पत्रहरू पावलको हातले लेखेका हुन्' भन्ने तिनीहरूको अङ्गीकारसित जोडेर के निष्कर्ष निस्कन्छ भने, यी पत्रहरू पावलको रचना हुन्; यसकारण असल विवेक कायम राखेर हामी यी पत्रहरू यसरी नै सहर्षसाथ स्वीकार गर्छौं । वास्तवमा, यी पत्रहरूका विषयवस्तुको उच्च नैतिकताले यिनमा जालसाजी नरहेको बताउँछ, धर्मनिष्ठ जालसाजी किन नहोस् । यी पत्रहरू परमेश्वरको आत्माको प्रेरणाको फल, प्रेरित पावलद्वारा दिइएका परमेश्वरका पवित्र वचनहरू हुन् (२ तिमोथी ३:१६-१७) ।

५) यी पास्टरीय पत्रहरूका सन्दर्भ र विषयवस्तुहरू के-के हुन् ?

कुरा स्पष्ट छ; यी पत्रहरूको बीचमा फैलिरहेको समय, अर्थात् पावलको जीवनको यस अवधिको सम्बन्धमा हामीसँग धेरै जानकारी छैन । यसकारण यी पत्रहरूमा यता-उता पाइने पावलका अपूर्ण व्यक्तिगत जानकारीरूपी टुक्राटुक्राहरू लिएर तिनको जीवन-चरित्र कोर्नु उचित देखिन्छ ।

यी पत्रहरूमा कति शब्दहरू र कति विषयहरू छन्, जुन चाहिँ फेरि र फेरि दोहोरिएका छन् । यसबाट पावलको जीवनको अन्तमा तिनको मनमा कुन-कुन कुराहरूले खेलिरहे र महत्त्व पाए, सो कुरा स्पष्ट बुझिन्छ; किनभने तिनको सेवकाइ समाप्त हुन लागेको थियो ।

विश्वास: विश्वासचाहिँ यी पत्रहरूका लक्षणवर्णन-शब्दहरूमध्ये एउटा हो । धर्मपतनको खतरा बढिरहेको थियो; यसकारण पावलले त्यस ख्रीष्टीय शिक्षाको महान् समूहमाथि जोड दिन खोजे, जुन शिक्षाको समूह पवित्र जनहरूलाई सुम्पिएको विश्वास मानिन्थ्यो । यस विश्वासप्रति मानिसहरूको मनमुद्रा, प्रतिक्रिया र व्यवहार किसिम-किसिमको रहेछ; यी पत्रहरूमा तिनले यो कुरा यस प्रकारले बयान गरे:

क) १ तिमोथी १:१९: कति मानिसहरूले आफ्नो विश्वासको पानीजहाज डुबाएका छन् ।

ख) १ तिमोथी ४:१: कति मानिसहरू विश्वासबाट भड्किएर जानेछन् ।

ग) १ तिमोथी ५:८: कति मानिसहरूले विश्वासलाई इन्कार गर्छन् ।

घ) १ तिमोथी ५:१२: कति मानिसहरूले पहिलो विश्वासलाई त्याग्नेछन् ।

ङ) १ तिमोथी ६:१०: कति मानिसहरू विश्वासबाट भड्किन्छन् ।

च) १ तिमोथी ६:२१: कति मानिसहरूले विश्वासको विषयमा निशाना चुकेका छन् ।

खाँटी शिक्षा: अनि त्यस विश्वाससँग सम्बन्धित अर्को शब्दचाहिँ खाँटी शिक्षा हो । खाँटीको अर्थ सठीक शिक्षा मात्र होइन, शास्त्रसम्मत शिक्षा मात्र पनि होइन, तर स्वस्थ शिक्षा र आत्मिक स्वास्थ्य-लाभ गर्ने शिक्षा बुझिन्छ । 'हुगिनेस' भन्ने शब्दबाट अङ्ग्रेजी hygiene आउँछ, जसको अर्थ स्वास्थ्य-विज्ञान हो । तर सन्दर्भअनुसार यस शब्दको सठीक

अर्थ आत्मिक स्वास्थ्य हो । तपाईंले निम्न सन्दर्भ-पदहरू ख्याल गर्नुहोला, जस्तै:

क) १ तिमोथी १:१०; २ तिमोथी ४:३; तीतस १:९ र २:१: खाँटी शिक्षा

ख) १ तिमोथी ६:३; २ तिमोथी १:१३: खाँटी वचनहरू

ग) तीतस १:१३ र २:२: विश्वासमा स्वस्थ

घ) तीतस २:८: खाँटी बोलीवचन

असल विवेक: यी पत्रहरूमा छ पल्ट विवेकको कुरा उल्लेख गरिएको छ, जस्तै:

१ तिमोथी १:५ र १९: असल विवेक

१ तिमोथी ३:९; २ तिमोथी १:३: शुद्ध विवेक

१ तिमोथी ४:२: विवेक डामिएको

तीतस १:१५: विवेक अशुद्ध भएको

भक्ति: आफ्नो जीवनमा शिक्षाको खाँटीपन व्यवहारमा प्रमाणित गर्ने माध्यम भक्ति हो । यसको सन्दर्भ-पदहरू यस प्रकारका छन्:

१ तिमोथी २:२ र १०; १ तिमोथी ३:१६; १ तिमोथी ४:७-८;

१ तिमोथी ५:४; १ तिमोथी ६:३, ५-६ र ११

२ तिमोथी ३:५ (भक्तिको भेष); २ तिमोथी ३:१२

तीतस १:१ र २:१२

आत्मसंयम वा आत्मसंयमी हुनु: पावलले आत्मसंयम एउटा यति सुयोग्य गुण ठान्थे, कि त्यस प्रकारको सदगुणको विकास तिनका जवान सहकर्मीहरूले गर्नुपर्थ्यो । यसको सन्दर्भमा पदहरू यस प्रकारका छन्:

१ तिमोथी २:९ र १५; १ तिमोथी ३:२ र ११

तीतस १:८; तीतस २:२, ४, ५, ६ र १२

प्रेरित पावलले उल्लेख गरेका धेरै असल कुराहरूमाथि हामीले आफ्नो ध्यान दिनु उचित छ, जस्तै:

- असल विवेक: १ तिमोथी १:५ र १९
- व्यवस्था असल छ: १ तिमोथी १:८
- असल लडाइँ: १ तिमोथी १:१८
- प्रार्थना असल छ: १ तिमोथी २:३
- सुकर्म/असल कामहरू: १ तिमोथी २:१०; १ तिमोथी ३:१; १ तिमोथी ५:१० र २५; १ तिमोथी ६:१८; २ तिमोथी २:२१; २ तिमोथी ३:१७; तीतस १:१६; तीतस २:७ र १४; तीतस ३:१, ८ र १४
- असल व्यवहार: १ तिमोथी ३:२
- असल नामरूपी साक्षी: १ तिमोथी ३:७
- असल दर्जा: १ तिमोथी ३:१३
- परमेश्वरले सृष्टि गर्नुभएको हरेक वस्तु असल हो: १ तिमोथी ४:४
- असल शिक्षा: १ तिमोथी ४:६
- असल सेवक: १ तिमोथी ४:६
- घरमा भक्ति देखाउनु असल हो: १ तिमोथी ५:४
- विश्वासको असल लडाइँ: १ तिमोथी ६:१२; २ तिमोथी ४:७
- असल अङ्गीकार: १ तिमोथी ६:१३
- असल जग: १ तिमोथी ३:१९
- त्यो विशेष असल कुरा: २ तिमोथी १:१४
- असल कुराहरू: तीतस २:३ र ३:८
- असल सिपाही: २ तिमोथी २:३
- भला, असल मानिसहरू: २ तिमोथी ३:३; तीतस १:८ र २:५
- असल इमानदारी: तीतस २:१०

अन्तमा, शब्द-अध्ययन गर्ने सम्बन्धमा अर्को रोचक कुरा छः यी पत्रहरूमा कति चिकित्सा-शास्त्रका शब्दहरू पनि पाइन्छन् । कतिजनाले वैद्य लूका त्यस समयभरि पावलको घनिष्ठ साथी-सङ्गी थिए भन्ने कुराको प्रतिबिम्ब यस कुरामा देख्न खोज्छन् ।

हामीले अघि भनिसक्यौं: खाँटी भनेको स्वस्थ वा स्वास्थ्यकार हुने अर्थ बुझिन्छ । हाम्रो शिक्षा, हाम्रा वचनहरू, हाम्रो बोली र हाम्रो विश्वास स्वस्थ र निरोग हुनुपर्छ ।

१ तिमोथी ४:२ पदमा पावलले विवेक डामिएको कुरा गरे; डाम्नु भनेको तातेको फलाम आदिले शरीरको छाला पोलेर स्पर्शहीन र अनुभूतिहीन तुल्याउनु हो ।

१ तिमोथी ६:४ पदअनुसार कसै-कसैलाई तर्कवितर्क गर्ने रोग लागेको थियो; यो आदत एक मनोग्रस्ति, एउटा मनको रोग नै हो ।

२ तिमोथी २:१७ पदमा जुन शब्द 'सड्ने घाउ' अनुवाद गरिएको छ, त्यो शब्दको अर्थ ग्याङ्ग्रीन नामक शुष्करोग वा क्यान्सर नामक कर्कट-रोग हो ।

अनि २ तिमोथी ४:३ पदमा अन्तिम दिनहरूमा कति मानिसहरूका 'चिलाउने कानहरू' भएका हुनेछन् । यसरी नै पावलले यी बिरामीहरूको विषयमा आफ्नो रोग-निदान प्रस्तुत गर्छन् । तिनले चलाएका रोग-सम्बन्धी शब्दहरू यी नै हुन् ।

यी पत्रहरूको पृष्ठभूमि यही हो । आउनुहोस्, हामी तिमोथीलाई लेखिएको पावलको पहिलो पत्रको एक-एक पदको अर्थ र त्यसका अन्तर्वस्तुहरू के-के हुन्, सो निकालेर पास्टरीय पत्रहरूको हाम्रो अध्ययन शुरु गरौं !

ENDNOTE:

1) Albert Barnes, Notes on the New Testament: Thessalonians, Timothy, Titus, Philemon, p. 289.

तिमोथीलाई लेखिएको प्रेरित पावलको पहिलो पत्र

भूमिका

‘यो पत्रचाहिँ तिमोथीको लिखित अधिकार-पत्र मानिन्छ, जुन पत्रले उनलाई प्रेरित पावलको प्रतिनिधिको रूपमा काम गर्ने अधिकार प्रदान गर्थ्यो। यसकारण यस पत्रको अधिकांश भागमा तिमोथीको व्यक्तिगत जीवन र उनका क्रियाकलापहरूको सम्बन्धमा लेखियो।’

श्री डी. एडमण्ड हीबर्ट

१) कानूनमा त्यसको अद्वितीय स्थान

कतिजनाले ख्रीष्टको मण्डलीलाई पास्टरीय पत्रहरूबाट वञ्चित गर्न चाहन्छन् र विश्वासमा ठूलो आघात पुऱ्याउँछन्; किनभने तिनीहरूले महान् प्रेरित पावलका यी पत्रहरूको यथार्थताको विषयमा शङ्काहरू पैदा गराउन खोजेका छन्। हाम्रो विचारमा, पावलले आफ्नो चलनको विरोधमा प्रयोग गरेको शब्दभण्डारमा यी मानिसहरूको मुख्य समस्या हुँदै होइन, तर

तिनले यस पत्रमा प्रयोग गरेका शब्दहरूमा नै यिनीहरूको ठूलो समस्या हुन्छ; किनकि पावलले यहाँ चलाएका शब्दहरूमा तिनकै विशेष सीप र गुण देखा पर्छन्। किनभने यी मानिसहरूले गरिरहेका कति कामहरू र तिनीहरूले सिकाएका कति शिक्षाहरू तिनका यी शब्दहरूले अधिबाट दोषी र साबित ठहराइसकेका छन्।

तिमोथीलाई लेखिएको पावलको यस पहिलो पत्रको तथ्य, शोभा र आत्मिक शक्ति यस व्यक्तिले महसुस गर्छ, जसले कुनै पूर्व-धारणा नलिईकन यो पत्र पढ्छ, अध्ययन गर्छ र मनन गर्छ। वास्तवमा, 'पावल यस पत्रको लेखक होइनन्' भन्नेहरूले तिनका यी पत्रहरूको आत्मिक प्रभाव यहाँसम्म महसुस गर्छन्, कि तिनीहरूलाई यसो मान्नु र स्वीकार गर्नु कर लाग्छ: 'तथाकथित कित्ते लेखकसित केही मात्रामा पावलका पत्र-हरूका गुरुकापी भएका हुनुपर्छ, न ता त्यसले यस प्रकारको उच्च कृति रञ्ज सक्नेथिएन' अरे। हामी श्री एर्नेष्ट रेनानलाई यसको उदाहरणको रूपमा पेश गर्दछौं, जो बितेको शताब्दीमा जिएका बान्सेली सन्देहवादी थिए। तिनले यसो लेखेका छन्:

'यी पास्टरीय पत्रहरूका कति खण्डहरू यति सुन्दर छन्, कि कतै उक्त कित्ते लेखकको हातमा पावलका पत्रहरूका गुरुकापी भएका हुनुपर्ला कि भन्ने भान हामीलाई लाग्छ। त्यसले यी गुरुकापीबाट कतिपय कुराहरू लिएर आफ्नो बनावटी रचनामा हालेको जस्तो हामीलाई लाग्छ।' 1)

तर हामीसँग योभन्दा सजिलो उपाय छ। हामी मण्डलीको सर्वमान्य शिक्षा ग्रहण गर्न सक्छौं, जुन शिक्षाचाहिँ शुरुका समयहरूदेखि जारी रहेको छ: यी पत्रहरू सम्पूर्ण रूपले पावलका सकल, यथार्थ रचना हुन्।

तिमोथीलाई लेखिएको पावलको पहिलो पत्रमा स्थानीय मण्डलीको सञ्चालन र प्रशासन, दिदीबहिनीहरूको सेवकाइ र मण्डलीका पद-अधिकारीहरूको विषयमा धेरै महत्त्वपूर्ण प्रकाश छ। परमेश्वरको जन कसरी जिउनुपर्छ? यसको सुस्पष्ट रूपरेखा यहाँ छ; किनभने पावल यसको सर्वश्रेष्ठ आदर्श र नमुना भएका छन्।

२) त्यस पत्रको लेखकको विषयमा पाइने जानकारी

तिमोथीलाई लेखिएको यस पहिलो पत्रको लेखक को थिए ? यसको विषयमा हामीले 'पास्टरीय पत्रहरू'को भूमिकामा कुरा स्पष्ट पारिसक्यौं; यसकारण कृपा गरी तपाईंले त्यस ठाउँमा हेर्नुहोला र त्यसको जानकारी प्राप्त गर्नुहोला ।

३) त्यस पत्रको लेखे मिति

प्रायः सबै बाइबल-संरक्षक विद्वान्हरूको राय एउटै हो: पास्टरीय पत्रहरूमध्ये पहिलो तिमोथीको पत्र पहिले लेखियो, त्यसपछि तीतसको पत्र लेखियो र अन्तमा, पावलको मृत्युभन्दा केही अघि तिमोथीलाई दोस्रो पत्र लेखियो । हामी अनुमान लगाएर भनौं: इस्वी संवत् ६१ सालमा गृहबन्दीबाट पावलको रिहा भयो भने, तिनका यात्राहरूका निम्ति उपयोगी समय राख्यौं भने, यस पत्रको लेखे मिति इस्वी संवत् ६४-६६ साल भएको थियो । हुन सक्छ, यो पत्र ग्रीस देशबाट लेखियो ।

४) सन्दर्भ र विषयवस्तु

१ तिमोथी ३:१४-१५ पदहरूले सफासँग यस पत्रको विषयवस्तु पेश गर्छन्, जहाँ यसो लेखिएको छ: 'तिमीकहाँ चाँडै आउने आशा राख्दै म यी कुराहरू तिमोथीलाई लेख्छु, तर म ढिलो भएँ भने परमेश्वरको घरमा, जुनचाहिँ परमेश्वरको मण्डली हो, सत्यताको खाँबा र जग हो, कसरी चल्नुपर्छ, सो तिमोथीले जान्न सक् ।'

पावलले सफासँग के भन्छन् भने, परमेश्वरको मण्डलीमा हामीले देखाउनुपर्ने व्यवहारका निम्ति मानदण्डरूपी आदर्श हुन्छ । अनि तिनले तिमोथीलाई यही कारण यो पत्र लेखे; किनकि उनले यो आदर्श-व्यवहार जान्नुपर्छ ।

कुनै बदमास नानीलाई 'बदमास नगर्' भन्न पुग्दैन, यदि नानीले असल चाल-चलन के हो, सो जान्दैन भने। असल चाल-चलन के हो, सो कुरा उसलाई पहिले भन्नपर्छ। अनि तिमोथीलाई लेखिएको यस पहिलो पत्रले यस प्रकारको भूमिका खेल्छ। किनकि परमेश्वरको छोराछोरीले परमेश्वरको मण्डलीमा कस्तो व्यवहार देखाउनुपर्छ, सो कुरा यस पत्रले उसलाई बताउँछ।

हामीले यस पत्रका अध्यायहरूमाथि सरासर दृष्टि लगायौं भने, माथि उल्लेख गरिएको विषयवस्तु सही हो भन्ने कुरा बुझिन्छ। किनकि दुई अध्यायमा प्रार्थना-सभामा हुनुपर्ने व्यवहार र मण्डली-सभाहरूमा दिदीबहिनीहरूको भूमिका के हो, सो स्पष्ट बताइएको छ। तीन अध्यायमा मण्डलीको जिम्मेवारी उठाउने अगुवाहरूमा हुनुपर्ने गुण र योग्यताहरू के-के हुन्, सो प्रस्तुत गरिएको छ। अनि पाँच अध्यायमा विधवाहरूप्रति मण्डलीको कर्तव्य के हो, सो कुरामाथि जोड दिएको छ।

रूपरेखा:

खण्ड १) १ तिमोथी १:१-२: अभिवादन

खण्ड २) १ तिमोथी १:३-२०: तिमोथीलाई दिइएको पावलको आदेश

क) १ तिमोथी १:३-११: उनले भूटा शिक्षकहरूको मुख बन्द गर्नुपर्छ ।

ख) १ तिमोथी १:१२-१७: परमेश्वरको साँचो अनुग्रहका निम्ति धन्यवाद-ज्ञापन

ग) १ तिमोथी १:१८-२०: तिमोथीलाई सुम्पिएको कार्यभार फेरि एक पल्ट दोहोरिन्छ

खण्ड ३) १ तिमोथी २:१-३:१६: मण्डलीको सञ्चालनसम्बन्धि पावलका व्यावहारिक अर्तीहरू

क) १ तिमोथी २:१-७: प्रार्थनाको सम्बन्धमा दिइएका अर्तीहरू

ख) १ तिमोथी २:८-१५: पुरुष र स्त्रीहरूको सम्बन्धमा दिइएका अर्तीहरू

ग) १ तिमोथी ३:१-१३: एल्डर र डिकनहरूको सम्बन्धमा दिइएका अर्तीहरू

घ) १ तिमोथी ३:१४-१६: मण्डलीमा देखाउनुपर्ने व्यवहारको विषयमा दिइएका अर्तीहरू

खण्ड ४) १ तिमोथी ४:१-१६: मण्डलीमा धर्मपतन हुनेछ

क) १ तिमोथी ४:१-५: आउन लागेको धर्मपतनको विषयमा दिइएको चेताउनी

ख) १ तिमोथी ४:६-१६: आउन लागेको धर्मपतनको सम्बन्धमा सकारात्मक अर्तीहरू

खण्ड ५) १ तिमोथी ५:१-६:२: विभिन्न श्रेणीका विश्वासीहरूलाई दिइएका विशेष अर्तीहरू

क) १ तिमोथी ५:१-२: विभिन्न उमेरकाहरूको विषयमा दिइएका अर्तीहरू

ख) १ तिमोथी ५:३-१६: विधवाहरूको विषयमा दिइएका अर्तीहरू

ग) १ तिमोथी ५:१७-२५: एल्डरहरूको विषयमा दिइएका अर्तीहरू

घ) १ तिमोथी ६:१-२: दासहरू र तिनीहरूका मालिकहरूको विषयमा दिइएका अर्तीहरू

खण्ड ६) १ तिमोथी ६:३-१०: भूटा शिक्षकहरू र पैसाको लोभको विषयमा दिइएका अर्तीहरू

खण्ड ७) १ तिमोथी ६:११-२१: तिमोथीलाई दिइएका पावलका अन्तिम आदेशहरू

तिमोथीलाई लेखिएको प्रेरित पावलको पहिलो पत्रको टिप्पणी

खण्ड १) १ तिमोथी १:१-२: अभिवादन

१ तिमोथी १:१: पावलले पहिले 'येशू ख्रीष्टको प्रेरित' भनेर आफ्नो परिचय दिन्छन्। प्रेरितको शाब्दिक अर्थ 'प्रेषित' वा 'पठाइएको' हो। पावलले यहाँ के भनेका छन् भने, तिनी मिशनरीको काम गर्न परमेश्वरको नियुक्त भएका मानिस हुन्। पावलको लेख्ने अधिकार हाम्रा मुक्तिदाता परमेश्वर र प्रभु येशू ख्रीष्टको आज्ञा थियो। पावलले यो सेवकाइ आफ्नो जीविका चलाउन आफूले रोजेका रहेनछन्; अनि मानिसहरूले तिनलाई यस कामका निम्ति 'अभिषेक' गरेका पनि रहेनछन्। प्रचार गर्न, शिक्षा दिन र दुःख भोग्न तिनको बोलावट परमेश्वरबाट निर्धारित गरिएको बोलावट भएको थियो।

यस पदअनुसार परमेश्वर पिता हाम्रो मुक्तिदाता हुनुहुन्छ । नयाँ नियममा प्रायः प्रभु येशू मुक्तिदाताको रूपमा प्रस्तुत गरिनुभएको छ । तर यहाँ नमिल्ने कुरा केही पनि छैन । परमेश्वर कुन दृष्टिकोणले मानिसहरूको मुक्तिदाता हुनुहुन्छ ? उहाँ तिनीहरूको मुक्ति भएको चाहनुहुन्छ । यसकारण उहाँले आफ्नो पुत्रलाई पठाउनुभयो, जसले त्यो त्राणको काम पूरा गर्नुभयो । जस-जसले प्रभु येशूमाथि विश्वास राखेर उहाँलाई प्रभु र मुक्तिदाताको रूपमा ग्रहण गर्छन्, तिनीहरू सबैलाई परमेश्वर पिताले अनन्त जीवन दिनुहुन्छ । कुन हिसाबले ख्रीष्ट येशू मुक्तिदाता हुनुहुन्छ ? उहाँ नै क्रूसमा मर्नुभयो; उहाँले त्यस अनिवार्य त्राणको काम पूरा गर्नुभयो, जुन त्राणको कामको आधारमा परमधर्मा परमेश्वरले भक्तिहीन, पापी मानिसहरूलाई बचाउन सक्नुहुन्छ ।

प्रभु येशू ख्रीष्ट हाम्रो आशा हुनुहुन्छ । यस वाक्यले हाम्रो सम्भना कलस्सी १:२७ पदसित जोड्छ, जहाँ यसो लेखिएको छ: 'तिमीहरूभित्र हुनुहुने ख्रीष्ट त्यो महिमाको आशा हुनुहुन्छ ।' प्रभु येशू र उहाँको त्राणको काममा हाम्रो स्वर्ग जाने एकमात्र आशा छ । वास्तवमा, पवित्र बाइबलमा हाम्रो सामु उज्ज्वल भविष्यको रूपमा राखिएका सबै आशिषहरू ख्रीष्ट येशूसित हाम्रो व्यक्तिगत सम्बन्ध भएको कारणले मात्र हाम्रै हुनेछन् ।

हामी एफेसी २:१४ पद पनि याद गरौं, जहाँ ख्रीष्ट हाम्रो शान्ति हुनुहुन्छ; अनि कलस्सी ३:४ पद पनि, जहाँ उहाँ हाम्रो जीवन हुनुहुन्छ । ख्रीष्ट येशू हाम्रो शान्ति र मेलमिलाप हुनुहुन्छ; किनभने उहाँले हाम्रो बितेको जीवनका पापहरूबाट उठेको समस्या समाधान गर्नुभएको छ । ख्रीष्ट येशू हाम्रो जीवन हुनुहुन्छ; किनकि उहाँले हामीलाई वर्तमान समयमा उहाँको निम्ति जिउने शक्ति दिनुहुन्छ । अनि ख्रीष्ट येशू हाम्रो आशा हुनुहुन्छ; किनभने उहाँले हामीलाई भविष्यमा छुटकारा दिनुहुनेछ ।

१ तिमोथी १:२: यस पत्रको प्रापक तिमोथी थिए । तिमोथीचाहिँ पावलको साक्खै छोरा थिए, विश्वासमा । यो हामी कसरी बुझ्नुपर्छ ? हुन सक्छ, पावलको लुस्त्रा जाने पहिलो यात्रामा तिमोथीले पावलको सेवकाइद्वारा मुक्ति पाए (प्रेरित १४:६-२०) । तर प्रेरितको पुस्तकबाट कस्तो आभास आउँछ भने, पावलले तिमोथीलाई पहिलो पल्ट भेट

गर्दाखेरि उनी प्रभुको चेला भइसकेका थिए (प्रेरित १६:१-२) । यसो हो भने, 'विश्वासमा मेरो साक्खै छोरा' भन्ने वाक्य हामीले कुन प्रकारले बुझौं त ? तिमोथीको जीवनमा पावलका जस्तै आत्मिक र नैतिक सदगुणहरूको प्रदर्शन थियो । यस हिंसाबले उनी प्रेरित पावलको साक्खै सन्तान थिए; किनभने उनको चरित्र पावलको जस्तो थियो ।

यस विषयमा श्री ई. स्टोकले यसो भनेका छन्:

'धन्य हो प्रभुको सेवा गर्ने त्यो युवा, जसले यस प्रकारको अगुवा पाएको छ ! अनि धन्य हुन् ती ख्रीष्टीय अगुवा, जसको ठोक्रा यस्ता साक्खै छोराहरूले भरिएको हुन्छ !'

नयाँ नियमका पत्रपत्रीहरूमा प्रायः प्रयोग गरिएको अभिवादन 'अनुग्रह र शान्ति' हो । तर तिमोथीलाई लेखिएका पहिलो र दोस्रो पत्रमा, तीतसको पत्रमा र यूहन्नाले लेखेको दोस्रो पत्रमा अभिवादन एक शब्दले बढाइएको छ: 'अनुग्रह, कृपा र शान्ति !' यी उक्त पत्रहरू व्यक्तिगत पत्रहरू हुन्, मण्डलीहरूलाई लेखिएका पत्रहरू होइनन् । कृपा भन्ने शब्द थपिने कारण यो रहेछ ।

ख्रीष्टीय जीवन जिउन र प्रभुको सेवा गर्नलाई हामीलाई आवश्यक सबै ईश्वरीय स्रोतहरू यही अनुग्रहमा समावेश हुन्छन् । अनि कृपा के हो त ? खाँचो परेको र भूलचूक गर्ने भुकाउ भएको मानिसलाई परमेश्वरको निगाह, हेरचाह र सुरक्षा चाहिन्छ । कृपा भनेको यही हो । अनि शान्तिचाहिँ ? प्रभुमाथि भरोसा गर्ने मानिसको मनमा शान्ति आउँछ, प्रशान्ति हुन्छ । यी तीनवटा आशिषहरू परमेश्वर हाम्रा पिता र येशू ख्रीष्ट हाम्रा प्रभुबाट आउँछन् । ख्रीष्ट येशूको परमेश्वरत्व यस पदमा अन्तर्निहित छ; किनभने पावलले यहाँ, यस पदमा ख्रीष्ट येशूलाई परमेश्वर पितासित बराबर भएको स्थानमा राखेका छन् । अनि 'येशू ख्रीष्ट हाम्रा प्रभु' भन्ने वाक्यले ख्रीष्ट येशूको प्रभुत्वमा जोड दिएको छ । नयाँ नियममा मुक्तिदाता भन्ने शब्द चौबीस पल्ट पाइन्छ भने प्रभु भन्ने शब्द ५२२ पल्ट पाइन्छ । के यो हाम्रो निम्ति एउटा साङ्ख्यकी मात्र हो ? कि के यस कुराले हाम्रो व्यक्तिगत जीवन असर गर्छ ? के उहाँ हाम्रै प्रभु हुनुहुन्छ ?

खण्ड २) १ तिमोथी १:३-२०: तिमोथीलाई दिइएको पावलको आदेश

क) १ तिमोथी १:३-११: उनले भूटा शिक्षकहरूको
मुख बन्द गर्नुपर्छ ।

१ तिमोथी १:३: पावल रोममा पहिलो पल्ट जेलमा हालिए; त्यस जेलबाट तिनको रिहा भएपछि के देखिन्छ भने, तिनले तिमोथीसित यात्रा गरेर एफेससमा आए । अनि त्यहाँबाट म्यासिडोनियामा अघि बढ्दाखेरि तिनले तिमोथीलाई केही समयसम्म एफेससमा रहने आदेश दिए । तिमोथीले त्यहाँ परमेश्वरको वचन सिकाउनुपर्थ्यो र ख्रीष्ट-विश्वासीहरूलाई भूटा शिक्षकहरूको सम्बन्धमा चेताउनी दिनुपर्थ्यो । अनि म्यासिडोनियाबाट पावल दक्षिणमा लागेर कोरिन्थमा पुगे । अनि हुन सक्छ, तिनले कोरिन्थबाट तिमोथीलाई यो पहिलो पत्र लेखे होलान् ।

यस पदमा प्रेरित पावलले भन्न खोजेको कुरा यही हो: 'जब म म्यासिडोनियामा जाँदैथिएँ, तब मैले तिमोथीलाई एफेससमा रहनू भन्ने आदेश दिएँ; अघि गरेभैं म अहिले पनि यी आदेशहरू दोहोर्याउँछु ।' तिमोथी त एफेससको मण्डलीको धर्माधिकारीरूपी पास्टर पो भएछन् भन्ने अनुमान यस वाक्यबाट लाउनुहुँदैन । यस खण्डमा यस प्रकारको विचारै व्यक्त गरिएको छैन नै । होइन, तर तिमोथीलाई सुम्पिएको यो कार्यभार

अल्पकालिक थियो भन्ने बुझिन्छ । उनले केही समयका निम्ति त्यस मण्डलीका कति मानिसहरूलाई ख्रीष्टीय विश्वासको विरुद्ध कुनै पनि शिक्षा नसिकाउने कडा आज्ञा गर्नुपर्‍यो । तिनीहरूले ख्रीष्टीय विश्वासमा केही थप कुरा सिकाउने पाउनेछैनन् । यस आदेशसित सम्बन्धित भूटा शिक्षाहरू यस प्रकारका थिए: कर्मकाण्डरूपी विधिवाद र गूढज्ञानरूपी अध्यात्मवाद । के तिमोथीले यी समस्याहरूको सामना गर्नुदेखि उम्किन खोजे ? यस प्रकारको परीक्षामा उनी नपर्‍नु भन्ने हेतुले पावलले उनलाई फेरि पनि त्यही आदेश दिएका छन् । उनले यो काम पूरा गरेर छाड्नुपर्छ ।

१ तिमोथी १:४: पावलको आदेश थियो: मानिसहरूले दन्त्य-कथाहरू र वंशावलीहरूमा ध्यान दिनुहुँदैन; किनकि यिनमा कुनै टुङ्गो हुँदैन । सम्बन्धित दन्त्यकथा र वंशावली के थियो, के थियो, सो हामी जान्दैनौं; यो कुनै हालतमा पनि निश्चित रूपले जान्न सकिँदैन पनि । कतिजनाले यी दन्त्यकथा र वंशावलीहरू यहूदीधर्मका शिक्षकहरूसित जोड्छन्, जसले यी कथा र पुर्खौलीहरू सुनाउने गर्थे रे । अरूको विचारमा, यी दन्त्यकथा र वंशावलीहरू गूढज्ञानवादीहरूले सुनाएका पुराणकथाहरू र तिनीहरूले प्रयोग गरेका वंशावलीहरू थिए अरे । यस सम्बन्धमा ध्यानमा राख्नुपर्ने चाखलाग्दो कुरा के हो भने, वर्तमान समयका भूटा पन्थहरूलाई पनि यी कुराहरूले चिनिन्छ । भूटा धर्महरूका स्थापकहरूको सम्बन्धमा धेरै प्रकारका काल्पनिक कथाहरू सुनिन्छन्, र मर्मोनहरूको बीचमा वंशावलीहरू महत्त्वपूर्ण मानिन्छन् ।

दन्त्यकथा र वंशावलीजस्तै व्यर्थ कुराहरूको के काम ? यी कुराहरूबाट वादविवादहरू उठ्नु र मानिसहरूको दिमागमा शङ्का-उपशङ्काहरू पैदा हुनु बाहेक अरू कुनै असल कुरा निस्कँदैन । यी कुराहरूबाट ईश्वरीय उन्नति हुँदैन, जुन उन्नति विश्वासमा मात्र हुने गर्दछ । परमेश्वरले मुक्तिको सम्पूर्ण योजना रच्युभयो । त्यसमा शङ्का र वादविवादहरू पैदा गर्ने कुनै कुरै छैन; मुक्तिको सन्देशले मानिसहरूको हृदयमा विश्वास पो पैदा गर्छ । तर एफेससको मण्डलीमा यी मानिसहरूले दन्त्यकथा र वंशावलीजस्तै व्यर्थ कुराहरूमा ध्यान नदिनुपर्नेथियो, तर

तिनीहरूको मन र ध्यान ख्रीष्टीय विश्वासका महान्-महान् सत्यतामाथि केन्द्रित रहनुपर्नेथियो । किनकि जसले यी महान् सत्यताहरूमाथि ध्यान दिन्छ, ऊ आशिषित हुन्छ, उसको विश्वास बढ्छ र उसको मनबाट शङ्काहरू हट्छन् ।

१ तिमोथी १:५: यस पदमा बुभ्नुपर्ने सबैभन्दा महत्त्वपूर्ण कुराचाहिँ त्यो दिइएको आज्ञा हो । त्यो आज्ञाचाहिँ मोशाको व्यवस्था होइन, दस आज्ञा पनि होइन, तर १ तिमोथी १:३-४ पदमा तिमोथीलाई दिइएको आदेश हो । यस आज्ञाको उद्देश्य प्रेम हो, जसरी एन.के.जे.वी.ले ठीक प्रकारले अनुवाद गरेको छ, र नेपालीमा पनि सठीक रूपले अनुवाद गरिएको छ । पावलले यहाँ के भनेका छन् भने, तिनले तिमोथीलाई दिएको आदेशमा एउटा उद्देश्य छ, अनि यो उद्देश्य शास्त्रसम्मतता मात्र होइन, तर यसको उद्देश्यचाहिँ शुद्ध हृदयबाट, असल विवेकबाट र निष्कपट विश्वासबाट निस्कने प्रेम हो । परमेश्वरको अनुग्रहको सुसमाचार जहाँ प्रचार गरिन्छ, त्यहाँ सधैं यस्ता कुराहरू यसको नतिजा हुन् ।

हामीबाट निस्कनुपर्ने प्रेममा परमेश्वरप्रतिको प्रेम, सङ्गी-विश्वासीहरूप्रतिको प्रेम र सबै मानिसहरूप्रतिको प्रेम अनिवार्य छ । यस प्रकारको प्रेम शुद्ध हृदयबाट निस्कन्छ । हाम्रो मन अशुद्ध छ भने हामीबाट ख्रीष्टीय प्रेम निस्कन सक्दैन । अनि त्यो प्रेम असल विवेकको उपफल हो । किनभने परमेश्वरप्रति र मानिसहरूप्रति निर्दोष विवेक एउटा असल विवेक भनिन्छ । अन्तमा, त्यो प्रेम निष्कपट विश्वासको परिणाम हो, अर्थात् मुकुण्डो नओढेको विश्वासबाट आउनुपर्छ ।

भूटा शिक्षाहरूले कहिल्यै पावलले यहाँ बताएअनुसार यस प्रकारका फलहरू उत्पन्न गर्न सक्दैनन्; अनि यो कुरा सुनिश्चित छ, कि दन्त्य-कथाहरू र वंशावलीहरूले यस प्रकारका गुणहरू पैदा गर्नेछैनन् नै । परमेश्वरको अनुग्रहको शिक्षाले मात्र हामीमा शुद्ध हृदय, असल विवेक र निष्कपट विश्वास सृजना गर्छ; अनि यसको फलस्वरूप प्रेम निस्कन्छ ।

यस पदमा सबै किसिमका शिक्षाहरूको कसी प्रस्तुत गरिएको छ । के हाम्रो शिक्षाले यस प्रकारका नतिजाहरू ल्याउँछ ? तब यो शिक्षा खाँटी शिक्षा मानिन्छ ।

१ तिमोथी १:६: तर यहाँ कोही भड्किएर हिँड्ने मानिसहरू रहेछन्, जसले शुद्ध हृदय, असल विवेक र निष्कपट विश्वासजस्ता कुराहरू छोड़े, र अर्कापट्टि लागेका छन्। अर्कापट्टि लाग्नुको अर्थ दुई प्रकारले बुझ्न सकिन्छ। एक, तिनीहरूले तारो ताक्न सकेनन्; तिनीहरूको तकाइ गलत थियो। अथवा दुई, तिनीहरूले निशाना हात्र्न सकेनन्। अनि तिनीहरूको विषयमा यहाँ पहिलो अर्थ सठीक अर्थ ठहरिएको छ। किनभने ती मानिसहरूले यी सद्गुणहरूमा आइपुग्ने कोशिश कहाँ गर्थे र? तिनीहरूले यी कुराहरूमा ताक्दै ताकेनन्। यसकारण तिनीहरू व्यर्थका बकवादपट्टि लागे। तिनीहरूको प्रचार लक्ष्यहीन थियो; त्यसले मानिसहरूलाई त्यत्तिकै छोड़्यो; त्यसले तिनीहरूलाई पवित्र तुल्याउन सकेन।

यस पत्रमा पावलले घरिघरि 'कोही-कोही' भन्ने शब्द प्रयोग गरेका छन्। यसबाट के बुझिन्छ भने, तिनले यो पत्र लेख्दाखेरि मण्डलीमा यी भूटा शिक्षकहरू अल्प सङ्ख्यामा थिए। तर जब तिनले तिमोथीलाई दोस्रो पत्र लेखे, तब यो 'कोही-कोही' भन्ने शब्द हरायो। अब शक्ति-सन्तुलन बदली भयो र भूटा शिक्षकहरूपट्टि ढल्किगयो; अल्पसङ्ख्या बहुसङ्ख्या पो हुन पुग्यो। धेरैजना विश्वासबाट भड्किगए।

१ तिमोथी १:७: अघिल्लो पदमा भूटा शिक्षकहरूको सन्दर्भ यी यहूदीधर्म प्रचारकहरू थिए, जसले यहूदीधर्म र इसाईधर्मबाट एउटा खिचडी, अँ, व्यवस्था र अनुग्रहको मिलावट बनाउन खोज्थे। तिनीहरूको विचारमा, मुक्ति पाउनलाई ख्रीष्ट येशूमाथि राखिएको विश्वास पर्याप्त थिएन। विश्वासीहरूको खतना हुनुपर्छ र उनीहरूले मोशाको व्यवस्था पालन गर्नुपर्छ। व्यवस्था नै ख्रीष्ट-विश्वासीहरूको विधान हो भन्ने तिनीहरूको शिक्षा थियो।

यस प्रकारको भूटो शिक्षा मण्डली-इतिहासको हरेक शताब्दीमा थियो; अनि वर्तमान समयमा यस प्रकारको महामारीले कति सफलतापूर्वक इसाई जगत्लाई सङ्क्रमण गरेको र त्यसलाई भ्रष्ट पारेको छ। यसको आधुनिक रूप यस प्रकारको छ: ख्रीष्ट येशूमाथिको विश्वास छँदैछ, तर मुक्ति पाउनलाई मानिसले त्यसमाथि थप्नुपर्छ, एक पानीको

बप्तिस्मा, दुई मण्डलीको सदस्यता, तीन व्यवस्थाको पालन; अथवा मानिसले प्रायश्चित्त गर्नुपर्छ, दस अंश दिनुपर्छ वा अन्य धर्मकर्महरू र सुकर्महरू गर्नुपर्छ अरे। वर्तमान समयमा विधिवादको शिक्षा प्रचार गर्नेहरूले एउटा कुरा भुल्छन्: मुक्ति ख्रीष्ट येशूमाथि विश्वास गरेर पाइन्छ; व्यवस्थाका कामहरूका निम्ति त्यसमा कुनै ठाउँ हुँदैन। तिनीहरूको अर्को भूल यही हो: सुकर्महरू मुक्ति पाएको नतिजा हुन्; मानिसले सुकर्म गरेर मुक्ति पाउँदैन। असल कामहरू गरेर इसाई बनिँदैन, तर इसाई भएको नाताले मानिसले असल कामहरू गर्छ। ख्रीष्ट-विश्वासीको विधान ख्रीष्ट हो, व्यवस्था होइन। तिनीहरूले यो किन देख्नै सक्दैनन्, किन? तिनीहरूको भूल यसैमा छ: व्यवस्थाको अधीनतामा भएको मानिस श्रापमनि छ भन्ने कुरा तिनीहरूले बुझ्दैनन्; किनभने व्यवस्थाले यी सबै मानिसहरूलाई मृत्युदण्डको योग्य ठहराउँछ, जसले व्यवस्थाका पवित्र नियम र विधिहरू पालन गर्दैनन्। अनि त्यो मानिस को होला, जसले त्यो व्यवस्था पूर्ण रूपले पालन गर्छ? यस्तो मानिस छँदैछैन। तब व्यवस्थाको हिसाबले सबैजना मृत्यु-दण्डको योग्य छन्, होइन र? तर क्रूसमा हाम्रा निम्ति श्राप बनेर ख्रीष्ट येशूले हामी विश्वासीहरूलाई व्यवस्थाको श्रापदेखि बचाउनुभयो।

प्रेरित पावलले यी व्यवस्थाका स्वघोषित पण्डितहरूको विषयमा के भन्छन्, सो तपाईंले ख्याल गर्नुहोला: तिनीहरू आफूले भनेका कुराहरू र आफूले ठोकुवा गरेका कुराहरू जान्दैनन्, बुझ्दैनन्। तिनीहरूले व्यवस्था दिइएको उद्देश्य र व्यवस्थासित ख्रीष्ट-विश्वासीको सम्बन्ध के हो, सो बुझेका छैनन्; यसकारण तिनीहरूले व्यवस्थाको विषयमा समझदार कुरा गर्ने सक्दैनन्।

१ तिमोथी १:८: व्यवस्थामा कुनै पनि दोष छैन भन्ने कुरा पावलले सफा पारेका छन्, जब तिनले यसो लेखे: 'यसकारण व्यवस्था पवित्र छ र त्यसको आज्ञा पनि पवित्र, न्यायपूर्ण र असल छ' (रोमी ७:१२)। तर तिनको भनाइअनुसार हामीले व्यवस्था नियमअनुसार प्रयोग गर्नुपर्छ। यसकारण बुभुनुहोस्: व्यवस्था मुक्ति पाउने स्रोत र माध्यम नै होइन; यो

त्यसका निम्ति दिइएको थिएन (प्रेरित १३:३९; रोमी ३:२०; गलाती २:१६ र २१, गलाती ३:११) । व्यवस्था कसरी नियमअनुसार प्रयोग गरिन्छ त? हाम्रो प्रचारमा र हाम्रो शिक्षामा हामीले व्यवस्था लिएर मानिसहरूलाई पापको विषयमा कायल पार्नुपर्छ । व्यवस्था मुक्तिको माध्यमको रूपमा पेश गर्नु हुँदै-हुँदैन; अनि व्यवस्था विश्वासीहरूको विधान पनि हुनुहुँदैन ।

श्री गुड किडको भनाइअनुसार व्यवस्थाले हामीलाई तीनवटा पाठहरू सिकाउँछ, जस्तै: 'त्यसले हामीलाई हामीले गर्नुपर्ने कर्तव्य देखाउँछ; त्यसले हामीलाई हामीले त्यसको पालन नगरेको खण्डमा हाम्रो भूलदोष देखाइदिन्छ; अनि त्यसले हामीलाई हामीसँग त्यसलाई पालन गर्न सक्ने क्षमता नभएको कुरा देखाउँछ । अनि व्यवस्थाले कुनै पापी मानिसको जीवनमा यो काम पूरा गरेपछि त्यो मानिस "हे प्रभु, तपाईंको कृपामा मलाई बचाउनुहोस्" भनेर परमेश्वरलाई पुकार्न तयार हुन्छ ।' २)

मुक्ति पाउनलाई व्यवस्था अनिवार्य छ अथवा पवित्रता प्राप्त गर्नलाई व्यवस्था नभई नहुने कुरा हो भन्ने कुरा जस-जसले सिकाउँछन्, तिनीहरूको शिक्षामा अनुरूपता छैन । किनभने तिनीहरूको भनाइअनुसार व्यवस्थाको नियम भङ्ग गर्ने ख्रीष्ट-विश्वासी मृत्यु-दण्डको योग्य हुँदैन । तब व्यवस्थाको अधिकार कहाँ गयो त? कुनै नियमकानुनसित दण्ड जोडिएको छैन भने त्यो त असल सल्लाह मात्र हुने भयो, त्योभन्दा बढी हुनै सक्दैन ।

१ तिमोथी १:९: 'व्यवस्थाचाहिँ धर्मी मानिसका निम्ति बनाइएको होइन ।' धर्मी मानिसलाई व्यवस्थाको के खाँचो पर्छ र? यो कुरा ख्रीष्ट-विश्वासीका निम्ति लागू भएको छ । किनभने जब उसले परमेश्वरको अनुग्रहमा मुक्ति पायो, तब ऊ ख्रीष्ट येशूमा धर्मी ठहरियो । अबदेखि उसो ऊ एउटा पवित्र जीवन जिउनका निम्ति दस आज्ञारूपी व्यवस्थाको अधीनतामा राखिँदैन नि ! किनकि ख्रीष्ट-विश्वासी भक्तिले पूर्ण जीवन जिउनलाई दण्ड पो पाउँछु कि डरले प्रेरित हुँदैन, तर मुक्तिदाता प्रभुप्रतिको प्रेम उसको जीवनमा उसलाई प्रेरणा गर्ने शक्ति हो; किनभने प्रभु येशू उसका निम्ति क्रूसमा मर्नुभयो ।

अबदेखि प्रेरित पावलले ती मानिसहरूको सूचि दिन्छन्, जुन मानिसहरूका निम्ति व्यवस्था दिइएको छ । अनि धेरै टिप्पणीकारहरूले के ख्याल गरे भने, यस सूचि र दस आज्ञाहरूको बीचमा एउटा नजिक सम्बन्ध रहेछ । तपाईंलाई विदित होला, कि दस आज्ञाहरू दुईवटा खण्डमा भाग गरिएका छन्: पहिला चार आज्ञाहरू भक्तिको सम्बन्धमा छन्, र तिनैले मानिसलाई परमेश्वरप्रति उसको कर्तव्य देखाउँछन् । अनि बाँकी छवटा आज्ञाहरूचाहिँ धार्मिकताको सम्बन्धमा दिइएका छन्, र यिनैले आफ्नो छिमेकीप्रति मानिसको जिम्मेवारी के हो, सो देखाउँछन् । अनि निम्न शब्दहरूले दस आज्ञाको पहिलो खण्डसित आफ्नो सम्बन्ध जोडेको देखिन्छ: *‘अधर्मी र अटेरी हुनेहरूका निम्ति, भक्तिहीन र पापीहरूका निम्ति, अपवित्र र अशुद्ध हुनेहरूका निम्ति ।’* अनि ज्यानमाराहरू भन्ने शब्दले छैटौं आज्ञासित आफ्नो सम्बन्ध जोड्छ, जहाँ लेखिएको छ: *‘तिमीले हत्या नगर्नु !’* (प्रस्थान २०:१३) । ज्यानमारा हत्या हो; त्यसले भुक्किएर कसैलाई मारिपठाएको होइन ।

१ तिमोथी १:१०: अब कुरा आयो: *‘व्यभिचारीहरूका निम्ति, पुरुषगामीहरूका निम्ति ।’* यहाँ उल्लेख गरिएका यौनका अशुद्ध सम्बन्धहरू कि त विवाहको बन्धनमा नरहेका लोग्ने-स्वास्नीको बीचमा राखिएका हुन्छन्, कि त पुरुष-पुरुष वा स्त्री-स्त्रीको बीचमा स्थापित गरिएका हुन्छन् । यी पापहरूको सम्बन्ध सातौं आज्ञासित जोडिएको छ, जहाँ लेखिएको छ: *‘तिमीले व्यभिचार नगर्नु !’* (प्रस्थान २०:१४) । अनि *‘अपहरण गर्नेहरूका निम्ति’* भन्ने वाक्यांशको सन्दर्भ यो आठौं आज्ञा हो, जहाँ लेखिएको छ: *‘तिमीले चोरी नगर्नु !’* (प्रस्थान २०:१५) । *‘भूट बोल्नेहरूका निम्ति, भूटा शपथ खानेहरूका निम्ति’* भन्ने शब्दको सम्बन्ध नौं आज्ञा हो, जहाँ लेखिएको छ: *‘तिमीले आफ्नो छिमेकीको विरोधमा भूटो साक्षी नदिनु !’* (प्रस्थान २०:१६) ।

‘... र खाँटी शिक्षाको विरोधमा अरू कुनै कुरा छ भने’ भन्ने वाक्यले आफ्नो सम्बन्ध दस आज्ञाहरूसित जोड्दैन; तर हामीलाई के लाग्छ भने, त्यस वाक्यले सबै आज्ञाहरू नियालेर समेटेको छ ।

१ तिमोथी १:११: यो पद दस पदसित कसरी र कुन अर्थमा जोड्नु ठीक होला, सो हामीलाई निर्णय गर्नु गाह्रो लाग्छ । किनभने त्यस महिमित सुसमाचारअनुसार भन्ने वाक्यांश हामीले दस पदमा बताइएको खाँटी शिक्षासित जोड्न सक्छौं । अथवा पावलले १ तिमोथी १:८-१० पदको खण्डमा व्यवस्थाको विषयमा जे भनेका छन्, त्यस जम्मै कुरासित तिनले प्रचार गरेको सुसमाचार पूरा मेल खान्छ । अनि यो अर्थ पनि सम्भव देखिन्छ: १ तिमोथी १:३-१० पदको खण्डमा पावलले भूटा शिक्षकहरूको सिलसिलामा जे लेखेका छन्, त्यो सबै कुरा तिनले सुसमाचारको सन्देशअनुसार लेखेका छन् ।

मुक्तिको सुसमाचार महिमित किन नहुने ? तर यहाँ, यस ठाउँको जोड परमेश्वरको महिमा हो, जसको अद्भुत वर्णन यस सुसमाचारले गर्दछ । किनभने ग्रीकमा महिमित सुसमाचार नभएर 'परमेश्वरको महिमाको सुसमाचार' लेखिएको छ । यस सुसमाचारअनुसार परमेश्वर पवित्र, धर्मी र न्यायी हुनुहुन्छ; तर यही पवित्र, धर्मी परमेश्वरमा अनुग्रह, कृपा र प्रेम पनि छ । उहाँको पवित्रताको माग उहाँको प्रेमले पूर्ति गर्छ । यस आधारमा प्रभु येशूलाई ग्रहण गर्नेहरूलाई अनन्त जीवन दिइन्छ ।

यो सुसमाचार प्रेरित पावलको जिम्मामा सुम्पिएको थियो । सुसमाचार महिमित प्रभु येशू ख्रीष्टमा केन्द्रित रहन्छ । त्यसले हामी मानिसहरूलाई के भन्छ भने, प्रभु येशू मुक्तिदाता मात्र हुनुहुन्न, तर उहाँ प्रभु पनि हुनुहुन्छ । के उहाँ तपाईंको मुक्तिदाता हुनुभयो ? के उहाँ तपाईंको जीवनको प्रभु हुनुहुन्छ ?

ख) १ तिमोथी १:१२-१७: परमेश्वरको साँचो अनुग्रहका निम्ति धन्यवाद-ज्ञापन

१ तिमोथी १:१२: अघिल्लो खण्डमा पावलले भूटा शिक्षकहरूको बयान गरे, जसले एफेससका विश्वासीहरूमाथि व्यवस्था लदाउन खोज्ये । यस कुराले तिनको मुक्तिको अनुभवको ताजा झलक दिलायो । किनभने

व्यवस्था पालन गरेर तिनले मुक्ति पाएनन्, तर परमेश्वरको अनुग्रहद्वारा तिनले मुक्ति पाए। पावल धर्मी मानिस थिएनन्, तर पापी मानिसहरूको बीचमा तिनी प्रथम थिए। १ तिमोथी १:१२-१७ पदको खण्डमा पावलको आत्मिक अनुभवबाट व्यवस्थाको समुचित प्रयोग के हो, सो देखिन्छ। तिनको निम्ति व्यवस्था मुक्ति प्राप्त गर्ने माध्यम ठहरिएन, तर पापको विषयमा तिनलाई दोषी र कायल पार्ने स्रोत पो थियो।

सबैभन्दा पहिले तिनले यहाँ आफूलाई रोकिराख्न सकेनन्, तर हृदय खोलेर सहर्षसाथ ख्रीष्ट येशूलाई उहाँको अनुग्रहका निम्ति धन्यवाद चढाउँछन्, जुन अनुग्रहले तिनलाई सक्षम तुल्यायो। टार्ससको शाउलले प्रभुको निम्ति के-के गरे, सो महत्त्वपूर्ण होइन, तर प्रभु येशूले तिनका निम्ति के गर्नुभयो, महत्त्व यसैमा छ। प्रभु येशूले तिनलाई बचाउनुभएको र तिनलाई विश्वासयोग्य ठानेर सेवामा नियुक्त गर्नुभएकोमा प्रेरित पावलले अचम्म मात्र कहिल्यै छोडेनन्। व्यवस्थाले तिनलाई यत्रो निगाह कहिल्यै देखाउन सकेन। तर त्यसले आफ्नो दयामायाविनाका कठोर सर्तअनुसार शाउलजस्तो पापीलाई मृत्युदण्डको योग्य ठहराउनेथियो।

१ तिमोथी १:१३: यस पदबाट स्पष्टि बुझिन्छ: मुक्ति पाउनुभन्दा अगाडि पावलले दस आज्ञाहरू उल्लङ्घन गरेका थिए। तिनले आफ्नो विषयमा कुरा गर्दा 'म पहिले कस्तो निन्दा गर्ने, सताउने र अत्याचारी मानिस थिएँ' भन्छन्। निन्दा गर्दा तिनले ख्रीष्ट-विश्वासीहरू र उनीहरूका प्रभु येशूको विरोधमा कति खराबी बोल्थे, यसको साध्य छैन। अनि सताउनेको रूपमा तिनले ख्रीष्ट-विश्वासीहरूलाई मार्न खोज्ये; किनभने तिनको विचारमा यो नयाँ इसाई-मत यहूदीधर्मका निम्ति खतरा हुनेथियो। विश्वासीहरूको विरोधमा दुष्ट युक्तिहरू अपनाएर तिनले उनीहरूलाई अत्याचार गरेकोमा, उनीहरूको हिंसा गरेकोमा र उनीहरूको घोर अपमान गरेकोमा पूरा आनन्द लिन्थे। निन्दा गर्ने मानिसभन्दा सताउने मानिस खराब हो, अनि सताउने मानिसभन्दा अत्याचारी दुष्ट हो। यी शब्द-हरूअनुसार तिनको दुष्टता बढेको छ। किनभने निन्दा गर्ने मानिसको पाप त्यसले चलाएका शब्दहरूमा छ। तर सताउने मानिसले अरूलाई

तिनीहरूको विश्वासको खातिर दुःखहरू दिन्छ; त्यसको पाप यो हो । तर अत्याचार गर्ने मानिसले क्रूरताको साथ र बल मिचेर आफ्नो अपकार पूरा गर्छ ।

तर पावलले कृपा पाए । तिनले पाउनुपर्ने सजाय पाएनन्; किनभने अनजानमा तिनले आफ्नो अविश्वासमा यस्ता कुकर्महरू गरे । ख्रीष्ट-विश्वासीहरूलाई सताएर तिनले परमेश्वरको सेवा गर्छु भन्थे । तिनका बुबाआमाले तिनलाई यहूदीधर्मअनुसार साँचो परमेश्वरको उपासना गर्न सिकाए । यसकारण तिनको विचारमा, ख्रीष्टीय विश्वास पुरानो नियमको परमप्रभु परमेश्वरको विरोधमा रहेको थियो । तब ख्रीष्ट-विश्वासीहरूलाई मारेर परमेश्वरको महिमाको संरक्षा गर्न आफ्नो परम कर्तव्य सम्भेर तिनले भएभरको जोश र उमङ्ग यस काममा लगाउँथे ।

धेरै मानिसहरूका निम्ति परमेश्वरको सम्बन्धमा जोश, गम्भीरता र इमानदारीजस्तै महत्त्वपूर्ण कुरा केही पनि छैन; तर पावलको उदाहरणले तिनीहरूको यो विचार नकार्छ र गलत ठहराउँछ । तिनको जस्तो जोश अरु कससँग होला ? तर भएन । वास्तवमा तिनको जोशले तिनको गल्ती भन् ठूलो गल्ती तुल्यायो; किनभने जससँग ठूलो जोश हुन्छ, त्यसले धेरै हानि गर्छ ।

१ तिमोथी १:१४: कृपा पाएर पावल आफूले पाउनुपर्ने दण्डबाट उम्के; तर यति मात्र होइन, तिनले प्रशस्त अनुग्रह पाए, जसको योग्य तिनी थिएनन् । जहाँ तिनको पाप ठूलो थियो, त्यहाँ परमेश्वरको अनुग्रह भन् प्रशस्त भयो (रोमी ५:२०) ।

‘... विश्वास र प्रेमसित, जुनचाहिँ ख्रीष्ट येशूमा छ ।’ यी शब्दहरूबाट हामी के बुझ्छौं भने, प्रभु येशूले पावललाई जुन अनुग्रह देखाउनुभयो, त्यो अनुग्रह व्यर्थ भएन । किनभने पावलकहाँ आएको अनुग्रह विश्वास र प्रेमको साथ तिनीकहाँ आएको थियो, जुन विश्वास र जुन प्रेम ख्रीष्ट येशूमा छ । निस्सन्देह, यस वाक्यको अर्थ यो हुन सक्छ: जसरी अनुग्रह प्रभुबाट आयो, त्यसरी विश्वास र प्रेम पनि उहाँबाट आए । तर मेरो विचारमा योभन्दा असल अर्थ त्यस बेलामा निस्कन्छ, जब हामीले यो

वाक्य यसरी बुभ्छौं: परमेश्वरले पावलको जीवनमाथि जुन अनुग्रह प्रदान गर्नुभयो, त्यो अनुग्रह तिनले इन्कार गरेनन्, तर प्रभु येशूमाथि विश्वास गरेर तिनले उहाँको अनुग्रह ग्रहण गरे र प्रभु येशूलाई प्रेम गर्न थाले, जुन परमधन्य प्रभुलाई तिनले पहिले घृणा गर्थे ।

१ तिमोथी १:१५: पास्टरीय पत्रहरूमा 'विश्वासयोग्य वचन' पाँच पल्ट लेखिएको पाइन्छ; यसको पहिलो पल्ट यहाँ हो । यो वचन किन विश्वासयोग्य भनिएको छ ? किनभने यो वचन परमेश्वरको वचन हो । उहाँ कहिल्यै भूट बोल्नुहुन्न; उहाँ कहिल्यै भूलचूक गर्नुहुन्न, भ्रममा पर्नुहुन्न । मानिसहरूले ढुक्कै भएर र निर्धक्कसाथ यस वचनमाथि पूरा विश्वास गर्न सक्छन् । यो वचन विश्वास नगर्नु मूर्ख कुरा हो, समझदारी होइन । यो हर प्रकारले ग्रहणयोग्य छ; किनभने यो वचन सबैका निम्ति हो; परमेश्वरले सबै मानिसहरूका निम्ति जे गर्नुभएको छ, त्यो कुरा यस वचनले बताउँछ । यस वचनले मुक्ति सबै मानिसहरूका निम्ति दानको रूपमा उपलब्ध गर्छ ।

ख्रीष्ट येशू भन्ने शब्दले हाम्रा प्रभुको परमेश्वरत्वमाथि जोड लगाउँछ; किनभने स्वर्गबाट यस पृथ्वीमा आउनुहुनेचाहिँ परमेश्वर र मानिस हुनुहुन्थ्यो । (ख्रीष्ट = परमेश्वर, येशू = मानिस) । मुक्तिदाता प्रभुको पूर्व-अस्तित्व थियो, जसरी 'ख्रीष्ट येशू ... यस संसारमा आउनुभयो' भन्ने वाक्यले देखाउँछ । उहाँको अस्तित्व बेतलेहेममा शुरु भएको होइन । अनादिकालदेखि नै उहाँ पिताको साथमा हुनुहुन्थ्यो; तर निर्धारित समयमा उहाँ मानिसको रूपमा यस संसारमा आउनुभयो । यसमा उहाँको विशेष काम थियो । उहाँ आउनुभएको कुराको साक्षी दिनेचाहिँ हाम्रो समय-तालिका हो । किनभने हामी इस्वी संवत् ... साल भन्ने गर्छौं । (ए.डी.को अर्थ प्रभुको वर्ष हो ।) ख्रीष्ट येशू किन आउनुभयो ? उहाँ पापीहरू बचाउन आउनुभयो । उहाँ भलादमीहरूलाई बचाउन आउनुभएन; किनभने यस्ता मानिसहरू नै छैनन् । उहाँ व्यवस्था पूरा गर्नेहरूलाई बचाउन आउनुभएन; किनकि व्यवस्था पालन गर्ने मानिस नै छैन ।

यहाँ हामी इसाईधर्मको मुटु छुन्छौं । साँचो इसाई शिक्षा र अरू सबै शिक्षा-सिद्धान्तहरूको बीचमा मुख्य भिन्नता यहाँ छ । धर्महरूको व्यर्थ

शिक्षाअनुसार परमेश्वरको निगाह प्राप्त गर्न मानिस यसो हुनुपर्छ, उसो हुनुपर्छ; उसले यसो गर्नुपर्छ वा उसो गर्नुपर्छ । तर सुसमाचारले के भन्छ ? मानिस पापी छ; मानिस हराएको छ; मानिसले आफूलाई बचाउन सक्दैन । मानिस स्वर्ग पुग्नु हो भने यसको एकमात्र उपाय, उसको निम्ति एउटै बाटो मात्र छ । प्रभु येशूले क्रूसमा हाम्रो स्थान लिनुभयो । अनि केवल उहाँको यस त्राणको कामद्वारा मानिसले स्वर्ग जाने हक पाउन सक्छ ।

अघि पावलले यस अध्यायमा व्यवस्थाको विषयमा भूटो शिक्षा दिनेहरूको कुरा गरे, जुन प्रकारको शिक्षाले मानिसको पापी स्वभावलाई ठाउँ दिन्छ । मानिसले सुन्न चाहने कुरा यही हो; किनभने यस भूटो शिक्षाअनुसार उसले आफ्नो मुक्ति प्राप्त गर्नको निम्ति केही न केही गर्न सक्दो रहेछ, केही गरेर यसमा साथ दिन सक्दो रहेछ । तर यसको विषयमा सुसमाचार स्पष्ट छ: हाम्रो मुक्तिमा अरू कसैकहाँ होइन, तर सारा श्रेय ख्रीष्ट येशूकहाँ जानुपर्छ । मानिसले पाप बाहेक अरू केही पनि गर्न सक्दैन । प्रभु येशू बचाउने काम आफैले गर्नुहुन्छ; उहाँलाई यसमा हाम्रो सहायता चाहिँदैन ।

परमेश्वरको आत्माले पावललाई त्यस जगहमा ल्याउनुभयो, जहाँ तिनले आफूलाई मुख्य पापी सम्झन्थे । अथवा अरूले अनुवाद गरेभैं तिनी 'पापीहरूमा प्रथम' थिए । तिनी सबैभन्दा ठूला पापी थिएनन् होला, तर कम्तीमा पापीहरूमा अग्रणी र अग्रसर थिए । 'पापीहरूको मुख्य' भन्ने नाम मूर्तिपूजकलाई वा व्यभिचारीलाई होइन, तर पावलजस्ता धर्मा मानिसलाई पो भनिएको छ । तिनी त यहूदीधर्मको कठोर घरानामा हिर्किएका थिए । तिनले गरेको पाप सैक्षिक क्षेत्रमा गरिएको पाप थियो । तिनले प्रभु येशू ख्रीष्ट र उहाँको त्राणको कामको विषयमा परमेश्वरको वचनले दिएको साक्षी ग्रहण गर्दैनथिए । अनि जसले परमेश्वरको पुत्रलाई तिरस्कार गर्छ, त्यसले सबैभन्दा ठूलो पाप गर्छ ।

आउनुहोस्, हामी '... जसमा मुख्य म नै हुँ' भन्ने वाक्यमा फेरि एकपल्ट ध्यान दिऔं! पावलले 'म पापीहरूको मुख्य थिएँ' भनेर लेखेनन्, तर 'म मुख्य पापी हुँ' भनेर लेखे । पवित्र जनहरूमध्ये जतिजना

बढ़ी भक्तिपरायण हुन्छन्, उनीहरूले प्रायः आफ्नो पापी आवस्था बढी महसुस गर्दा रहेछन् ।

इस्वी संवत् ५७ सालमा पावलले १ कोरिन्थी १५:९ पदमा आफूलाई 'प्रेरितहरूमा सबैभन्दा सानो' भनेर लेखे; अनि इस्वी संवत् ६० सालमा तिनले एफेसी ३:८ पदमा आफूलाई 'सबै पवित्र जनहरूमा जो सबैभन्दा सानो छ, त्योभन्दा पनि सानो' भने । तर फेरि केही वर्ष बितेपछि यहाँ आएर तिनले आफूलाई 'पापीहरूको मुख्य' भनेका छन् । यसबाट इसाई नम्रतामा पावलले गरेको प्रगति देखिन्छ ।

'पापीहरूको मुख्य'को बदलीमा जे. एन. डार्बीको अनुवादमा 'पापीहरूमा प्रथम' भनिएको छ । यसो गर्दा अनुवादकको विचार के थियो होला त ? के पावल सारा संसारका सबै मानिसहरूभन्दा ठूला पापी थिए त ? होइन, तर मुक्ति पाउने सिलसिलामा तिनी इस्राएली जातिको सम्बन्धमा सबैभन्दा पहिला थिए । किनकि भविष्यमा इस्राएली जातिका मानिसहरूले मुक्ति पाउनेछन्; यसमा पावलले मुक्ति पाएको अनुभवचाहिँ यसको अद्वितीय पूर्व-लक्षण थियो । १ कोरिन्थी १५:८ पदअनुसार तिनी समय पूरा नभई जन्मेको मानिस थिए । यसर्थ तिनको इस्राएली जातिका मानिसहरूले नयाँ जन्म पाउनुभन्दा अगाडि तिनको नयाँ जन्म भएको थियो । अनि हुन सक्छ, जसरी मानिसको कुनै माध्यमद्वारा होइन, तर सीधा स्वर्गबाट प्रकाश प्राप्त गरेर तिनले मुक्ति पाए, त्यसरी नै सङ्कष्टकालमा 'बाँकी भाग' सम्भिएका यहूदीहरूले मुक्ति पाउनेछन् होलान् । यस प्रकारको व्याख्या 'प्रथम' भन्ने शब्द र सोह पदको 'नमुना' भन्ने शब्दबाट आएको हो ।

१ तिमोथी १:१६: पावलले किन कृपा पाए ? यसको कारण यस पदले स्पष्ट पार्छ । तिनको जीवनमा येशू ख्रीष्टको सहनशीलता देखाउनु यसको मूल-कारण थियो । तिनी पापीहरूको मुख्य थिए । ठीक त्यस्तै तिनी प्रभुको अथक अनुग्रह प्रदर्शन गर्ने मुख्य पात्र बने । श्री विलियम केल्लीका शब्दमा भन्नु हो भने,

‘परमेश्वरको प्रेमचाहिँ सबैभन्दा सक्रिया शत्रुतालाई पनि जित्ने प्रेम रहेछ, सो कुरा देखाउन पावल यसको सर्वोत्तम जीवित नमुना बने; किनभने पावलको प्रतिरोध किसिम-किसिमको अनि जेजति कडा र अटल किन नहोस्, परमेश्वरको सहनशीलताले तिनलाई थकाएको छ ।’^३)

पावलको नमुना एउटा उदारहण भयो । अब मुद्रणको कुरा आयो । छापाखानाबाट पहिले निकालिएको प्रुफचाहिँ शोध्य-पत्र भनिन्छ । यो प्रुफचाहिँ कुनै किताबको आदर्श-नमुना हो । यसरी नै पावलको जीवन-परिवर्तनचाहिँ इस्राएली जातिको निम्ति सत्-नमुना भएको थियो; किनभने जब उद्धारक सियोनबाट आउनुहुनेछ, तब परमेश्वरले इस्राएली-हरूलाई बचाउनुहुनेछ (रोमी ११:२६) ।

सर्वमान्य अर्थमा यस पदको व्याख्या यस प्रकारको छ: मानिसहरू जति पनि दुष्ट किन नहोऊन्, तिनीहरूमध्ये कसैले हार खानुपर्दैन, कोही निराश र हताश हुनुपर्दैन । किनभने प्रभु येशूले पापीहरूको मुख्यलाई बचाइसक्नुभयो । तब हामीजस्ता पापीहरूले पनि अनुग्रह र कृपा पाउन सक्छन् । हाम्रा निम्ति सान्त्वना यसैमा छ; यसकारण आउनुहोस्, पूरा पश्चात्तापी भएर प्रभु येशूकहाँ आउनुहोस्, र मुक्ति पाउनुहोस् ! उहाँमाथि विश्वास गरेर अनन्त जीवन पाउनुहोस् !

१ तिमोथी १:१७: पावलमाथि अनुग्रह देखाएर तिनीसित परमेश्वरको व्यवहार कति अद्भुत थियो !! यसमाथि विचार पुऱ्याएका पावलले यो कुरा कति सुन्दर स्तुतिगानमा व्यक्त गरेछन् !! तिनले कसलाई सम्बोधन गरे, सो स्पष्ट छैन । पिता परमेश्वरलाई वा प्रभु येशूलाई ? अनन्त राजा भन्ने शब्दले प्रभु येशूलाई सङ्केत गर्छ; किनभने उहाँ राजाहरूको महाराजा र प्रभुहरूको परमप्रभु हुनुहुन्छ (प्रकाश १९:१६) । तर अदृश्य भन्ने शब्दले पितालाई सङ्केत गरेको जस्तो छ । किनकि प्रभु येशूलाई मरणशील मानिसको आँखाले देख्न सकिन्छ । वास्वतमा कुरा यस्तो छ: हामीले यहाँ पिता र पुत्रको बीचमा छुट्ट्याउन नसक्ने कारण के हो भने, यो त पिता र पुत्र बिलकुल समान हुनुहुन्छ भन्ने सङ्केत हो ।

पहिले, यी अनन्त राजा अविनाशी हुनुहुन्छ । उहाँ कहिल्यै नाश हुनुहुन्न; उहाँ कहिल्यै विकृत हुनुहुन्न । दोस्रो कुरा: परमेश्वर अदृश्य हुनुहुन्छ । यो उहाँको गुण हो । मानिसहरूले पुरानो नियमको समयमा परमेश्वरका विभिन्न प्रदर्शनहरू देखे; अनि प्रभु येशूले परमेश्वरलाई शारीरिक रूपमा हामीले देखे गरी हामीकहाँ पूरा प्रकट गर्नुभयो । तर मानिसहरूका आँखाका निम्ति परमेश्वर अदृश्य नै हुनुहुन्छ । यो तथ्य रहेको छ । त्यसपछि, परमेश्वर एकमात्र बुद्धिमान् परमेश्वर हुनुहुन्छ । किनभने हाम्रो विश्लेषणको अन्तिम निजोड यस प्रकारको छ: सारा बुद्धि उहाँबाट आउँछ (याकूब १:५) ।

ग) १ तिमोथी १:१८-२०: तिमोथीलाई सुम्पिएको कार्यभार फेरि एक पल्ट दोहोरिन्छ

१ तिमोथी १:१८: 'यो आज्ञा' भनेर जुन कुरा यहाँ लेखिएको छ, त्यो त पावलले तिमोथीलाई १ तिमोथी १:३ र ५ पदमा 'भूटा शिक्षकहरूलाई हप्काऊ' भनेर सुम्पिएको आदेश हो । प्रेरित पावलले आफ्ना छोरा तिमोथीलाई यो महत्त्वपूर्ण कर्तव्य पूरा गर्नलाई उत्साह दिन चाहन्छन् र यसैले तिनले उनलाई उनले प्रभुको सेवामा निस्क्ने बोलावट कुन-कुन परिस्थितिमा पाए, सो सम्भना दिलाउँछन् ।

'तिमो विषयमा पहिले गरिएका भविष्यवाणीहरूअनुसार' भनेर वाक्यको अर्थ यस प्रकारको हुन सक्छ: पावलले तिमोथीलाई भेट्नुभन्दा पहिले एकजना भविष्यवक्ता त्यस मण्डलीमा उठे, जसले तिमोथीको विषयमा पूर्वजानकारी दिए: तिमोथीले यसरी-उसरी नै प्रभुको सेवा गर्नेछन् । भविष्यवक्ताचाहिँ परमेश्वरको मुखपात्र हुन्, जसले परमेश्वरबाट उहाँको इच्छाको सम्बन्धमा कुन दिशातिर कुन कदम चाल्नुपर्ने हो, सो प्रकाशहरू पाउँछन्, र यी प्रकाशहरू मण्डलीलाई सुनाउँछन् । यस प्रकारका भविष्यवाणीहरूद्वारा जवान तिमोथीलाई तोकियो, र येशू ख्रीष्टको सेवकको रूपमा उनको भावी भूमिका के हुने हो, सो प्रकट

भयो । उनी कतै कुनै समयमा प्रभुको सेवामा हरेश खाने वा निराश हुने परीक्षामा पर्‍यो भने, उनले यी भविष्यवाणीहरू सम्भना गर्नुपर्छ, र ती भविष्यवाणीहरूद्वारा प्रेरणा पाई उनले त्यो असल लडाईं लड्नलाई प्रोत्साहण लिनुपर्छ ।

१ तिमोथी १:१९: यस लडाईंमा विश्वास र सुविवेक अनिवार्य कुरा हुन् । उनले विश्वास र एउटा असल विवेक कायम राख्नुपर्छ । ख्रीष्टीय विश्वासको सम्बन्धमा सिद्धान्तसम्मत विश्वास हुनु पुग्दैन, तर शास्त्रसम्मत ख्रीष्ट-विश्वासीमा सुविवेक पनि हुनुपर्छ ।

यस सम्बन्धमा श्री ह्यामिल्टन स्मिथले यसो भनेका छन्:

‘दान-वरदान हुनुभएका र सेवासङ्गतिहरूमा सबैका आँखाहरूमा लगातार सेवा गर्नुपर्ने दाजुभाइहरूहो, यस कुरामा होशियार हुनुहोस् ! किनकि सेवामा नित्य व्यस्त रहनुपर्ने, नित्य प्रचार गर्नुपर्ने र मानिस-हरूको सामु सेवा पुर्‍याउनुपर्ने भएको हुनाले परमेश्वरको सामु कसैले नदेखे आफ्नो भक्तिको जीवन कायम राख्न नबिर्सनुहोस् ! किनभने पवित्रशास्त्रले हामीलाई चेताउनी दिएर भन्छ: कौशल वक्ताको रूपमा प्रचार गरेर वा स्वर्गदूतहरूका भाषाहरू बोलेर पनि बेकामे हुन सकिन्छ; यो सम्भव छ । तर परमेश्वरका निम्ति फल फलाउनु हो भने, र भावी दिनमा आफ्नो सेवकाइका निम्ति इनाम पाउनु हो भने, हामीले भक्तिको जीवन कायम राख्नुपर्छ । सबै साँचो सेवा भक्तिको जीवनबाट शुरु हुन्छ र भक्तिको जीवनबाट बग्नुपर्छ ।’ 4)

पावलको जमानामा जिउने कतिजना विश्वासीहरूले असल विवेक कायम राखेनन् र आफूबाट पर सारे । यसकारण तिनीहरूले आफ्नो विश्वासको जहाज डुबाइहाले । तिनीहरू त्यस मूर्ख मल्लाहसित बराबर थिए, जुन मल्लाहले कम्पासरूपी दिक्साधन-यन्त्र समुद्रमा फ्याँकेको छ ।

आफ्नो विश्वासको जहाज डुबाउनेहरू साँचो विश्वासीहरू थिए, तर तिनीहरूले एउटा कमलो र नरम विवेक कायम राखेनन् । हामी तिनीहरूको इसाई जीवन केसित तुलना गरौं ? त्यो त समुद्रमा उत्रेको एउटा भड्किलो पानी-जहाज थियो, तर हावामा फरफराउने भण्डहरू र

जहाजभरि पोतमालहरू लिएर बन्दरगाहमा फर्कनुको सट्टामा त्यो पानी-जहाज चट्टानहरूमाथि ठोकेर डुब्यो । यसरी तिनीहरूले आफूमाथि शर्म र आफ्नो गवाहीमाथि बदनाम ल्याए ।

१ तिमोथी १:२०: हुमेनियस र अलेकजान्डरचाहिँ २ तिमोथी २:१७ र ४:१४ पदमा नाम लिएका व्यक्तिहरू थिए कि थिएनन्, सो हामी जान्दैनौं । अनि तिनीहरूले गरेको निन्दाको विषयमा हामी पनि अनजान छौं । तिनीहरूको विषयमा यति जानकारी मिलेको छ: तिनीहरूले सुविवेक कायम राखेनन् र तिनीहरूले निन्दा वा ईश्वर-निन्दा गरे । नयाँ नियममा कसैको निन्दा गर्नु र परमेश्वरको विरोधमा निन्दापूर्ण शब्द बोल्नु एकै शब्द हो ।^{५)} यसकारण यहाँ यस शब्दको मतलब कसैको विरोधमा खराब बोलेको वा कसैको अपमान र बदनाम गरेको अर्थ लिन सक्छ । निन्दा भन्ने शब्दले तिनीहरूको जीवनको दुश्चरित्र र तिनीहरूको मुखको बोलीवचन बयान गरेको हुन सक्छ । आफ्नो विश्वासको जहाज डुबाउँदाखेरि निश्चय नै मानिसहरूले तिनीहरूबाट सत्यको मार्गको निन्दा गर्ने निहुँ पाए; अनि यसरी नै तिनीहरूको जीवन निन्दाको पात्र र प्रतीक बन्यो ।

एक समयमा उज्ज्वल र प्रभावशाली ख्रीष्ट-विश्वासीहरूले आफ्नो विवेक चुप गराएको कारणले उनीहरू कसरी पथभ्रष्ट भएर त्रुटिमा फसे, सो कुरा देखाउने दुःखान्त तिनीहरूको जीवन हो ।

प्रेरित पावलले यहाँ के लेख्छन् भने, तिनले यी मानिसहरूलाई शैतानको हातमा सुम्पे । कतिजना बाइबल-विद्वान्हरूले पावलका यी शब्दहरू यी दुईजनालाई बहिष्कार गर्ने सन्दर्भमा लेखिएका बुभ्छन् । तिनीहरूको विचारमा, पावलले यी दुईजनालाई स्थानीय मण्डलीबाट निकालिदिए; अनि यस प्रकारको कारवाहीले तिनीहरूलाई पश्चात्तापी तुल्याउँछ कि र तिनीहरू प्रभुको सङ्गतिमा र उहाँका जनहरूको सङ्गतिमा पुनर्स्थापित होऊन् भने हेतुले अपनाइयो रे । तर यस प्रकारको धारणामा समस्या के देखिन्छ भने, बहिष्कार गर्ने काम एउटा स्थानीय मण्डलीको काम हो; यो प्रेरित पावलको पेवा होइन । अनि पहिलो कोरिन्थीको पत्रको

पाँच अध्यायमा पावलले कौटुम्बिक व्यभिचार गरेको भाइलाई सरासर बहिष्कार गरेनन्, तर कोरिन्थका विश्वासीहरूलाई यसो गर्ने सल्लाह र अर्ती दिए ।

यस पदको अर्को चलती व्याख्या यस प्रकारको छः शैतानको हातमा सुम्पिने अधिकार केवल प्रभुका प्रेरितहरूसँग थियो; यसकारण हिजोआज यस प्रकारको व्यवहार देखिँदैन; किनभने वर्तमान समयमा प्रेरितहरू छैनन् । यस धारणाअनुसार प्रेरितहरूसँग पाप गर्ने भाइबहिनीलाई शैतानको हातमा सुम्पिने अधिकार थियो, जसको फलस्वरूप शारीरिक सास्ती र पीडा, अँ, शारीरिक मृत्यु समेत सम्भव हुनेथियो, हननिया र सफिराको जीवनमा जस्तो (प्रेरित ५:१-११) । यहाँ, यस पदमा अपनाइएको अनुशासनको कार्य निश्चय सुधारको निम्ति व्यवहारमा ल्याइएको थियोः तिनीहरूले निन्दा नगर्ने पाठ सिकून् । तिनीहरूलाई दण्डको आज्ञा दिने कुरा, तिनीहरूलाई नष्ट गर्ने कुरा होइन, तर तिनीहरूको ताडूना गर्नु नै यस कारवाहीको उद्देश्य थियो ।

खण्ड ३) १ तिमोथी २:१-३:१६: मण्डलीको सञ्चालनसम्बन्धि पावलका व्यावहारिक अर्तीहरू

क) १ तिमोथी २:१-७: प्रार्थनाको सम्बन्धमा दिइएका अर्तीहरू

यहाँसम्म आएर पावलले तिमोथीलाई भूटा शिक्षकहरूको सिलसिलामा उनको पहिलो कार्यभार सुम्पिसके । यसकारण तिनी अघि बढ्छन्, र प्रार्थनाको विषय उठाउँछन् । यस खण्डको सन्दर्भ सार्वजनिक प्रार्थना हो; यसमा सबैजना एक मत भएका छन् । तर यस खण्डमा सिकाइएको हरेक कुरा व्यक्तिगत प्रार्थनामा पनि लागू हुन्छ; यसमा दुईमत छैन ।

१ तिमोथी २:१: सबै मानिसहरूका निम्ति गरिने प्रार्थना हाम्रो सौभाग्य हो, र हाम्रो कर्तव्य पनि हो । हाम्रो सम्पर्कमा आएका मानिसहरूको पक्षमा प्रार्थना गर्दा परमेश्वरको सामु हाम्रो सुनाइ हुन्छ; यो हाम्रा निम्ति कति ठूलो सौभाग्य हो । अनि हामीलाई सबै मानिसहरूका निम्ति प्रार्थना गर्ने ऋण लागेको छ; तिनीहरूका निम्ति तिनीहरूले सुसमाचार सुनून् र मुक्ति पाऊन् भन्ने हाम्रो प्रार्थना हुनुपर्छ । यो हाम्रो कर्तव्य हो ।

पावलले यहाँ चार किसिमका प्रार्थनाहरू प्रस्तुत गर्छन्: विन्ती, प्रार्थना, निवेदन र धन्दयादहरू। पहिला तीन किसिमका प्रार्थनाहरूको बीचमा छुट्ट्याउनु गाह्रो छ। विन्तीचाहिँ एउटा अर्जा, एउटा आग्रह गरिने अनुरोध, कुनै विशेष आवश्यकताका निम्ति गरिने एउटा सुनिश्चित माग हो। अनि प्रार्थनाहरूचाहिँ? साधारण अर्थमा भक्तिसाथ परमेश्वरको नजिक जाने जुनसुकै माध्यम प्रार्थना भन्नपर्ला। अनि निवेदनहरूचाहिँ अन्तर्विन्ती हुन्, अँ, अरू मानिसहरूको पक्षमा परमेश्वर हाम्रा सर्वसर्वालाई चढाइएका विन्तीहरू हुन्। अनि धन्यवादहरूचाहिँ – धन्यवाद चढाउँदा हामी आफ्ना प्रभुको अनुग्रह र भलाइको सम्भना गर्छौं र उहाँको सामु आफ्नो कृतज्ञता प्रकट गर्दै हाम्रो हृदयको धन्यवाद पोख्छौं।

यस पदको संक्षिप्त सार दिँदा हामी यसो भन्न सक्छौं: सबै मानिसहरूका निम्ति प्रार्थना चढाउँदाखेरि हामी नम्र हुनुपर्छ, अनि भक्तिसाथ, भरोसासाथ र धन्यवादसाथ तिनीहरूका निम्ति अन्तर्विन्ती-प्रार्थना गर्नुपर्छ।

१ तिमोथी २:२: 'राजाहरू र सबै उच्च पदाधिकारीहरूका निम्ति' गरिने विन्ती हाम्रा प्रार्थनाहरूमा एउटा विशेष ठाउँ पाउनुपर्छ। किनभने पावलले हामीलाई नयाँ नियममा अर्को पदमा सम्भाउँछन्, कि जति अधिकारीहरू छन्, ती अधिकारीहरूले परमेश्वरद्वारा नियुक्ति पाएका छन् (रोमी १३:१)। तिनीहरू हाम्रो भलाइका निम्ति स्थापित गरिएका परमेश्वरका सेवकहरू हुन् (रोमी १३:४)।

यो पत्र सम्राट नेरोको पालोमा लेखिएको पत्र हो भन्ने कुरा हाम्रो यादमा रहोस्! तब यस पदको अर्थमा विशेष स्वाद छ। किनकि यी क्रूर सम्राटले घरिघरि ख्रीष्ट-विश्वासीहरूको घोर सतावट गरे। तर ख्रीष्ट-विश्वासीहरूले सरकारका अधिकारीहरूका निम्ति प्रार्थना गर्नुपर्छ भन्ने आदेश यस दूर्व्यवहारद्वारा प्रभावित भएन, खारिज भएन। नयाँ नियमको शिक्षाअनुसार ख्रीष्ट-विश्वासीहरू आफ्नो सरकारको अधीनतामा बस्नुपर्छ र त्यसप्रति विश्वासी रहनुपर्छ। तर केवल जुन सरकारले उनीहरूलाई परमेश्वरको आज्ञा उल्लङ्घन गर्न लाउँछ, त्यस सरकारका आदेशहरू

उनीहरूले मान्नुपर्दैन; किनकि उनीहरूको प्रथम कर्तव्य परमेश्वरप्रति हो । ख्रीष्ट-विश्वासीहरूले सरकारको विरोधमा कुनै आन्दोलन, क्रान्ति, हूलढङ्गा र अत्याचारमा भाग लिनुहुँदैन । परमेश्वरको विरोधमा पारित सरकारी आदेश उनीहरूले पालन नगरून्, बस यति । उनीहरूले योभन्दा बढ्ता केही पनि नगरून् । अनि यसको निम्ति उनीहरूलाई दण्ड दिइन्छ भने उनीहरूले चुपचापसित यसको सजायमा सुम्पिदिऊन् र दण्ड सहिदिऊन् ।

‘... र हामी सारा भक्ति र इमानदारीमा शान्ति र चैनको जीवन बिताउन पाऔं !’ प्रेरित पावलले यहाँ शासकहरूका निम्ति गरिने प्रार्थनाको मुख्य कारण बताउँछन् । एउटा सुदृढ र सुस्थिर सरकार हाम्रो भलाइको निम्ति हो । हाम्रो देश सदैव क्रान्ति, गृहयुद्ध, अशान्ति, अव्यवस्था र अराजकता आदि कुराबाट बाँच्न पाओस् !

१ तिमोथी २:३: हामीले सबै मानिसहरूका निम्ति, विशेष राजाहरू र सबै अधिकारीहरूका निम्ति प्रार्थना गर्नुपर्छ; किनभने यो परमेश्वरको दृष्टिमा असल र ग्रहणयोग्य हुन्छ । यो कुरा आफैमा असल रहेछ; अनि हाम्रा मुक्तिदाता परमेश्वरको दृष्टिमा ग्रहणयोग्य रहेछ । पावलले परमेश्वरलाई कुन उपाधि दिएका छन्? यो महत्त्वपूर्ण छ । परमेश्वर मुक्तिदाता हुनुभएको कारणले सबै मानिसहरूले मुक्ति पाएको चाहना गर्नुहुन्छ । यसकारण जब हामी सबै मानिसहरूका निम्ति यस सिलसिलामा प्रार्थना गर्छौं, तब हामी उहाँको इच्छाअनुसार प्रार्थना गर्छौं ।

१ तिमोथी २:४: हामीले तीन पदमा ख्याल गरिरहेको कुराको थप स्पष्टीकरण यस पदले दिन्छ । सबै मानिसहरूले मुक्ति पाऊन् – यो परमेश्वरको इच्छा हो (इजकिएल ३३:११; यूहन्ना ३:१६; २ पत्रस ३:९) । यसकारण हामीले सबै ठाउँका सबै मानिसहरूका निम्ति प्रार्थना गर्नुपर्छ ।

मुक्ति पाउने सम्बन्धमा दुईवटा पक्ष हुन्छन्, परमेश्वरको पक्ष र मानिसको पक्ष । अनि यी दुवै पक्षहरू यस पदमा सफासँग प्रस्तुत गरिएका छन् । मानिसहरूले मुक्ति पाउनैपर्छ । अनि यस वाक्यको क्रिया-पदको

कारक कर्मवाच्य-कारक रहेछ । यसर्थ मानिसले आफूलाई बचाउन सक्दैन, तर परमेश्वरले मानिसलाई बचाउनुपर्छ । मुक्ति पाउने सम्बन्धमा परमेश्वरको पक्ष यही हो ।

तर मानिसले मुक्ति पाउनु हो भने, ऊ सत्यताको ज्ञानमा आउनैपर्छ । परमेश्वरले कसैलाई त्यसको इच्छाको विरोधमा बचाउनुहुन्न । उहाँले स्वर्गमा द्रोहीहरूको सङ्ख्या बढाउनुहुन्न । मानिस उहाँकहाँ आउनैपर्छ, जसले यसो भन्नुभयो: 'बाटो, सत्य र जीवन म नै हुँ' (यूहन्ना १४:६) । मुक्ति पाउने सम्बन्धमा मानिसको पक्ष यही हो ।

निस्सन्देह, यस पदले सर्वमुक्तिवाद सिकाउँदैन; यो कुरा सुस्पष्ट छ । सबै मानिसहरूले मुक्ति पाउने इच्छा परमेश्वरको हो; तर सबै मानिसहरूले मुक्ति पाउँदैनन् । इस्राएलीहरूले अठतीस वर्षसम्म मरुभूमिमा हिँडडुल गरून् भन्ने कुरा परमेश्वरको इच्छा के थियो र? तर तिनीहरूले ठीक त्यही गरे । उहाँले यसो हुन दिनुभयो; तर यो उहाँको आशिषको योजनाभित्र थिएन । उहाँले तिनीहरूको विषयमा योभन्दा उत्तम-उत्तम कुराहरू सोच्नुभयो ।

१ तिमोथी २:५: चार पदसित यस पदको सम्बन्ध कसरी जोडिन्छ, सो शुरुमा त्यत्ति स्पष्ट नहोला, तर यसो लेख्दा पावलको विचार यस प्रकारको थियो: परमेश्वर एकैजना हुनुहुन्छ । यसकारण उहाँ सबै मानिसहरूको परमेश्वर हुनुहुन्छ । अनि सबै मानिसहरूका निम्ति गरिने हाम्रो प्रार्थना उहाँको सामु आउनुपर्छ । मानिसहरूको मुक्ति चाहना गर्नुहुने एकमात्र परमेश्वर उहाँ हुनुहुन्छ । धेरै ईश्वरहरूको बीचमा उहाँ एकजना हुनुभएको भए उहाँले सबै मानिसहरूको के वास्ता गर्नुहुनेथियो? उहाँले आफ्ना उपासकहरूलाई मात्र ख्याल गर्नुहुनेथियो ।

दोस्रो कुरा: परमेश्वर र मानिसहरूको बीचमा मध्यस्थ एकैजना हुनुहुन्छ । यसो हो भने परमेश्वरकहाँ जाने एउटै मात्र बाटो रहेछ । कसैका निम्ति अर्को दोस्रो बाटो छँदैछैन । एकजना मध्यस्थ बीचमा, दुईवटा पक्षहरूको बीचमा खडा हुन्छन्, र उनले पक्ष र विपक्षसित कुरा गर्छन् । ख्रीष्ट येशू मानिस हुनुभएको कारणले परमेश्वरले उहाँद्वारा मानिसहरूसित

व्यवहार गर्न सक्नुहुन्छ र तिनीहरूलाई पापहरूको क्षमा प्रधान गर्न सक्नुहुन्छ। अनि एउटा पापी मानिस परमेश्वरको नजिक कसरी जान सक्छ? त्यसले येशू ख्रीष्टद्वारा यसो गर्न सक्छ, र यसरी ऊ कुनै हालतमा पनि इन्कार गरिनेछैन।

ती एकमात्र मध्यस्थ ख्रीष्ट येशू ती मानिस हुनुहुन्छ। प्रभु येशूको परमेश्वरत्वमाथि नजर नलाउँदा यो सत्यता इन्कार गरिएको छैन। तर परमेश्वर र मानिसहरूको बीचमा मध्यस्थ हुनलाई प्रभु येशू परमेश्वर र मानिस हुनुपर्छ। प्रभु येशू अनादिकालदेखि परमेश्वर हुनुहुन्थ्यो; तर उहाँ मानिस बन्नभयो, र बेतलेहेममा जन्म लिनुभयो। उहाँ सारा मानव-जातिको प्रतिनिधित्व गर्नुहुन्छ। प्रभु येशू परमेश्वर र मानिस हुनुहुन्छ; यो कुरा उहाँको 'ख्रीष्ट येशू' भन्ने नामले प्रस्तुत गर्छ। ख्रीष्ट भनेर उहाँ परमेश्वरको मसिह अर्थात् उहाँको अभिषिक्त जन हुनुहुन्छ। अनि देहधारी हुनुभएको बेलामा उहाँको नाम येशू राखियो।

यस पदले कन्या मरियम, स्वर्गदूतहरू र सन्तहरूले परमेश्वर र मानिसहरूको बीचमा मध्यस्थको काम गर्छन् भन्ने सार्वजनिक धारणा स्पष्ट रूपले नकार्दछ। किनभने मध्यस्थ एकैजना हुनुहुन्छ; अनि ती एकमात्र मध्यस्थको नाम ख्रीष्ट येशू हो।

पुरानो नियमको सन्देश र नयाँ नियमको सन्देशको विषयमा यस पदको संक्षिप्त सार यस प्रकारको छ: परमेश्वर एकैजना हुनुहुन्छ – पुरानो नियममा इस्राएली जातिलाई सुम्पिएको सन्देश यही थियो भने, मध्यस्थ एकैजना हुनुहुन्छ भन्ने सन्देश ख्रीष्टको मण्डलीलाई नयाँ नियममा सुम्पियो। जसरी इस्राएली जातिले आफ्नो जिम्मेवारी पूरा गरेन, तर त्यसमा चुकेर मूर्तिहरूलाई पूजा गरे; त्यसरी नै मण्डली पनि आफ्नो जिम्मेवारी पूरा गर्नबाट चुकेको छ, किनकि त्यसले विभिन्न मध्यस्थहरू प्रस्तुत गरेको छ, जस्तै मरियम, सन्तहरू, पदरीहरू आदि।

१ तिमोथी २:६: सबै मानिसहरूका निम्ति परमेश्वरको चाहना तिनीहरूले मुक्ति पाउनु हो। यस खण्डको जोड यसैमा छ। यो कुरा यहाँ, यस पदमा अभै स्पष्ट पारिन्छ। किनभने ख्रीष्ट येशूले आफूलाई सबैका

निम्ति छुटकाराको दामको रूपमा दिइहाल्नुभयो । कसैको रिहाको निम्ति तिर्नुपर्ने दाम छुटकाराको दाम भनिन्छ । अनि याद गर्नुहोस्: यो छुटकाराको दाम सबैका निम्ति दिइएको हो । प्रभु येशूले क्रूसमा पूरा गर्नुभएको त्राणको काम सबै पापी मानिसहरूलाई बचाउन पर्याप्त थियो – यसको अर्थ यो हो । सबै मानिसहरूले मुक्ति पाउनेछन् भन्ने अर्थ यस वाक्यको मतलब कहाँ हो र? यो त मानिस-मानिसको इच्छामा निर्भर गर्छ ।

बाइबलका यस्ता धेरै पदहरू छन्, जुन पदहरूले ख्रीष्ट येशूको मृत्यु हाम्रो सट्टामा गरिएको स्थानापन्न मृत्यु थियो भन्ने कुरा सिकाउँछन् । उहाँ सबै मानिसहरूको बदलीमा मर्नुभयो । सबै मानिसहरूले यो ग्रहण गरून् वा ग्रहण नगरून्, यसमा पर्बाह छैन; किनभने ख्रीष्ट येशूको त्राणात्मक मृत्युले सबै मानिसहरूका निम्ति तिनीहरूको पापको ऋण तिर्न पर्याप्त हुन्छ ।

यसको साक्षी ठीक समयमा दिइन्छ; किनभने हाम्रो सट्टामा भएको, ख्रीष्ट येशूको यस स्थानापन्न त्राणको कामको साक्षी लुक्दै, तर आफ्नो समयमा प्रकट हुनेछ । सबै मानिसहरूले मुक्ति पाऊन् – परमेश्वरको इच्छा छ । अनि उहाँले सबै मानिसहरूका निम्ति ख्रीष्ट येशूमा मुक्तिको प्रबन्ध गर्नुभयो । यही परमेश्वरले हुकुम गर्नुभयो, कि यस अनुग्रहको युगमा सुसमाचारको शुभ सन्देश निस्केर सबै मानिसहरूकहाँ पुगोस् । अनुग्रहको युगमा जिउन पाएकोमा हामी कति भाग्यमानी छौं ! परमेश्वरले हामी मानिस-जातिलाई आशिष नदिनु कहाँ हो र? के तपाईंले देख्नुभयो? उहाँ आफ्नो तर्फबाट कति इमानदार हुनुहुन्छ । हामीप्रति उहाँको शुभेच्छा कति सच्चा र पवित्र छ ! ! यहाँ प्रमाणमाथि प्रमाण प्रस्तुत गरिएको छ ।

१ तिमोथी २:७: सबै मानिसहरूले मुक्ति पाउनुमा परमेश्वरको इच्छाको अन्तिम प्रमाण अब पेश गरिन्छ । किनकि पावलको शब्द सुन्नुहोस्: तिनी अन्यजातिहरूका प्रचारक र प्रेरितको रूपमा, अँ, तिनीहरूको शिक्षकको रूपमा नियुक्त भए । अनि उहिले जस्तै अहिले पनि

अन्यजातिका मानिसहरूको जनसङ्ख्या यस संसारमा एकदम बढी छ । यहूदी जातिजस्तै अल्पसङ्ख्य मानिसहरूकहाँ होइन, तर यस संसारका जाति-जातिका सबै मानिसहरूकहाँ प्रेरित पावल पठाइए ।

तिनले आफ्नो विषयमा के भनेका छन् ? तिनी एक प्रचारक थिए; तिनी एक प्रेरित थिए; तिनी एक शिक्षक थिए । मेरो विचारमा, प्रचारकको अनुवाद सुसमाचार घोषणा गर्ने राजदूत हुनुपर्नेथियो । अनि प्रेरितको कामचाहिँ – तिनले सुसमाचार प्रचार गर्नुको साथै मण्डलीहरू स्थापित गर्छन्, स्थानीय मण्डलीहरूलाई तिनीहरूको शासन-प्रशासन, सञ्चालन र अनुशासनमा मार्ग-दर्शन दिन्छन् र प्रभु येशू ख्रीष्टबाट अधिकार प्राप्त, उहाँद्वारा पठाइएको सेवकको रूपमा बोल्न सक्छन् । अनि शिक्षकले परमेश्वरका जनहरूले बुझ्ने गरी उहाँको वचनको अर्थ खोल्न सक्छन् ।

‘अन्यजातिहरूको शिक्षक हुँ’ भन्ने दाबी अभै दृढ पार्न पावलले ‘म ख्रीष्टमा सत्य बोल्छु, भूट बोल्दिनँ’ भन्ने कुरा थपेर लेख्छन् । अनि ‘विश्वास र सत्यतामा’ भन्ने शब्दमा हामी कुन अर्थ लगाऔं ? प्रेरित पावलको शिक्षा दिने सेवकाइ विश्वासयोग्य र सच्चा थियो । अनि तिनको शिक्षाअन्तर्गत विश्वास र सत्यता तिनले सिकाएका मुख्य विषयहरू थिए । तिनले अन्यजातिका मानिसहरूलाई विश्वास र सत्यताको सम्बन्धमा शिक्षा दिन्थे ।

ख) १ तिमोथी २:८-१५: पुरुष र स्त्रीहरूको सम्बन्धमा दिइएका अर्तीहरू

१ तिमोथी २:८: पावल यहाँ सार्वजनिक प्रार्थनाको विषयतिर फर्कन्छन्, र परमेश्वरका जनहरूलाई प्रार्थनामा कस-कसले अगुवाइ गर्नुपर्छ, सो कुरामाथि हाम्रो ध्यान खिच्छन् । ‘म चाहन्छु कि ...’ भन्ने शब्दबाट शुरु गरेर पावलले यस सम्बन्धमा आत्माको प्रेरणाले युक्त आफ्नो सक्रिया, दत्तचित्त इच्छा प्रकट गर्छन् ।

नयाँ नियम लेखिएको ग्रीक भाषामा दुईवटा शब्द छन्, जुन शब्दको अनुवाद मानिस हुन्छ । एउटा शब्दको साधारण अर्थ मानव-जातिको

जुनसुकै मानिस नै हो, अनि अर्को शब्दको अर्थ पुरुष हो, जुन शब्दले पुरुषहरूलाई स्त्रीहरूबाट छुट्ट्याउँछ। अनि यस ठाउँमा यही पुरुष भन्ने शब्द प्रयोग गरिएको छ। यसर्थ सार्वजनिक प्रार्थनामा अगुवाइ गर्नेहरू पुरुषहरू हुनुपर्छ, स्त्रीहरू होइनन्। अनि पुरुषहरू भन्नाले सबै दाजुभाइहरू र सबै लोग्ने मानिसहरू बुझिन्छन्, एल्डरहरू मात्र होइन।

‘हरेक ठाउँमा’ भन्ने वाक्यांशले हरेक ख्रीष्ट-विश्वासीले जुनसुकै समयमा र जुनसुकै ठाउँमा प्रार्थना गर्न सक्छ भन्ने अर्थ लिन सक्छ। तर यस खण्डको सन्दर्भ सार्वजनिक प्रार्थना भएको हुनाले हामीले यस पदमा निम्न अर्थ लगाउनु भन्नु उचित देखिन्छ: जहाँ-जहाँ दाजुभाइ-दिदीबहिनीहरू प्रार्थना गर्न भेला भएका छन्, त्यहाँ-त्यहाँ दाजुभाइहरूले प्रार्थनामा अगुवाइ गर्नुपर्छ, दिदीबहिनीहरूले होइन।

सार्वजनिक प्रार्थनाको सम्बन्धमा अभै तीनवटा अनिवार्य कुराहरू थपिएका छन्। पहिले, दाजुभाइहरूले प्रार्थना गर्दा पवित्र हातहरू उठाउनुपर्छ। यहाँ प्रार्थना गर्नेले आफ्ना हातहरू उठाएको मुद्रामाथि भन्दा उसको मनभित्रको शुद्ध अवस्थामा जोड दिइएको छ; किनभने उसका हातहरू पवित्र हुनुपर्छ। अनि पवित्र हातहरू भन्नाले मानिसको सम्पूर्ण जीवनको चाल बुझिन्छ। दोस्रो, प्रार्थना गर्ने दाजुभाइ विनाक्रोधको हुनुपर्छ। रिस गर्ने बानी भएको दाजुभाइले स्थानीय मण्डलीमा उठेर त्यहाँ भेला भएकाहरूको पक्षमा कसरी प्रार्थनामा आफ्नो सोर उठाउन सक्छ? त्यो उसलाई सुहाउँदैन। अन्तमा, प्रार्थना गर्ने दाजुभाइमा शङ्का हुनुहुँदैन। प्रार्थना गर्ने दाजुभाइमा प्रार्थना सुन्नुहुने र प्रार्थनाको उत्तर दिनुहुने परमेश्वर-माथिको विश्वास हुनुपर्छ। किनभने उहाँ हाम्रो प्रार्थना सुन्न र उत्तर दिन पूरा इच्छुक र हर तरहले सक्षम हुनुहुन्छ। प्रार्थना गर्नलाई प्रार्थना गर्ने दाजुभाइमा हुनुपर्ने अनिवार्य गुणहरूको संक्षिप्त सार यस प्रकारले दिन्छौं: आफ्नो विषयमा प्रार्थना गर्ने दाजुभाइले पवित्र र शुद्ध चरित्र देखाउनुपर्छ; मानिसहरूको सम्बन्धमा उसले प्रेम र मेलमिलापको व्यवहार देखाउन सक्नुपर्छ; अनि परमेश्वरको सम्बन्धमा ‘तर’ र ‘यदि’ भन्ने शङ्का नगरी उहाँमाथि पूरा भरोसा राखेको कुरा देखाउनुपर्छ।

१ तिमोथी २:९: सार्वजनिक प्रार्थनामा प्रार्थनाको अगुवाइ गर्नेहरूको व्यक्तिगत गुणहरू प्रकट गरेपछि प्रेरित पावल अबचाहिँ प्रार्थना-सभामा उपस्थित भएका दिदीबहिनीहरूमाथि ध्यान दिन लाग्छन्। तिनको भनाइअनुसार पहिलो कुरा के हो भने, 'दिदीबहिनीहरूले लज्जालु स्वभाव र आत्मसंयमसित सुहाउने वस्त्रले आफूलाई सिँगारून्।' श्री जोह्न क्रिस्टोस्टमले सुहाउने वस्त्रको परिभाषा गरेका छन्, जसको सुनमा कुनै सुगन्ध थप्न सकिँदैन होला। उनले यसो भनेका छन्:

‘अनि मर्यादासित सुहाउने वस्त्र के हो? यस प्रकारको वस्त्रले दिदीबहिनीहरूको शरीर पूरा ढाक्नुपर्छ र श्लील हुनुपर्छ; यस वस्त्रमा बढी सिँगारपटार हुनुहुँदैन। किनभने श्लील र अश्लील वस्त्र हुन्छन्। अनि हे दिदीबहिनीहरूहो, तिमीहरूको चाहिँ कसो हो? के बाटिएको कपाल लिएर र सुनका गरगहनाहरू लाएर तिमीहरू प्रार्थना गर्न परमेश्वरको उपस्थितिको खोज गर्छौं? के तिमीहरू कुनै नाच, विवाह वा रङ्गशालामा भेला भएका छौं? त्यस्ता अवसरहरूमा दामी-दामी वस्त्र सुहाउँलान्। तर परमेश्वरको उपस्थितिमा यसको एउटा पनि चाहिँदैन। तिमीहरू प्रार्थना गर्न आएका छौं; तिमीहरू आफ्ना पापहरू स्वीकार गर्न आएका छौं; तिमीहरू आफ्ना भूलदोषहरू मात्र आएका छौं; तिमीहरू प्रभुलाई पुकार्न आएका छौं। ... तब यस कुरासित नमिल्ने सबै कुराहरू हटाओ! तिमीहरूलाई कपट गरेको पापको दोष किन लागोस्?’ ६)

लज्जालु स्वभावसित सुहाउने वस्त्र भन्नाले दिदीबहिनीहरू शर्म र लाज ल्याउने जुनसुकै कुराबाट बाँच्नुपर्छ। यसकारण दिदीबहिनीहरू लज्जालु, शालीन र विवेकशील हुनुपर्छ। आत्मसंयमसित सुहाउने वस्त्र भन्नाले दिदीबहिनीहरू किसिम-किसिमको, रङ्गीचङ्गी वस्त्र लाउने इच्छामा लगाम लगाउन सक्नुपर्छ र आफ्नो इच्छा वशमा राख्न सक्नुपर्छ। यसको मतलब यही हो: दिदीबहिनीहरूले कसैको आकर्षण आफूतिर खिच्न चाहँदैनन्। तर दामी-दामी, भड्किला लुगाहरूले यसो गर्ने गर्छन्। आफ्नो पहिरनको विषयमा वाह-वाह पाउन खोज्ने काम नगर्नुहोस्, कसैको आरिस नउठाउनुहोस्! तपाईं परमेश्वरको उपासना गर्न आउनुभएको हो।

तब तपाईं अरूको ध्यान किन भङ्ग गर्नुहुन्छ ? यस कुरामा अर्को खतरा पनि छ । तपाईंले लगाउनुभएको लुगा चिटिक्क, छाँट मिलेको होस्, तर मैला नहोस्, थाङ्ना नहोस्, पुरानो सज्जाको नहोस् ! पहिरनको विषयमा दिदीबहिनीहरू घोडाको यताबाट पनि र उताबाट पनि लड्नुहुँदैन । पवित्र धर्मशास्त्रको शिक्षाअनुसार पहिरनमा सन्तुलित रहन सक्नुपर्छ ।

सन्तुलनदेखि बाहिरका कुराहरूमध्ये बाटिएको केश, सुनको गहना, मोतीहरू र दामी-दामी वस्त्र आउँछन् । यी कुराहरूबाट बाँच्नु छ । बाटिएको केश भन्नाले हृददेखि बाहिरका असाधारण केशविन्यानहरू बुझ्नुपर्छ, साधारण चुल्हाचुल्ठी होइन; किनभने यस्ता साधारण चुल्हाहरू सुहाउँदा छन् । प्रार्थना गर्ने बेलामा गहनाहरू र भङ्किला लुगा किन चाहियो ? आफूतिर आकर्षण खिच्नुबाहेक ती अरू केही कामका हुँदैनन् । अनि यो कुनै हालतमा पनि प्रार्थना गर्ने दिदीबहिनीहरूलाई सुहाउँदैन ।

१ तिमोथी २:१०: दिदीबहिनीहरूको शृङ्गारको विषयमा सकारात्मक पक्ष पनि छ, अनि यो पक्ष यस पदमा कुरा गरिन्छ । भक्ति गर्ने स्त्रीहरूलाई सुहाउने शृङ्गार तिनीहरूले पूरा गर्दै गरेका असल कामहरूमा छ । यस प्रकारको पहिरनले परमेश्वरसँग सङ्गति गर्न चाहनेहरूमध्ये कसैको ध्यान भङ्ग गर्दैन, तर बरु उहाँसित अभै सङ्गति राख्नलाई उत्साह दिन्छ । यस प्रकारको पहिरनले कसैको मनमा आरिस, डाहा र इबी पैदा गर्दैन, तर बरु अरूलाई यस असल नमुनाको देखासिकी गर्न गराउँछ । असल कामहरूचाहिँ पास्टरी पत्रहरूको प्रमुख विषय हुन् । काँटाको एकतिर खाँटी शिक्षारूपी ढक छ भने त्यसको अर्कोपट्टि त्यसको बराबर असल कामहरूरूपी माल हुनुपर्छ, तब मात्र उचित र सठीक सन्तुलन मिल्छ ।

१ तिमोथी २:११: अब मण्डलीका सभाहरूको विषयमा कुरा आयो: सार्वजनिक सेवासङ्गतिहरूमा दिदीबहिनीहरूको भाग यस प्रकारको छ: पूरा रूपले अधीनतामा बसेर तिनीहरूले चुपचापसित सिक्नुन् । यस विषयमा अरू सन्दर्भ-पदहरू पनि छन्, जस्तै १ कोरिन्थी ११:३-१५; १ कोरिन्थी १४:३४-३५ । अनि यहाँको शिक्षा ती खण्डमा प्रस्तुत गरिएको शिक्षासित मेल खान्छ ।

१ तिमोथी २:१२: जब पावलले 'म स्त्रीलाई शिक्षा दिने अनुमति दिन्न' भन्छन्, तब तिनले परमेश्वरको आत्माको प्रेरणा पाएर यसो भनेका छन्। कतिजनले यसमा स्त्रीजातिप्रति पावलको पूर्वाग्रह देख्न खोज्छन्। तर यसमा तिनीहरू गलत छन्। किनभने यहाँ तिनले आफ्नो व्यक्तिगत विचार व्यक्त गरेका छैनन्। परमेश्वरको दिव्य आदेशअनुसार मण्डलीका सभाहरूमा दिदीबहिनीहरूको सार्वजनिक शिक्षा दिने सेवकाइ हुनुहुँदैन। तिनीहरूले आफ्ना छोराछोरीहरूलाई लगायत केटाकेटीहरूलाई सिकाउन सक्छन् (२ तिमोथी ३:१५); तिनीहरूले जवान स्त्रीहरूलाई सिकाउन पाउँछन् (तीतस २:४)। तर स्त्रीहरूले पुरुषहरूमाथि अधिकार जमाउनुहुँदैन, अर्थात् तिनीहरूमाथि प्रभुत्व चलाउनुहुँदैन। तिनीहरू चुप रहून्, शान्त रहून्। यस पदको दोस्रो भागको सन्दर्भ स्थानीय मण्डलीमा सीमित छैन; यस कुरामा याद दिलाउनु उचित देखिन्छ। यो मानव जातिसित परमेश्वरको व्यवहारको सम्बन्धमा स्थापित भएको आधारभूत नियम हो। पुरुष शिर हो, अनि स्त्री उसको अधीनतामा बस्नुपर्छ। स्त्री पुरुषभन्दा निम्न स्तरकी हो भन्ने धारणा बिलकुल गलत हो। स्त्रीको स्तर पुरुषसित समान हो। तर जब एउटी स्त्रीले पुरुषमाथि अधिकार जमाउँछे वा उसमाथि प्रभुत्व चलाउँछे, तब त्यस स्त्रीले परमेश्वरको इच्छा उल्लङ्घन गरेकी हुन्छे।

१ तिमोथी २:१३: आफ्नो बुँदा पुष्टि गर्न पावल पहिले आदम र हव्वाको सृष्टिको वर्णनमा फर्कन्छन्। 'आदम पहिले बनाइए, त्यसपछि हव्वा।' उत्पत्तिको क्रममा महत्त्व छ। परमेश्वरले पुरुषलाई पहिले बनाउनुभयो; यसमा उहाँको उद्देश्य थियो। पुरुष शिर हुनुपर्छ; पुरुषसँग अधिकार हुनेछ; पुरुषले आदेश दिनेछ, अनि नियन्त्रण, सञ्चालन र निर्णय गर्नेछ। उत्पत्तिको क्रममा स्त्री दोस्री भएकी छे। यसर्थ ऊ आफ्नो पतिको अधीनतामा बस्नुपर्छ। पावलले आफ्नो तर्क सृष्टिको क्रममा आधारित पेश गरेको हुनाले त्यसले स्थानीय संस्कृतिको प्रभाव परेको कुरा बाहेक गर्छ, अँ, त्यसमा कुनै संस्कृतिको प्रभाव परेको छैन भन्ने कुरा प्रमाणित गर्छ।

१ तिमोथी २:१४: तिनको दोस्रो बुँदा यस प्रकारको छ: मानव जातिभित्र पापले कसरी प्रवेश गर्न सक्थ्यो ? दोस्रो बुँदाको प्रसङ्ग यो कुरा हो । सर्प सीधा आदमकहाँ गएन, तर हव्वाकहाँ गएर त्यसले तिनलाई परीक्षामा पारेर तिनीसित भूट बोल्थ्यो । परमेश्वरको अभिप्राय के थियो भने, हव्वाले आफ्नो स्वतन्त्र इच्छाअनुसार गर्नुहुँदैनथियो । तिनी आदमकहाँ जानुपर्नेथियो, र तिनले यो कुरा उनको सामु राख्नुपर्नेथियो । तर यसो नगरेर तिनले शैतानलाई तिनलाई छल्ले मौका दिइन्, र तिनी अपराधमा फसिन् ।

यसको सिलसिलामा हामी यो पनि भनौं: वर्तमान समयका भूटा शिक्षकहरूको चाल हेर्नुहोस् ! लोग्ने काममा गएको बेलामा र स्वास्नी एकलै घरमा रहेकी बेलामा तिनीहरू घर-घरमा घुम्छन् ।

‘आदम बहकाउमा परेनन् ।’ यसो हो भने, उनले जानीबुझी पाप गरे । कतिजना छन्, जसको सुभाउ छ, कि आफ्नी पत्नी पापमा फसेकी देखेर आदमले आफूलाई यस पापमा सुम्पे; किनभने उनले तिनीसितको एकता कायम राख्न चाहे अरे । तर पवित्र धर्मशास्त्र बाइबलले यसो भन्दैन । परमेश्वरको वचनले के भन्छ ? स्त्री बहकाउमा परिन्, तर आदम बहकाउमा परेनन् ।

१ तिमोथी २:१५: पास्टरीय पत्रहरूमा सबैभन्दा गाह्रो पद यो होला, जुन पदका व्याख्याहरू अनेक दिइएका छन् । कतिजनाको विचारमा, यस पदमा इसाई आमाहरूका निम्ति दिइएको परमेश्वरको प्रतिज्ञा छ रे । तिनीहरूले छोराछोरीहरू जन्माउने बेलामा उहाँले तिनीहरूलाई मृत्युबाट बचाउनुहुन्छ अरे । तर यो सधैं सत्य ठहरिँदैन । किनकि कति ईश्वरभक्त इसाई स्त्रीहरूले नानीहरू जन्माएको बेलामा तिनीहरूको मृत्यु भयो । अरूले त्यस जन्माउने क्रियामा मसीहलाई जन्म दिने विशेष कार्य देख्छन्; अनि तिनीहरूको विचारमा, स्त्रीहरूले त्यस मसीहद्वारा मुक्ति पाउँछन्, जुन मसीहले एउटी स्त्रीबाट जन्मनुभएको छ । तर यस पदको अर्थ यो होला जस्तै हामीलाई लाग्दैन । किनभने पुरुषहरूले पनि यही तरिकाले अर्थात् मसीहमाथि विश्वास गरेर मुक्ति पाउँछन् । अनि स्त्रीको अनन्त मुक्ति उसले

छोराछोरीहरू जन्माएकी फल हो भनेर कसले सिकाउने आँट गर्ला । यस प्रकारको विचार तर्कयुक्त छैन । यो त कामहरूद्वारा मुक्ति पाउने उपाय गनिनेथियो; अनि यो पनि कति असामान्य कामद्वारा !

अब हामी यस पदको सबैभन्दा समझदार व्याख्या पेश गर्छौं । पहिले, 'ऊ बचाउनेछे' भन्ने अर्थ स्त्रीको आत्माको अनन्त मुक्तिपरि पाउनुहुँदैन । यस पदको सन्दर्भ मुक्ति होइन, तर स्थानीय मण्डलीमा स्त्रीहरूको ठहर र भूमिका यस खण्डको पृष्ठभूमि हो । अनि स्त्रीहरूको यो ठहर बचाउनु छ । यस अध्यायमा पावलले यहाँसम्म लेखेको कुराबाट कसैको मनमा कतै के लाग्न सक्छ भने, परमेश्वरका अभिप्राय र उद्देश्यहरूमा स्त्री-जातिका निम्ति कुनै ठाउँ छैन कि के हो ? स्त्री कुनै गन्तीमा नआउने नगण्य व्यक्ति रहिछे । तर यस प्रकारको विचार पावलले अवश्य खण्डन गर्नेथिए । हो, मण्डलीका सभाहरूमा दिदीबहिनीहरूलाई कुनै सार्वजनिक भाग नदिइएको कुरा सत्य हो । तर दिदीबहिनीहरूको महत्त्वपूर्ण सेवकाइ छँदैछ । परमेश्वरले स्त्रीको स्थान घरपरिवारमा ठहराउनुभएको छ । प्रभु येशू ख्रीष्टको महिमा र गौरवका निम्ति आमाहरूले छोराछोरीहरूलाई हुर्काउनुपर्छ । तिनीहरूको विशेष सेवकाइ यही हो । यस सम्बन्धमा यी अगुवाजनहरूका आमाहरूलाई विचार गर्नुहोस्, जुन अगुवाजनहरू वर्तमान समयमा ख्रीष्टको मण्डलीमा सेवारत छन् ! यी आमाहरू कहिल्यै सुसमाचार प्रचार गर्न सार्वजनिक मञ्चमा चढेनन्, तर तिनीहरूले परमेश्वरका निम्ति आफ्ना छोराछोरीहरूलाई हुर्काए-बढाए । यसरी नै तिनीहरूले परमेश्वरका निम्ति फल फलाए र यसरी नै मण्डलीमा तिनीहरूको ठहर बचाइयो ।

श्री जे. पी. लिलेले यसो लेखेका छन्:

'स्त्रीको स्वाभाविक उद्देश्य पत्नी र आमा हुनु हो । अनि जब उसले यो स्थान आफ्नो निम्ति स्वीकार गर्छे, तब ऊ त्यस पापका खराब नतिजाहरूबाट बचाइनेछे, र उसले मण्डलीमा प्रभावशाली स्थान ओगट्न र कायम राख्न सक्नेछे - यस सर्तमा कि, उसको यो आत्मसमर्पण उसको पवित्र पारिएको इसाई चरित्रद्वारा पारित भएको हुनुपर्छ ।' 7)

‘अनि विवाह नगर्ने दिदीबहिनीहरूको विषयमा केकसो हो?’ भन्ने प्रश्न कसैलाई यस ठाउँमा आएर सोध्न मन लाग्ला। यस प्रश्नको उत्तर हामी यस प्रकारले दिन्छौं: यस पदको सन्दर्भ स्त्रीजातिसित परमेश्वरको सामान्य व्यवहार हो। प्रायः सबै इसाई दिदीबहिनीहरू विवाह गर्छन् र नानीहरू जन्माउँछन्। अनि विवाह नगर्ने दिदीबहिनीहरूका निम्ति सार्वजनिक शिक्षा नदिएर वा पुरुषहरूमाथि अधिकार नजमाएर पनि धेरै प्रकारका उपयोगी सेवकाइहरू हुन्छन्।

‘तिनीहरू आत्मसंयमसित विश्वास, प्रेम र पवित्रतामा लागि रहे भने छोराछोरीहरू जन्माएर ऊ बचाइनेछे।’ आउनुहोस्, हामी यस पन्ध्र पदको अन्तमा अर्थ सीमित राख्ने यस वाक्यमा पनि ध्यान दिऔं! ऊ बचाइने तर सर्तविना होइन। यो सर्वविनाको प्रतिज्ञा होइन। यहाँ पावलले भन्न खोजेको तत्पार्य के हो भने, पतिपत्नीले इसाई साक्षी कायम राख्नुपर्छ; तिनीहरूले आफ्नो परिवारमा ख्रीष्टको सम्मान खोज्नुपर्छ; अनि आफ्ना छोराछोरीहरूलाई प्रभुको भय र चेतानीमा हुर्काउनुपर्छ। तब स्त्रीको स्थानको बचाउ हुन्छ। तर इसाई बुबाआमाहरू लापरवाही जीवन, सांसारिक जीवन जिउँछन् भने र आफ्ना छोराछोरीहरूलाई दिनुपर्ने तालिम बेवस्ता गरेर तिनीहरू यस सम्बन्धमा चुक्छन् भने, तिनीहरूका छोराछोरीहरू नष्ट होलान् अनि यी छोराछोरीहरू ख्रीष्ट र मण्डलीका निम्ति उपयोगी नहोलान्। यस परिस्थितिमा स्त्री परमेश्वरले उसका निम्ति निर्धारित गर्नुभएको उच्च, सम्मानयुक्त स्थानमा आइपुग्दिन।

स्त्रीको सेवकाइ घरमा मानिसहरूका आँखाबाट लुकिएको छ; यसकारण सार्वजनिक सेवकाइको तुलनामा यसको महत्त्व कम छ भन्ने कुरा कसैले नसोचोस्! किनकि एउटा सत्य उखान छ: ‘कोक्रो हल्लाउने हातले विश्वमाथि शासन गर्छ।’ ख्रीष्टको न्यायआसनको सामु हामीले आफ्नो जीवनको लेखा दिनुपर्ने त्यस भावी दिनमा हाम्रो विश्वासयोग्यता गनिनेछ। अनि आफ्नो विश्वासयोग्यता देखाउने ठाउँ त घरमा, काम गर्ने स्थानमा, साथै प्रचार गर्ने मञ्चमा पनि हुन सक्छ।

ग) १ तिमोथी ३:१-१३: एल्डर र डिकनहरूको सम्बन्धमा दिइएका अर्तीहरू

१ तिमोथी ३:१: अबचाहिँ यस पत्रको दोस्रो विश्वासयोग्य वचन छ, जुन वचनको सम्बन्ध स्थानीय मण्डलीअन्तर्गत अध्यक्ष/धर्माधिकारी नामक बिशपहरूको काम हुँदो रहेछ। बिशपचाहिँ आत्मिक हिसाबले अनुभवमा परिपक्व भएका, समभक्तदार इसाई पुरुष हुन्, जसले एउटा स्थानीय मण्डलीमा विश्वासीहरूको ईश्वरीय वास्ता र उनीहरूको आत्मिक जीवनको देखरेख गर्नुमा सक्रिया रूपले भाग लिन्छन्। परमेश्वरको सम्पत्तिमाथि हक चलाएर होइन, तर बगालका निम्ति आत्मिक नमुना भएर तिनले 'शासन' गर्छन्।

आजकाल बिशपको अर्थ बदली भएको छ र यस नामले मण्डलीको एकजना धर्माधिकारी चिनिन्छ, जसले धेरै स्थानीय मण्डलीहरूमाथि अधिकार जमाउँछन्। तर नयाँ नियमको समयमा एउटा स्थानीय मण्डलीमा केही बिशपहरू एकसाथ कार्यरत हुन्थे (प्रेरित १४:२३; प्रेरित २०:१७; फिलिप्पी १:१ र याकूब ५:१४)।

बिशपचाहिँ एक निरीक्षण गर्ने अध्यक्ष हुन्। यस पदमा 'बिशप' भनेर अनुवाद गरिएको शब्द प्रेरित २०:२८ पदमा 'अध्यक्ष' वा 'धर्माधिकारी' भनेर अनुवाद गरिएको छ। यसकारण बिशप भन्नु, अध्यक्ष भन्नु, धर्माधिकारी भन्नु वा एल्डर भन्नु एउटै कुरा हो। प्रेरित २०:१७ पदमा जुन व्यक्तिहरूलाई 'एल्डर' भनिएको छ, ती व्यक्तिहरूलाई प्रेरित २०:२८ पदमा 'अध्यक्ष' वा 'धर्माधिकारी' भनिएको छ। (यस सन्दर्भमा तपाईंले तीतस १:५ र ७ पद पनि हेर्नुहोला)। प्राचीनहरू पनि एल्डर हुन्। एपिस्कोपोस् र प्रेस्बुटेरोस् एल्डरका निम्ति प्रयोग गरिएका ग्रीक शब्दहरू हुन्। एपिस्कोपोस्बाट 'बिशप' भन्ने शब्द र प्रेस्बुटेरोस्बाट 'एल्डर' अर्थात् 'प्राचीन' भन्ने शब्द आएको हो। यसकारण बिशप भन्नु, अध्यक्ष भन्नु, एल्डर वा प्राचीन भन्नु एउटै कुरा हो। यी सबै शब्दले एकै व्यक्ति र तिनको कामको परिभाषा र बयान गरेका छन्।

‘प्रेस्बुटेरोस्’ भन्ने ग्रीक-शब्द सधैं ‘एल्डर’ भएर अनुवाद गरिएको छैन, तर कहिलेकाहीं यस शब्दको अर्थ ‘वृद्ध मानिस’ हो, जुन वृद्ध मानिस मण्डलीको अगुवा हुन सक्छन्, नहुन पनि सक्छन् (१ तिमोथी ५:१) । तर प्रायः अरू सबै ठाउँहरूमा यस शब्दको अर्थ एल्डर नै हो; अनि एल्डर भन्नाले हामीले स्थानीय मण्डलीमा परमेश्वरका जनहरूको पास्टरीय हेरचाह गरेकोमा मान्यता प्राप्त व्यक्ति बुझ्नुपर्छ ।

यस सम्बन्धमा नयाँ नियमले कस्तो दृश्य दिन्छ? हरेक स्थानीय मण्डलीमा बिशपहरू अथवा एल्डरहरू थिए (फिलिप्पी १:१) । तर स्थानीय मण्डलीमा एल्डरहरू छैनन् भने त्यसको अस्तित्व मेट्छ भन्ने कुरा सही होइन । किनकि तीतस १:५ पदबाट स्पष्ट बुझिन्छ, कि क्रेटमा भर्खरै स्थापित भएका नयाँ मण्डलीहरूमा एल्डरहरू अभै पनि नियुक्त भएका थिएनन् ।

परमेश्वरको पवित्र आत्माले मात्र कुनै मानिसलाई एल्डरको योग्य तुल्याउनुहुन्छ । यो कुरा प्रेरित २०:२८ पदबाट स्पष्ट हुन्छ । पवित्र आत्माले कसैको हृदयमा यस महत्त्वपूर्ण कामको बोझ हाल्नुहुन्छ र यस कामका निम्ति सक्षम तुल्याउनुहुन्छ, तयार पार्नुहुन्छ । कुनै दाजुभाइलाई भोट दिएर तिनलाई एल्डरको पदमा नियुक्त गर्न वा अभिषेक गर्न सकिँदैन । तब यस सम्बन्धमा स्थानीय मण्डलीको भूमिका के हो? त्यसले आफ्नो बीचमा ती दाजुभाइहरूलाई चिन्नुपर्छ, जसलाई पवित्र आत्मा परमेश्वरले एल्डरको योग्य तुल्याउनुभएको छ (१ थेस्सलोनिकी ५:१२-१३) ।

हो, तीतसको पुस्तकमा हामीले एल्डरहरूको नियुक्तिको विषयमा पढ्छौं । तर तीतसका निम्ति कुरा सजिलो थियो; किनभने उनले खालि विश्वासीहरूको बीचमा एल्डर हुन योग्य गुणहरू भएका दाजुभाइहरूलाई चुन्नुपर्थो । अनि त्यस समयमा ख्रीष्ट-विश्वासीहरूको हातमा नयाँ नियमको पुस्तक थिएन, जसरी वर्तमान समयमा छापिएको नयाँ नियमको पुस्तक हाम्रो हातमा परेको छ । यसकारण एल्डर हुन योग्य गुणहरू के-के हुन्, सो कुरा विश्वासीहरूलाई थाहा थिएन । यसैले पावलले तीतसलाई

यसको जानकारीको साथ उनीहरूकहाँ पठाए, र तीतसलाई निर्देशन दिए, जसले गर्दा उनले परमेश्वरको आत्माद्वारा यस कामका निम्ति उठाउनुभएका दाजुभाइहरूलाई अलग गर्न सके ।

स्थानीय मण्डलीद्वारा एल्डरहरूलाई चित्रे काम, मान्यता दिने काम निकै सरल हुन्छ । प्रायः जसो यो यसरी गरिएको हुन्छः आफ्ना एल्डरहरू को-को हुन्, सो कुरा खीष्ट-विश्वासीहरूलाई सहज-बोधद्वारा थाहा लाग्छ; किनभने उनीहरू पहिलो तिमोथी तीन अध्याय र तीतसको पुस्तकको एक अध्यायमा प्रस्तुत गरिएका एल्डरका योग्य गुणहरूसित सुपरिचित छन् ।

अरू बेलामा एल्डरहरूलाई मान्यता दिने काम एउटा औपचारिक कार्यक्रम हो । त्यस बेलामा एल्डरहरूलाई सार्वजनिक रूपले मान्यता दिने विशेष उद्देश्य लिएर स्थानीय मण्डली भेला हुन्छ । यसको कार्यक्रम यस प्रकारको छः पहिले पवित्र धर्मशास्त्र बाइबलबाट सम्बन्धित खण्डहरू पढिन्छन्, र यी खण्डहरूको व्याख्या गरिन्छ, अनि त्यसपछि स्थानीय विश्वासीहरूले यस मण्डलीमा एल्डर हुन योग्य व्यक्तिहरूका नामहरू पेश गर्छन् । तब यी नामहरू सारा समुदायको सामु सुनाइनेछन् ।

अनि कुनै स्थानीय मण्डलीमा एल्डर हुन योग्य व्यक्तिहरू छैनन् भने, प्रभु येशूले आउंदो समयमा उनीहरूको बीचबाट भनेजस्ता योग्य व्यक्तिहरूलाई उठाइदिऊन् भनेर उनीहरूले प्रार्थना गर्नुपर्छ । अरू कुनै उपाय छैन ।

पवित्र धर्मशास्त्र बाइबलमा स्थानीय मण्डलीका एल्डरहरूको सङ्ख्या तोकिएको छैन । तर सधैं एकै मण्डलीमा एकजनाभन्दा बढी एल्डरहरू हुन्थे । कतिजना दाजुभाइहरूले पवित्र आत्माको अगुवाइ पाउँछन्, मान्छन् – कुरा यसैमा भर पर्छ ।

‘यदि कुनै मानिसले अध्यक्षको पदको चाहना गर्छन् भने, उनले एउटा असल कामको चाहना गर्छन्;’ बिशपको कुरा सुन्नासाथ मानिसहरूले तुरुन्तै यसमा धर्माधिकारीको सम्मानित पद देख्छन्, जुन पदको कर्तव्य धेरथोर हुन्छ । तर अध्यक्षको काम एउटा काम हो, परमेश्वरका जनहरूको बीचमा गरिने विनम्र सेवकाइ हो ।

१ तिमोथी ३:२: यस खण्डमा एल्डर हुन योग्य गुणहरू प्रस्तुत गरिन्छन् (१ तिमोथी ३:२-७) । यी गुणहरूको जोड चारवटा मुख्य क्षेत्रहरूमा छ: व्यक्तिगत चरित्र, पारिवारिक साक्षी, सिकाउने क्षमता र नापतौल गर्न सकिने अनुभव । स्थानीय मण्डलीमा आत्मिक अगुवा गर्न खोज्ने जुनसुकै दाजुभाइका निम्ति यो परमेश्वरको मानदण्ड हो । 'कोही पनि यस मानदण्डको उच्च स्तरमा आइपुग्न सक्दैन' भन्ने कतिजनाको तर्क हो । तर यो सत्य हुँदै होइन । तर यस प्रकारको तर्कले पवित्र धर्मशास्त्र बाइबलको अधिकार घटाउन खोज्छ, र यसरी पवित्र आत्माद्वारा योग्यता प्राप्त नगरेका मानिसहरूले एल्डर/अध्यक्षको पदमा नियुक्ति पाउने सम्भावना छ । तर यसो हुनुहुँदैन ।

यसकारण अध्यक्ष निर्दोष, दोषरहित हुनुपर्छ; अर्थात् तिनको विरोधमा कसैले पनि गम्भीर गल्ती देखाउन सक्नु हुँदैन । तिनी पापरहित हुन् भन्ने मतलब यस वाक्यको अर्थ नै होइन, तर तिनले कुनै गल्ती गरे भने, तिनले परमेश्वरको सामु र मानिसहरूको सामु आफ्नो जीवन सच्याउँछन्, सुधारछन्, सठीक पार्छन् । तिनको जीवनमा कुनै कलङ्क, कुनै निन्दाको कारण हुनुहुँदैन; तर तिनको सुनाम चलेको मात्र कहाँ हो र, तिनी सुनामको योग्य हुनुपर्छ ।

दोस्रो, तिनी एउटै पत्नीको पति हुनुपर्छ । यस मागको अर्थ विभिन्न प्रकारले बुझिएको छ, जस्तै: एक, कतिजनाको विचारमा, अध्यक्षको विवाह भएको हुनुपर्छ । अविहाहित दाजुभाइको पारिवारिक अनुभव हुँदैन; यसकारण परिवार-परिवारमा उठेका समस्याहरू समाधान गर्ने तिनको क्षमता हुँदैन । ठिककै छ, मानिलिऔं, अध्यक्षको विवाह हुनु नै यस वाक्यको अर्थ हो । तब १ तिमोथी ३:४ पदबाट एल्डरका छोरछोरीहरू हुनुपर्छ भन्ने तर्क राख्न सकिन्छ । तर्कहरूको लहर यसरी जान्छ ।

यस सम्बन्धमा अरूको विचार यस प्रकारको छ: अध्यक्षकी धर्मपत्नीको मृत्यु भएमा तिनले फेरि विवाह गर्दैनन्, गर्न पाउँदैनन् । यो त निकै साँघुरो अर्थ हो, जुन अर्थलगाइद्वारा विवाहको पवित्र सम्बन्धको अपमान हुने डर हुन्छ । ८)

तेस्रो व्याख्याअनुसार अध्यक्षको विवाहको सम्बन्धको विच्छेद हुनुहुँदैन। यस प्रकारको धारणाले सारा अर्थ खोलेको हामीलाई लाग्दैन, तर यो विचार ग्रहण गर्न लायकको छ।

अर्को धारणा पनि छ। अध्यक्ष आफ्नो विवाहको सम्बन्धमा विश्वासयोग्य रहनुपर्छ। त्यसमा कुनै अविश्वासयोग्यता वा बेकाइदाको कुरा हुनुहुँदैन। तिनको नैतिक चालको विषयमा कुनै प्रकारको शङ्का उठ्नुहुँदैन। यो कुरा सत्य हो, तर यसले 'एउटै पत्नीको पति' भन्ने वाक्यको अर्थ छुँदैन, अर्थ खोल्दैन।

हामी यसको अन्तिम व्याख्या पनि हेरौं! अध्यक्षको बहुविवाह हुनुहुँदैन। यस प्रकारको अर्थ हामीलाई अनौठो लाग्न सक्छ, तर यो विचार पुस्त्याउन योग्य कुरा हो। किनभने वर्तमान समयमा कुरा यस्तो छ: हाम्रा मिशन-क्षेत्रहरूमा धेरै पल्ट बहुविवाह गरेका मानिसहरूले मुक्ति पाएका छन्। हुन सक्छ, मुक्ति पाएको समयमा एकजना मानिसका चारवटा स्वास्नीहरू होलान्। अनि उसले पानीको बप्तिस्मा लिन चाहन्छ र स्थानीय मण्डलीको सदस्य बन्न खोज्छ। त्यस बेलामा हाम्रो मिशनरी भाइले के गर्छ? कसैको विचारअनुसार उसले तीनवटा स्वास्नीहरू त्याग्नुपर्छ अरे। तर यस प्रकारको कारवाहीले गम्भीर समस्याहरू सृजना गर्छ। उसले कुनचाहिँ स्वास्नीहरू त्याग्नुपर्छ, र कुनचाहिँ राख्नुपर्छ? उसले आफ्ना सबै स्वास्नीहरूलाई प्रेम गर्छ, र तिनीहरूका निम्ति घरको प्रबन्ध र व्यवस्था मिलाएको छ। उसले तीनवटा स्वास्नीहरूलाई त्याग्छ भने, तिनीहरूको जीविका कसरी चल्छ? भोकले नमर्नका निम्ति के तिनीहरूले वेश्यावृत्ति अपनाउनु ठीक हुन्छ त? परमेश्वरले यस प्रकारको समस्या कसरी समाधान गर्नुहुन्छ? पक्का पनि एउटा पापको समस्या हल गर्नलाई त्योभन्दा ठूला पापहरू गर्नुहुँदैन। यस प्रकारको समस्याको सम्बन्धमा धेरै ठाउँहरूमा हाम्रा मिशनरी दाजुभाइहरूले के गर्छन् भने, तिनीहरूले बहुविवाह गरेको त्यस भाइलाई बप्तिस्मा लिन दिन्छन्, र ऊ स्थानीय मण्डलीको सङ्गतिमा ग्रहण गरिन्छ। तर जबसम्म ऊसँग एउटी भन्दा बढी स्वास्नीहरू छन्, तबसम्म उसले मण्डलीमा कहिल्यै एल्डरको काम गर्न पाउनेछैन।

परहेजी भनेको खाने र पिउने कुराहरूको सम्बन्धमा सतर्क रहनुको साथै आत्मिक कुराहरूको सम्बन्धमा सन्तुलिक हुनु पनि हो; कुनै कुरामा अति भोग गर्नुहुँदैन।

आत्मसंयमी मानिस चञ्चल हुँदैन, फिक्का-फिक्का पनि हुँदैन, तर गम्भीर हुन्छ; ऊ विचारशील र विवेकशील हुन्छ; ऊ सधैं होशियार र सतर्क रहन्छ। 'मरेका भीङ्गाहरूले सुगन्धित अत्तर बनाउनेको सुगन्धित तेललाई ठसठसती गनाउने पारेर दुर्गन्ध फैलाउँछन्, त्यसरी नै थोरै मूर्खताले पनि बुद्धि र सम्मानका निम्ति सुनाम चलेको मानिसलाई तुल्याइदिन्छ' भन्ने कुरा आत्मसंयमी मानिसले जान्दछ (उपदेशक १०:१)।

अध्यक्षको व्यवहार असल हुनुपर्छ। तिनको बानीबेहोरा सुव्यवस्थित हुनुपर्छ।

अतिथिलाई सत्कार गर्नु भनेको तिनी परदेशीहरूलाई प्रेम गर्ने मानिस हुनुपर्छ। तिनको घर मुक्ति पाएका-नपाएका मानिसहरूका निम्ति सधैं खुला रहन्छ। अनि तिनको घरमा आएकाहरू सबैका निम्ति तिनी आशिषको कारण बन्न चाहन्छन्।

एकजना एल्डर सिकाउनमा सिपालु हुनुपर्छ। आत्मिक समस्या भएकाहरूलाई भेट्दाखेरि तिनले पवित्र धर्मशास्त्र बाइबल खोलेर तिनले सम्बन्धित परमेश्वरको वचनमा अर्थ लगाउन सक्नुपर्छ। तिनले परमेश्वरको बगाललाई चराउन सक्नुपर्छ (१ पत्र ५:२)। तिनले परमेश्वरको वचन लिएर भूटा शिक्षाहरू फैलाउनेहरूको खण्डन गर्न सक्नुपर्छ (प्रेरित २०:२९-३१)। अध्यक्षसँग शिक्षा दिने वरदान हुनु अनिवार्य होइन। तर घर-घरमा र मण्डलीको सभामा तिनले विश्वाससम्बन्धी शिक्षाहरू प्रस्तुत गर्न र सत्यको वचन ठीक-ठीकसँग खुट्ट्याउन सक्नुपर्छ। यस काममा तिनी सधैं तत्पर रहनुपर्छ र सदैव इच्छुक र उत्सुक हुनुपर्छ।

१ तिमोथी ३:३: पियक्कडको अर्थ मादक पदार्थको लत लागेको मानिस हो। अध्यक्षलाई धेरै होस् कि थोरै होस्, मद्यपान गर्न सुहाउँदैन।

किनभने मद्यपानबाट भगडाहरू उत्पन्न हुन्छन्, जुन भगडाहरू प्रायः निन्दात्मक र अपमानजनक छन् ।

मारपीट नगर्ने भनेको तिनले कसैमाथि आफ्नो शरीरको बल लगाउँदैनन् । तिनले आफ्नो नोकरलाई कहिल्यै पिट्दैनन्, र आफ्नो कुकुरलाई लात हान्दैनन् ।

नीच कमाइको लोभी हुनुहुँदैन । केही पुराना पाण्डुलिपीहरूमा बाहेक यो शब्द प्रायः सबै पाण्डुलिपिहरूमा छ ।⁹⁾ रुपियाँ-पैसाको लोभले मण्डलीमा र संसारमा ठूलो खराबी गरेको छ ।

एल्डर कोमल हुनुपर्छ; किनकि मण्डलीमा तिनी काम गर्दा धीरजी, सहनशील र तल्लीन हुनुपर्छ र आफ्नो हठमा चल्नुहुँदैन ।

तिनी भगडालु हुनुहुँदैन; सानातिना कुराहरूमा पनि तर्क गरिरहने र सधैं आफ्नै तर्कमा जित्नुपर्ने विवादी हुनुहुँदैन । तिनी आफ्नै हक खोज्ने जिद्दीवाल हुँदैनन्; तिनी शान्त र मिलनसार हुन्छन् ।

अध्यक्ष पैसाको लोभी हुनुहुँदैन, जसले रुपियाँपैसा बढी माया गर्छन् । पैसाको अनुरागी नहुनु नै यस शब्दको जोड हो । परमेश्वरका जनहरूको आत्मिक जीवन र उन्नति तिनको एकमात्र चिन्ताको कारण हो । भौतिक कुराहरूले तिनको मनलाई खिच र वशमा पार्न सक्दैनन् । तिनी भौतिक कुराहरूको प्रभाव र भुकाउमा पर्दैनन् ।

१ तिमोथी ३:४: अध्यक्षको हैसियत पाउन योग्य हुनलाई यी दाजुभाइले आफ्नो घरलाई राम्ररी सञ्चालन गर्ने हुनुपर्छ, जसका छोराछोरीहरू तिनको अधीनतामा बसेका हुन्छन् । यस प्रकारको सर्त तिनीमाथि तबसम्म लागू हुन्छ, जबसम्म तिनका छोराछोरीहरू बुबा-आमासँग घरमा रहन्छन् । किनकि तिनका छोराछोरीहरू घरबाट निस्किसकेपछि र आ-आफ्नो घरजम शुरु गरेपछि तिनीहरूका निम्ति तिनीप्रति आफ्नो अधीनता प्रकट गर्ने मौका नरहला । अनि जुन दाजुभाइले आफ्नो घरलाई राम्ररी सञ्चालन गर्छन्, त्यस दाजुभाइले अचाहिँदो कडाकडी गर्दैनन्, चाहिएको भन्दा बढी खुकुलो हुँदैनन्, र उचित भन्दा बढी माया पनि गर्दैनन् ।

१ तिमोथी ३:५: यहाँ पावलले भन्न चाहेको कुरा स्पष्ट छ । जुन मानिसले आफ्नो घरपरिवार चलाउन सक्दैन, त्यही मानिसले परमेश्वरको मण्डलीको देखरेख गर्न सक्दैन । उसको परिवारका मानिसहरूको सङ्ख्या थोरै हुन्छ; अनि उसका परिवारकाहरू सबै आफन्तहरू हुन् । अनि परिवारका सदस्य-सदस्याहरू प्रायः उमेरमा ऊभन्दा साना हुन्छन् । तर मण्डलीमा मानिसहरूको सङ्ख्या बढी हुन्छ; अनि जहाँ धेरै मानिसहरू छन्, त्यहाँ तिनीहरूका स्वभाव, मनमुद्रा र विचारहरू पनि अनेक हुन्छन् । यसकारण सानो परिवारलाई सञ्चालन गर्न नसक्ने दाजुभाइ ठूलो भुण्डलाई सञ्चालन गर्न अयोग्य ठहरिएको हुन्छ ।

पाँच पद महत्त्वपूर्ण पद हो; किनभने यहाँ एल्डरको कामको परिभाषा छ । तिनले परमेश्वरको मण्डलीको देखरेख गर्नुपर्छ । अनि याद गर्नुहोस्: तिनले परमेश्वरको मण्डलीको शासन गर्नुपर्छ भनिएको छैन । एल्डर कुनै तानाशाह होइनन्, उपकार गर्ने शासक पनि होइनन् । तर तिनले परमेश्वरका जनहरूलाई डोस्छन्, जसरी गोठालाले आफ्ना भेडाहरू आफ्नो पछि-पछि लगाएर हिँडाउँछ ।

नयाँ नियममा लूका १०:३४-३५ पदहरू मात्र छन्, जहाँ 'साँचो छिमेकी समारी' नामक दृष्टान्तमा यो देखरेख गर्ने शब्द प्रयोग गरिएको छ, जहाँ यस शब्दको अनुवाद 'सुसार गर्नु' भएको छ । साँचो छिमेकी समारीले डाँकूहरूको हातमा परेको मानिसलाई जुन कोमल दाया, सहानुभूति र हेरचाह देखायो, त्यही प्रकारको कोमल दया, सहानुभूति र हेरचाह एकजना एल्डरले परमेश्वरको मण्डलीलाई देखाउनुपर्छ ।

१ तिमोथी ३:६: अध्यक्षचाहिँ नयाँ चेला हुनुहुँदैन । भर्खरै प्रभुकाहाँ फर्केको नयाँ विश्वासी विश्वासमा कलिलो हुन्छ; ऊ अध्यक्ष हुनै सक्दैन । किनभने विश्वास र समझमा अनुभवी मानिसचाहिँ एल्डरको कामको माग हो । नयाँ विश्वासी घमण्डले फुल्ल सक्छ; ऊ शैतानको दण्डमा पर्न सक्छ । शैतानको दण्डमा पर्नुको मतलब शैतानले मानिसमाथि ल्याउने दण्ड बुझ्नुहुँदैन, तर शैतानले घमण्ड गरेको कारणले आफूमाथि ल्याएको दण्ड बुझ्नुपर्छ । शैतानले एउटा उच्च पदको लालच गर्‍यो, जुन पदको

निम्ति त्यो योग्य थिएन; अनि यसको नतिजा के भयो? त्यो तल भारियो ।

१ तिमोथी ३:७: अध्यक्षचाहिँ गाउँसमाजमा वा छरछिमेकमा असल नाम चलेको हुनुपर्छ । बाहिरकाहरूचाहिँ मुक्ति नपाएका छिमेकीहरू हुन् । जुन मानिसको असल नाम चल्दैन, त्यो मानिस छिमेकीहरूका निन्दाहरूको पात्र हुन जान्छ, र शैतानको पासोमा पर्न जान्छ । यी निन्दाहरू विश्वासीहरूबाट र विश्वास नगर्ने मानिसहरूबाट आउन सक्छन् । शैतानको पासोचाहिँ त्यो फन्दा बुझ्नुपर्छ, जुन फन्दा शैतानले तिनीहरूका निम्ति बिछाउँछ, जसको जीवन तिनीहरूको अङ्गीकारसित मेल खाँदैन । यस्ता मानिसहरूलाई आफ्नो पासोमा फसाएपछि त्यसले तिनीहरूको खिल्ली उडाउँछ, अनि तिनीहरूको अपमान र अवहेलना गर्छ ।

१ तिमोथी ३:८: प्रेरित पावल अध्यक्षको कुरा यहाँ छोडेर डिकनपट्टि अघि बढ्छन् । नयाँ नियमको भाषामा डिकनचाहिँ एउटा सेवक हो । अनि सर्वमान्य बुभाइअनुसार मण्डलीको आत्मिक जीवनको हेरचाहचाहिँ एल्डरको काम हो भने, डिकनको कामचाहिँ स्थानीय मण्डलीका लौकिक कामकुराहरूको देखरेख हो । यस प्रकारको विचार प्रेरित ६:१-५ पदको खण्डमाथि आधारित छ । त्यस खण्डमा पुरुषहरू चुनिए र नियुक्त गरिए, जुन योग्य पुरुषहरूले मण्डलीका विधवाहरूको दैनिक खर्च वितरण गर्ने जिम्मेवारी पाए । तर त्यस खण्डमा डिकन भन्ने शब्द पाइँदैन । तर प्रेरित ६:२ पदमा यसको क्रियापद प्रयोग गरिएको छ, जहाँ यसरी लेखिएको छ: 'परमेश्वरको वचन छोडेर खुवाउने-पियाउने सेवा गर्नु हाम्रो निम्ति उचित छैन ।' सेवा गर्ने क्रियापद र डिकनको संज्ञा एकै शब्दबाट आएका छन् ।

डिकन हुन योग्य गुणहरू र एल्डरका गुणहरू उस्तै-उस्तै छन् । तर डिकनका योग्यताहरू अलिकति खुकुला राखिएका छन् । डिकन सिकाउनमा सिपालु हुनुपर्दैन । एल्डर र डिकनको बीचमा ठूलो भिन्नता यसैमा छ ।

डिकनहरू सम्मानित, आदरणीय, अँ, आदरको योग्य हुनुपर्छ । उनीहरू दुईजिब्रे हुनुहुँदैन, अर्थात् उनीहरू एकजनासँग एउटा कुरा र

अर्कासँग अर्को कुरा गर्ने र पटक-पटकमा आफ्नो कुरा बदल्ने हुनुहुँदैन ।
उनीहरूको बोलीवचन दूधको दूध, पानीको पानी हुनुपर्छ ।

उनीहरू पियक्कड हुनुहुँदैन । नयाँ नियमको शिक्षाअनुसार दाखमद्य
औषधीको रूपमा प्रयोग गर्न दिइएको छ; अनि जुन देशहरूमा पिउने पानी
दूषित छ, ती देशहरूमा दाखमद्य पिउने कुराको रूपमा चल्छ । ठिक्कै छ,
हामी मान्छैं: दाखमद्य पूरा मनाही गरिएको छैन, नमाले गरी दाखमद्य
पिउन मिल्छ । तर ख्रीष्ट-विश्वासीले यस सम्बन्धमा अर्को कुरा पनि याद
गर्नुपर्छ: उसको गवाही ! किनभने कति देशहरू होलान्, जहाँ ख्रीष्ट-
विश्वासले दाखमद्य पिएर आफ्नो गवाही खतरामा राख्दैन । तर यस्ता
देशहरू पनि छन्, जहाँ ख्रीष्ट-विश्वासीले दाखमद्य पिएर अइसाईहरूलाई
ठेस खुवाउँछ । यसकारण यस कुराको निचोड यस प्रकारको छ: दाखमद्य
सेवन गर्ने कुरा कसैका निम्ति उचित देखिएला, तर त्यसले खास कसैलाई
कुनै फाइदा गर्दैन ।

डिकनहरू नीच कमाइको लोभी हुनुहुँदैन । हामीले अघि भनिसक्यौं,
कि डिकनहरूका जिम्मेवारीहरूमध्ये एउटाचाहिँ स्थानीय मण्डली-
कोषको हरहिसाब राख्नु हो । अनि यही कामले उनलाई परीक्षामा पार्न
सक्छ, यदि उनी पैसाको लोभी मानिस हुन् भने । तब मण्डलीको पैसा
आफ्नो गोजीमा हाल्ने डर हुन्छ । यहूदा इस्करयोती कोष-अध्यक्ष थियो,
जसले पैसाको लोभले आफ्ना प्रभुलाई विश्वासघात गरेर सुम्यो ।
त्योजस्ता अरू पनि होलान् ।

१ तिमोथी ३:९: डिकनहरूले शुद्ध विवेकमा विश्वासको रहस्य
पक्रिराख्ने हुनुपर्छ । यसर्थ उनीहरूको शिक्षा स्वास्थ्यकारी अनि
उनीहरूको जीवनको चरित्र सन्धो र आरोग्य हुनुपर्छ । उनीहरूले सत्यता
जान्नुपर्छ, साथै उनीहरू सत्यताअनुसार जिउनुपर्छ ।

विश्वासको रहस्यचाहिँ ख्रीष्टीय विश्वासको परिभाषा हो । किनभने
पुरानो नियमको समयमा धेरै इसाई शिक्षाहरू गुप्त राखिएका थिए, तर
अहिले ती शिक्षाहरू नयाँ नियमका प्रेरितहरू र भविष्यवक्ताहरूकहाँ प्रकट
भए । यसकारण रहस्य भन्ने शब्द यहाँ चलाइएको छ ।

१ तिमोथी ३:१०: नियुक्त गर्नुभन्दा अघि डिकनहरूको जाँच हुनुपर्छ। अनि यो कुरा एल्डरहरूको विषयमा पनि सत्य छ। डिकनहरूलाई केही समयसम्म निगरानीमा राख्नुपर्छ; अनि स्थानीय मण्डलीमा उनीहरूलाई पहिले सानातिना जिम्मेवारीहरू सुम्पिनु उचित देखिन्छ। अनि भरपर्दा र विश्वासयोग्य ठहराइएपछि उनीहरूलाई तीभन्दा ठूला जिम्मेवारीहरू दिन सकिन्छ। 'त्यसपछि उनीहरूले डिकनको काम गरून्,' जसको सटीक अनुवाद 'त्यसपछि उनीहरूले सेवा गरून्' पनि हुन सक्छ। एल्डरहरूको विषयमा जुन कुरा साँचो र सत्य ठहरियो, त्यही कुरा डिकनहरूको विषयमा पनि उस्तै साँचो र सत्य छ: उनीहरूको सेवकाइ कुनै माण्डलिक पद होइन, तर प्रभु र उहाँका जनहरूका निम्ति गरिने सेवा हो।

डिकन आफ्नो व्यक्तिगत जीवनमा र सामाजिक जीवनको सम्बन्धमा दोषरहित भेट्टाइऊन्। त्यसपछि उनले डिकनको रूपमा सेवा गर्न पाउँछन्। दोषरहित भन्नाले उक्त पदहरूमा बयान गरिएका डिकन हुन योग्य गुणहरूको सम्बन्धमा उनलाई कुनै दोष वा खोट लाग्नुहुँदैन।

स्थानीय मण्डलीमा को-को डिकन हुन्, सो कुरा यस ठाउँमा सूचित गर्न उचित देखिन्छ। कोष-अध्यक्षलाई डिकन मान्नुपर्ला। अनि मण्डलीको पत्रव्यवहार गर्ने मुन्सी वा लेखनदास, साथै सण्डे-स्कूलको सचिव र प्रवेशक आदि व्यक्तिहरू डिकन मात्र उचित छ।

१ तिमोथी ३:११: यस पदको सुस्पष्ट सन्दर्भ डिकनका पत्नीहरू हुन्; यसमा कुनै शङ्का छैन। हुन सक्छ, डिकनका पत्नीहरू मात्र नभएर एल्डरका पत्नीहरू पनि यसमा समावेश छन्। निश्चय मण्डलीका जिम्मेवारी उठाउने व्यक्तिहरूका पत्नीहरूसँग इसाई सुचरित्र र इमानदार भएको गवाही हुनुपर्छ; किनभने तिनीहरूले आफ्ना पतिहरूलाई उनीहरूको महत्त्वपूर्ण सेवकाइमा साथ दिन्छन्।

तर जुन शब्द 'पत्नीहरू' अनुवाद गरिएको छ, त्यस शब्दको अनुवाद 'स्त्रीहरू' पनि हुन सक्छ। तब 'स्त्रीहरू' भन्ने अनुवादको अर्थ नारी-डिकन हुन जान्छ। अनि शुरुको मण्डलीमा नारी-डिकनहरू थिए (रोमी

१६:१) । फिबीचाहिँ केंखियाको मण्डलीकी सेविका थिइन् ।¹⁰ अनि रोमी १६:२ पदले हामीलाई मण्डलीमा यी नारी-डिकनहरूको सेवकाइको सम्बन्धमा केही जानकारी दिन्छ । किनकि फिबीको विषयमा पावलले यसो लेखे: 'तिनी धेरैजनाकी, साथै मेरी पनि सहायिका भएकी छिन् ।'

यस वाक्यमा जुनसुकै अर्थ लगाए पनि यी दिदीबहिनीहरू आदरणीय र आदरको योग्य, अँ, गम्भीर हुनुपर्छ । तिनीहरूले अर्काको बदनाम गर्नुहुँदैन । तिनीहरू अरूको चर्चा गरिरहने, आफ्नो समय नचाहिँदो गफमा बर्बाद गरिदिने गफाडी हुनुहुँदैन । तिनीहरूले भूटमूट-खबर फैलाएर कसैको बदख्याही र मानहानि गर्नुहुँदैन । तिनीहरू सतर्क हुनुपर्छ, आत्मसंयमी हुनुपर्छ, निग्रही हुनुपर्छ ।

अन्तमा, तिनीहरू सबै कुराहरूमा विश्वासयोग्य हुनुपर्छ । इसाई विश्वास कायम राख्नुको साथै तिनीहरू भरपर्दा, विश्वस्त, निष्ठवान् र गोपनीय हुनुपर्छ । तिनीहरूले कसैका गोपनीय कुराहरू मनमा राख्न सक्नुपर्छ र परिवारभित्रका कुराहरू प्रकट गर्नुहुँदैन ।

१ तिमोथी ३:१२: प्रेरित पावल अब फेरि एक पल्ट डिकनहरूको विषयमा फर्कन्छन् । उनीहरू एउटै पत्नीका पति हुनुपर्छ । १ तिमोथी ३:२ पदमा यसका विभिन्न व्याख्याहरू प्रस्तुत गरिएका छन् । यसकारण यहाँ यति भन्नु पर्याप्त छ: एल्डरहरूको वैवाहिक जीवन जसरी दोषरहित हुनुपर्छ, ठीक त्यसरी नै डिकनहरूको वैवाहिक जीवन दोषरहित हुनुपर्छ । तिनको वैवाहिक जीवनको विषयमा कुनै प्रकारको शङ्का उठ्नुहुँदैन ।

डिकनहरूले आफ्ना छोराछोरीहरूलाई र आफ्नो घरपरिवारलाई राम्ररी सञ्चालन गर्न सक्नुपर्छ । नयाँ नियमको दृष्टिमा आफ्नो परिवारको असल सञ्चालन गर्न नसक्नुचाहिँ इसाई चरित्रमाथि लागेको कलङ्क मानिन्छ । आफ्ना छोराछोरीहरूलाई सञ्चालन गर्नलाई तानाशाही हुनु र निरङ्कुश हुनुपर्दैन । तर डिकनका छोराछोरीहरू आज्ञाकारी हुनुपर्छ र तिनीहरूले एउटा सच्चा गवाही कायम राख्नुपर्छ ।

१ तिमोथी ३:१३: 'जस-जसले डिकनको काम राम्ररी गर्छन्, उनीहरूले आफ्ना निम्ति एउटा असल दर्जा प्राप्त गर्छन् ।' फिलिप र

स्विफनसचाहिँ यसका निम्ति असल नमुना हुन् । किनकि प्रेरित ६:५ पदमा यी दुईजना भाइहरू नियुक्त गरिएका सातजना डिकनहरूमध्ये थिए; मण्डलीका विधवाहरूको दैनिक खर्चको वितरण यिनीहरूको निर्धारित सेवकाइ थियो । अनि यी दुईजना आफ्नो जिम्मामा सुम्पिएको काममा विश्वासयोग्य थिए । यसकारण परमेश्वरको आत्माले यिनीहरूको सेवकाइका क्षेत्रहरू बढाउनुभएको देखिन्छ । किनकि जब प्रेरितको पुस्तकको वर्णन अगाडि बढ्छ, तब हामीले फिलिपलाई सुसमाचार प्रचारको रूपमा सेवारत भएका अनि स्विफनसलाई चाहिँ एक शिक्षक भएको देख्छौं । यिनीहरूले डिकनको काम राम्ररी पूरा गरेका रहेछन्; यसकारण यिनीहरूले स्थानीय मण्डलीको दृष्टिमा असल दर्जा प्राप्त गरे । उसको हातमा सुम्पिदिइएको कर्तव्य सानो किन नहोस्, जसले आफ्नो कर्तव्य विश्वासयोग्यतासाथ पूरा गर्छ, उसलाई उसको विश्वसनीयता र कर्तव्यनिष्ठाको खातिर चाँडै मान र इज्जत मिल्नेछ ।

अनि फिलिप र स्विफनसले 'आफ्ना निम्ति ख्रीष्ट येशूमा भएको विश्वासमा ठूलो साहस प्राप्त गरे ।' निस्सन्देह यिनीहरूले ख्रीष्ट येशूका निम्ति साक्षी दिन, शिक्षा दिन र प्रार्थना गर्नलाई ठूलो स्वतन्त्रता पाए । यस भनाइको अर्थ यही हुनुपर्छ । स्विफनसको विषयमा यो अवश्य सत्य ठहरियो; किनभने शहीद हुनुभन्दा अगाडि यिनले ठूलो साहससित एउटा अद्भुत भाषण गरिछाडे ।

घ) १ तिमोथी ३:१४-१६: मण्डलीमा देखाउनुपर्ने व्यवहारको विषयमा दिइएका अर्तीहरू

१ तिमोथी ३:१४: प्रेरित पावलले उक्त कुराहरू कुन मनसायले लेखे ? तिनले तिमोथीलाई चाँडै भेट्ने आशा गरेको उद्देश्यले यो लेखे । 'म यी कुराहरू तिमोथीलाई लेख्छु' भन्ने वाक्यमा यी कुराहरूको सन्दर्भचाहिँ अधि लेखेका कुराहरू मात्र नभएर अबदेखि उसो लेखिने कुराहरू पनि हुन सक्छ ।

१ तिमोथी ३:१५: पावलले आफू ढिलो हुने सम्भावना अथवा सम्भवतः कहिल्यै एफेससमा नपुग्ने कुरा बुझिसके । वास्तवमा, पावलले तिमोथीलाई एफेससमा भेटे कि भेटेनन्, सो हामीलाई थाहा भएन । जेजस्तो भए पनि, ख्रीष्ट-विश्वासीहरूले परमेश्वरको घरमा कसरी चलनुपर्छ, सो कुरा तिनले तिमोथीलाई जनाउन चाहे; किनकि तिनी ढिलो हुनु सम्भव थियो ।

अधिको खण्डमा पावलले एल्डरहरू, डिकनहरू र उनीहरूका पत्नीहरूको योग्य चरित्रको बयान गरे । अबचाहिँ तिनले परमेश्वरको घरमा साधारण ख्रीष्ट-विश्वासीहरूको व्यवहार कस्तो हुनुपर्छ, सो बताउँछन् ।

परमेश्वरको घरचाहिँ जीवित परमेश्वरको मण्डली हो, सत्यताको खाँबा र जग हो । पुरानो नियमको समयमा परमेश्वरले भेट हुने पालमा, र पछि मन्दिरमा वास गर्नुहुन्थ्यो । तर नयाँ नियमको युगमा उहाँ मण्डलीमा वास गर्नुहुन्छ । अनि त्यो मण्डली जीवित परमेश्वरको मण्डली हो । यहाँ मण्डलीको कति आकाश र पातालको भिन्नता छ, ती मन्दिरहरूको तुलनामा, जुन मन्दिरहरूमा केवल निर्जीव मूर्तिहरू छन् ।

अनि त्यो मण्डली सत्यताको खाँबा र जग हो । खाँबाचाहिँ दलिन, छाना आदि थाम्ने आधारस्तम्भ हो; तर धेरै पल्ट बजारहरूहुँदो खाँबाहरू खडा गरिन्थे, जुन खाँबाहरूमा सूचनाहरू टाँसिन्थे । यसकारण हामीले यहाँ खाँबाचाहिँ घोषणाको प्रतीक मान्नुपर्ला । किनभने परमेश्वरले मण्डलीलाई यस पृथ्वीमा आफ्नो सत्यताको घोषणा र प्रदर्शन गर्न छात्रुभयो । अनि मण्डली सत्यताको जग पनि हो । यहाँ जगको अर्थ तलबाट सँभाल्ने आधार हो । त्यस जगले मण्डलीलाई परमेश्वरको सत्यताको संरक्षक र समर्थकको रूपमा चित्रण गर्छ ।

१ तिमोथी ३:१६: यस पदको व्याख्या गर्नु गाह्रो छ । किनभने एक त, यहाँ लेखिएको कुरा पावलले भर्खरै पन्ध्र पदमा पेश गरेको कुरासित कसरी मिलाउनुपर्छ, सो बुझ्नु गाह्रो छ । एकजनाको सुभाव यस प्रकारको छ: यहाँ सत्यताको सार प्रस्तुत गरिएको छ, जुन सत्यताको सारको

सम्बन्धमा मण्डली यसको खाँबा र जग हो (१ तिमोथी ३:१५) । अर्को एकजनाले यसको विषयमा आफ्नो विचार यसरी व्यक्त गरेका छन्: पावलले गरेको जोडुअनुसार भक्तिचाहिँ परमेश्वरको घरमा देखाउनुपर्ने उचित व्यवहार हो, जुन भक्तिको उदाहरण र शक्ति यस पदले बयान गर्छ । यस विषयमा श्री जे. एन. डार्बीको कुरा पनि सुनौं, जसले यसो भनेका छन्:

‘यो पद धेरै पल्ट उद्धृत गरिन्छ र परमेश्वरत्वको रहस्य अथवा ख्रीष्ट येशूको व्यक्तत्वको रहस्यको रूपमा यसको व्याख्या गरिन्छ । तर याद रहोस्: यहाँ भक्तिको रहस्य प्रस्तुत गरिएको छ । यसर्थ यहाँ साँचो भक्ति कसरी प्राप्त गरिन्छ, सो भेद खोलिन्छ । किनकि मानिसमा भक्ति भन्न योग्य हुने जुनसुकै गुण परमेश्वरको मुहान्बाट बगेर आउँछ । ... प्रभु येशू ख्रीष्टको देहधारण, उहाँको मृत्यु, उहाँको बौरिउठाइ र उहाँको स्वर्गारोहणको ज्ञानबाट हाम्रो भक्ति शुरु हुनुपर्छ र त्यहाँबाट बगेर आउनुपर्छ । ... किनभने ख्रीष्ट येशूद्वारा परमेश्वरलाई चिनिन्छ; अनि जो ख्रीष्ट येशूमा रहिरहन्छ, उसमा साँचो भक्तिको सृजना हुन्छ ।’¹¹

पावलको शब्दअनुसार भक्तिको रहस्य महान् छ, तर बुझ्न नसकिने अगम्य र रहस्यमय त होइन । प्रभु येशू र उहाँको त्राणको कामको विषयमा जुन सत्यता बितेको समयमा जानिएको थिएन, त्यो सत्यता अहिले प्रकट भएको छ; अनि यो सत्यता अद्भुत र आश्चर्यजनक छ भनेर तिनले भन्न खोजेका हुन् ।

‘परमेश्वर¹² शरीरमा प्रकट हुनुभयो ।’ यस वाक्यको सन्दर्भ प्रभु येशू हुनुहुन्छ; खास गरी उहाँको देहधारणसित सम्बन्धित छ । मुक्तिदाता प्रभुको जन्ममा वास्तवमा परमेश्वर कस्तो हुनुहुन्छ, सो कुरा पहिलो पल्ट शरीरमा प्रकट भयो; किनभने बेतलेहेममा बालक येशूमा परमेश्वर देहधारी हुनुभयो ।

‘आत्मामा धर्मा ठहरिनुभयो ।’ यस वाक्यको अर्थ हामी कसरी लिने ? के प्रभु येशू आफ्नो आत्मामा धर्मा ठहरिनुभयो कि के उहाँ पवित्र आत्माद्वारा धर्मा ठहरिनुभयो ? हामी यस वाक्यको विषयमा ‘उहाँ

परमेश्वरको पवित्र आत्माद्वारा सत्य ठहरिनुभयो' भन्ने अर्थको पक्षमा छौं; किनभने प्रभु येशूको बप्तिस्मामा (मत्ती ३:१५-१७), उहाँको रूप-परिवर्तनमा (मत्ती १७:५), उहाँको बौरिउठाइमा (रोमी १:३-४) र उहाँको स्वर्गारोहणमा (यूहन्ना १६:१०) पवित्र आत्माले उहाँको विषयमा गवाही दिनुभयो ।

'स्वर्गदूतहरूद्वारा देखिनुभयो ।' प्रभु येशूको जन्ममा, उहाँको परीक्षामा, गेत्समनीको बगैंचामा, उहाँको घोर व्यथा र भारी संघर्षमा, उहाँको बौरिउठाइमा र उहाँको स्वर्गारोहणमा स्वर्गदूतहरू उपस्थित थिए, जसले उहाँलाई देखे ।

'अन्यजातिहरूकहाँ प्रचारिनुभयो ।' पेन्टेकोष्टको दिनदेखि यता प्रभु येशूको सुसमाचार अन्यजातिहरूको बीचमा प्रचार गरिरहेको छ । यो सन्देश यहूदीहरूकहाँ पुग्यो, साथै यो शुभ सन्देश पृथ्वीका कुना-काप्चाहरूसम्म पनि पुगेछ ।

'संसारमा विश्वास गरिनुभयो ।' मलाई भन्नुहोस्: यस संसारका जाति र देशहरूमा कुनचाहिँ हो, जुन जाति र देशको कुनै मानिसले प्रभु येशूमाथि विश्वास गरेको छैन ? किनभने प्रायः सबै जाति र देशहरूबाट कसै-कसैले उहाँमाथि विश्वास गरेका हुन् । अनि याद गर्नुहोस्: 'संसारद्वारा विश्वास गरिनुभयो' भनेर लेखिएको छैन । किनभने संसारभरि सुसमाचार प्रचार भइरहे ता पनि केवल केही मात्रामा मानिसहरूले उहाँमाथि विश्वास गरेका छन् ।

'महिमामा माथि लगिनुभयो ।' सर्वमान्य धारणाअनुसार यस वाक्यको सन्दर्भ प्रभु येशूले क्रूसमा त्राणको काम सिद्ध्याउनुभएपछि उहाँको स्वर्गारोहण र उहाँले वर्तमान समयमा ओगट्नुभएको उहाँको स्वर्गीय महिमित स्तर हो । श्री मार्थिन आर. भिन्सेन्टले यस सम्बन्धमा के थाहा लागेका छन् भने, यहाँ, यस ठाउँमा 'माथि महिमामा ग्रहण गरिनुभयो' भनेर लेखिएको छ । यसर्थ 'उहाँ सारा धूमधाम र प्रतापको साथ उठाइनुभयो, एकजना विजयी सेनापतिजस्तै, जसको भव्य स्वागत गरिन्छ ।'

कतिजनाले यस सूचिमा प्रस्तुत गरिएका घटनाहरू कालक्रममा राख्ने गर्छन्, जस्तै: 'परमेश्वर शरीरमा प्रकट हुनुभयो' भन्ने वाक्यको सन्दर्भ प्रभु येशूको देहधारण हो; 'उहाँ आत्मामा धर्मी ठहरिनुभयो' भन्ने वाक्यको सन्दर्भ ख्रीष्ट येशूको मृत्यु, दफन र पुनरुत्थान हो; 'उहाँ स्वर्गदूतहरूद्वारा देखिनुभयो' भन्ने वाक्यको सन्दर्भ उहाँको स्वर्गरोहण हो; 'अन्य-जातिहरूको बीचमा उहाँको प्रचार भयो र संसारमा उहाँमाथि विश्वास गरियो' भन्ने वाक्यहरूले उहाँको स्वर्गरहोणदेखि यताको युग बयान गर्छन्। अनि अन्तमा 'उहाँ माथि महिमामा उठाइनुभयो' भन्ने वाक्यको सन्दर्भचाहिँ त्यो भावी दिन हो, जुन दिनमा मुक्ति पाएका उहाँका जनहरू भेला पारिनेछन्; उनीहरू मरेकाहरूको बीचबाट बौरिउठ्नेछन्; उनीहरूले उहाँको साथमा महिमामा प्रवेश गर्नेछन् र स्वर्गको महिमामा उनीहरूको स्वागत हुनेछ। यस धारणाअनुसार त्यस दिनमा मात्र भक्तिको रहस्य पूरा हुनेछ।

तर यसको सूचिमा प्रस्तुत गरिएका घटनाहरू कालक्रमबद्ध हुनु अनिवार्य छैन। कतिजनाको विश्वास के छ भने, यो त पुरानो भजनबाट आएको टुक्रा हो रे। यसो हो भने यो पद हाम्रो निम्न भजनसित बरु मिल्छ:

उहाँले मलाई प्रेम गर्नुभयो, कसरी? उहाँको जीवन यसको साक्षी हो;

उहाँले मलाई बचाउनुभयो, कसरी? उहाँको क्रूसको मृत्युद्वारा।

उहाँले मेरा पापहरू उठाइलैजानुभयो, उहाँको दफनमा।

उहाँले मलाई सित्तैमा र सधैंका निम्ति धर्मी ठहराउनुभयो,
उहाँको बौरिउठाइद्वारा।

एक दिन उहाँ आउनुहुनेछ, अहो, त्यो महिमित दिन छिटो आओस्!

श्री चार्ल्स एच. मार्श

खण्ड ४) १ तिमोथी ४:१-१६: मण्डलीमा धर्मपतन हुनेछ

क) १ तिमोथी ४:१-५: आउन लागेको धर्मपतनको विषयमा
दिइएको चेताउनी

१ तिमोथी ४:१: पवित्र आत्माले स्पष्टसँग बोल्ने दुईवटा तरिकाहरू छन् । एक, पावलले यहाँ लेख्न लागेको कुरा तिनलाई सीधा आत्माको प्रकाशद्वारा दिइएको थियो; यो निश्चित छ । तर यसको दोस्रो अर्थ पनि सम्भव देखिन्छ: पवित्र धर्मशास्त्र बाइबलभरि, विशेष गरी नयाँ नियममा स्पष्ट गरी सिकाइएको छ, कि पछि आउने समयहरू विश्वासबाट भड्किहिँड्ने समयहरू हुनेछन् । यो ती अन्तिम समयहरूको चिनारी हो ।

पछि आउने समयहरूको सन्दर्भ प्रेरित पावलको जमानादेखि यता आउने समयहरू हुन् ।

कोही-कोही मानिसहरू विश्वासबाट भड्किएर जानेछन् । पहिलो तिमोथीको पत्रको परिचय गराउने शब्दहरू 'कोही, कतिजना, केही' हुन् । किनकि जुन कुरा यो पत्र लेख्ने समयमा केही मात्रामा मात्र पाइन्थ्यो, त्यो कुरा दोस्रो तिमोथीको पत्र लेख्ने बेलामा धेरै र अधिक भयो । कोही मानिसहरू विश्वासबाट निस्के वा पतित भए । तिनीहरूको विषयमा तिनीहरूले मुक्ति पाएको-नपाएको सवाल उठ्दैन । किनभने ती

मानिसहरू आफ्नो अङ्गीकारअनुसार इसाई थिए । तिनीहरूले प्रभु येशू ख्रीष्टको विषयमा शिक्षा पाएका थिए र उहाँ संसारको एकमात्र मुक्तिदाता हुनुहुन्छ भन्ने कुरा जान्दथिए । अनि केही समयसम्म तिनीहरूले मुखले उहाँलाई पछ्याएका थिए, तर पछि तिनीहरू विश्वासबाट पतित भए, र आफूले स्वीकार गरेको विश्वास त्यागे ।

यो खण्ड पढ्दाखेरि हामीलाई वर्तमान समयमा भूटा सम्प्रदायहरूको उत्थानको सम्झना आउँछ । यी भूटा भुण्डहरू कसरी फैलिन्छन्, सो यहाँ अक्षरशः बयान गरिएको छ । यी भुण्डहरूका धेरैभन्दा धेरै सदस्यहरू इसाई मण्डलीहरूका पुराना सदस्यहरू हुन् । हुन सक्छ, यी मण्डलीहरू एक समयमा विश्वासमा बलिया थिए; तर पछि तिनीहरूले विस्तारै-विस्तारै सामाजिक सुसमाचार अपनाए । अनि त्यति बेलामा भूटो सम्प्रदायको कुनै शिक्षक देखा पर्‍यो, जसले यस्ताहरूलाई त्योभन्दा सकारात्मक सन्देश प्रचार गर्‍यो; अनि यी नामधारी इसाईहरू फसे ।

यी मानिसहरूले बहकाउने आत्माहरूमा र दुष्ट आत्माहरूका शिक्षाहरूमाथि ध्यान दिन्छन् । बहकाउने आत्माहरू यहाँ यी भूटा शिक्षकहरूलाई ताक्ने साङ्केतिक भाषा हो, जुन भूटा शिक्षकहरूमा दुष्ट आत्माहरूले वास गर्छन्, जसले सीधासादा र होशियार नहुनेहरूलाई छल गर्छन् । दुष्ट आत्माहरूका शिक्षाको अर्थ दुष्ट आत्माहरूको विषयमा दिइने शिक्षाहरू बुझ्नुहुँदैन, तर दुष्ट आत्माहरूको प्रेरणाले दिइएका शिक्षाहरू बुझ्नुपर्छ । यी शिक्षाहरूको स्रोत दुष्ट आत्मा-जगत् हो ।

१ तिमोथी ४:२: तिनीहरू कपट्याइँमा भूट बोल्ने हुन् । कपट सुत्रासाथ मुकुण्डो ओढ्नेको नक्सा हाम्रो मनमा आउँछ । भूटा सम्प्रदायहरूका सदस्यहरूको यथोचित चिनारी यही हो । किनभने तिनीहरूले सधैं आफ्नो खास रूप र परिचय लुकाउन खोज्छन् । तिनीहरूले आफू फलाना भुण्डका हुन् भन्ने सम्बन्ध गुप्त राखेर आफ्नो सम्प्रदायसित जोडिएको मन पराउँदैनन् । तिनीहरूले बाइबलको भाषा प्रयोग गर्छन् र इसाई भजनहरू गाउँछन् । यो सब तिनीहरूको छद्मवेश हो । तिनीहरू कपटी हुन्; तिनीहरू भूट बोल्ने ढँटुवा हुन् । तिनीहरूको शिक्षा

परमेश्वरको वचन आधारित, त्यसको सत्यता आधारित हुँदैन। तिनीहरूले यो जान्दछन्, र जानीबुझी मानिसहरूलाई ठग्न, छल गर्छन्।

तिनीहरूको विवेक तातो फलामले डामिएको हुन्छ। हुन सक्छ, तिनीहरूको जीवनमा यस्तो एउटा समय थियो, जब तिनीहरूको विवेक कलिलो थियो; तर तिनीहरूले आफ्नो विवेक धेरैपल्ट दमन गरे, चुप गराए। तिनीहरूले पाएको ज्ञानको विरोधमा पाप गरिरहे र विवेकरूपी ज्योति निभाइदिए। यसकारण अब तिनीहरूको विवेक चुप रहेको छ, मरेको छ; अब त्यसको स्पर्श-शक्ति केही पनि छैन। यसकारण परमेश्वरको वचनको विपरीत सिकाउन तिनीहरूलाई केही पनि लाग्दैन; जान्दा-जान्दै भूटा कुराहरू भन्ने तिनीहरूको धुकचुक केही पनि छैन।

१ तिमोथी ४:३: दुष्ट आत्माहरूका दुईवटा शिक्षा अब पेश गरिन्छन्। पहिलो शिक्षाले विवाह गर्न मनाही गर्छ। अनि यो शिक्षा परमेश्वरको वचनको ठीक विपरीत हो। किनभने परमेश्वर स्वयम्ले विवाहको बन्धन स्थापित गर्नुभयो। पापले यस संसारमा प्रवेश गर्नुभन्दा अघि उहाँले यसो गर्नुभयो। विवाह गर्नुमा अपवित्र केही पनि छैन। अनि जब भूटा शिक्षकहरूले विवाह गर्न मनाही गर्छन्, तब तिनीहरूले परमेश्वरको पवित्र विधिलाई हमला गर्छन्।

के हामीले तपाईंलाई यस भूटो शिक्षाको केही नतिजा देखाऔं? पादरीहरू र धर्मसन्धिनी-सिस्टरहरूलाई विवाह गर्न निषेध गर्ने कानून कहाँबाट आयो त? तर भन्ने बढ्ता गरी यस पदको सन्दर्भ आत्मावादीहरूको शिक्षा हो, जुन शिक्षा 'आत्मिक विवाह' भन्ने नामले चिनिन्छ। यस शिक्षाको सम्बन्धमा श्री ए. जे. पोल्लकले यसो लेखेका छन्:

'यहाँ विवाहको बन्धनको उपहास गरिएको छ; अनि "आत्मिक विवाह"को नाममा पुरुष र स्त्रीहरूलाई बहकाएर आफ्ना वैधानिक जीवन-साथीहरूलाई त्याग्न अनि अरू कसैसँग अपवित्र र अवैध सम्बन्ध गाँस्न लगाइन्छ; यस शिक्षाको व्यवहारिकता यही हो।'

यहाँ 'क्रिस्तान साइन्स'ले विवाहको सम्बन्ध कुन दृष्टिले हेर्छ, सो कुरा पेश गर्न उचित होला । तीनैपल्ट विवाह गरेकी, यस भुण्डकी संस्थापिका श्रीमती मेरी बी. एड्डीले लेखिन्:

'परमेश्वर सबै मानिसहरूको पिता हुनुहुन्छ भन्ने कुरा नबुभेसम्म विवाहको सम्बन्ध जारी रहनेछ । ... तर बितेको समयमा हाम्रो बीचमा सुनिश्चित ठहरिएको विवाहको बन्धनले वर्तमान मान्यता गुमाउनु-पर्छ ।' 13)

दुष्ट आत्माहरूको दोस्रो शिक्षाअनुसार मानिस कुनै न कुनै खानेकुराहरूबाट अलग रहनुपर्छ । आत्मावादीहरूको बीचमा यो शिक्षा चालू छ । तिनीहरूको भनाइअनुसार मासु खानाले आत्माहरूको सम्पर्क गर्नमा बाधा हुन्छ रे । अध्यात्मवादीहरू र अन्य हिन्दू सम्प्रदायहरूको बीचमा यो धारणा व्यापक छ; तिनीहरूको धारणाअनुसार कुनै पनि प्राणीलाई बलि गर्नुहुँदैन; किनकि मरेको मानिसको आत्मा फर्केर आउँछ र कुनै पशु वा अरू कुनै प्राणीमा आएर जिउँछ रे ।

'जुनचाहिँ' भन्ने शब्दले विवाह र खानेकुराहरूसित आफ्नो सम्बन्ध जोड्न सक्छ; किनभने विवाह र खानेकुराहरू परमेश्वरका रचना हुन्; यसकारण हामीले यी दुवै कुराहरू धन्यवादसाथ ग्रहण गर्नुपर्छ । उहाँले यी कुराहरू हामी विश्वास गर्नेहरू र सत्यता जात्रेहरूका निम्ति सृष्टि गर्नुभयो; नयाँ जन्म नपाएका मानिसहरूका निम्ति मात्र कहाँ हो र ?

१ तिमोथी ४:४: 'परमेश्वरले सृष्टि गर्नुभएको हरेक वस्तु असल हो ।' विवाह र खानेकुराहरू परमेश्वरका रचना हुन् । 'अनि धन्यवादसाथ ग्रहण गरियो भने कुनै कुरा पनि अस्वीकार गरिने लायकको हुँदैन ।' उहाँले मानिसहरूको वृद्धिका निम्ति तिनीहरूको बीचमा विवाहको बन्धन स्थापित गर्नुभयो (उत्पत्ति १:२८), अनि मानिसहरूको आहारका निम्ति खानेकुराहरू सृष्टि गर्नुभयो (उत्पत्ति ९:३) ।

१ तिमोथी ४:५: परमेश्वरको वचनले विवाहको सम्बन्ध र खानेकुराहरू पवित्र पारेको छ; यसकारण मानिसले विवाहको सम्बन्ध

प्रयोगमा ल्याउन पाउँछ र खानेकुराहरू सेवन गर्न सक्छ । यी कुराहरू यसैका निम्ति अलग गरिएका हुन् । उत्पत्ति ९:३, मर्कूस ७:१९, प्रेरित १०:१४-१५, साथै १ कोरिन्थी १०:२५-२६ पदहरूमा खानेकुराहरू पवित्र पारिएका हुन् । अनि विवाहको सम्बन्ध पहिलो कोरिन्थीको सात अध्यायमा र हिब्रू १३:४ पदद्वारा पवित्र पारिएको छ ।

यी कुराहरू प्रार्थनाद्वारा पवित्र पारिन्छन् । किनकि खाना खानुभन्दा अगाडि हामी शिर झुकाउँदै प्रार्थनामा खानेकुराका निम्ति परमेश्वरलाई धन्यवाद चढाउँछौं (मत्ती १४:१९; प्रेरित २७:३५) । यसरी नै हामीले प्रभुलाई 'यी खानेकुराहरू शुद्ध पारी हाम्रो शरीरलाई बल दिने कारण तुल्याइदिनुहोस्' भन्ने विन्ती गर्छौं, यस हेतुले कि हामी अभै पनि उहाँको ग्रहणयोग्य सेवा गर्न पाऔं । अनि विवाहको बन्धनमा प्रवेश गर्नुभन्दा अघि हामीले परमेश्वरलाई 'उहाँले यस नयाँ जोडालाई आफ्नो महिमाको कारण र अरू मानिसहरूको आशिषको कारण, साथै दुलहा-दुलहीको भलाइका निम्ति आशिष दिनुभएको होस्' भनेर प्रार्थना गर्नुपर्छ ।

ख्रीष्ट-विश्वासीहरूले खाना खानुभन्दा अघि विश्वास नगर्ने मानिसहरूको सामु प्रार्थना गर्नु उनीहरूको असल गवाही बन्न जान्छ । तर हामीले लामो प्रार्थना गर्नुहुँदैन; आडम्बरले पूर्ण प्रार्थना गर्नुहुँदैन । तर हामीले परमेश्वरलाई खानेकुराका निम्ति धन्यवाद दिने कुरा लुकाउनु पनि हुँदैन ।

ख) १ तिमोथी ४:६-१६: आउन लागेको धर्मपतनको सम्बन्धमा सकारात्मक अर्तीहरू

१ तिमोथी ४:६: दाजुभाइहरूलाई चार अध्यायको एक पददेखि पाँच पदसम्म बताइएका कुराहरूको सम्बन्धमा शिक्षा दिएर तिमोथी येशू ख्रीष्टको असल सेवक बनेछन् । हामीले अघि बताइसक्यौं, सेवक नै यस शब्दको सठीक अर्थ हो । कस्तो सेवक ? उनी विश्वास र असल शिक्षाका

वचनहरूद्वारा पालनपोषण गरिएका सेवक हुनेछन्, जुन शिक्षा उनले राम्ररी जानेका र त्यस दिनसम्म पालन गर्दै आएका पनि थिए ।

१ तिमोथी ४:७: यस खण्डमा ख्रीष्ट येशूका निम्ति गरिने सेवाले खेलकुदको प्रतियोगिताको रूप लिएको छ । ४:६ पदमा पावलले ख्रीष्टको सेवा गर्नेको उचित आहारको विषयमा कुरा गरिसकेका छन् । विश्वासका वचनहरू र असल शिक्षाका वचनहरू उसको आहार हुनुपर्छ । अनि ४:७ पदमा उसले गर्नुपर्ने अभ्यासको कुरा छ, जुन अभ्यासले भक्ति नै आफ्नो लक्ष्य राख्छ ।

प्रेरित पावलले तिमोथीलाई अशुद्ध र बूढी स्त्रीहरूका दन्त्यकथाहरू इन्कार गर्ने आदेश दिन्छन् । उनले यी दन्त्यकथाहरूको खण्डन गर्नुपर्दैन, यी कथाहरूमा आफ्नो समय बर्बाद गर्नुहुँदैन । तर उनले यी कथाहरू अमन गर्नुपर्छ, यिनको अवहेलना गर्नुपर्छ । बूढी स्त्रीहरूका दन्त्यकथाहरू सुन्नासाथ मलाई क्रिस्तान साइन्सको याद आयो, जुन भुण्डकी संस्थापिका एउटी स्त्री थिई, जुन भुण्डको शिक्षाले बूढी स्त्रीहरूलाई बढी आकर्षण गर्दछ र जसले सत्यताको बदलीमा दन्त्यकथाहरू सिकाइदिन्छ ।

दन्त्यकथाहरू र पौराणिक कथाहरूसित आफ्नो समय बर्बाद किन पार्ने ? हामी भक्ति हासिल गर्ने अभ्यास गरौं ! यस अभ्यासमा पवित्र बाइबलको अध्ययन गर्नु, प्रार्थना गर्नु, मनन गर्नु र अरू मानिसहरूलाई आफ्नो गवाही सुनाउनु आदि कार्यक्रमहरू पर्छन् । यस विषयमा श्री ओजेन स्टोकोको कुरा सुनौं, जसले यसो भनेका छन्: 'भक्तिर कोही पनि आफैआफ तैरिँदैन; किनकि हाम्रो भुकाउको बहाउ हाम्रो विरोधमा छ ।' यसकारण भक्तिप्रति हाम्रो अभ्यास र कोशिश हुनुपर्छ ।

१ तिमोथी ४:८: यहाँ दुई प्रकारका अभ्यासहरू आपसमा तुलना गरिन्छन् । शारीरिक अभ्यास छ, जसको फाइदा हाम्रो शरीरको निम्ति हो; तर यस प्रकारको फाइदा सीमित र क्षणिक हुन्छ । तर भक्तिचाहिँ मानिसको आत्मा, प्राण र शरीरको भलाइ गर्छ; अनि भक्तिको फाइदा यस जीवनमा मात्र सीमित हुँदैन, तर परलोकका निम्ति पनि हुनेछ । यस जीवनको सम्बन्धमा भक्ति सबैभन्दा ठूलो आनन्द दिन्छ । अनि परलोकमा हुने

जीवनको सम्बन्धमा भक्तिमा उज्ज्वल इनामको प्रतिज्ञा छ, साथै स्वर्गको सारा महिमा उपभोग गर्न सक्ने क्षमता बढाउने प्रतिज्ञा पनि छ ।

१ तिमोथी ४:९: यस पदले भक्तिको विषयमा भनिएको कुरासित आफ्नो सम्बन्ध जोड्छ भन्ने कुरा सर्वमान्य छ । भक्तिबाट हुने फाइदा विशाल छ र अनन्तसम्म रहनेछ; विश्वासयोग्य र हर प्रकारले ग्रहणयोग्य वचन यही हो । यस पत्रको तेस्रो विश्वासयोग्य वचन यो भएको छ ।

१ तिमोथी ४:१०: 'किनकि यसैका निम्ति हामी परिश्रम गर्छौं र निन्दा सहन्छौं ।' 14)

यसैका निम्ति भनेको भक्तिको जीवनको निम्ति बुझिन्छ । पावलले आफ्नो जीवनको सबैभन्दा ठूलो लक्ष्य भक्तिमा देख्छन् । यसकारण यो लक्ष्य ताकेर तिनले सकभर प्रयास गरेका छन् । विश्वास नगर्ने मानिसहरूले भक्तिमा आफ्नो जीवनको लक्ष्य के देख्छन् र ? तर ख्रीष्ट-विश्वासीहरूले यस संसारका बित्तिको क्षणिक कुराहरूभन्दा टाढा हुने कुराहरू देख्न सक्छन् र जीवित परमेश्वरलाई आफ्नो आशा तुल्याएका छन् । यस प्रकारको आशा कहिल्यै निराशामा परिणत हुँदैन; किनभने जीवित परमेश्वर सबै मानिसहरूको, विशेष गरी विश्वास गर्नेहरूको मुक्तिदाता हुनुहुन्छ । कुन अर्थमा परमेश्वर सबै मानिसहरूको मुक्तिदाता हुनुहुन्छ ? उहाँले मानिसहरूका निम्ति दिन-दिनै प्रबन्धहरू गरेर तिनीहरूको जीवन रक्षा गर्नुहुन्छ । तर सबै मानिसहरूका निम्ति मुक्तिको समुचित प्रबन्ध गरेर उहाँ सबै मानिसहरूका निम्ति पनि मुक्तिदाता हुनुहुन्छ । अनि उहाँ विशेष गरी विश्वास गर्नेहरूको मुक्तिदाता हुनुहुन्छ । किनभने यी विश्वास गर्नेहरूले उहाँको मुक्तिको प्रबन्ध ग्रहण गरे । यसकारण हामी यसो भन्न सक्छौं: परमेश्वर सबै मानिसहरूका निम्ति सम्भाव्य मुक्तिदाता हुनुहुन्छ, तर विश्वास गर्नेहरूको वास्तविक मुक्तिदाता हुनुहुन्छ ।

१ तिमोथी ४:११: 'यी कुराहरूको आज्ञा देऊ र सिकाऊ !' १ तिमोथी ४:६-१० पदमा उल्लेख गरिएका कुराहरू तिमोथीले आज्ञा गर्नुपर्ने र सिकाउनुपर्ने कुराहरू हुन् । उनले परमेश्वरका जनहरूलाई निरन्तर यी आदेशहरू दिनुपर्छ ।

१ तिमोथी ४:१२: हुन सक्छ, पावलले तिमोथीलाई यो पत्र लेख्ने बेलामा तिमोथी तीस-पैंतीस वर्षको थिए। एफेससको मण्डलीमा कतिजना एल्डरहरू थिए, जसको उमेर उनीभन्दा बढी थियो। यसकारण पावलले यहाँ उनको विषयमा यसो भन्छन्: 'कसैले पनि तिम्रो जवानीलाई तुच्छ ठान्न पाउँदैन।' उनी चौकीमा बस्न पाउने, जहाँ उनी सबै आलोचनबाट सुरक्षित रहन्छन् – पावलले भन्न खोजेको कुराको मतलब यो होइन। तर उनले कसैलाई उनलाई दोष लगाउने मौका दिनुहुँदैन। यस वाक्यको सठीक अर्थ हो। उनी विश्वासीहरूका निम्ति नमुना हुनुपर्छ। यसो गरेर उनले कसैलाई अभियोग लगाउने मौका दिँदैनन्।

उनी बोलीवचनमा विश्वासीहरूका निम्ति नमुना हुनुपर्छ। उनको बोलीवचन सधैं परमेश्वरको छोरालाई सुहाउँदो र योग्य हुनुपर्छ। कुवचन भनिने, सफासँग मनाही गरिएको बातचितबाट उनी अलग बस्नुपर्छ, तर उनी उनको कुरा सुन्नेहरूलाई उन्नति र भलाइ नगर्ने वचन पनि बोल्नुहुँदैन।

उनी व्यवहारमा पनि विश्वासीहरूका निम्ति नमुना हुनुपर्छ। उनको सारा रहनसहन र चालचलन यसमा पर्छ। उनको आचरण-व्यवहारमा कुनै पनि कुरा हुनुहुँदैन, जुन कुराले ख्रीष्ट येशूको नाममाथि निन्दा ल्याउँछ।

उनी प्रेममा विश्वासीहरूका निम्ति नमुना हुनुपर्छ। प्रेमचाहिँ उनको व्यवहारको निम्ति एकमात्र प्रेरणा हुनुपर्छ। प्रेम उनको मनको भावना हुनुपर्छ; अनि प्रेम उनको लक्ष्य हुनुपर्छ।

उनी आत्मामा विश्वासीहरूका निम्ति नमुना हुनुपर्छ। प्रायः सबै नयाँ बाइबल-अनुवादहरू र टिप्पणीहरूमा यो 'आत्मामा' भन्ने शब्द छैन, किनकि तिनीहरूले क्रान्तिक पाण्डुलिपिको पछि लागेका छन्। तर यो शब्द परम्परागत पाण्डुलिपि र अधिक सङ्ख्यक पाण्डुलिपिमा पाइन्छ। श्री गुई किडले आफ्नो अन्तर्दृष्टिले पूर्ण बुझाइअनुसार यस शब्दको अर्थ 'उत्साह' लगाएका छन्, जब उनले यसो लेखेका छन्:

'अनौठो कुरा के हो भने, धेरै ख्रीष्ट-विश्वासीहरूको स्वभावमा उत्साह छैन; फूटबल-मैच वा चुनाव-दावामा उत्साह धेरै, तर परमेश्वरको सेवाका निम्ति उत्साह थोरै, कसरी? क्रिस्तान

साइन्सकाहरू, जेहोवा-विट्नेसहरू र साम्यवादीहरूमा कति ठूलो जोश देखिन्छ, कति ! त्यसले हामीलाई शर्ममा पार्छ, र शर्ममा पार्नुपर्छ । अहो, उहिलेको जल्दोबल्दो जोश मण्डलीमा फर्के त ! तिमोथीले आफ्नो पद सुदृढ पार्न र आफ्नो सेवाक्षेत्र बढाउन खोज्ने बेलामा उनको उत्साहको उत्तम मनोभावनाले उनलाई खूबै साथ दिनेथियो ।’ 15)

उनी विश्वासमा विश्वासीहरूका निम्ति नमुना हुनुपर्छ । हुन सक्छ, यहाँ, यस ठाउँमा विश्वासको अर्थ विश्वासयोग्यता हुनुपर्ला । यसो हो भने, विश्वस्त, भरोसा गर्नु योग्य र सुदृढ यस शब्दको रस हो ।

उनी शुद्धतामा विश्वासीहरूका निम्ति नमुना हुनुपर्छ । उनका कामहरू शुद्ध हुनुको साथै उनको मनका भावनाहरू पनि शुद्ध हुनुपर्छ ।

१ तिमोथी ४:१३: शायद, बढी मात्रामा यस पदको सन्दर्भ स्थानीय मण्डलीको जनजीवन थियो, तिमोथीको व्यक्तिगत जीवन होइन । उनले मण्डली-सभामा पवित्र धर्मशास्त्रबाट पढेर सुनाउनुपर्थ्यो, अर्ती दिनुपर्थ्यो र शिक्षा दिनुपर्थ्यो । उनको ध्यान यी तीनवटा कुराहरूमा रहनुपर्थ्यो । अनि यी कुराहरूमा हामी एउटा सुनिश्चित क्रम देख्छौं । पावलको आदेश-अनुसार पहिले परमेश्वरको वचन सार्वजनिक रूपमा पढेर सुनाउनुपर्छ । त्यस समयमा यो अति महत्त्वपूर्ण थियो; किनकि त्यस बेलामा पवित्र धर्मशास्त्रको वितरण निकै सीमित थियो । थोरै मानिसहरूसँग परमेश्वरको वचनको एक प्रति हुन्थ्यो । अनि पवित्र धर्मशास्त्रको पठन गरेपछि तिमोथीले पढिएको खण्डको पाठअनुसार उनले विश्वासीहरूलाई अर्ती दिनुपर्थ्यो । त्यसपछि उनले परमेश्वरको वचनका महान् सत्यताहरू सिकाउनुपर्थ्यो । यस पदले हामीलाई नहेम्याह आठ अध्यायको सम्भना दिलाउँछ, जहाँ नहेम्याह ८:८ पदमा यसरी पढ्छौं: ‘यसरी तिनीहरूले त्यस पुस्तकबाट, अँ, परमेश्वरको व्यवस्थाबाट स्पष्ट हुने गरी पढेर सुनाए, त्यसको अर्थ लगाइदिए र मानिसहरूलाई पढेको कुरा बुझाइदिए ।’

तर यस पदबाट उठ्न खोज्ने ‘व्यक्तिगत बाइबल-पढाइ नगर्दा पनि हुन्छ’ भन्ने गलत विचार हटाउनुपर्छ; किनकि अरूलाई अर्ती दिनु र

तिनीहरूलाई परमेश्वरको वचन सिकाउनुभन्दा अघि तिमोथीले आफ्नो जीवन वचन आधारित तुल्याउनुपर्छ ।

१ तिमोथी ४:१४: तिमोथीलाई कुनचाहिँ वरदान दिइएको थियो, सो विदितै छैन; हुन सक्छ, उनको यो वरदान सुसमाचार प्रचारकको, पास्टरको वा शिक्षकको वरदान भएको हुनुपर्छ । उनलाई लेखिएका दुईवटा पत्रहरूबाट के बुझिन्छ भने, उनी पास्टर र शिक्षक भएका हुनुपर्छ । तर हामीलाई थाहा छ, कि उनलाई दिइएको वरदान एल्डरहरूका हातहरू राखिँदाखेरि उनलाई भविष्यवाणीद्वारा दिइएको थियो । पहिलो कुरा: उनलाई दिइएको वरदान भविष्यवाणीद्वारा दिइएको थियो । यसर्थ स्थानीय मण्डलीमा एक समयमा एकजना भविष्यवक्ता उठे, जसले 'पवित्रको आत्माले तिमोथीलाई फलना वरदान दिनुभएको छ' भन्ने कुरा उद्घोषणा गरे । भविष्यवक्ताले वरदान दिएनन्, तर यस वरदानको विषयमा सुनिश्चित सूचना दिए । त्यसपछि एल्डरहरूले तिमोथीमाथि आफ्ना हातहरू राखे । यी एल्डरहरूसँग तिमोथीलाई यो वरदान दिने शक्ति थिएन भन्ने कुरामा जोड दिन हामीलाई यहाँ उचित लाग्छ । तिनीहरूले उनीमाथि आफ्ना हातहरू किन राखे ? पवित्र आत्माले तिमोथीलाई त्यो वरदान दिइसक्नुभएको कुरा तिनीहरूले हातरखाइद्वारा सार्वजनिक मान्यता दिएर पुष्टि गरे ।

यस प्रकारको नीति प्रेरित तेह्र अध्यायमा पनि देखिन्छ । प्रेरित १३:२ पदमा पवित्र आत्माले बर्नाबास र शाउललाई कुनै विशेष कामका निम्ति छान्नुभयो । हुन सक्छ, त्यो कुरा एकजना भविष्यवक्ताको दिव्य वचनद्वारा प्रकट भएको थियो । त्यसपछि स्थानीय मण्डलीका दाजुभाइहरूले उपवास र प्रार्थना गरे, अनि बर्नाबास र शाउलमाथि आफ्ना हातहरू राखेपछि उनीहरूलाई बिदा गरेर पठाइदिए (प्रेरित १३:३) ।

वर्तमान समयमा धेरै इसाई समाजहरूले यही नीति अपनाएर यसो गर्ने गर्छन् । पवित्र आत्माको वरदान पाएको व्यक्ति यही हो भन्ने कुरा स्थानीय मण्डलीका एल्डरहरूलाई जब स्पष्ट हुन्छ, तब तिनीहरूले त्यस दाजुभाइलाई प्रभुको कामका निम्ति आफ्नो सिफारिस दिन्छन् । यसो गरेर

तिनीहरूले यस दाजुभाइप्रति आफ्नो भरोसा प्रकट गरेर उसको जीवनमा पवित्र आत्माको काम भएको कुरा स्वीकार गर्छन्। तिनीहरूको सिफारिसले परमेश्वरको आत्माद्वारा भइसकेको कामलाई अनुमोदन गर्छ, तर कुनै हालतमा पनि कसैलाई कुनै वरदान प्रदान गर्दैन।

यहाँ उल्लेख गरिएको, एल्डरहरूद्वारा तिमोथीमाथि हातहरू राखिएको यो घटना र २ तिमोथी १:६ पदमा लेखिएको घटनाको बीचमा भिन्नता छ, जुन घटनामा प्रेरित पावलले उनीमाथि आफ्ना हातहरू राखे। किनकि एल्डरहरूको हात-रखाइमा कुनै औपचारिकता वा अधिकार थिएन, न ता तिमोथीलाई कुनै वरदान प्रदान गरेको छाया वा गन्ध थियो। यी एल्डरहरूले केवल तिमोथीसित उनको काममा आफ्नो सहभागिता प्रकट गरे। तर पावलको विषयमा कुरा अर्को छ: तिनी प्रभुको प्रेरित थिए, जसमार्फत प्रभुले तिमोथीलाई त्यो वरदान प्रदान गर्नुभयो।

१ तिमोथी ४:१५: 'यी कुराहरू मनन गर!' यो वाक्यको अनुवाद 'यी कुराहरूको वृद्धि वा विकास गर' अथवा 'यी कुराहरूमा ठूलो चासो लेऊ, खूब परिश्रम गर' भन्ने अनुवाद पनि सम्भव देखिन्छ; किनभने यस वाक्यसित निम्न वाक्य जोडिएको छ: 'यिनीहरूमा लागि रह!' यसकारण 'यी कुराहरू विकास गर, वृद्धि गर वा यिनमा खूब परिश्रम गर' भन्ने अर्थ पूरा मिल्छ। किनभने पावलले तिमोथीलाई उत्साह दिएर 'प्रभुको काममा तिमोथी आफूलाई पूरा दिइहाल र कुनै कुरालाई तिमोथीले ध्यान भङ्ग गर्न नदेऊ' भन्ने आदेश दिएका छन्। उनको भरमग्दुर प्रयासले गर्दा उनको प्रगति सबैकहाँ देखा पर्नेथियो। तिमोथी ख्रीष्ट येशूका निम्ति गरेको सेवकाइमा एउटा सीमामा पुगेको र प्रभुको सेवा एउटा आरामदायक नित्य-कर्मको रूपमा कायम राखेको पावलले चाहेनन्। होइन, प्रभुको काममा उनी सधैं अधि बढ्नुपर्छ। उनका निम्ति पावलको चाहना यही हो।

१ तिमोथी ४:१६: यस पदमा लेखिएका कुराहरूको क्रम याद गर्नुहोस्! पहिले तिमोथी आफ्नो विषयमा, त्यसपछि शिक्षाको विषयमा होशियार हुनुपरेको छ। हे प्रभुको सेवकाइ गर्ने दाजुभाइ-दिदीबहिनीहो, तपाईंको व्यक्तिगत जीवन कति महत्त्वपूर्ण हुँदो रहेछ, सो याद गर्नुहोस्!

परम कुरा यही रहेछ । हाम्रो जीवन बेठीक छ भने, हाम्रो शिक्षा शास्त्रसम्मत जति किन नहोस्, यसको कुनै कामको हुँदैन । यस विषयमा हामी श्री ए. डब्ल्यू. पिन्कको कुरा सुनौं, जसले यसो भनेका छन्:

‘सेवाचाहिँ तब एउटा पासो र खराबी हुन जान्छ, जब त्यसले हाम्रो जीवनबाट परमेश्वरको आराधना गर्ने आत्मा निसास्याउँछ र हाम्रो आत्मिक जीवन विकास गर्न हामीलाई बाधा पार्छ ।’

‘यिनीहरूमा लागि रह !’ पावलले यहाँ तिमोथीलाई कुन-कुन कुरामा लागिपर्ने आदेश दिन्छन्? पावलले अघि लेखिदिएअनुसार तिमोथी पढ्नमा, अर्ती दिनमा र शिक्षा दिनमा लागिपर्नुपर्छ । यसो गरेर उनले आफूलाई र उनको कुरा सुन्नेहरूलाई बचाउनेथिए । यहाँ बचाउनु भन्ने शब्दको अर्थ मुक्ति पाउनु होइन । तर यस अध्यायको शुरुमा ती भूटा शिक्षकहरूको बयान गरिएको थियो, जसले परमेश्वरका जनहरूको बीचमा उत्पात मच्चाउँथे । यसो भए, पावलले तिमोथीलाई भन्न खोजेको कुरा यो हुनुपर्छ: उनले भक्तिको जीवन कायम राख्नुपर्छ र परमेश्वरको वचन विश्वासयोग्यताको साथ सिकाउनुपर्छ; तब उनले आफूलाई र उनको कुरा सुन्ने-मान्नेहरूलाई ती भूटा शिक्षाहरूबाट बचाउनेछन् ।

खण्ड ५) १ तिमोथी ५:१-६:२: विभिन्न श्रेणीका विश्वासीहरूलाई दिइएका विशेष अर्तीहरू

क) १ तिमोथी ५:१-२: विभिन्न उमेरकाहरूको विषयमा दिइएका अर्तीहरू

१ तिमोथी ५:१: यस पदबाट एउटा नयाँ खण्ड शुरु हुन्छ; तिमोथीले ख्रीष्टीय परिवारका सदस्य-सदस्याहरूसित कुन प्रकारको व्यवहार गर्नुपर्छ, सो कुरा यस खण्डको विषय हो। किनभने उनले तिनीहरूको बीचमा काम गर्नुपरेको थियो। हुन सक्छ, तिमोथीको जवान उमेरले गर्दा उनी अरूभन्दा जोशिला थिए कि? यसैले उनी वृद्ध उमेरका दाजुहरूसित धैर्यवान् नहुनु र रूखो हुनु सम्भव थियो। यसकारण उनलाई 'वृद्ध पुरुषलाई नहप्काऊ, तर तिनलाई बुबालाई भैंँ अनुरोध गर' भन्ने आज्ञा दिइएको थियो। उमेरमा साना भएका तिमोथीलाई यस प्रकारको व्यवहार सुहाउँदैनथियो। वृद्ध मानिसप्रति छाडो मुख छोड्नुहुँदैन। यसरी नै यस्ताहरूलाई आघात पुऱ्याउनेथियो।

अनि खीष्टको जवान सेवकको निम्ति अर्को खतरा कहाँबाट आउँछ ? आफ्नो उमेरकाहरूलाई र त्योभन्दा साना उमेरकाहरूलाई रोब देखाउनु र दमन गर्नु सम्भव छ । यसकारण पावलले तिमोथीलाई यसो भन्दै आज्ञा गर्छन्: 'साना उमेरकाहरूलाई भाइहरू सम्भन्नुपर्छ ।' उनी तिनीहरूमध्ये एक हुन्; यसैले उनले तिनीहरूमाथि प्रभुत्व चलाउनुहुँदैन ।

१ तिमोथी ५:२: अनि वृद्धा स्त्रीहरूसित चाहिँ ? उनले तिनीहरूलाई आमाहरू सम्भेर आदर गर्नुपर्छ, प्रेम गर्नुपर्छ र इज्जत दिनुपर्छ । तिनीहरूप्रति उचित, तिनीहरूलाई सुहाउँदो व्यवहार यही हो ।

अनि बहिनीहरूसँग सम्पूर्ण पवित्रताको साथ व्यवहार गर्नुपर्छ । पापमय व्यवहार नगर्नु पर जाओस्, उनले तिनीहरूसित कुनै अविवेकी, बेहोशी कुरा गर्नुहुँदैन; तर उनी खराब देखा पर्ने कुनै पनि व्यवहारबाट पर बस्नुपर्छ ।

ख) १ तिमोथी ५:३-१६: विधवाहरूको विषयमा दिइएका अर्तीहरू

१ तिमोथी ५:३: यस पदबाट पावलले स्थानीय मण्डलीमा भएका विधवाहरूको विषय उठाउँछन् (१ तिमोथी ५:३-१६), अनि तिनीहरूसितको व्यवहार केकस्तो हुनुपर्छ, सो स्पष्ट पार्छन् ।

पहिलो कुरा: मण्डलीले साँच्चिकै विधवाहरूलाई आदर गर्नुपर्छ । यहाँ आदर गर्नु भनेको तिनीहरूको सम्मान गर्नु मात्र होइन, तर तिनीहरूको आर्थिक सहायता गर्नु पनि हो । साँच्चिकै विधवा सहाराहीन छे; उसलाई पाल्ने कोही छैन । यसकारण आफ्नो जीविकाका निम्ति ऊ प्रभुमाथि पूरा भर परेकी हुन्छे । किनकि उसको हेरचाह गर्ने आफन्तहरू छैनन् ।

१ तिमोथी ५:४-५: अर्को प्रकारका विधवाहरू पनि छन् । यिनीहरूको चर्चा यी पदहरूले गर्छन् । यस्ताहरूका छोराछोरीहरू वा नातिनातिनाहरू छन् । यसो हो भने, छोराछोरीहरूले पहिले घरमा व्यावहारिक भक्ति गर्न सिकून् । यो व्यावहारिक भक्ति केमा देखिन्छ ?

तिनीहरूले आफ्नी आमालाई वा आफ्नी बज्यैलाई तिनले तिनीहरूप्रति गरेको गुण फर्काउनुपर्छ । यस पदको शिक्षा सुस्पष्ट छः भक्ति आफ्नै घरबाट शुरु हुन्छ । मुखले मात्र आफ्नो धर्म स्वीकार गर्नु, तर हामीसित प्राकृतिक सम्बन्ध गाँसिएका हाम्रा आफन्तहरूलाई बेवास्ता गर्नुचाहिँ ख्रीष्टीय विश्वासको साक्षी कति कमजोर !

जब ख्रीष्ट-विश्वासीहरूले आफ्ना प्रिय जनहरूको हेरचाह गर्छन्, तब यो कुरा परमेश्वरको दृष्टिमा असल र ग्रहणयोग्य हुन्छ,¹⁶ विशेष गरी जब तिनीहरूसँग तिनीहरूलाई सहायता गर्ने अरू कोही छैन । एफेसी ६:२ पदमा प्रेरित पावलले स्पष्ट गरी सिकाउँछन्: 'आफ्ना बुबा र आफ्नी आमालाई आदर गर, जुनचाहिँ प्रतिज्ञासहितको पहिलो आज्ञा हो ।' अनि अघि हामीले भनिसक्यौं, कि साँच्चैकै विधवासँग आर्थिक स्रोत-साधन केही पनि छैन, तर छाक टर्न उसले दिनदिनै परमेश्वरमाथि भरोसा राख्नुपर्छ ।

१ तिमोथी ५:६-७: पाँच पदमा भक्त विधवाको बयान छ भने यहाँ यस्ती विधवाको कुरा गरिन्छ, जो सुखविलासमा जिउँछे । यस प्रकारकी स्त्री विश्वासी हुन सक्छे कि नामधारी मात्र छे, यसमा एकमत छैन । हाम्रो विचारअनुसार ऊ एउटी विश्वास गर्ने बहिनी नै छे, जो विश्वासबाट पछि हटेकी छे । तर ऊ मरेकी छे – परमेश्वरसितको सङ्गतिको सम्बन्धमा र उहाँको निम्ति उपयोगी हुने सम्बन्धमा । तिमोथीले यस्ता विधवाहरूलाई सुखविलासमा जिएको दोष देखाएर यसको विरोधमा कडा चेताउनी दिनुपर्छ, साथै ख्रीष्ट-विश्वासीहरूलाई बेसहारा भएका आफन्तहरूको हेरचाह गर्नुपर्छ भन्ने शिक्षा दिनुपर्छ ।

१ तिमोथी ५:८: आफन्तहरूको निम्ति, विशेष गरी आफ्नो परिवारकाहरूको निम्ति प्रबन्ध नगर्नुचाहिँ गम्भीर गल्ती हो । नभुल्लुहोस्: यस खण्डको जोड यसैमा छ । यो त आफ्नो विश्वास इन्कार गरेको बराबर हो । ख्रीष्टीय विश्वासको निरन्तर माग के हो त ? ख्रीष्ट-विश्वासीहरूले एक-अर्काका निम्ति वास्ता गर्नुपर्छ । अनि जब कुनै ख्रीष्ट-विश्वासी यसो गर्नदेखि चुक्छ, तब उसले आफ्नो व्यवहारद्वारा यी तथ्यहरू इन्कार गरेको

हुन्छ, जुन तथ्यहरू इसाई धर्मले सिकाइदिन्छ। यो भाइबहिनी अविश्वासीभन्दा खराब हो। अविश्वासीभन्दा विश्वासी खराब कसरी? किनकि विश्वास नगर्ने धेरै मानिसहरूले आफन्तहरूप्रति प्रेमको वास्ता देखाउँछन्। अनि प्रभुको नाममाथि अपमान ल्याउने काम ख्रीष्ट-विश्वासीले मात्र गर्न सक्छ; यस्तो काम विश्वास नगर्नेले गर्न सक्दैन।

१ तिमोथी ५:९: यस पदबाट के बुझिन्छ भने, जुन-जुन विधवाहरूको हेरचाह स्थानीय मण्डलीद्वारा गरिन्थ्यो, ती विधवाहरूका नामहरू एउटा सुनिश्चित सूचिमा उल्लेख गरिन्थे; यस प्रकारको सूचि एक-एक मण्डलीमा राखिन्थ्यो। पावलले स्पष्ट पारेर के भन्छन् भने, साठी वर्ष नपुगेकी कुनै विधवाको नाम यस्तो सूचिमा दर्ता गर्नुहुँदैन।

एउटै पतिकी पत्नी भन्ने वाक्यले बुझाइमा त्यही समस्या सृजना गर्छ, जुन समस्या योजस्तै वाक्य हामीले एल्डर र डिकनको विषयमा पढिसक्यौं। अनि यसका चाल्ती व्याख्याहरू उस्तै-उस्तै छन्। यसमा हामी जाँदैनौं। तर निस्सन्देह, सूचिमा नाम दर्ता गर्न लागेकी विधवाको वैवाहिक जीवन दोषरहित हुनुपर्छ; अनि उसले यस विषयमा कुनै अनैतिक काम गरेकी हुनुहुँदैन।

१ तिमोथी ५:१०: कुनै विधवाको नाम दर्ता हुनलाई सुकर्महरूको विषयमा उसको नाम चल्नुपर्छ। आत्मिक विश्वासीको लक्षण सुकर्महरू हुन्।

‘उसले छोराछोरीहरूलाई हुर्काएकी-बढाएकी छे भने’ भन्ने शर्त हामी कसरी बुझौं? उसले तिनीहरूलाई यसरी हुर्काउनुपर्छ, कि त्यसको निम्ति श्रेय उसको र उसको इसाई परिवारको होस्। किनभने छोराछोरीहरूलाई हुर्काउनुमा तब ठूलो अर्थ हुन्छ, जब यी छोराछोरीहरूलाई असल ढङ्गले हुर्काइन्छन्।

भक्त विधवाको अर्को गुण के हो भने, उसले पाहुनाहरूलाई अथिति-सत्कार गर्ने गर्छे। नयाँ नियममा घरिघरि अथिति-सत्कारको कुरा उल्लेख गरिएको छ र यसको तारिफ गरिएको छ। अथिति-सत्कार गर्नु शोभा हो।

‘उसले पवित्र जनहरूका पाउ धोएकी छे भने;’ त्यस जमानामा पाहुनाहरूका खुट्टा धुने काम एउटा दासको कर्तव्य हुन्थ्यो । यसकारण यहाँ पावलले भन्न खोजेको कुरा यो हो: त्यस विधवाले आफ्ना सङ्गी-विश्वासीहरूका निम्ति नोकरले गर्ने कामहरू गरेकी हुनुपर्छ । तर पवित्र जनहरूका पाउ धुने वाक्यले एउटा आत्मिक अर्थ पनि लिन सक्छ, जस्तै उसले वचनरूपी पानीले उनीहरूका ‘पाउ’ धोएकी छे । यसमा हामीले उसको कुनै सार्वजनिक सेवकाइ भएको बुझ्नुपर्दैन । तर उसले घर-घरमा विश्वासीहरूको भेटघाट गरेर उनीहरूको दैनिक जीवनको चालमा उनीहरूलाई लागेको मैला परमेश्वरको वचन धुने पानीको रूपमा प्रयोग गरेर उनीहरूलाई शुद्ध पारेकी छे ।

‘उसले दुःखीहरूको दुःख हरण गरेकी छे भने;’ रोगीबिमारीहरू, शोकचिन्तामा परेकाहरू र आपद्द्विपद्मा परेकाहरूमाथि दया र कल्याण देखाउनु नै यस पदको सन्दर्भ हो ।

छोटकारीमा भन्न हो भने, स्थानीय मण्डलीमा विधवाहरूको सूचिमा नाम दर्ता हुनलाई एउटी विधवा यत्नपूर्वक हरेक असल कामको पछि लागेकी हुनुपर्छ ।

१ तिमोथी ५:११: यस पदमा सठीक अर्थ लगाउनु गाह्रो छ । यस पदको अर्थ यो हुन सक्छ: तरुणी विधवाहरूको हेरचाह स्थानीय मण्डलीको जिम्मेवारी तुल्याउनुहुँदैन । यसो गर्नु एउटा गल्ती हुनेथियो । किनकि यी बहिनीहरू जवान छन्, र तिनीहरूले फेरि विवाह गर्ने इच्छा गर्लान् । तिनीहरूले फेरि विवाह गरेकोमा के गल्ती हुनेथियो र? होइन, तर तिनीहरूको विवाह गर्ने इच्छा यति साह्रै प्रबल हुन सक्छ कि तिनीहरूमध्ये कोही-कोही अइसाई पुरुषसित पनि जान राजी होलान् । यस्तो कुरालाई पावलले ‘खीष्टको विरुद्धमा भोगविलागतिर बढ्न थाल्नु’ भनेका छन् । जब अन्यजातिको मानिससँग विवाह गर्नु अनि खीष्ट येशूप्रतिको प्रेम र उहाँको वचनप्रति आज्ञाकारिताको माग पूरा गर्न बरु विवाह नगरिबस्नुको बीचमा छान्ने चुनौती आउँछ, तब जवान विधवाले प्रायः विवाह गर्न चुन्छे होली; किनभने उसको भुकाउ यस्तो छ । यसरी

नै उसले त्यस स्थानीय मण्डलीमाथि कलङ्क ल्याउनेथिई, जसले उसलाई पालेको छ ।

१ तिमोथी ५:१२: यहाँ अनन्त विनाशको दण्डको कुरा छैन, तर यस्ताहरू दण्डमा अथवा न्यायमा पर्छन्, अर्थात् यस्ताहरूलाई आफ्नो पहिलो विश्वास त्यागेको आरोप लाग्छ । एक समयमा उसले प्रभु येशू ख्रीष्टप्रति निष्ठावान् र स्वामीभक्त हुने प्रण गरेकी थिई, तर अहिले ख्रीष्ट प्रभुलाई प्रेम नगर्ने मानिससित विवाह गर्ने मौका पाउँदा उसले अघि ख्रीष्ट येशूलाई दिएका प्रणहरू र प्रतिज्ञाहरू सबै भुल्छे र अइसाई पुरुषसँग जान्छे, अनि यसरी नै स्वर्गीय दुलहाप्रति ऊ अविश्वासी ठहरिन्छे ।

पावलले जवान विधवाहरूलाई विवाह गरेकोमा दोष लगाउँदैनन्; किनभने तिनले चौध पदमा तिनीहरूलाई विवाह गर्न आग्रह गर्छन् । तर तिनले तिनीहरूको आत्मिक अवनतिमा दोष भेट्टाएका छन् । विवाह गर्न तिनीहरू ईश्वरीय सिद्धान्तहरू हावामा उड़ाएर तीप्रति निष्ठावान् हुन छोड्छन् । तिनीहरूको दोष यसैमा छ ।

१ तिमोथी ५:१३: अनि जब स्थानीय मण्डलीले जवान विधवाहरूको आर्थिक जिम्मेवारी लिन्छ, तब तिनीहरूले अल्ल्छी हुने प्रोत्साहन पाउँछन् । अनि अल्ल्छीपनासित अरू खराबीहरू जोडिएका हुन्छन् । आफ्ना जिम्मेवारीहरू उठाउनुको सट्टामा तिनीहरू अरूको निन्दा-चर्चा गर्ने र अरूको काममा हात हाल्ने हुन्छन्; तिनीहरू यस्ता कामहरूमा हात हाल्छन्, जुन कामहरूसित तिनीहरूको कुनै सरोकारै हुँदैन । स्थानीय मण्डलीले भर्खरै बयान गरिएको व्यर्थ चाल सम्भवतः बढाउन सक्ने कुनै कदम चाल्नुहुँदैन; किनभने ख्रीष्टका निम्ति गरिने गवाहीमा यसको नकारात्मक प्रभाव पर्छ ।

१ तिमोथी ५:१४: यसकारण पावलले यहाँ जवान विधवाहरूका निम्ति सर्वमान्य नियम प्रस्तुत गर्छन्: तरुणी विधवाहरूले विवाह गरून् र छोराछोरीहरू जन्माऊन् । तिनीहरूले यस प्रकारले घर सम्हालिदिऊन्, कि तिनीहरूको घरपरिवार कुनै निन्दाको कारण हुँदैन । तर पावललाई थाहा थियो, कि जवान विधवाहरू सबैले फेरि विवाह गर्न पाउँदैनन् होला ।

किनभने विवाहको सम्बन्धमा कुरा यस्तो छः प्रायः पुरुषबाट यसको कदम उठाइन्छ । तर पावलले यहाँ सर्वसाधारण नियम पेश गरेका छन्, जसको आज्ञापालन जहाँसम्म सम्भव हुन्छ, त्यहाँसम्म गर्नुपर्छ ।

विरोधीलाई बदनाम गर्न कुनै मौका दिनुहुँदैन । त्यो विरोधी शैतान हुन सक्छ, जुन शैतान सधैं ख्रीष्ट-विश्वासीको गवाहीमा कुनै अभियोग लगाउने ताकमा बसेको हुन्छ । तर पावलले शैतानलाई ख्रीष्टको नामको निन्दा गर्न अभियोग लगाउने उचित कारणहरू दिन चाहेनन् ।

१ तिमोथी ५:१५: पावलले यहाँ जवान विधवाहरूको विषयमा जे भनेका छन्, त्यो तिनले अडकल काटेर वा अन्दाज गरेर भनेनन्; किनभने त्यो त भइसकेको कुरा थियो; किनकि कतिजना त तर्कर शैतानको पछि लागिसकेका थिए । शैतानको कुरा सुनेर तिनीहरू अइसाई जीवनसाथीसँग विवाह गर्ने सम्बन्धमा प्रभुको वचन उल्लङ्घन गर्न राजी भए ।

१ तिमोथी ५:१६: अबचाहिँ कुरा अधिको विषयवस्तुमा फर्किन्छः विधवाका आफन्तहरूले उसको हेरचाह गर्नुपर्छ । कुनै विश्वासी पुरुष¹⁷⁾ वा स्त्रीको परिवारमा आर्थिक सहायता पाउनु योग्य कुनै विधवा छे भने विश्वासी भाइबहिनीले उसको हेरचाह गर्ने जिम्मेवारी उठाउनुपर्छ । किनभने स्थानीय मण्डलीले अभावग्रस्त र बेसहारा भएकाहरूको सेवा पुर्याउन सक्नुपर्छ, जस-जसको आफन्त कोही पनि छैन ।

१ तिमोथी ५:३-१६ पदहरूको सम्पूर्ण खण्डमा पावलले स्थानीय मण्डलीलाई कुन-कुन परिस्थितिहरूमा के-के गर्नुपर्छ, सो आदेश गरेका छन् । यहाँ 'अचेत यस्ता गम्भीर परिस्थितिहरू नै छैनन्', 'यो त हामी गर्ने सक्दौं; यो हाम्रो क्षतमादेखि बाहिरको कुरा हो' भन्ने बाहना गर्ने ठावै छैन । यो कुनै दयामायाको कुरा होइन; यो गर्न चाहे गर्ने, तर गर्न नचाहे नगर्ने कुरा पनि होइन । यस खण्डको लमाइ हेर्नुहोस् ! पवित्र आत्माले यस महत्त्वपूर्ण विषयमा हामीलाई थुप्रै कुरा भन्न चाहनुहुन्छ । तर के गर्ने ? आज ख्रीष्टको मण्डली गनिएकाहरू यस कुरामा धेरै चुकेका छन्; उनीहरूले यस कुराको बेवास्ता गरेका छन् । कसरी ? किन ?

ग) १ तिमोथी ५:१७-२५: एल्डरहरूको विषयमा दिइएका अर्तीहरू

१ तिमोथी ५:१७: यस अध्यायको बाँकी भागको विषय एल्डरहरूको विषयमा छ। सर्वप्रथम, पावलले निम्न नियम पेश गर्छन्: जुन-जुन एल्डरहरूले राम्ररी शासन गर्छन्, उनीहरूलाई हामीले दुईगुणा आदरको योग्य मान्नुपर्छ। शासन गर्नु भन्ने शब्दको सठीक अनुवाद अगुवाइ गर्नु, नेतृत्व गर्नु वा सञ्चालन गर्नु हो। श्री जे. एन. डार्बीले यसो अनुवाद गरेका छन्। किनकि एल्डरद्वारा कसैलाई नियन्त्रणमा राखिँदैन, तर तिनी एउटा उदाहरण हुनुपर्छ। अनि उदाहरणीय एल्डरहरू दुईगुणा आदरको योग्य हुन्छन्। आदरको अर्थ सम्मान हो, तर यहाँ तिनको आर्थिक सहायता र प्रतिपूर्ति पनि समावेश गर्नुपर्ला (मत्ती १५:६)। दुईगुणा आदर भनेको एक, तिनले आफ्नो कामको खातिर परमेश्वरका जनहरूबाट सम्मान पाउनुपर्छ; अनि दुई, तिनले यस काममा आफ्नो पूरा समय दिएका छन् भने, तिनी आर्थिक सहायता पाउनु योग्य हुन्छन् – 'विशेष गरी उनीहरू जसले वचन र शिक्षामा परिश्रम गर्छन्।' किनकि जस-जसले प्रचार गर्न र शिक्षा दिन धेरै समय खर्च गर्छन्, उनीहरूले निश्चय आफ्नो नियमित कामधन्दाको पछि लाग्न सक्दैनन्।

१ तिमोथी ५:१८: यहाँ पवित्र धर्मशास्त्र बाइबलबाट दुईवटा सन्दर्भका पदहरू उद्धृत गरिएका छन्। पहिले, व्यवस्था २५:४ पद, त्यसपछि लूका १०:७ पद। अनि पवित्र धर्मशास्त्र बाइबल पवित्र आत्माको प्रेरणाको फल हुने सम्बन्धमा लूका १०:७ पद विशेष भूमिका खेल्छ; यो कति चाखलाग्यो कुरा हो। किनभने पावलले पुरानो नियमबाट एउटा पद र नयाँ नियमबाट अर्को पद लिएका छन् र ती दुईवटा पदहरू एकै स्तरमा राख्छन् र ती पदहरू पवित्र धर्मशास्त्रका पदहरू हुन् भन्छन्। यसबाट कुरा स्पष्ट हुन्छ: पावलको विचारमा, नयाँ नियमका लेखहरू-चाहिँ पुरानो नियमका लेखहरूसित बराबर अधिकार प्राप्त लेखहरू थिए।

पवित्र धर्मशास्त्रका यी दुईवटा पदहरूले हामीलाई के सिकाउँछन् ? दाईं गर्ने गोरुको अन्नबाट आफ्नो भाग पाउने अधिकार छ । अनि मजदुरचाहिँ आफ्नो ज्यालाको योग्य हुन्छ; यो उसले पाउनुपर्ने उसको हक हो । अनि एल्डरहरूचाहिँ ? एल्डरहरूसित कुरा पनि ठीक त्यस्तै हुन्छ । उनीहरूको परिश्रम शारीरिक छैन होला, तैपनि उनीहरू परमेश्वरका जनहरूको सहायता पाउनु योग्य हुन्छन् ।

१ तिमोथी ५:१९: एल्डरहरूले मण्डलीको जिम्मेवारी वहन गर्ने ओहदा ओगटिरहेका हुन्छन्; यसकारण उनीहरू शैतानका हमलाहरूका निम्ति विशेष निशाना भएका छन् । यही कारणले परमेश्वरको आत्मा ले उनीहरूलाई भूटा आरोपहरूबाट जोगाउन केही कदमहरू चाल्नुहुन्छ । यस सिलसिलामा एउटा नियम पेश गरिन्छ: दुई वा तीन साक्षीहरू नभई एल्डरको विरोधमा कुनै आरोप स्विकार्नुहुँदैन, अँ, अनुशासनको कुनै कारवाही गर्नुहुँदैन । अनि यही नियम मण्डलीको सदस्यलाई अनुशासनमा राख्ने सम्बन्धमा पनि लगाइन्छ । तब यो नियम किन यहाँ प्रस्तुत गरिएको छ त ? किनकि एल्डरहरूलाई भूटा आरोपहरू लगाउने डर हुन्छ ।

१ तिमोथी ५:२०: कुनै एल्डरले स्थानीय मण्डलीको गवाहीमा आघात पुऱ्याउने किसिमको पाप गरेका छन् र यो कुरा साबित भएको छ भने, यस्ता एल्डरलाई दोष देखाएर खुल्लमखुल्ला हप्काउनुपर्छ । यस प्रकारको कारवाहीले सबै ख्रीष्ट-विश्वासीहरूमा गहिरो छाप बसाउँछ, र उनीहरूले प्रभुको सेवामा पापसित खेलाँची गर्नुहुँदैन, र यो कति गम्भीर कुरा हो, सो बुझ्छन् । यस प्रकारको कारवाहीले अरूको जीवनमा पापको रोकथामको ठूलो काम गर्छ ।

कति टिपण्णीकारहरूको विचारमा बीस पदको सन्दर्भ एल्डरहरू मात्र होइन, तर सबै ख्रीष्ट-विश्वासीहरू हुन्छन् । हुन पनि हो, यो नियम सबै ख्रीष्ट-विश्वासीहरूका निम्ति लागू हुन्छ, तर यस पदको प्रसङ्गले सीधा एल्डरहरूसित सम्बन्ध जोड्ने देखिन्छ ।

१ तिमोथी ५:२१: स्थानीय मण्डलीमा गरिने अनुशासनको सम्बन्धमा हामी दुईवटा खतराहरू बाँच्नुपरेको छ । पहिले खतरा पूर्व-धारणा हो, अनि

दोस्रो खतरा पक्षपात हो । कसैको विषयमा पूर्व-निर्णय लिएको हुनाले साँचो-भूटो नछुट्ट्याईकन मुद्दा ठोक्नु सजिलै छ । अनि कसैको धनदौलत, सामाजिक स्तर वा व्यक्तित्वको कारणले त्यस मानिसको पक्ष लिनु सजिलो छ । यसकारण पावलले परमेश्वरलाई, प्रभु येशू ख्रीष्टलाई र चुनिएका स्वर्गदूतहरूलाई साक्षी राखेर तिमोथीलाई कडा आज्ञा गर्छन् । कुनै पनि कुरा राम्ररी छानबिन नगरीकन उनले पूर्व-निर्णय गर्नुहुँदैन । अथवा कोही मानिस उनको साथी वा चीरपरिचित व्यक्ति भएको खण्डमा उनले कसैको पक्ष वा ओट लिनुहुँदैन । यस सम्बन्धमा उनले पावलका आदेशहरू यसरी नै पालन गर्नुपर्छ । हरेक मामिलाको न्याय र निर्णय परमेश्वरको सामु, प्रभु येशूको सामु र स्वर्गदूतहरूको सामु गरेभैं गर्नुपर्छ । स्वर्गदूतहरूचाहिँ हामी जिउने संसारमा भइरहेका कुराहरूका दर्शक हुन् । तिनीहरूले मण्डलीको अनुशासनको सम्बन्धमा हाम्रो कारवाही र व्यवहार पूरा धार्मिकताको साथ गरिएको देख्न सक्नु । चुनिएका स्वर्गदूतहरू तिनीहरू हुन्, जसले पाप गरेनन्, अर्थात् परमेश्वरको विरुद्धमा गरिएको विद्रोहमा भाग लिएनन्, तर जसले आफ्नो शुरुको पद कायम राखे ।

१ तिमोथी ५:२२: जब गण्यमान्य व्यक्तिहरूले कुनै स्थानीय मण्डलीसित घनिष्ठ सम्बन्ध राख्न थाल्छन्, तब यस्ताहरूलाई छिटै जिम्मेवार दाजुभाइहरूको स्तरमा उठाउने डर हुन्छ; किनकि मानिसहरूको भुकाउ यस्तै छ । यहाँ यस विषयमा तिमोथीलाई चेताउनी दिइएको छ । नयाँ विश्वासीहरूको पदोन्नति चाँडै गर्नुहुँदैन । अनि जुन मानिसहरूको चरित्र उनलाई थाहा छैन, ती मानिसहरूसित उनले आफूलाई एक तुल्याउनुहुँदैन; नत्र ता उनी तिनीहरूका पापहरूमा सहभागी हुनेछन् । हो, उनले नैतिक हिसाबले आफूलाई शुद्ध राख्नुपर्छ; तर यति मात्र होइन, उनी अरू मानिसहरूका पापहरूमा सहभागी हुनदेखि अलग रहनुपर्छ । यस विषयमा पनि उनले आफ्नो शुद्धता कायम राख्नुपर्छ ।

१ तिमोथी ५:२३: यस पदको सन्दर्भ हराएको जस्तो छ । यसको सम्बन्ध केसित जोडिन्छ, सो स्पष्ट छैन । हुन सक्छ, प्रेरित पावलले तिमोथीको कमजोरी अघिबाट जानिसकेका थिए । तिमोथीले मण्डलीका

समस्याहरू र कठिनाइहरूसित व्यवहार गर्नुपरेको हुनाले उनको पेटमा यसको नराम्रो असर पर्नेछ भन्ने अडकल पावलले अधिबाट काटिसके होलान् । यसो हो भने, तिमोथीको अधि पनि, पछि पनि यस प्रकारको कष्टमा परेका थिए र पर्ने होलान् भन्ने बुझिन्छ ।

तर यस पदको सन्दर्भ बढी सम्भव के देखिन्छ भने, तिमोथीले घरिघरि दूषित पानी पिउने गर्थे, यसकारण सायद उनको स्वास्थ्य बिग्रेको थियो होला । वर्तमान समयमा यस संसारका अधिक भागहरूमा सफा पिउने पानी पाइँदैन; अनि मानिसहरूको समस्या यही रहेछ । यस किसिमको वातावरणमा प्ररित पावलको सल्लाह यस प्रकारको छ: 'अबदेखि उसो पानी मात्र पिउने नगर !' तिमोथीले केवल पानी नपिऊन्, तर अलिकति दाखमद्य पनि पिउँदै गरून् । पावलले यहाँ के भनेका छन्? अलिकति दाखमद्य, पेटको निम्ति, घरिघरि बिरामी भएको हुनाले । यसर्थ यस पदको एकमात्र सन्दर्भ औषधीको रूपमा दाखमद्यको प्रयोग हो, अरू केही पनि होइन । यसकारण कसैले पनि यो पद लिएर दाखमद्यले माल्ट पाउने बहाना नगरोस् ! यो कपापि हुनुहुँदैन ।

यहाँ दाखरसको कुरा होइन, तर दाखमद्यको कुरा गरिएको छ; यसमा शङ्का छैन । किनभने त्यस जमानामा दाखरस थियो कि थिएन, सो जानिँदैन । दाखरस बनाउने तरिका पास्तुरीकरण भनिन्छ, अनि यस प्रकारको तरिका त्यस बेलामा जानिएको थिएन । पावलले यहाँ दाखमद्यको विषयमा कुरा गरेको अर्को सङ्केत पनि छ, जुनचाहिँ यो हो: अलिकति दाखमद्य । दाखमद्य नभए केवल अलिकति मात्र किन पिउनुपर्ने ? तब यस किसिमको सर्त राख्नु दरकारै थिएन ।

ईश्वरीय चङ्गाइ कसरी हुन्छ, सो विषयमा यस पदले पनि प्रकाश दिन्छ । पावल प्रभुको प्रेरित भएको नाताले निस्सन्देह तिनीसँग सबै किसिमका रोगहरू निको पार्ने शक्ति थियो । तर तिनले त्यो शक्ति सधैं प्रयोग गरेनन् । यहाँ तिनले पेटको रोगको निम्ति औषधी प्रयोग गर्नलाई उचित ठान्छन् र औषधीको सठीक प्रयोग सिकाउँछन् ।

१ तिमोथी ५:२४: यहाँ के देखिन्छ भने, प्रेरित पावल बाईस पदमा फर्केका जस्तै लाग्छ। त्यहाँ तिनले तिमोथीलाई भट्टै कुनै मानिसमाथि आफ्ना हातहरू नराख्ने चेताउनी दिएका छन्। अनि आउँदा दुईवटा पदहरूमा यसको थप चर्चा गरिन्छ।

‘कति मानिसहरूका पापहरू अघि प्रकट हुन्छन्।’ ती मानिसहरूका पापहरू सुस्पष्ट रूपले देखिन्छन्, मानौं पाप गर्ने मानिसको अघि-अघि हिँडिरहेको तुरही फुक्ने उद्घोषकजस्ता, जसले त्यस मानिसलाई ‘हेर, त्यो पापी, त्यो पापी’ भनेर न्यायमा नपुगुन्जेल यसको घोषणा गर्छ। तर सबै मानिसहरूसित अवस्था यस्तो हुँदैन। किनकि कति मानिसहरू छन्, जसका पापहरूको दोष पछि मात्र प्रकट हुनेछ।

अघिबाट सुस्पष्ट देखिने पापहरू भएको मानिस त्यो पियक्कड़ हो, जसलाई सारा समाजले चिन्छ। अनि पाप पछि मात्र प्रकट हुने मानिस को होला? त्यो यो पति हुन सक्छ, जसले गुप्तमा अरू कुनै स्त्रीसँग प्रेमको सम्बन्ध राख्छ। समाजले यो कुरा हतपत्त चाल पाउँदैन, तर प्रायः यो कर्तुत, यो कुकर्म पछि कुनै समयमा प्रकट हुने नै छ।

१ तिमोथी ५:२५: असल मानिसहरूसित हालत उस्तै छ। कति मानिसहरूलाई तुरुन्तै असल भनेर चिनिन्छ। तर कति मानिसहरू धक मात्रै र लजाउने खालका हुन्छन्। समय बित्दै जाँदा मात्र उनीहरूको सदगुण देखा पर्छ। अनि हामीले कसैमा कुनै असल देख्न नसकेर पनि उसमा केही असल कुरा होला, जुन असल कुरा पछि मात्र प्रकट हुनेछ। यसबाट हामीले सिक्नुपर्ने पाठ के हो भने, हामीले कसैलाई पनि उससितको पहिलो भेटमा न्याय गर्नुहुँदैन, तर कसैको साँचो चरित्र देखा पर्न हामीले उसलाई समय दिनुपर्छ।

घ) १ तिमोथी ६:१-२: दासहरू र तिनीहरूका मालिकहरूको विषयमा दिइएका अर्तीहरू

१ तिमोथी ६:१: इसाई दासदासीहरूको आचरण-व्यवहार कस्तो हुनुपर्छ, सो कुरा यस पदमा हाम्रो सामु पेश गरिन्छ। तिनीहरू दासत्वको

जुवामनि छन् । पहिले प्रेरित पावलले ती दासदासीहरूसित कुरा गर्छन्, जसका मालिकहरू मुक्ति नपाएका मानिसहरू हुन् । यस अवस्थामा के दासदासीहरू आफ्ना मालिकहरूप्रति ढीठो, धृष्ट हुन पाउँछन् त ? के तब तिनीहरू बागी, विप्लवी हुनु वा भागनु हुन्छ त ? के तिनीहरूले सकेसम्म कम्ती काम गर्नु हुन्छ ? होइन नि, तर तिनीहरूले आ-आफ्ना मालिक-हरूलाई सम्पूर्ण आदरको योग्य ठान्नुपर्छ । तिनीहरूले उनीहरूलाई उनीहरूलाई दिनुपर्ने सम्मान दिऊन्; तिनीहरू आज्ञाकारी होऊन् र तिनीहरूले आफ्नो काम विश्वासयोग्यतासाथ पूरा गरून् । तिनीहरू बाधा होइन, तर सहायताको कारण बनून् । यस अवस्थामा यस प्रकारको धारणा अपनाउनु ठीक हो; किनभने यसमा ख्रीष्ट येशूका निम्ति साक्षी हुने-नहुने मामिला छ । इसाई दासदासीले रूखो र बागी व्यवहार देखायो भने उसका मालिकले परमेश्वरको नामको निन्दा र इसाईधर्मको अपमान गर्ला; किनभने उनको दृष्टिमा सबै ख्रीष्ट-विश्वासीहरू रद्द हुन्छन् ।

शुरूको मण्डली-इतिहास साक्षी बसेको छ: दास-व्यापारमा अइसाई दासदासीहरूभन्दा इसाई दासदासीहरूको दाम ज्यादा हुन्थ्यो । कुनै इसाई दास लिलाम-बिक्रीमा भए मालिक बढी दाम तिर्न तयार हुन्थे; किनकि उनले जान्दथिए, कि इसाई दास विश्वासयोग्य हुन्छ, र उसले कामकुरामा असल व्यवहार देखाउँछ । यसरी नै इसाईधर्मको ठूलो श्रेय हुने भयो ।

समाजको दृष्टिमा हाम्रो स्तर जति सानो र नीच किन नहोस्, हामीले ख्रीष्ट येशूका निम्ति साक्षी दिन र उहाँको नामको महिमा गर्न हरेक अवसर छोप्नुपर्छ भन्ने कुरा यस पदले हामीलाई याद दिलाउँछ ।

घरिघरि सुन्नमा आएको छ, कि नयाँ नियममा दास-प्रथामाथि सीधा कहिल्यै आरोप लगाइएको छैन । यो त ठिक्कै हो; तर यो पनि सत्य छ, कि ख्रीष्टको शिक्षा जहाँ-जहाँ पुग्यो, त्यहाँ-त्यहाँ दास-प्रथाका सबै दुरुपयोगहरू सबै हटाइए ।

हरेक ख्रीष्ट-विश्वासी ख्रीष्ट येशूको दासदासी हो; यो कुरा हामीले याद गर्नुपर्छ । ऊ मोल तिरेर किनिएको छ । यसर्थ अबदेखि उसो ऊ

आपनै मालिक होइन । ऊ ख्रीष्ट येशूको हो । उसको आत्मा, प्राण र शरीर उहाँका हुन् । यसकारण ख्रीष्ट येशूले हाम्रो सर्वोत्तम सेवा पाउनुपर्छ ।

१ तिमोथी ६:२: विश्वास गर्ने मालिकहरूका दासहरूचाहिँ यस पदको सन्दर्भ हो । किनकि आफ्ना मालिकहरूलाई तुच्छ ठान्नु तिनीहरूका निम्ति ठूलो परीक्षा हो । त्यस जमानाको कुरा आयो: एउटा स्थानीय मण्डली प्रभुको दिनमा प्रभुभोजका निम्ति भेला भयो (प्रेरित २०:७); अनि सम्भवतः यसका निम्ति इसाई मालिकहरू र इसाई दासदासीहरू भेला हुन्थे – सबैजना ख्रीष्ट येशूमा दाजुभाइहरू-दिदीबहिनीहरू । यहाँसम्म कुरा ठिककै हो । तर यही कारणले गर्दा दासदासीहरूले सामाजिक जनजीवनका भिन्नताहरू सबै मेटे भन्ने कुरा सोच्नुहुँदैन । मालिक इसाई भएको खण्डमा दासदासीले उनलाई सम्मान र सेवा गर्नुपर्दैन भन्ने धारणा सरासर भूल हो । तर उसका मालिक ख्रीष्ट-विश्वासी र उसका प्रिय दाजुभाइ भएको नाताले दासदासीले उनलाई भन्नु बढ्ता गरी विश्वासयोग्य सेवा पुर्याउनुपर्छ ।

अनि इसाई मालिकहरूचाहिँ ? उनीहरू विश्वासी र प्रिय हुन् । अनि उनीहरू लाभका भागीदारहरू हुन् । सर्वमान्य अर्थअनुसार उनीहरू मुक्तिको आशिषमा पनि सहभागी हुन्छन् भन्ने कुरा यस वाक्यको मलतब हो । तर यी शब्दको अर्थ यो माने लिन पनि सम्भव छ: दुवै मालिकहरू र उनीहरूका दासदासीहरूको अभिप्राय भलाइको काम गर्नु हो; यसकारण उनीहरूले एकसाथ सेवा गर्नुपर्छ; उनीहरूले एक-अर्कालाई मद्दत गर्नुपर्छ ।

‘यी कुराहरू सिकाऊ र अर्ती देऊ!’ यस आज्ञाको सन्दर्भ उक्त दासदासीहरू र अघि तिनीहरूलाई सुम्पिदिएका आदेशहरू हुन् । वर्तमान समयमा हामीले यसको व्यावहारिकता रोजगार, नोकरी र कामको सम्बन्धमा काम दिने र काम लिनेको बीचमा देख्नुपर्छ ।

खण्ड ६) १ तिमोथी ६:३-१०: भूटा शिक्षकहरू र पैसाको लोभको विषयमा दिइएका अर्तीहरू

१ तिमोथी ६:३: पावलले अब मण्डलीमा नौला र अनौठा शिक्षाहरू सिकाउन खोज्ने मानिसहरूमाथि आफ्नो ध्यान लगाउँछन्। किनकि ती मानिसहरूले खाँटी वचनहरू स्वीकार गर्दैनथिए। खाँटी वचनहरू स्वास्थ्य लाभ गर्ने शब्दहरू हुन्। हाम्रा प्रभु येशू ख्रीष्टले यस प्रकारका शब्दहरू बोल्नुहुन्थ्यो। अनि यस पृथ्वीमा हुनुहुँदा उहाँले बोल्नुभएका वचनहरू सुसमाचारका पुस्तकहरूमा पाइन्छन्। अनि नयाँ नियममा समावेश गरिएको शिक्षाको सारा समूह स्वास्थ्यप्रद भएको शिक्षा मान्नुपर्छ। स्वास्थ्य लाभ गर्ने शिक्षाचाहिँ भक्तिअनुसारको हुनुपर्छ, जुन शिक्षाले भक्तिपूर्ण आचरण-व्यवहार जिउनका निम्ति प्रेरणा दिन्छ र जसले भक्तिको जीवन बढाउँछ र विकास गर्छ।

१ तिमोथी ६:४: ती सम्बन्धित व्यक्तिहरू घमण्डी थिए। तिनीहरूले आफूसँग उच्च, श्रेष्ठ ज्ञान भएको दाबी गर्थे। तर वास्तवमा

तिनीहरूले केही पनि जान्दैनथिए । पावलले अघि भनेजस्तै तिनीहरू आफूले भनेका कुराहरू जान्दैनथिए, बुभ्दैनथिए (१ तिमोथी १:७) ।

तिनीहरूलाई प्रश्नहरू गर्ने अनि शब्दहरूको विषयमा तर्कवितर्क र वादविवादहरू गर्ने रोग लागेको थियो । तिनीहरू यस तर्कवितर्क गर्ने लट्टले रोगग्रस्त भएका थिए । यी मानिसहरूको आत्मिक स्वास्थ्य बिग्रेको थियो; अनि स्वास्थ्य लाभ गर्ने शब्दहरू बोल्नुको सट्टामा तिनीहरूले पवित्र जनहरूलाई आत्मिक रूपले रोगी-बिमारी पार्ने शिक्षा दिन्थे, अधिको पदमा भनेजस्तै । तिनीहरूले थरी-थरीका प्रश्नहरू उठाउँथे, जुन प्रश्नहरू आत्मिक उन्नति गर्दैनन्, तर शब्दहरूको विषयमा भगडा-रगडाहरू पैदा गराउँछन् ।

जुन कुराहरूको विषयमा तिनीहरूले प्रश्न उठाउँथे, ती कुराहरू बाइबलको शिक्षा आधारित थिएनन्; यसकारण यी प्रश्नहरूको सही उत्तर दिन सकिँदैनथियो । यसकारण तिनीहरूको यस शिक्षाले डाह, भगडा, दुर्वाक्यहरू र खराब शङ्काहरू उब्जाउँथ्यो । यस विषयमा श्री आर. सी. एच. लेन्स्कीले यसो भनेका छन्:

‘तिनीहरूका सवालहरू र वाक्युद्धहरूमा तिनीहरूले एक-अर्काको निपुणता डाहा गर्थे; तिनीहरूको बीचमा भगडा हुन्थ्यो; किनभने तिनीहरूले आपसमा प्रतिस्पर्धा गर्दथिए र एक-अर्काको कुरा काट्दथिए । अनि त्यहाँ निन्दापूर्ण वचनहरू र दोषारोपणहरू सुनिन्थे, पवित्र शब्दहरूको जडानमा ।’ 18)

१ तिमोथी ६:५: यी पिरोल्ने रगडाभगडाहरू भ्रष्ट मानिसहरूको बिग्रेको मनका फल हुन् । यस सम्बन्धमा श्री लेन्स्कीले आफ्नो टिप्पणीमा यसो लेखेका छन्:

‘रोगग्रस्त मनचाहिँ भ्रष्ट र बिग्रेको हुन्छ, अनि त्यसका मानसिक क्षमताहरूले नैतिक र आत्मिक हिसाबले ठीक काम गर्न छोड्छन् । यसकारण यस्ताहरूबाट सत्यताको पक्षमा सामान्य प्रतिक्रिया आउँदैन, आउने सक्दैन । जब सत्यता सठीक ढङ्गले प्रस्तुत गरिन्छ, तब यसको

सर्वसाधरण प्रतिक्रिया के हो ? तब प्रायः सत्यता ग्रहण गरिन्छ, विशेष गरी जब त्यो प्रस्तुत गरिएको सत्यता मुक्ति दिलाउने सुसमाचारका ईश्वरीय तथ्यहरू हुन् । तब सर्वमान्य प्रतिक्रिया यस्तो हुन्छ । तर मन स्वस्थ हो भने, त्यसले सबै भूट, सबै छलकपट र सबै टेढामेढा कुराहरू अस्वीकार गर्छ, विशेष गरी नैतिक र आत्मिक क्षेत्रहरूमा । ... । तर बिग्रेको मनको भेट सत्यतासित भयो भने, त्यसले केवल आपत्तिहरू देख्न सक्छ र आपत्ति जनाउन सक्छ । तर जब भ्रष्ट मनको भेट यस सत्यतासित नमिल्ने जुनसुकै कुरासित हुन्छ, तब त्यसले त्यो नमिल्ने कुरा ग्रहण गर्ने कारणहरू देख्छ र खोज्छ ।' 19)

अनि यी मानिसहरू सत्यतादेखि रहित हुन गएका छन् । एक समयमा तिनीहरूले सत्यतासित परिचय पाएका थिए; तर तिनीहरूले सत्यताको प्रकाश इन्कार गरे; यसकारण तिनीहरूबाट सत्यता लगियो, अँ, तिनीहरू आफूले अघि पाएको सत्यतादेखि वञ्चित भए-भए ।

यी मानिसहरूले भक्तिचाहिँ लाभ हुने बाटो हो भनी सम्झन्छन् । यसबाट स्पष्ट छ, कि यी मानिसहरूले धर्म-प्रचारक हुने कारण पेशागत तलब, कामभन्दा माम पाउनु थियो । यस्ताहरूले सबैभन्दा पवित्र कामहरू पैसा कमाउने साधन तुल्याउँदा रहेछन् ।

यस कुराले हामीलाई यी ज्यामी गोठालाहरूको सम्भना गराउँछ, जसले आफूलाई प्रभुका दास र सेवकको रूपमा प्रस्तुत गर्छन्, तर जसको मनमा सत्यताका निम्ति कुनै प्रेम हुँदैन । तर यहाँ इसाई जगत्मा व्यापक भएको व्यापारवादको आलो सम्भना पनि आउँछ, जस्तै दण्डमोचन-पत्रहरूको बिक्री, लटरी, भाग्य क्रीडा आदि खेलहरू, मेला र सेलहरू इत्यादि । यस्ताहरूबाट हामी अलग बस्नुपर्छ ।²⁰⁾ यस्ता मिथ्याचारी-हरूबाट हामी उम्कनुपर्छ; यी भक्तिहीन मानिसहरूबाट हामी टाढा बस्नुपर्छ ।

१ तिमोथी ६:६: उक्त पाँच पदले लाभको गलत परिभाषा दिइएको थियो भने, यस पदले लाभको खास अर्थ खोल्छ । भक्ति सन्तुष्टिसित जोड्नुपर्छ, तब त्यसबाट ठूलो लाभ हुन्छ । सन्तुष्टिविना भक्तिको गवाही

अधूरो र एकतर्फी मात्र हुन्छ । अनि भक्तिविना सन्तुष्टिचाहिँ ख्रीष्टीय सद्गुण ठहरिँदैन । तर जुन मानिसको भक्ति साँचो भक्ति हो, र जो आफ्नो व्यक्तिगत जीवनका परिस्थितिहरूमा सन्तुष्ट रहन्छ, त्यो मानिस कति धन्य हो; यो त पैसाले किन्न सक्ने सबै कुराहरूभन्दा महान् कुरा हो ।

१ तिमोथी ६:७: यस अध्यायमा दिइएको शिक्षा प्रभु येशूको पहाडी उपदेशसँग खूब मिल्छ । प्रभु येशूको आदेश यस प्रकारको थियो: आफ्ना सबै खाँचोहरूमा हामीले आफ्ना स्वर्गका पितामाथि भरोसा गर्नुपर्छ, जसले हाम्रो खाँचोगाह्रो जान्नुहुन्छ । अनि यस सात पदले उहाँको यस आदेशको सम्भना आलो पाछ ।

हाम्रो जीवनमा तीनैपल्ट हाम्रा हातहरू रिउँ हुन्छन्; हाम्रो जन्ममा, प्रभु येशूकहाँ आउँदाखेरि र हाम्रो मृत्युमा हाम्रा हातहरू रिउँ छन् । अनि यस सात पदले हामीलाई हाम्रो जन्मको र हाम्रो मृत्युको सम्भना गराउँछ । *‘हामीले यस संसारमा केही पनि ल्याएँौं; अनि यो सुनिश्चित छ, कि हामी केही पनि लैजान सक्नेछैनौं ।’*

सम्राट महान् आलेक्जान्डरले आफू मर्नुभन्दा अघि यसो भने: ‘म मरेपछि तिमिहरूले मेरा हातहरू कात्रोले नबेर्नु र बाहिर निकालेर राख्नु, यस हेतुले कि मलाई अर्थीमा बोकेर लैजाँदाखेरि सबै मानिसहरूले मेरा हातहरू खालि, रिता भएका देख्नु ।’ यस सन्दर्भमा श्री एडवार्ड एच. बट्सले आफ्नो टिप्पणी यसो गरेका छन्:

‘हो, जुन हातहरूले एक समयमा विश्वमाथि सबैभन्दा प्रतापी राजदण्ड चलाउँथे, जुन हातहरूले सबैभन्दा जयवन्त तरवार समातेका थिए, जुन हातहरू सुन र चाँदीले भरिएका थिए, जुन हातहरूमा ज्यान लिने-दिने अधिकार हुन्थ्यो, ती हातहरू अहिले रिता छन्, रिउँ ! !’ 21)

१ तिमोथी ६:८: अब सन्तुष्टि वा सन्तोषको कुरा आयो । जीवनका आधारभूत खाँचोहरू पूर्ति भएमा सन्तोष हुने सद्गुण सन्तोष भनिन्छ । हाम्रा स्वर्गका पिताले गाँस, वास र कपासको हाम्रो खाँचो जान्नुहुन्छ । उहाँले आफ्नो प्रतिज्ञाअनुसार यस्ता अनिवार्य खाँचोहरू पूरा गर्नुहुन्छ ।

विश्वास नगर्ने मानिसहरूको ध्यान प्रायः खानेकुरा र लाउने वस्त्रमा केन्द्रित रहन्छ। तर खीष्ट-विश्वासीहरूले सबैभन्दा पहिले परमेश्वरको राज्य र उहाँको धार्मिकताको खोजी गर्नुपर्छ; तब हामीमा नभई नहुने कुराहरूको अभाव हुनेछैन, किनभने परमेश्वरले यसको प्रबन्ध गर्नुहुन्छ।

जुन शब्द वस्त्र भनेर अनुवाद गरिएको छ, यसको शाब्दिक अर्थ ओढ्ने वा ढकना हो, र यस ठाउँमा यस शब्दले वास र कपासको अर्थ लिन्छ। हाम्रो गाँस, वास र कपास भएदेखि सन्तुष्ट हुनु छ।

१ तिमोथी ६:९: अबको खण्डको सन्दर्भ ती अतिलोभी मानिसहरू हुन्, जसले सधैं धनी हुने इच्छा गर्छन् (१ तिमोथी ६:९-१६)। धनी हुनु तिनीहरूको पाप होइन, तर धनी हुने लालच गर्नु तिनीहरूको पाप हो। धनी हुन चाहनेहरू गाँस, वास र कपासमा सन्तुष्ट हुँदैनन्। तिनीहरूलाई त्योभन्दा धेरै चाहिन्छ।

धनी हुने इच्छाले पापको परीक्षा निम्त्याउँछ। किनकि धनी हुने आफ्नो लक्ष्यमा पुग्न मानिसहरूले बेइमान, शोषण, अत्याचार आदि दुष्ट प्रणालीहरू अपनाउँछन्। यस्ता मानिसहरू जुवा, सट्टाबाजी, धोकेबाजी, भूटो कसम, ठगविद्या, चोरी र हत्याबाट पनि हट्दैनन्। तर यस्ता मानिसहरू पासोमा पर्छन्-पर्छन्। तिनीहरूमा धनी हुने लालच यति विघ्न हुन्छ, कि तिनीहरू त्यसकै शिकार बन्छन्। हुन सक्छ, तिनीहरूले आफूलाई सान्त्वना दिएर यसो कबुल गर्छन्: 'मेरो ब्याङ्कको खातामा यति पैसा भएदेखि म यो पैसा सोहोर्ने काम छोड्छु।' तर तिनीहरूले कहाँ छोड्न सक्छन्? तिनीहरूले यसो गर्न छोड्नै सक्दैनन्। किनभने तिनीहरू एउटा लक्ष्यमा पुगेपछि तिनीहरूको सामु अर्को लक्ष्य खडा छँदैछ। रुपियाँपैसाको अधिक चाहनाको साथमा फिक्रीचिन्ता र डरहरू आउँछन्, जुन फिक्रीचिन्ता र डरहरूले मानिसको आत्मालाई जेल्ल्दछन् र आफ्नो कैदी तुल्याउँछन्। धनी हुन चाहनेहरूले मूर्ख अभिलाषाहरूमा फस्छन्; किनकि अरू धनी मानिसहरूसँग सिङ जुध्ने इच्छा हुन्छ। समाजमा आफ्नो स्तर कायम राख्न तिनीहरू घरिघरि जीवनका कति मूल्यवान् र वास्तविक कुराहरू बलिदान गर्न पुग्छन्।

तिनीहरू हानिकारक अभिलाषाहरूमा पनि फस्छन्। धनको लोभलालचले गर्दा मानिसहरूले आफ्नो स्वास्थ्य गुमाउँछन्, र आफ्नो आत्मा जोखिममा हाल्न तयार छन्। अनि जहाँतिर तिनीहरू बगिरहेका र लगिरहेका छन्, त्यहाँ तिनीहरूको अन्त पनि हुनेछन्। तिनीहरू विनाश र सर्वनाशमा डुब्छन्; किनभने तिनीहरू भौतिक कुराहरूको पछि-पछि लाग्न व्यस्त भइ नै रहे। सुनको निरन्तर खोजीमा तिनीहरूले आफ्नो अमर आत्मा गुमाइपठाए। यस सिलसिलामा श्री अल्बर्ट बार्नसले हामीलाई यस प्रकारको चेताउनी दिएका छन्:

‘सुखको बर्बाद भयो, सद्गुण खतम भयो, मर्यादाको हत्या भयो, आत्मा नाश भयो; हो, यसैमा तिनीहरूको सत्यानाश पूरा भयो। धनी हुने प्रबल इच्छाको लामो पुच्छर हुन्छ, र यसमा मानिस एक मूर्खतादेखि अर्को मूर्खतामा पुग्छ, र अन्तमा यसद्वारा यस लोकका र परलोकका सबै कुराहरू बर्बाद हुनेछन्। यसरी नै मानव-जातिका धेरैजना नष्ट भए-भए।’ 22)

१ तिमोथी ६:१०: ‘रुपियाँपैसाको प्रेमचाहिँ सबै खराबीको जरा हो।’ यस विश्वका सबै खराबीहरू अवश्य पैसाको लोभलालचको फल होइनन्, तर पनि रुपियाँपैसाको लोभलालचचाहिँ निश्चय किसिम-किसिमका खराबीहरूको मुख्य स्रोत र परम कारक-तत्त्व हो। डाहा, भगडा, चोरी, बेइमानी, असंयम, अभक्ति, परमेश्वरको अस्मरण, स्वार्थ, अपहार र मिचाइ इत्यादि रुपियाँपैसाका लोभलालचबाट पैदा भएका सन्तान-दरसन्तानहरू हुन्।

रुपियाँपैसामा नराप्रो केही पनि नहोला, तर रुपियाँपैसाको प्रेमचाहिँ त्यो खराबी हो। किनभने पैसा प्रभुको सेवामा विभिन्न किसिमले भलाइका निम्ति प्रयोग गर्न सकिन्छ। तर यहाँ पैसाको तीव्र र प्रबल लालसाले मानिसलाई पाप र शर्ममा पुर्‍याउँछ।

अबचाहिँ पैसाको लोभलालचको एउटै खराब नतिजा विशेष रूपले बयान गरिएको छ, जुनचाहिँ इसाई विश्वासबाट भड्किनु हो। सुनचाँदीका निम्ति मरिमेट्ने दाजुभाइहरूले आत्मिक कुराहरू बेवास्ता गर्छन्-गर्छन्,

यहाँसम्म कि तिनीहरूले मुक्ति पाएका-नपाएका जान्न सकिँदैन; तिनी-हरूलाई चित्र गाह्रो छ ।

यस्ताहरूले आत्मिक कुराहरूमा आफ्नो पक्राउ र तिनको मूल्य जान्ने क्षमता गुमाएका छन् अनि आफूलाई अनेकौं पीडाहरूले छेँडै-छेँड पारेका छन् । आउनुहोस्, हामी धनको लोभले ल्याएका पीडाहरूमाथि एकक्षण विचार गरौं ! आफ्नो जीवन बर्बाद गरेको मानिसको कति दुःखद अन्त हुन्छ !! आफ्ना छोराछोरीहरू संसारमा हराउनु र तिनीहरूलाई गुमाउनु-परेको पीडा कति दुःख्छ !! एकै रातमा आफ्नो धन गायब भएको पाउनु कति अफसोसको कुरा हो !! कि त मुक्ति नपाएर, कि त हात रित्तै लिएर यस्तो मानिसको भेट परमेश्वरसित कति भयानक हुनेछ !!

बिशप जे. सी. रायलले यस कुराको सार निकालेर यसो भनेका छन्:

‘वास्तवमा पैसाचाहिँ धनसम्पत्तिहरूमा सबैभन्दा कम सन्तुष्टि दिने चीज हो । पैसाले केही चिन्ताका कारणहरू हटाउन सक्छ; यसमा शङ्का छैन । तर त्यसले चिन्ताका कारण हटाउनु त के, त्यसले बरु बढीभन्दा बढी चिन्ताका कारणहरू सृजना गर्छ । पैसा कमाउनु कष्टदायक छ । पैसा सुरक्षित राख्नुमा पीर र डर हुन्छ । पैसा खर्च गर्ने सम्बन्धमा परीक्षाहरू आउँछन् । पैसाको बेप्रयोग गरेको भूलले दोष्याउँछ, पिरोल्छ, सताउँछ । पैसा हराएको पीडा कति दुःख्छ ! धनसम्पत्ति बाँड्नुपर्दा कसलाई कति दिने दोधार, समस्या र हैरान कति हो कति ! यस संसारमा भइरहेका सबै भैंभगडा, बहस र मुद्दाहरू विचार गर्नु हो भने, ती भैंभगडा, बहस र मुद्दाहरूका तीन भागको दुई भाग एउटै सामान्य कारणबाट उठ्छन्: पैसाबाट !’ 23)

अब एक समयमा संसारको सबैभन्दा धनी भएको मानिसको कुरा आयो । तिनका तेलकूपहरू धेरै, तेल रिफाइनरीहरू, तेलवाहकहरू र पाइपलाइनहरू कति थिए, कति । तिनका होटेलहरू, जीवन-वीमा कम्पनी, फाइनेन्स कम्पनी र विमान-कम्पनीहरू पनि थिए । तिनी सात सय एकरको ठूलो फार्ममा बस्थे । तिनी अङ्गरक्षकहरू र टोकाहा कुकुरहरूको घेरामा बसिरहन्थे; सारा जमिन फलामको बारले बारिएको

थियो । चारैतिर खोज-दीपहरू, खतरा-घण्टीहरू र साइरनहरू लगाइएका थिए । तिनलाई हवाईजहाजहरू, पानीजहाजहरू र पागल भएका मानिसहरूबाट डर लाग्थ्यो । बिरामी हुने तिनको डर थियो, बूढो हुने र असहाय हुने डर, अँ, मृत्युको डर थियो । तिनी एकलै थिए, तिनी निराश थिए । अनि तिनले स्वीकार गरेर भन्नपरेको थियो: 'पैसाले सुख किन्न नसक्दो रहेछ !' 24)

खण्ड ७) १ तिमोथी ६ : ११-२१: तिमोथीलाई दिइएका पावलका अन्तिम आदेशहरू

१ तिमोथी ६:११: 'हे तिमोथी, परमेश्वरको जन !' पावलले यहाँ उनलाई यसरी नै सम्बोधन गर्छन् । पुरानो नियममा यो उपाधिचाहिँ प्रायः भविष्यवक्ताहरूलाई मात्र दिइएको थियो । अनि यस उपाधिले ती मानिसहरूको ईश्वरीय सद्गुणले युक्त चरित्र बयान गरेको थियो । हुन सक्छ, यस उपाधिले तिमोथीसँग भविष्यवाणी गर्ने वरदान थियो भन्ने सङ्केत गर्ला । परमेश्वरको जनको ठीक विपरीत रूप पापको पुरुष हो, जुन शब्द हामी थेस्सलोनिकीहरूलाई लेखिएको दोस्रो पत्रको दुई अध्यायमा पाउँछौं । पापको पुरुषले पाप देहधारण गरेको छ, र त्यो पापको मूर्त रूप हो । पापको पुरुषमा जेजति छन्, ती सबै कुराहरूले मानिसहरूलाई पापको सम्भ्रना दिलाउँछन् । तर तिमोथीचाहिँ परमेश्वरको जन हुन्थे, जसले मानिसहरूलाई सधैं परमेश्वरको सम्भ्रना गराउँथे; अनि यस कुराले तिनी-हरूलाई परमेश्वरको महिमा गर्न लाउँथ्यो ।

तिमोथी ख्रीष्ट येशूको सेवा गर्ने मानिस थिए; यसकारण उनी घमण्ड, अहङ्कारबाट भागनुपर्छ (१ तिमोथी ६:४); उनी अशुद्धताबाट भागनुपर्छ (६:५); उनी असन्तोषबाट भागनुपर्छ (६:६-८); उनी मूर्ख र हानिकारक अभिलाषाहरूबाट भागनुपर्छ (६:९); उनी रुपियाँपैसाको प्रेमबाट भागनुपर्छ (६:१०) । उनले इसाई चरित्र विकास गर्नु र कायम राख्नुपर्छ; किनभने उनले आफ्नो साथमा स्वर्गमा लैजान सक्ने एकमात्र कुरा यही थियो । यहाँ प्रस्तुत गरिएका इसाई चरित्रका सद्गुणहरू यस

प्रकारका छन्: धार्मिकता, भक्ति, विश्वास, प्रेम, धीरज र नम्रता ।

धार्मिकता: हाम्रा छरछिमेकीहरूसित हाम्रो व्यवहार अधर्मरहित र इमानदार हुनुपर्छ ।

भक्ति: भक्तिको परिभाषा ईश्वरीय सद्गुणहरूले युक्त हुनु हो ।

विश्वास: विश्वास यहाँ विश्वासयोग्य र भरपर्दो हुने अर्थ लिन सक्छ ।

प्रेम: परमेश्वरप्रति हाम्रो स्नेह र अरू मानिसहरूप्रति हाम्रो मायाममताको मनोभावनाचाहिँ त्यो प्रेम हो ।

धीरज: कष्टमा परेको बेलामा कष्ट सहिसक्नु र स्थिर रहनुचाहिँ यस शब्दको खास अर्थ हो ।

नम्रता: नम्रताबाट दयालु र विनयी मिजास बुझिन्छ ।

१ तिमोथी ६:१२: तिमोथी कतिपय कुराहरूदेखि भाग्नुपर्छ, र कति सद्गुणहरूको पछि लाग्नुपर्छ । तर उनी लडाइँ पनि लड्नुपर्छ । यहाँ यस शब्दले संघर्ष गर्ने अर्थ लिन्छ । किनभने लडाइँको रणभूमि यस शब्दको सन्दर्भ होइन, तर खेलकुदको प्रतियोगिता हो । त्यो असल लड्ने वा त्यो असल संघर्षचाहिँ हाम्रो ख्रीष्टीय विश्वास र त्यसको दौड हो । तिमोथी त्यस दौडमा असल प्रकारले दगुनुपर्छ । उनले अनन्त जीवन पक्रि-राख्नुपर्छ । उनले मुक्ति पाउनलाई संघर्ष गर्नुपर्छ – यस वाक्यको अर्थ यो होइन है । किनभने मुक्तिको दान उनको हातमा आइसकेको छ । उनले मुक्ति पाइसकेका छन् । तर उनी आफूले पाइसकेको अनन्त जीवनअनुसार दिनदिनै जिउनुपर्छ, र त्यो कुरा व्यावहारिकतामा उतार्नुपर्छ ।

प्रभु येशूकहाँ फर्केको बेलामा तिमोथीले अनन्त जीवनका निम्ति बोलावट पाए । अनि उनले धेरै साक्षीहरूको सामु यसको विषयमा असल अङ्गीकार गरे । हुन सक्छ, यस भनाइको सन्दर्भ उनको पानीको बप्तिस्मा थियो कि ? हुन सक्छ, प्रभु येशू ख्रीष्टका निम्ति उनको त्यसपछिको सम्पूर्ण गवाही पनि यस भनाइमा समावेश गर्नुपर्ला ।

१ तिमोथी ६:१३: प्रेरित पावलले अब तिमोथीलाई गम्भीरतासाथ आदेश दिन्छन्; अनि तिनले दुईवटा महान् साक्षीहरूको सामु यसो गर्छन् ।

प्रथम साक्षी सबै थोकहरू जिउँदो पार्नुहुने परमेश्वर हुनुहुन्छ । हुन सक्छ, तिमोथीलाई लेख्दाखेरि पावललाई कतैबाट महसुस थियो, कि एक दिन तिमोथीले प्रभु येशूको अङ्गीकार कायम राखेका हुनाले आफ्नो ज्यान समेत दिनुपर्ला । यसकारण परमेश्वर सबै थोकहरू जिउँदो पार्नुहुने परमेश्वर हुनुहुन्छ भन्ने कुरा यी जवान योद्धाले याद गर्नु समुचित र लाभदायक थियो । किनकि मानिसहरूले तिमोथीको ज्यान लिन सक्छन्, तर तिनीहरूले उनको विश्वास उनीबाट खोस्न सक्दैनन्, जसको विश्वास मरेकाहरूलाई बौराएर उठाउनुहुने परमेश्वरमाथि अडिएको थियो ।

दोस्रो साक्षी ख्रीष्ट येशू हुनुहुन्छ, जसले पोन्तियस पिलासतको सामु आफ्नो असल अङ्गीकाररूपी गवाही दिनुभएको थियो । असल अङ्गीकार गर्ने महान् उदाहरण उहाँ हुनुहुन्छ । हुन सक्छ, यस असल अङ्गीकारमा हामी मुक्तिदाता प्रभुका सबै वचन र कामहरू बुझ्न सक्छौं, जुन वचन र कामहरू उहाँले रोमी राज्यपालको सामु बोल्नुभएको र गर्नुभएको थियो । तर असल अङ्गीकार भन्ने शब्दले हामीलाई विशेष गरी यूहन्ना १८ : ३७ पद याद दिलाउँछ, जुन ठाउँमा उहाँले यसो भन्नुभएको कुरा लेखिएको छ: *‘सत्यताको विषयमा गवाही दिऊँ भन्ने हेतुले नै म जन्मिएँ र यसकै निम्ति म संसारमा आएँ । हरेक जो सत्यताबाटको हो, उसले मेरो कुरा सुन्छ ।’* यही अडिग अङ्गीकार तिमोथीको सामु राखिएको थियो, यस हेतुले कि उनले यस उत्तम उदाहरणको देखासिकी गरून् र सत्यताको विषयमा गवाही दिऊन् ।

१ तिमोथी ६ : १४ : *‘यो आज्ञा निष्कलङ्क र निन्दारहित राख !’* तिमोथीलाई कुनचाहिँ आज्ञा सुरक्षित राख्नु थियो ? कतिजनाको विचारमा, यस आज्ञाको सन्दर्भ उनले लड्नुपर्ने असल लड्नु वा संघर्ष हो, जुन लड्नु वा संघर्षको चर्चा अघि गरिएको थियो (१ तिमोथी ६ : १२) । अरूले के सुभाउँ दिन्छन् भने, पावलले तिमोथीलाई यस पत्रमार्फत जति आदेशहरू दिए, यी सबै आदेशहरू नै यस आज्ञामा समावेश हुन्छन् । फेरि अरू मानिसहरू पनि छन्, जसले यस आज्ञामा सुसमाचारको पूरा सन्देश देख्छन्, अँ, परमेश्वरको वचनरूपी सम्पूर्ण प्रकाश देख्छन् । हाम्रो

विचारमा, यस आज्ञाको अर्थ हाम्रो ख्रीष्टीय विश्वासको सत्यता हो, जुन सत्यता उनले कायम राख्नुपर्छ ।

निष्कलङ्क र निन्दारहित भन्ने शब्दहरूको सन्दर्भ तिमोथी नै हो, यो आज्ञा होइन । किनकि यो आज्ञा पालन गरेर तिमोथीले आफ्नो साक्षी निष्कलङ्क कायम राख्न सक्नेछन्, जसको निन्दा गर्न सकिँदैनथियो ।

नयाँ नियममा ख्रीष्ट-विश्वासीहरूका आँखाहरूको सामु निरन्तर हाम्रा प्रभु येशू ख्रीष्टको आगमन राखिन्छ । किनभने यस संसारमा ख्रीष्ट येशूप्रति देखाइएको विश्वासयोग्यताले ख्रीष्टको न्यायआसनको सामु इनाम कमाउनेछ । अनि जब प्रभु येशू आफ्नो राज्य स्थापित गर्न यस पृथ्वीमा फर्केर आउनुहुनेछ, तब यी इनामहरू के-के हुन्, सो प्रकट हुनेछन् । त्यस बेलामा विश्वासयोग्य हुनेहरूका प्रतिफल के-के हुन् र अविश्वासी हुनेहरूका प्रतिफल के-के हुन्, सो सफासँग प्रकट हुनेछन् ।

१ तिमोथी ६:१५: यस पदमा र अर्को पदमा प्रयोग गरिएको 'उहाँ' भन्ने सर्वनामको विषयमा बाइबलका विद्वान्हरूको बीचमा एकमत छैन । के यसको सन्दर्भ पिता परमेश्वर हुनुहुन्छ, कि के प्रभु येशू ख्रीष्ट यसको सन्दर्भ हुनुहुन्छ? पन्ध्र पदको मात्र विचार गर्दा यसको सन्दर्भ प्रभु येशू हुनुपर्छ, किनभने उहाँलाई राजाहरूका महाराजा र प्रभुहरूका परमप्रभु भन्ने नाम दिइएको छ (प्रकाश १७:१४) । तर सोह पदको सन्दर्भ पिता परमेश्वर हुनुहुन्छ; विशेष सङ्केत यस्तै छ ।

जेजस्तो भए पनि पन्ध्र पदको व्याख्या यस प्रकारको छ: जब प्रभु येशू ख्रीष्ट यस पृथ्वीमा राज्य गर्न फर्केर आउनुहुनेछ, तब मानिसहरूले परमधन्य र अद्वितीय अधिराज उहाँ हुनुहुँदो रहेछ भन्ने कुरा बल्ल बुझ्नेछन् । उहाँको आगमनले ती महाराजा को हुनुहुन्छ, सो स्पष्ट पार्नेछ । पावलले तिमोथीलाई पत्र लेख्ने बेलामा प्रभु येशू तिरस्कृत हुनुहुन्थ्यो, अनि वर्तमान समयमा पनि कुरा यस्तै छ । तर त्यो दिन आउने नै छ, जब राज्य गर्ने शासकहरूमाथि राज्य गर्नुहुने महाराजा र प्रभुहरूका परमप्रभु उहाँ नै हुनुहुन्छ भन्ने कुरा स्पष्ट हुनेछ ।

परमधन्यको अर्थ प्रशंसाको योग्य मात्र होइन, तर उहाँमा सबै आशिषहरूको परिपूर्णता छ; परम आशिषित उहाँ हुनुहुन्छ ।

१ तिमोथी ६:१६: एक दिन प्रभु येशू देखा पर्नुहुनेछ; तब मानिसहरूले परमेश्वरमा मात्र अमरता छ भन्ने कुरा बुझ्नेछन्। अरू कसैको होइन, तर केवल उहाँको स्वभाव अमर हुन्छ। स्वर्गदूतहरूलाई त्यो अमरता दिइएको छ; अनि बौरिउठाइमा ख्रीष्ट-विश्वासीहरूले अमर शरीरहरू पाउनेछन् (१ कोरिन्थी १५:५३-५४)। तर परमेश्वरमा अमरताचाहिँ उहाँको स्वाभाविक गुण हो।

परमेश्वर यस्तो ज्योतिमा वास गर्नुहुन्छ, जसको नजिकै कोही पनि जान सक्दैन। यसबाट परमेश्वरको सिंहासनको वरिपरि एउटा उज्वल तेज चम्किरहेको बुझिन्छ। प्राकृतिक मानिस यस वैभवको चमकमा बाफिनेथियो। परमेश्वरको प्रिय पुत्रलाई ग्रहण गर्नेहरूले मात्र परमेश्वरको नजिक जान सक्नेछन्, जो ख्रीष्टमा सिद्ध र पूर्ण भएका छन्। परमेश्वरको नजिक जाँदा अरू सबै नष्ट हुनेथिए।

कुनै मानिसले उहाँलाई देखेको छैन र देख्नै सक्दैन। यो परमेश्वरको अनिवार्य गुण हो। पुरानो नियमको समयमा मानिसहरूले परमेश्वर विभिन्न रूपहरूमा देखा पर्नुभएको देखे। यी रूपहरू ईश-दर्शन वा ईश-साक्षात्कार भनिन्छ। तर नयाँ नियममा परमेश्वरले आफूलाई आफ्ना प्रिय पुत्र, प्रभु येशू ख्रीष्टमा सिद्ध र पूर्ण रूपले प्रकट गर्नुभयो।

तर मरणशील मानिसका निम्ति परमेश्वर अदृश्य हुनुहुन्छ भन्ने कुरा बिलकुल सत्य हो।

उहाँ आदर र अनन्त अधिकार पाउन योग्य हुनुहुन्छ। परमेश्वरलाई वन्दना र श्रद्धाञ्जलि अर्पण गरेर नै पावलले तिमोथीलाई सुम्पिदिएको आज्ञा अन्त्याउँछन्।

१ तिमोथी ६:१७: अघि पावलले धनी हुने इच्छा गर्नेहरूको निक्कै लामो चर्चा गरे। अब तिनले तिनीहरूसित व्यवहार गर्छन्, जो धनी भइसकेका छन्। तिमोथीले तिनीहरूलाई अभिमानी वा अहङ्कारी नहुने आज्ञा गर्नुपरेको थियो। धनी मानिसहरूका निम्ति परीक्षा यही हुँदो रहेछ। तिनीहरूका आँखामा धन नहुनेहरू गँवार, असभ्य र लठुवा ठहरिन्छन्। अरूलाई तुच्छ ठान्ने भुकाउ तिनीहरूकै हो। तर धन नहुनेहरूको विषयमा

तिनीहरूको यो राय ठीक होइन । नयाँ नियमको समयमा धेरै धनसम्पत्ति परमेश्वरको आशिष भएको चिन्ह होइन । यो त पुरानो नियममा त्यसको चिन्ह हुन्थ्यो । व्यवस्थाको युगमा धनसम्पत्ति परमेश्वरको निगाह पाएको चिन्ह हुन्थ्यो भने, नयाँ नियमको समयमा कष्टहरूमा पर्नु ठूलो आशिष हो ।

यसकारण धनी मानिसहरूलाई निम्न अर्ती दिइएको छ: 'तिनीहरूले जीवित परमेश्वरमाथि भरोसा राखून्, जसले हाम्रो अनन्दका निम्ति हामीलाई सबै थोकहरू प्रशस्त गरी दिनुहुन्छ।' धेरै धनसम्पत्तिसित पासोहरू पनि आउँछन् । तीमध्ये धनमाथि भरोसा गर्नु एउटै हो । धन पाउनसाथ यसमाथि भरोसा गरिन्छ । तर धनमाथि भरोसा नपर्नु गाह्रो छ । वास्तवमा धनसम्पत्तिमाथि गरिने भरोसाचाहिँ मूर्तिपूजा हो । किनकि धनसम्पत्तिमाथि भरोसा गर्ने मानिसले हाम्रो अनन्दका निम्ति हामीलाई सबै थोकहरू प्रशस्त हुने गरी दिनुहुनेचाहिँ परमेश्वर हुनुहुन्छ भन्ने कुरा इन्कार गर्छ । हाम्रो अनन्दका निम्ति हामीलाई सबै थोकहरू प्रशस्त हुने गरी दिइएको अर्थ कतै सुखसुखैले पूर्ण, ऐयासी जीवन जिउनुतिर पार्नुहुँदैन । तर यहाँ भन्न चाहिएको तात्पर्य यो हो: साँचो आनन्द परमेश्वरबाट आउँछ; अनि भौतिक कुराहरूले यस प्रकारको आनन्द दिन सक्दैनन् ।

१ तिमोथी ६:१८: यस पदले हामी ख्रीष्ट-विश्वासीहरूलाई याद दिलाउँछ, कि हामीसँग भएको सम्पत्ति हाम्रै होइन रहेछ । हामी यसको भण्डारी हौं । हामीले आफ्नो सम्पत्ति परमेश्वरको महिमाका निम्ति र मानिसहरूको भलाइका निम्ति सदुपयोग गर्नुपर्छ । यो हाम्रै जिम्मेवारी हो । हामीले आफ्नो धन सुकर्महरूमा खर्च गर्नुपर्छ र खाँचोमा परेकाहरूसित बाँड्नुपर्छ ।

श्री जोह्न वेस्लीको जीवनको आदर्श-नियम यस प्रकारको थियो:

'आउनुहोस्, हामी जहाँसम्म सकिन्छ, जुन-जुन प्रकारले सकिन्छ, जहाँ-जहाँ सकिन्छ, जहिले-जहिले सकिन्छ, जस-जसलाई सकिन्छ, जहिलेसम्म सकिन्छ, सकभर धेरै भलाइका काम गरौं !'

‘बाँडचुड गर्न तत्पर’ भनेको प्रभु येशूले जहिले-जहिले हामीबाट चाहनुहुन्छ, तहिले-तहिले हामी आफ्नो सम्पत्ति दिन राजी हुनुपर्छ ।

१ तिमोथी ६:१९: यस जीवनमा भौतिक कुराहरू सदुपयोग गर्दा यस कुराले हामीलाई अनन्त प्रतिफलरूपी लाभ-अंशहरू प्रदान गर्छ भन्ने तथ्यमाथि यस पदको जोड हो । वर्तमान समयमा जस-जसले आफ्नो धनसम्पत्ति प्रभुको कामको लागि प्रयोग गर्छन्, उनीहरूले पछि आउने समयको लागि आफ्ना निम्ति असल जग जोहो गर्छन् । यस प्रकारले हामीले अनन्त जीवन पक्रिराखेका हुन्छौं, जो साँचो जीवन हो ।

१ तिमोथी ६:२०: अब तिमोथीका निम्ति पावलको अन्तिम अर्थाँ आयो । उनको जिम्मामा सुम्पिएको वस्तु उनले रखवाली गर्नुपर्छ । हुन सक्छ, यस वाक्यको सन्दर्भ ख्रीष्टीय विश्वासका साँचो शिक्षाहरू हुन्छन् होला । यहाँ तिमोथीको आत्मा वा उनको मुक्ति यस भनाइको सन्दर्भ होइन, तर परमेश्वरको अनुग्रह प्रस्तुत गरिने सुसमाचारको सत्यता यसको सन्दर्भ हो । जसरी कुनै रकम ब्याङ्कमा बचत गरिन्छ, त्यसरी नै तिमोथीको जिम्मामा सत्यता सुम्पिएको छ, जुन पूर्ण र सिङ्गै सत्यता उनले सही-सलामत राख्नुपर्छ ।

जुन ज्ञानलाई ज्ञान भन्नु भूट कुरा हो, त्यस ज्ञानका अशुद्ध र व्यर्थका बकवाद र विरोधहरूबाट उनी तर्केर जानुपर्छ । व्यर्थको बकवादचाहिँ बेफाइदाका कुराहरूको विषयमा गरिने फोस्रो बातचित हो ।

पावललाई थाहा थियो, कि तिमोथीले धेरै पल्ट यस्ता शिक्षाहरूको सामना गर्नुपर्नेछ, जुन शिक्षाहरूले वास्तविक ज्ञानको भेष लिन्छन्, तर जुन शिक्षाहरूचाहिँ वास्तवमा ख्रीष्टीय प्रकाशको विपरीत हुन्छन् । यस विषयमा बिशप एच. सी. जी. मूलले यसो लेखेका छन्:

‘पावलको जमानामा गूढज्ञानवादीहरूले आफ्ना अनुयायीहरूको विषयमा के दाबी गर्थे भने, “सीधासादा विश्वासीहरूको बगालदेखि हामी तिनीहरूलाई एउटा उच्च, गुणस्तरीय समाजमा ल्याइपुर्खाउँछौं, जुन समाजले अस्तित्वका सबै रहस्यहरू जान्दछ; अनि यस उच्च ज्ञानद्वारा भौतिक तत्त्वको दासत्वबाट छुटकारा पाएर तिनीहरूले आत्मा-लोकमा स्वतन्त्रतासाथ जिउन सक्नेछन् ।” ’ 25)

यस्ताहरूबाट तिमोथी तर्केर जानुपर्छ; अनि हामी पनि तर्केर जानु छ । किनभने हाम्रो जमानामा यसको सन्दर्भ 'क्रिस्तान साइन्स'जस्ता भूटा पन्थहरू हुन्, जसले 'सच्चा इसाई हामी हौं' भन्ने दाबी गर्छन्, र 'साँचो ज्ञान त हामीसँग छ' भन्ने धाक पिट्छन्, तर तिनीहरूको दाबी सत्य होइन । 'क्रिस्तान साइन्स' न इसाई हो, न विज्ञान हो ।

यस पदमा दिइएको अर्ती हामी नाना थरीका प्रकृति-विज्ञानमा²⁶⁾ लगाउनु उचित देखिन्छ, जुन प्रकृति-विज्ञान वर्तमान समयमा हाम्रा विद्यालयहरूमा सिकाइन्छ । वास्तवमा, आजको दिनसम्म वैज्ञानिक अनुसन्धानले पवित्र बाइबलको कुनै कुरा खण्डन गर्न सकेको छैन; किनभने उहाँ जसले पवित्र बाइबल लेख्नुभयो, उहाँले विश्वमा विज्ञानका सबै रहस्यहरू हाल्नुभयो । दुवै रचनाहरू परमेश्वरका हुन् । यसकारण बुभुनुहोस्: विज्ञानले जुन कुराहरू प्रमाणित तथ्यहरू भन्छ, ती कुराहरू वास्तवमा कुनै पनि ठोस प्रमाणविनाका परिकल्पनाहरू मात्र हुन् । अनि पवित्र बाइबलको कुनै कुरा खण्डन गर्ने जुनसुकै परिकल्पना र जुनसुकै अनुमान हामीले इन्कार गर्नुपर्छ ।

१ तिमोथी ६:२१: कतिजना तथाकथित इसाईहरू यी भूटा शिक्षाहरूको चङ्गुलमा फसिसके र विश्वासको सम्बन्धमा निशानादेखि चुके भन्ने कुरा पावलले जान्दथिए । यी अन्तिम पदहरूमा हाम्रो सामु यी ठूला-ठूला खतराहरू पेश गरिएका छन्, जसका नामहरू हुन्: बुद्धिशास्त्र, तर्कशास्त्र, आधुनिकतावाद, उदारवाद । ख्रीष्ट येशको अनादर गर्ने वा उहाँलाई फिक्का र फ्यात्तो पार्ने गरी प्रस्तुत गर्ने जुनसुकै वाद र सिद्धान्त हाम्रा निम्ति खतरा कुरा हो ।

'*तिमीसँग अनुग्रह रहोस् !*' यस प्रकारको आशीर्वादको वचन पावलको चिनारी हो । किनकि केवल परमेश्वरको अनुग्रहले उहाँका जनहरूलाई जीवनमा पुर्खाइदिने सानो, साँघुरो बाटोमा रक्षा गर्न सक्छ । आमेन !

Endnotes:

- 1) **Introduction:** Quoted from L'Eglise chreétienne, p. 95, by George Salmon in A Historical Introduction to the Study of the Books of the New Testament, p. 413.
- 2) **1:8:** Guy King, *A Leader Led*, p. 25.
- 3) **1:16:** William Kelly, An Exposition of the Two Epistles to Timothy, p. 22.
- 4) **1:19:** Hamilton Smith, further documentation unavailable.
- 5) **1:20:** The Greek word *blasphemeo* (*defame, blaspheme*) is used for both God and man. Our English derivative is used almost exclusively for God and sacred things.
- 6) **2:9:** John Chrysostom, quoted by Alfred Plummer in *The Pastoral Epistles*, p. 101.
- 7) **2:15:** J. P. Lilley, *The Pastoral Epistles*, p. 94.
- 8) **3:2:** Christians who hold this view stress the elder's loyalty to the one woman implied in the Greek construction: "a one-woman-kind-of-man."
- 9) **3:3:** Since deacons must not be money-lovers (3:8), it seems unlikely that Paul would have omitted this quality for the even more responsible elders.
- 10) **3:11:** Probably it had not yet become a church *office* for women at this early date. See note in *Ryrie Study Bible*, NKJV, p. 1850.
- 11) **3:16:** J. N. Darby, "Notes of a Lecture on Titus 2:11-14," *The Collected Writings of J. N. Darby*, VII:333.
- 12) **3:16:** The sacred names of God, Christ, the Spirit, etc., were abbreviated in ancient mss. The Greek abbreviation for *God* looks exactly like the word for "who" plus a short horizontal stroke that differentiates a *theta* from an *omicron* and another stroke above the word to show it is an abbreviation. The mss. read variously "God" (TR and majority text), "who" (NU) and "which." We accept the traditional reading of the majority of mss., followed by the KJV and NKJV.
- 13) **4:3:** Mary Baker Eddy, *Science and Health with Key to the Scriptures*, pp. 64, 65.

- 14) 4:10: The critical (NU) text reads “we labor and strive.”
- 15) 4:12: GuyKing, *A Leader led*, p. 79.
- 16) 5:4: Both the oldest and the majority of mss. lack “good and” before “acceptable.” In our opinion, the shorter reading is no doubt original.
- 17) 5:16: The omission of the believing *man* from this verse in the NU text is probably accidental. It seems highly unlikely that Paul would write only of those widows being cared for by believing *women*.
- 18) 6:4: R. C. H. Lenski, *The Interpretation of St. Paul's Epistles to the Thessalonians, to Timothy, to Titus and to Philemon*, p. 700.
- 19) 6:5: *Ibid*, pp. 701, 702.
- 20) 6:5: The NU text omits this sentence.
- 21) 6:7: Edward Herbert Bates, *Spiritual Thoughts from the Scriptures of Truth*, p. 160.
- 22) 6:9: Albert Barnes, *Notes on the New Testament: Thessalonians, Timothy, Titus, Philemon*, p. 199.
- 23) 6:10: J. C. Ryle, *Practical Religion*, p. 215.
- 24) 6:10: From news reports about the late Howard Hughes.
- 25) 6:20: H. C. G. Moule, *Studies in II Timothy*, p. 91.
- 26) 6:20: The Latin word *scientia* simply means “knowledge.” The English derivative “science” (1611 text) now has a much narrower meaning, hence NKJV's change.

तिमोथीलाई लेखिएको प्रेरित पावलको दोस्रो पत्र

भूमिका

‘पावलले तिमोथीलाई लेखेको यस दोस्रो पत्रमा परमेश्वरको मण्डलीको विषयमा आफ्नो हृदयको चिन्ता अभिव्यक्त गर्छन्, जुन मण्डली तिनले परमेश्वरको अगुवाइमा इस्राएल देशदेखि बाहिर अन्यजातिका मानिसहरूको बीचमा स्थापित गर्न र निर्माण गर्न सके। तर जुन सिद्धान्तहरूमाथि तिनले मण्डली स्थापित गरे, ती सिद्धान्त-हरूबाट मण्डली चुक्सकेको र विमुख भइसकेको रहेछ। यस पत्रको लेखे सिलसिला यस प्रकारको छ।’

श्री जे. एन. डार्बी

१) कानूनमा त्यसको अद्वितीय स्थान

प्रख्यात मानिसहरूका अन्तिम शब्दहरू प्रायः प्रिय मानिन्छन्, विशेष गरी ती मानिसहरूको बीचमा, जसले यी प्रख्यात मानिसहरूलाई व्यक्तिगत रूपले चिन्थे र प्रेम गर्थे। हुन त तिमोथीलाई लेखिएको पावलको यस दोस्रो पत्रमा खास गरी तिनका अन्तिम शब्दहरू लेखिए त होइनन्, तर यो पत्र ख्रीष्ट-विश्वासीहरूलाई लेखिएको तिनको अन्तिम लेख मानिन्छ;

तिनले मूलतः यो पत्र प्रिय तिमोथीलाई लेखे, जुन जवान तिमोथी तिनको स्थानमा आएका थिए ।

पावल रोममा चिसो र अँध्यारो कालकोठरीमा बसिरहेका थिए र जल्लादको हातबाट आफ्नो मृत्युदण्ड पर्खिरहेका थिए । त्यत्ति बेलामा आत्मिक पाकोपनमा आइपुगेका, बुद्धिप्राप्त र कोमल हृदय भएका प्रेरित पावलले तिमोथीलाई अन्तिम आग्रह-पत्र कोरे; किनभने तिनी अब त वृद्ध भइसकेका, अँ, परमेश्वरको लामो र कठिन दौडमा निक्कै थाकिसकेका थिए । तिमोथीले जुन सत्यता र जुन जीवनको विषयमा शिक्षा पाएका थिए, त्यो सत्यता उनले बलियो गरी पक्रिराख्नुपर्छ र त्यो जीवन उनले अब कायम राख्नुपर्छ ।

अरू अन्य दोस्रा पत्रहरूमा जस्तै तिमोथीलाई लेखिएको यस दोस्रो पत्रमा पनि अन्तिम दिनहरूमा उठ्ने र जिउने भूटा शिक्षकहरू र धर्मत्यागीहरूको विषयमा छ । तब दोस्रो तिमोथीको पत्र र पत्रसको दोस्रो पत्रको यथार्थतामा सीधा हमला किन नहुनु त ? किनभने यी पत्रहरूको विषयमा आफ्ना नकारात्मक परिकल्पनाहरू लेखिरहने यी सन्देहवादी धर्म-नेताहरूलाई भक्तिको भेष धारण गरेको दोष लाग्नु अनिवार्य छ; किनकि यही अपराधको विषयमा पावलले २ तिमोथी ३:१-९ पदको खण्डमा हामीलाई अघिबाट चेताउनी दिइसके ।

यी मानिसहरूको कुरा हामी अब किन सुनिरहौं ? हामीलाई चाहिँ तिमोथीको दोस्रो पत्रको बढी खाँचो पर्छ । अनि यसको यथार्थता भन् पुष्टि भएको छ ।

२) त्यस पत्रको लेखकको विषयमा पाइने जानकारी

तिमोथीलाई लेखिएको यस दोस्रो पत्रको लेखक को थिए ? यसको विषयमा हामीले 'पास्टरीय पत्रहरू'को भूमिकामा कुरा स्पष्ट पारिसक्यौं; यसकारण कृपा गरी तपाईंले त्यस ठाउँमा हेर्नुहोला र त्यसको जानकारी प्राप्त गर्नुहोला ।

३) त्यस पत्रको लेखे मिति

तिमोथीलाई लेखिएको यो दोस्रो पत्र रोमको भ्यालखानाबाट लेखियो । (परम्पराअनुसार यसको खास ठाउँ 'ममेरटिनो जेल' थियो, जुन जेल वर्तमान समयमा पर्यटकहरूको दृश्यस्थल भएको हो ।) पावल रोमी नागरिक भएको हुनाले तिनलाई सिंहहरूको सामु फ्याँक्न वा क्रूसमा भुन्ड्याएर मार्न मिल्दैनथियो; तर जल्लादको तरवारद्वारा मृत्युदण्ड पाउने तिनको 'सौभाग्य' थियो । पावलको मृत्यु सम्राट नेरोको पालोमा भएको थियो । अनि नेरोको मृत्यु जून ८ तारिख ६८ सालमा भएको हो । यसकारण तिमोथीलाई लेखिएको पावलको यस दोस्रो पत्रको लेखे वमिति इस्वी संवत् ६७को सरददेखि ६८ सालको बसन्तको बीचमा तोक्न सकिन्छ ।

४) सन्दर्भ र विषयवस्तु

यस पत्रको विषयवस्तु २ तिमोथी २:१५ पदमा यसरी नै असल प्रकारले व्यक्त गरिएको छ: 'आफूलाई परमेश्वरकहाँ ग्रहणयोग्य तुल्याउने प्रयत्न गर, एउटा शर्ममा पर्नु नपर्ने किसिमको कामदारजस्तो, जसले सत्यताको वचन सठीकसँग छुट्ट्याउँछ ।' तिमोथीलाई लेखिएको पहिलो पत्रको जोड मण्डलीको सामूहिक आचरण थियो भने यहाँचाहिँ व्यक्तिगत जिम्मेवारी र व्यक्तिगत व्यवहार मुख्य हुन् । सामूहिक असफलता भएको समयमा व्यक्तिगत जिम्मेवारी कसरी उठाउनुपर्छ, सो यस पत्रमा प्रस्तुत गरिएको छ ।

यस पत्रअनुसार तथाकथित मण्डलीमा सामूहिक असफलता धेरै थियो । विश्वासबाट र सत्यताबाट ठूलो प्रस्थान भइरहेको थियो । यस कुराले व्यक्तिगत विश्वासीलाई कुन प्रकारले असर गर्छ त ? के सत्यता बलियो गरी पक्रनुदेखि र भक्तिको जीवन नजिउन उसलाई छुट भएको छ ? तिमोथीलाई लेखिएको दोस्रो पत्रमा यसको जवाफ छ: उसलाई यसो

गर्न कदापि कुनै छुट भएको छैन । होइन, 'तिमी आफूलाई परमेश्वरकहाँ ग्रहणयोग्य तुल्याउने प्रयत्न गर !'

अब दानियलको कुरा आयो । जवान अवस्थामा उनी बेबिलोनको राजमहलमा थिए (दानियल १:) । इस्त्राएलीहरूले लामो समयसम्म दुष्ट काम गर्थे; यसकारण दानियल र अरू कोही नबूकदनेस्सरद्वारा कैद गरेर बेबिलोनमा लिए । त्यहाँ तिनीहरूले यहूदीधर्म अपनाउन पाउँदैनथिए । परमप्रभुको मन्दिर के, पूजाहारी-सेवा के, बलिदानहरू के, एउटै पनि थिएन । अनि यहाँ इतिहासको कुरा छ: अब चाँडै यरूशलेम शहर ध्वंस हुन लागेको थियो, र सारा यहूदी जाति कैदमा लगिन लागेको थियो; (ख्रीष्ट-पूर्व ५८६ सालको कुरा हो) । तब यहूदीधर्म पूरा बन्द भयो र त्यसको अस्तित्व मेट्यो । यसकारण के दानियलले व्यवस्थामा र भविष्यवक्ताहरूका पुस्तकहरूमा लेखिएको कुरा भुले त? के उनले बेबिलोनका रीतिहरू, नीतिहरू र नैतिकता अपनाए र? इतिहास साक्षी बसेको छ: यस्ता प्रतिकूल परिस्थितिहरूमा पनि उनले अद्भुत प्रकारले आफ्नो विश्वासको जीवन कायम राखे । दानियलको पुस्तकमा यसको रोमाञ्चित उज्ज्वल वृत्तान्त आफ्ना निम्ति पढ्नुहोस् !

यही प्रकारले परमेश्वरको एक-एक छोराछोरीका निम्ति तिमोथीको दोस्रो पत्रमा विशेष सन्देश पनि छ । नयाँ नियमको मण्डलीको साक्षी अति सरल थियो र पवित्रतासहित भएको थियो । तर वर्तमान समयमा मण्डली सामूहिक रूपले यस अवस्थादेखि साह्रै टाढा भड्किगएको छ । तब यस अवस्थामा परमेश्वरका छोराछोरीहरूका निम्ति जिम्मेवारी के हो त? प्रिय भाइबहिनीहरूहो, ख्रीष्ट येशूमा भक्तिको जीवन जिउन कायम राख्नुहोस् ! (२ तिमोथी ३:१२) ।

रूपरेखा:

खण्ड १) २ तिमोथी १:१-५: शुरुको अभिवादन

खण्ड २) २ तिमोथी १:६-२:१३: तिमोथीलाई दिइएका व्यक्तिगत अर्तीहरू

क) २ तिमोथी १:६-१८: निष्ठावान् हुने अर्ती

ख) २ तिमोथी २:१-१३: सहनशील हुने अर्ती

खण्ड ३) २ तिमोथी २:१४-४:८: सत्यनिष्ठाको विरोधमा धर्मत्याग

क) २ तिमोथी २:१४-२६: साँचो इसाई विश्वासप्रति निष्ठावान् रहिरहने आह्वान

ख) २ तिमोथी ३:१-१३: भावी धर्मपतनको विषयमा जानकारी

ग) २ तिमोथी ३:१४-४:८: धर्मपतन हुने समयमा परमेश्वरको जनको स्रोत के हो ?

खण्ड ४) २ तिमोथी ४:९-२२: पावलका व्यक्तिगत अनुरोधहरू र अन्य मन्तव्यहरू

तिमोथीलाई लेखिएको प्रेरित पावलको दोस्रो पत्रको टिप्पणी

खण्ड १) २ तिमोथी १:१-५ : शुरुको

अभिवादन

२ तिमोथी १:१: शुरुमै पावलले आफ्नो परिचय दिन्छन् । तिनी येशू ख्रीष्टको प्रेरित थिए । महिमित प्रभु येशूले तिनलाई यस विशेष सेवकाइका निम्ति नियुक्त गर्नुभयो । यो नियुक्ति तिनले मानिसहरूबाट पाएनन्, मानिसहरूद्वारा पनि भएन, तर सीधा परमेश्वरको इच्छाद्वारा भएको थियो । अनि तिनको प्रेरितिक सेवकाइचाहिँ 'ख्रीष्ट येशूमा भएको जीवनको प्रतिज्ञानुसार' भएको थियो । परमेश्वरले प्रतिज्ञा गर्नुभयो: ख्रीष्ट येशूमाथि विश्वास गर्नेहरू सबैले अनन्त जीवन पाउनेछन् । अनि पावलको प्रेरित हुने बोलावटले परमेश्वरको यस प्रतिज्ञासित मेल खायो । वास्तवमा, 'जीवन दिन्छु' भन्ने परमेश्वरको प्रतिज्ञा नभए पावल प्रेरित हुनु के दरकार हुनेथियो ?

यस विषयमा श्री डब्ल्यू. ई. वाइनले यसो भनेका छन्:

‘अनादिकालदेखि ख्रीष्ट येशूमा भएको त्यो अनन्त जीवन हामीलाई दिनु परमेश्वरको उद्देश्य थियो । अनि यस उद्देश्यअनुकूल पावलचाहिँ प्रेरित बन्नु थियो ।’¹⁾

श्री भी. पावल फ्लिन्टको व्याख्याअनुसार यस पत्रमा जीवनको पाँचवटा सन्दर्भ-पदहरू छन्, जस्तै २ तिमोथी १:१, २ तिमोथी १:१०, २ तिमोथी २:११, २ तिमोथी ३:१२ र २ तिमोथी ४:१ । २ तिमोथी १:१ पदमा जीवनको प्रतिज्ञा छ; २ तिमोथी १:१० पदमा सुसमाचारद्वारा जीवन प्रस्तुत गरिएको छ; २ तिमोथी २:११ पदमा हामी उहाँसित जीवनमा सहभागी भएका छौं; २ तिमोथी ३:१२ पदमा भक्तिको जीवनको उच्च नमुना छ; अनि २ तिमोथी ४:१ पदमा न्यायमा हाम्रो जीवनमा परमेश्वरको उद्देश्य पूरा भयो-भएन भन्ने जाँच हुनेछ ।

२ तिमोथी १:२: अनि तिमोथीलाई यहाँ कसरी सम्बोधन गरिएको छ ? उनलाई ‘मेरो प्यारो छोरा तिमोथी’ भनिएको छ । तिमोथी प्रभुकहाँ फर्केको कुरा पावलको सेवकाइको फल थियो भन्ने प्रमाण गर्न सकिँदैन । किनभने प्रेरित १६:१ पदमा पावल र तिमोथीको पहिलो भेटमा उनी प्रभुको चेला भइसकेको बयान छ । यसर्थ पावल लुस्त्रामा पुगनुभन्दा अगाडि उनी प्रभुकहाँ फर्किसकेका हुनुपर्ला । जे होस्, प्रेरित पावलले उनमा ख्रीष्टीय विश्वासअनुसार आफ्नो प्यारा छोरालाई देखे ।

पहिलो पत्रमा जस्तै ‘अनुग्रह, कृपा र शान्ति !’ उनका निम्ति दोस्रो पत्रमा पनि पावलको शुभेच्छारूपी अभिवादन हो । हामीले तिमोथीको पहिलो पत्रको टिप्पणीमा बताएका थियौं, कि जब पावलले कुनै मण्डलीका विश्वासीहरूलाई पत्र लेखे, तब तिनले उनीहरूलाई प्रायः अनुग्रह र शान्तिको शुभकामना गरे । तर जब तिनले तिमोथीलाई लेख्छन्, तब तिनले आफ्नो शुभेच्छामा अझै कृपा थप्छन् । यस सम्बन्धमा श्री गुई किङले के सुभाउ दिएका छन् भने, हरेक सेवाको कामका निम्ति हामीलाई अनुग्रह चाहिन्छ; हरेक भूलचूकमा हामीलाई कृपा चाहिन्छ; अनि हरेक परिस्थितिमा हामीलाई शान्ति चाहिन्छ । अनि अर्को एकजना दाजुको विचार यस प्रकारको छ: ‘अयोग्य हुनेलाई अनुग्रह, असहाय

हुनेलाई कृपा र अशान्तिमा परेकोलाई शान्ति चाहिन्छ।' अनि श्री डी. एडमण्ड हीबर्टले कृपाको परिभाषा यस प्रकारले गरेका छन्:

'कृपा परमेश्वरको हृदयमा आफैआफ पलाएको दयामाया हो, जुन दयामायाले गर्दा उहाँले अभागी हुनेहरू र सङ्कष्टमा परेकाहरूलाई सहानुभूति र कोमल दया देखाउनुहुन्छ।' ²⁾

अनुग्रह, कृपा र शान्तिरूपी आशिषहरू परमेश्वर पिताबाट र ख्रीष्ट येशू हाम्रा प्रभुबाट आउँछन्। यस ठाउँमा पावलले पिता र पुत्रलाई बराबर आदर दिन्छन्।

२ तिमोथी १:३: पावल आफ्नो आदतअनुसार पहिले परमेश्वरलाई धन्यवाद चढाउँछन्। अनि याद रहोस्: तिनले यो कुरा लेख्दाखेरि तिनी रोमको कालकोठरीमा बसेका थिए। तिनले सुसमाचार प्रचार गरेको कारणले तिनी भ्यालखानामा हालिएका थिए। तिनी हालैमा साधारण अपराधी गनिएका थिए। किनभने रोमी सरकारले केही समय अगाडिदेखि ख्रीष्टीय विश्वास दमन गर्दै आएको र धेरै विश्वासीहरूलाई मृत्युदण्ड दिएको थियो। पावलका परिस्थितिहरू जति प्रतिकूल भए पनि तिनले तिमोथीलाई यो पत्र लेख्दा शुरुमा 'म परमेश्वरलाई धन्यवाद चढाउँछु' भनेर लेख्न सके।

प्रेरित पावलले शुद्ध विवेकमा अहिले परमेश्वरको सेवा गर्दैथिए, जसरी तिनका यहूदी पितापुर्खाहरूले पनि अधि गरेका थिए। तिनका पितापुर्खाहरू इसाई थिएनन्, तर तिनीहरू जीवित परमेश्वरमाथि विश्वास गर्ने मानिसहरू थिए। तिनीहरूले उहाँको उपासना र सेवा गर्दैथिए। प्रेरित २३:६ पदअनुसार तिनीहरूसँग मरेकाहरूको बौरिउठाइको विषयमा आशा त थियो। अनि प्रेरित २६:६-७^क पदमा आएर पावलले तिनीहरूको विषयमा यसो भन्दै स्वीकार गर्छन्: 'अनि परमेश्वरद्वारा हाम्रा पितापुर्खाहरूलाई दिइएको प्रतिज्ञाको आशाको निम्ति अहिले म यहाँ खडा छु र मेरो न्याय हुँदैछ। हाम्रा बाह्र कुलहरूले यत्नपूर्वक रातदिन परमेश्वरको सेवा गर्दै यही प्रतिज्ञा प्राप्त गर्ने आशा गर्दछन्।'।

यस दृष्टिकोणले प्रभु येशूका निम्ति गरिएको पावलको सेवकाइ तिनका पितापुर्खाहरूको नमुनाअनुसार भएको थियो। 'जसको सेवा म गर्छु' ३) भनेर जुन शब्द तिनले प्रयोग गरे, त्यस शब्दको साङ्केतिक अर्थ निष्ठावान् सेवा र स्वामीभक्ति हो। यसरी नै तिनले एकमात्र सत्य परमेश्वरलाई आफ्नो जीवनमा स्वीकार गर्थे।

त्यसपछि पावलले रातदिन आफ्ना प्रार्थनाहरूमा तिमोथीको अटुट सम्भना गरिरहेको कुरा बताउँछन्। जब-जब यी महान् प्रेरितले प्रार्थनामा प्रभुसँग कुरा गर्थे, तब-तब तिनलाई जवान तिमोथी आफ्नो प्रिय सहकर्मीको आलो सम्भना आउँथ्यो, र तिनले जहिले-जहिले अनुग्रहको सिंहासनको सामु उनको नाम लिने गर्थे। किनकि आफ्नो सेवकाइको अन्तिम घडी चाँडै आइरहेको पावललाई थाहा भएको थियो। त्यसपछि ख्रीष्ट येशूको गवाही कायम राख्न तिमोथी एकलै छोडिनेथिए, मानिसको दृष्टिले हेर्नु हो भने। उनले सामना गर्नुपर्ने कठिनाइहरू पावललाई विदितै थियो। यसकारण तिनले निरन्तर विश्वासको यी जवान योद्धाका निम्ति प्रार्थना गर्दैथिए।

२ तिमोथी १:४: 'तिम्रा आँसुको सम्भना गर्दै म तिम्रीलाई भेट्ने खूब इच्छा गरिरहेको छु' भन्ने शब्द तिमोथीले पढ्दाखेरि यी शब्दहरूले उनको हृदय निकै छोएको हुनुपर्छ। श्री एच. सी. जी. मूलका शब्दमा भन्नु हो भने, बिछोडको वेदनाले आतुर भएका पावलले उनलाई भेट्ने तीव्र इच्छा गरेका थिए। निस्सन्देह तिमोथीका निम्ति पावलको विशेष प्रेम र सम्मान थियो। पावलको दयालुपन, कोमलता र नम्रता यसबाट भुल्किएको छ।

हुन सक्छ, उनीहरूको अन्तिम बिदाइमा तिमोथी भक्कानिएर रोएका थिए कि? जेजस्तो भए पनि, उनका आँसुले जेठा सहकर्मी पावलमाथि गहिरो प्रभाव पारेका थिए। श्री डी. एडमण्ड हीबर्टले सुभाउअनुसार उनीहरूको अन्तिम बिदाइ त्यस बेलामा थियो, जब रोमी प्रहरी वा सिपाहीहरूले पावललाई गिरफ्तार गरेर उनीबाट जबरजस्ती लगेका थिए रे।^{४)} पावलले त्यो क्षण बिर्सन सक्दैनथिए; अनि अहिले तिनले

तिमोथीको साथमा हुने चाहना गरे, आनन्दले भरिन पाऊँ भन्ने हेतुले । तिनले तिमोथीलाई 'रुन्चे, पिलन्धरे' भनेर उनका आँसुको खातिर हप्काएनन् । के इसाईधर्ममा भावुक हुनका निम्ति, आँसु बगाउनका निम्ति कुनै ठाउँ छ ? आउनुहोस्, हामी यस विषयमा श्री जे. एच. जोवेटको कुरा सुनौं, जसले यसो भन्ने गर्थे:

'आँसुरहित हृदयहरू कहिल्यै ख्रीष्टको दुःख-भोगाइका असल प्रचारक हुन सक्दैनन् । हाम्रो समवेदनाको अनुभव हराएपछि हामी उहाँको दुःख-भोगाइका सेवक रहन सक्दैनौं ।'

२ तिमोथी १:५: कुनै न कुनै प्रकारले पावललाई तिमोथीको निष्कपट विश्वासको सम्भना बसेको थियो । उनको विश्वास वास्तविक विश्वास, साँचो विश्वास थियो; उनी मखुन्डे विश्वासी थिएनन् ।^५

तर तिमोथीको परिवारमा मुक्ति पाएका अन्य व्यक्तिहरू पनि थिए, जसले उनले गर्नुभन्दा अघि प्रभु येशूमाथि विश्वास गरेका थिए । कुरा स्पष्ट छ: उनकी यहूदी बज्यै लोइसले अघिबाट मुक्तिको सुसमाचार सुनेर प्रभु येशूलाई मसीहको रूपमा ग्रहण गरिन् । अनि यिनकी छोरी यूनिस, जो तिमोथीकी यहूदी आमा थिइन्, तिनी पनि इसाई भएकी थिइन् (प्रेरित १६:१) । यस प्रकारले तिमोथीले यिनीहरूबाट ख्रीष्टीय विश्वासका महान् सत्यताहरू सिक्ने मौका पाए । मुक्तिदाता प्रभुमाथि विश्वास गर्नुमा उनी तेस्रो पुस्ताको मानिस भए । पवित्र धर्मशास्त्र बाइबलमा तिमोथीको बुबाको मुक्ति भएको-नभएको विषयमा केही पनि उल्लेख गरिएको छैन ।

विश्वास गर्ने बुबाआमाहरूबाट मुक्ति आफैआफ अधिकारको भागको रूपमा छोराछोरीहरूमा सरेर आउँदैन; तर यस सम्बन्धमा कुरा निश्चित छ: पवित्र धर्मशास्त्र बाइबलमा सारा परिवारले मुक्ति पाउँछ भन्ने साक्षी र नियम छ । किनभने परमेश्वरले सम्पूर्ण परिवारहरूलाई बचाउन, मुक्ति दिन मन पराउनुहुन्छ । हाम्रो परिवारमा कुनै सदस्य-सदस्याले मुक्ति नपाएको उहाँको इच्छा छैन ।

याद गर्नुहोस्: त्यस विश्वासले लोइस र यूनिसभिन्न वास गरेको थियो । यसर्थ विश्वासचाहिँ यिनीहरूको पाहुना होइन, तर यिनीहरूसित स्थायी रैथानेको रूपमा रहेको थियो । अनि तिमोथीको विषयमा ? पावललाई निश्चित थियो, कि त्यो विश्वास उनमा पनि थियो । किनभने तिमोथीलाई सकल विश्वास चाहिन्छ, नत्र उनी सबै परीक्षाहरूमा स्थिर रहन सक्नेथिएनन्, जुन परीक्षाहरू उनले विश्वासको खातिर भेल्लुपरेको थियो ।

खण्ड २) २ तिमोथी १:६-२:१३: तिमोथीलाई दिइएका व्यक्तिगत अर्तीहरू

क) २ तिमोथी १:६-१८: निष्ठावान् हुने अर्ती

२ तिमोथी १:६: तिमोथीको निष्ठावान् पारिवारिक पृष्ठभूमि थियो । अनि उनको व्यक्तिगत विश्वास पनि थियो । यसकारण उनलाई उनमा भएको परमेश्वरको वरदान बल्दो पार भन्ने आग्रह गरिन्छ । उनमा भएको परमेश्वरको वरदान के थियो, सो हामीलाई विदितै छैन । कतिजनाको विचारअनुसार त्यो पवित्र आत्मा हुनुहुन्छ । अरूको विचारमा, त्यो त ख्रीष्ट येशूको सेवाका निम्ति उनलाई प्रभुबाट दिइएको विशेष आत्मिक वरदान थियो, जस्तै सुसमाचारको प्रचारक, पास्टर वा शिक्षकको वरदान । यस विषयमा कुरा यो निश्चित छ, कि ख्रीष्टीय सेवकाइमा तिमोथीको बोलावट भएको थियो; अनि यसका निम्ति उनीसँग कुनै विशेष वरदान थियो । अनि यहाँ आएर उनले यो वरदान बल्दो आगो पार्ने उत्साह पाए । आफ्नो वरिपरि विफलतामाथि विफलता देखेर उनले हार खानुहुँदैनथियो ।

प्रभुको सेवामा उनी पेशागत हुनुहुँदैनथियो, आरामी नित्यकर्मा हुनुहुँदैनथियो। होइन नि! यस भन्-भन् अँध्यारो हुँदै गएको अन्धकारमय वातावरणमा उनले आफ्नो वरदान अभै बढी चलाइराख्नु र चम्काइराख्नुपर्नेथियो।

तिमोथीमा भएको वरदान प्रेरित पावलको हात-रखाइद्वारा उनलाई दिइएको थियो। यो हात-रखाइचाहिँ वर्तमान समयमा धर्माधिकारी-वर्गहरूद्वारा अपनाइएको अभिषेकको विधि ठान्नुहुँदैन। तब यहाँ, यस पदमा भन्न खोजिएको कुरा के हो त? जुन घडीमा पावलले तिमोथीमाथि आफ्ना हातहरू राखे, त्यस घडीमै तिमोथीले त्यो वरदान पाए। प्रेरित पावलमार्फत उनलाई यो वरदान प्राप्त भएको थियो।

यो भन्नासाथ कसैले प्रश्न गर्ला: 'के वर्तमान समयमा पनि यस्तो कुरा हुन्छ?' 'अहँ, हुँदैन' भनेर यस प्रश्नको सही उत्तर हो। पावल प्रभु येशू ख्रीष्टको प्रेरित भएको नाताले तिनलाई हात-रखाइद्वारा अरू कसैलाई वरदान प्रदान गराइदिने अधिकार दिइएको थियो। अनि वर्तमान समयमा हाम्रो साथमा प्रभुका प्रेरितहरू छैनन्; यसकारण प्रेरितिक आश्चर्यकर्महरू गर्ने अधिकार पनि हामीसँग छैन।

यस पदको अध्ययन हामीले १ तिमोथी १:१८ र ४:१४ पदको साथ गर्नुपर्छ। यी तीनवटा पदहरूमा नजर राखेर हामीले श्री डब्ल्यू. ई. वाइनले भनेजस्तै निम्न घटनाक्रम देख्छौं: कसैबाट भविष्यवाणीको वचन आएको हुनाले पावलले तिमोथीमा विशेष सेवाको पात्र देख्न सके। अनि प्रेरित पावलको औपचारिक हात-रखाइद्वारा प्रभुले तिमोथीलाई त्यो वरदान दिनुभयो। त्यसपछि स्थानीय मण्डलीका एल्डरहरूले उनीमाथि आफ्ना हातहरू राखे; किनभने तिनीहरूले उनमा प्रभुको हात देखे, र त्यसमा उनीसित एक भए। यहाँ एल्डरहरूको हात-रखाइमा हामीले सेवकाइको नियुक्तिको विधि देख्नुहुँदैन; यो वरदान प्रदान गर्ने कार्य थिएन; यसद्वारा तिमोथीलाई धर्माधिकारीको पदमा स्थापित गरिएन।^६

अथवा श्री ओजेन स्टकको शब्दहरूले भन्नु हो भने, त्यो वरदान पावलको हातद्वारा प्रदान गरियो, एल्डरहरूको हात-रखाइको साथमा।

२ तिमोथी १:७: परमेश्वरले हामीलाई कुनै डरको आत्मा दिनुभएन। पावल आफू शहीद हुन लागेको थियो। यसकारण तिनले तिमोथीलाई यो कुरा सम्झाउँछन्। डराउने र डरपोक हुने हाम्रो समय नै छैन।

तर परमेश्वरले हामीलाई शक्तिको आत्मा दिनुभयो। असीमित शक्ति हाम्रो हातमा छ। पवित्र आत्माले हामीलाई सक्षम तुल्याउनुहुन्छ। यसकारण ख्रीष्ट-विश्वासीहरू पराक्रमी सेवा गर्न सक्छन्, धीरज धरेर सहन सक्छन्, विजयको साथ दुःख भोग्न सक्छन् र खाँचो परेमा यशशाली मृत्युले पनि मर्न सक्छन्।

परमेश्वरले हामीलाई प्रेमको आत्मा पनि दिनुभयो। परमेश्वरप्रतिको हाम्रो प्रेमले हामीलाई सबै डरत्रासहरू निकाल्ने र जतिसुकै मूल्य चुकाउनु किन नपरोस्, आफ्नो जीवन ख्रीष्ट येशूलाई समर्पण गर्ने प्रेरणा दिन्छ। आफ्ना छिमेकीहरूप्रतिको हाम्रो प्रेमले सबै किसिमका सतावटहरू सहन र तिनीहरूलाई सतावटको बदलीमा भलाइ गर्न सक्षम तुल्याउँछ।

अन्तमा, परमेश्वरले हामीलाई आत्मसंयमको वा आत्मनिग्रहको आत्मा दिनुभयो। मानसिक सन्तुलन यस शब्दको खास अर्थ होइन। यी शब्दबाट ख्रीष्ट-विश्वासी सधैं सठीक होशमा हुन्छ, अनि मानसिक आघात र अन्य मानसिक रोगहरूबाट मुक्त हुनुपर्छ भन्ने साङ्केतिक अर्थ लिनुहुँदैन। कारणवश यस पदसित यस प्रकारको दुरुपयोग गरिएको छ। तर प्रभुको नजिकमा जिउने विश्वासीलाई कहिल्यै कुनै प्रकारको मानसिक रोगले सताउँदैन भन्ने शिक्षा बाइबलीय शिक्षा होइन। किनभने कति मासिक रोगहरू छन्, जुनचाहिँ वंशागत कमजोरीहरू हुन्। अनि धेरै यस्ता अरू रोगहरू पनि छन्, जुनचाहिँ शरीर अस्वस्थ भएको अवस्थाका फल हुन्, र कसैको आत्मिक जीवितसित सम्बन्धित नहोला।

यस पदको शिक्षा के हो त? परमेश्वरले हामीलाई आत्मसंयमको वा आत्मनिग्रहको आत्मा दिनुभयो। यसकारण हामी विवेकशील हुनुपर्छ, र सचेत रहनुपर्छ। सोचविचार नगरीकन कुनै काम गर्नुहुँदैन, हतपत र हडबड गर्नुहुँदैन, कुनै मूर्ख काम गर्नुहुँदैन। हाम्रा परिस्थितिहरू जति

जटिल र प्रतिकूल किन नहोऊन्, हामी आफ्नो सोचाइमा सधैं सन्तुलित रहनुपर्छ र आत्मसंयमी हुनुपर्छ ।

२ तिमोथी १:८: 'हे तिमोथी, लाज नमान !' उनलाई नलजाउनु भनिएको छ । २ तिमोथी १:१२ पदमा पावल आफू नलजाएको बताउँछन्; अनि २ तिमोथी १:१६ पदमा ओनेसिफोरस पावलसँग लजाएनन् भन्ने कुरा उल्लेख गरिएको छ ।

त्यस जमानामा सुसमाचार प्रचार गर्नु एउटा अपराध मानिन्थ्यो । अनि मानिसहरूको सामु आफ्ना प्रभु र मुक्तिदाताको पक्ष लिएर उहाँको साक्षी दिनेहरू घरिघरि सतावटमा पर्ने गर्थे । तर यस कुराले तिमोथीलाई भयभीत तुल्याउनुहुँदैनथियो । सुसमाचारका निम्ति कष्ट भोग्नुपरे ता पनि उनी ख्रीष्टको सुसमाचारदेखि लजाउनुहुँदैनथियो । अनि उनी जेलमा बसिरहेका प्रेरित पावलसँग लजाउनुहुँदैनथियो । ठिक्कै छ, कतिजना विश्वासीहरूले पावलबाट आफ्नो पिठचूँ फर्काइसके र तिनलाई त्यागिसके । सतावटमा पर्नु नपरोस् र मृत्युदण्ड भोग्नु नपरोस् भन्ने डरले उनीहरू तिनीबाट अलग रहन्थे र तिनलाई नचिनेजस्तो गर्थे ।

तर तिमोथीचाहिँ ? परमेश्वरको शक्तिमा उनले सुसमाचारसित सम्बन्धित कष्टहरू भोग्नुपर्छ । सुसमाचारको सम्बन्धमा उनले भोग्नुपर्ने निन्दाबाट उम्कने कोशिश गर्नुहुँदैनथियो, तर बरु पावलसँग मिलेर उनले त्यसको अपमान सहनुपरेको थियो ।

२ तिमोथी १:९: प्रेरित पावलले तिमोथीलाई जोशिलो र साहसी हुने प्रोत्साहन दिएका छन् (२ तिमोथी १:६-७ र ८) । अब तिनले उनलाई यसो हुने खास कारण बताउँछन्: परमेश्वरले हामीसित आफ्नो अनुग्रहमा अद्भुत व्यवहार गर्नुभएको छ । पहिले, उहाँले हामीलाई बचाउनुभयो; उहाँले हामीलाई पापको सजायबाट छुटकारा गर्नुभयो । उहाँले हामीलाई लगातार पापको शक्तिदेखि बचाइराख्नुहुन्छ, अनि भावी दिनमा उहाँले हामीलाई पापको उपस्थितिबाट बचाउनुहुनेछ । उहाँले हामीलाई संसार र शैतानबाट मुक्त गर्नुभयो ।

अनि परमेश्वरले हामीलाई पवित्र बोलावटले बोलाउनुभयो । हामीलाई दुष्टबाट बचाउनुको साथै उहाँले स्वर्गीय स्थानहरूमा हामीलाई ख्रीष्ट येशूमा सबै आत्मिक आशिषहरूले आशिषित तुल्याउनुभएको हो । एफेसी १:-३: अध्यायमा ख्रीष्ट-विश्वासीको पवित्र बोलावटको विस्तृत वर्णन गरिएको छ (यसको सम्बन्धमा तपाईंले विशेष गरी एफेसी १: अध्याय पढ्नुहोला) । हामी चुनिएका छौं; हाम्रो पूर्वठहराइ भएको छ; हामी धर्मपुत्र-पुत्री भएका छौं; हामी उही प्रियमा ग्रहणयोग्य भएका छौं; उहाँको रगतद्वारा हाम्रो छुटकारा भएको छ; हामा पापहरू हामीलाई क्षमा भएका छन्; हामीमाथि पवित्र आत्माको छाप लगाइएको छ र हामीलाई हाम्रो अधिकारको भागको बैना दिइएको छ । हाम्रो पवित्र बोलावटको साथमा हाम्रो उच्च बोलावट र हाम्रो स्वर्गीय बोलावट पनि भएको छ (फिलिप्पी ३:१४ र हिब्रू ३:१) ।

त्यो मुक्ति र त्यो बोलावट हाम्रा कामहरूअनुसार भएको थिएन । अर्को शब्दमा भन्नु हो भने, हाम्रो मुक्ति र हाम्रो बोलावट परमेश्वरको अनुग्रहका फल हुन्, जुन अनुग्रहचाहिँ हामीलाई सित्तैमा दिइएका छन् । हामी यी आशिषहरूको योग्य कदापि होइनौं; तर बरु हामी पापको दण्ड पाउन र पापमा छोडिन पो योग्य छौं । हामीले यी आशिषहरू कमाउन सकेनौं, अहँ, हामीले तिनको खोजी समेत गरेका थिएनौं । तर परमेश्वरले कुनै बाजी नथापीकन र कुनै मूल्य नलगाईकन यी आशिषहरू हामीलाई सित्तैमा दिनुभयो ।

यो कुरा निम्न शब्दबाट अभै स्पष्ट हुँदै जान्छ: उहाँले 'आफ्नो मनसाय र अनुग्रहअनुसार' यसो गर्नुभयो । परमेश्वरले हामीजस्ता भक्तिहीन पापी मानिसहरूलाई किन प्रेम गर्नुपर्ने ? यसको कारण के हो त ? आफ्नो एकमात्र पुत्रलाई हाम्रा निम्ति क्रूसमा मर्न पठाउने उहाँको इच्छा केले पलायो-पलायो ? हामीलाई नरकबाट बचाउन र हामीलाई स्वर्गमा पुऱ्याउन उहाँले यत्रो दाम चुकाउनुभयो, किन ? उहाँले हामीसँग स्वर्गमा अनन्त-अनन्तसम्म समय किन बिताउनुपर्ने ? यसको एकमात्र उत्तर यो हो: उहाँको मनसाय यस्तो थियो, अनि उहाँको अनुग्रहले यो

चित्तायो । उहाँका कार्यहरूका निम्ति हामीमा कुनै उचित, योग्य कारण थिएन । यसको कारण हामीले उहाँको ठूलो हृदयभित्रको प्रेममा खोज्नुपर्छ । उहाँले हामीलाई प्रेम गर्नुभयो, किन ? किनभने हामीलाई प्रेम गर्ने उहाँको मनसाय थियो ।

उहाँको यो अनुग्रह हामीलाई संसार शुरु हुनुभन्दा पहिल्यै ख्रीष्ट येशूमा दिइएको थियो । यसर्थ अनादिकालमा परमेश्वरले मुक्तिको अद्भुत योजना रच्युभयो । यस योजनाअनुसार उहाँले पापी र अपराधी मानिसहरूलाई आफ्नो प्रिय पुत्रको स्थानापन्न त्राणको कामद्वारा बचाउने निर्णय गर्नुभयो । जस-जसले येशू ख्रीष्टलाई आफ्ना प्रभु र मुक्तिदाताको रूपमा ग्रहण गर्छन्, तिनीहरूलाई अनन्त जीवन दिनु नै उहाँको इच्छा थियो । हाम्रो मुक्ति हुने तरिका हामी जन्मनुभन्दा अगाडि मात्र के, समयचक्र चल्नुभन्दा, अँ, संसार शुरु हुनुभन्दा पहिल्यै तय गरिएको थियो ।

२ तिमोथी १:१०: अनादिकालमा रचिएको सुसमाचार समयमा प्रकट भयो । यो त हाम्रा मुक्तिदाता येशू ख्रीष्टको पहिलो आगमनद्वारा प्रकट भयो । प्रभु येशूले आफ्नो शरीरमा हुने दिनहरूमा मानिसहरूलाई मुक्तिको सुसमाचार प्रचार गर्नुभयो । उहाँले तिनीहरूलाई सिकाउनुभयो: उहाँ मर्नुपर्छ, गाडिनुपर्छ र मरेकाहरूको बीचबाट बौरिउठ्नुपर्छ; नत्र ता धर्मा परमेश्वरले भक्तिहीन पापी मानिसहरूलाई बचाउन सक्नुहुन्न ।

प्रभु येशूले मृत्युलाई खारिज गर्नुभयो । तर यो कसरी हुन सक्छ ? किनभने हामीलाई थाहै छ: संसारमा मृत्यु अझै पनि सामान्य कुरा, दिनदिनै भइरहेको कुरा रहेछ । हामीले यस वाक्यमा प्रकट भएको विचार पक्रनुपर्छ । उहाँले मृत्युको अधिकार रद्द गर्नुभयो वा त्यो चालू हुन बन्द गर्नुभयो । कसरी ? ख्रीष्ट येशूको बौरिउठाइ हुनुभन्दा अघि मृत्यु मानिस-हरूमाथि शासन गर्ने निष्ठुर तानाशाह शासक थियो; मृत्यु मानिसको भयानक शत्रु थियो । अनि मृत्युको डरले मानिसहरूलाई आफ्नो बन्धनमा राख्यो । तर प्रभु येशूमाथि विश्वास गर्नेहरू सबैको जीवनमा उहाँको बौरिउठाइचाहिँ बन्धकको काम गर्छ: उनीहरू मरेकाहरूको बीचबाट

बौरिउठ्नेछन् र फेरि कहिल्यै मर्नेछैनन् । यस हिसाबले उहाँले मृत्यु खारिज गर्नुभयो । मृत्युको खील खोसियो । अबचाहिँ मृत्यु परमेश्वरको दूत पो भएछ, जसले ख्रीष्ट-विश्वासीको आत्मा स्वर्गमा पुर्‍याइदिन्छ । अबदेखि उसो मृत्यु हाम्रो क्रूर मालिक होइन, तर हाम्रो सेवक पो भएछ ।

प्रभु येशूले मृत्यु खारिज गर्नुको साथै सुसमाचारद्वारा जीवन र अमरता पनि ज्योतिमा ल्याउनुभयो । पुरानो नियमको समयमा प्रायः मानिसहरूको बीचमा मृत्युपछिको परलोकको जीवनको विषयमा कुनै स्पष्ट, निश्चित ज्ञान थिएन, तर यस सम्बन्धमा तिनीहरूको विचार निक्कै धमिलो भएको थियो । कुनै प्रियजनको मृत्यु भएमा तिनीहरूले 'तिनी शेओलमा गए' भन्ने गर्थे । शेओलको अर्थ अधोलोक हो, मरेका आत्माहरूको अदृश्य स्थल हो । तिनीहरूको स्वर्गको आशा त थियो, तर तिनीहरूले यसको खास मलतब के हो, सो प्रायः बुझेनन् ।

ख्रीष्ट येशूको पहिलो आगमनले यस विषयमा ठूलो प्रकाश पार्यो । किनभने हामी जान्दछौं, कि जब कुनै ख्रीष्ट-विश्वासी मर्छ, तब तत्कालै उसको आत्मा ख्रीष्ट येशूसँग मिल्न जान्छ । यो कति बढिया कुरा हो ! ऊ शरीरबाट अलग हुने बित्तिकै प्रभुको साथमा स्वर्गको घरमा हुनेछ; उसले अनन्त जीवनमा प्रवेश गर्नेछ र त्यसको भरपूरीका सबै आशिषहरू उपभोग गर्नेछ ।

ख्रीष्ट येशूले जीवन ज्योतिमा ल्याउनुको साथै अमरता पनि ज्योतिमा ल्याउनुभयो । अमरताको सन्दर्भ शरीरको बौरिउठाइ हो । यस सम्बन्धमा १ कोरिन्थी १५ : ५३ पदमा हामी यसरी लेखिएको पढ्छौं: 'यस विनाशीले अविनाशलाई पहिर्नुपर्छ, र यस मरनशीलले अमरतालाई ओढ्नुपर्छ।' हामी जान्दछौं: हाम्रो मृत-शरीर चिहानमा राखिन्छ र फेरि माटो बन्नेछ; तर ख्रीष्ट येशूको दोस्रो आगमनमा हाम्रो शरीर चिहानबाट बौराइनेछ र एउटा महिमित शरीर बन्नेछ, प्रभु येशूको महिमित शरीरजस्तै हुनेछ । पुरानो नियमका पवित्र जनहरूसँग यो ज्ञान थिएन । त्यो त हाम्रा मुक्तिदाता येशू ख्रीष्टको पहिलो आगमनद्वारा हामीकहाँ प्रकट भएको हो ।

२ तिमोथी १:११: यस महिमित सुसमाचारको प्रचार हुनुपर्छ । यसका निम्ति पावल प्रचारक, प्रेरित र अन्यजातिहरूको शिक्षकको रूपमा नियुक्त गरिए । प्रचारकले सार्वजनिक सन्देश घोषणा गर्छ भने, प्रेरितचाहिँ परमेश्वरबाट पठाइएको व्यक्ति हो, जसले विशेष ईश्वरीय योग्यता र शक्तिअनुसार प्रभुको काम गर्छ । अनि शिक्षकचाहिँ ? यो अरूलाई शिक्षा दिने व्यक्ति हो । उसले सत्यता बुझ्ने गरी पेश गर्छ, यहाँसम्म कि अरूले विश्वास गर्न सक्छन् र वचनप्रति आज्ञाकारी हुन सक्छन् । पावल अन्यजातिहरूको १) शिक्षक भएर प्रायः गैर-यहूदीहरूको बीचमा सिकाउने काम गर्थे ।

२ तिमोथी १:१२: पावल आफ्नो सेवकाइमा विश्वासयोग्य थिए; यसकारण तिनीमाथि दुःखकष्ट आइपरे; तिनी भ्यालखानामा हालिए र त्यहाँ एकलै भए । तिनले परमेश्वरको सत्यताको घोषणा गरे, तिनी यसो गर्नदेखि हटेनन् । तिनले आफ्नो व्यक्तिगत सुरक्षा खोजेनन् । डरले तिनका ओठ बन्द भएनन् । अहिले तिनी पक्रा पर्‍यो र जेलमा हालिए; तर यो तिनको निम्ति के पर्बाह ? तिनी ख्रीष्टको सुसमाचारसित लजाउँदैनथिए । तिमोथी पनि लजाउनुहुँदैनथियो । आफ्नो सुरक्षाको विषयमा पावल निश्चित हुन सकेनन्, तर तिनले कसलाई विश्वास गर्दथिए, सो जान्दथिए र यसमा पूरा ढुक्कै भएका थिए । हुन सक्छ, रोमी सरकार प्रेरितलाई मृत्यु-दण्ड दिनुमा सफल होला, तर मानिसहरूले तिनका प्रभुलाई छुन सक्नेथिएनन् । तिनले विश्वास गरेका प्रभु सक्षम हुनुहुन्छ । उहाँ के गर्न सक्षम हुनुहुन्छ ? *‘त्यस दिनसम्मका निम्ति जुन कुरा मैले उहाँलाई सुम्पेको छु, त्यस कुराको रखवाली गर्न उहाँ पूरा सक्षम हुनुहुन्छ ।’*

यस वाक्यको सन्दर्भको विषयमा टिप्पणीकारहरू दुईमत छन् । कतिजनाको विचारमा, पावलले यहाँ आफ्नो आत्माको मुक्तिको विषयमा कुरा गरे । अरूले यहाँको सन्दर्भ सुसमाचार देख्छन् । अर्को शब्दमा भन्नु हो भने, प्रेरित पावललाई मृत्युदण्ड दिने कुराले सुसमाचार रोक्न सक्दैन । मानिसहरूले सुसमाचारको जति विरोध गरे पनि सुसमाचारको विस्तार भन्-भन् हुँदै गर्छ ।

हुन सक्छ, उक्त वाक्यको अर्थ हामी फराकिलो अर्थमा लिनु राम्रो होला। तिनको समस्त मामिला परमेश्वरको हातमा थियो। तिनले मृत्युको सामना गर्नुपरे पनि तिनलाई डर वा शङ्का केही पनि थिएन। येशू ख्रीष्ट तिनको सर्वशक्तिमान् प्रभु हुनुहुन्थ्यो। अनि उहाँसित हार वा असफलता केही पनि हुन सक्दैनथियो। सुर्ताउनुपर्ने कुरा केही पनि थिएन। पावलको मुक्ति सुरक्षित थियो, सुनिश्चित थियो। अनि यस पृथ्वीमा तिनले ख्रीष्ट येशूका निम्ति गरेको सेवाचाहिँ ? अन्तिम आएर त्यो पनि सफल हुने नै छ।

‘त्यो दिन’ भन्ने शब्द पावललाई मन परेको शब्द हो। त्यस दिनको सन्दर्भ प्रभु येशू ख्रीष्टको दोस्रो आगमन हो, विशेष गरी ख्रीष्टको न्यायआसन हो। ख्रीष्टको न्यायआसनको सामु उहाँका निम्ति गरिएको हाम्रो सेवाको जाँच हुनेछ; अनि त्यस बेलामा दयालु परमेश्वरले हामीलाई हाम्रो विश्वासयोग्यताअनुसार इनाम दिनुहुनेछ।

२ तिमोथी १:१३: यस पदको अर्थ हामी दुई प्रकारले बुझ्न सक्छौं। एक, तिमोथीले खाँटी वचनहरूको नमुना बलियो हुने गरी पक्रिराख्नुपर्छ। उनी परमेश्वरको वचनको सत्यताप्रति निष्ठावान् हुनुपर्छ; त्यत्ति मात्र होइन, तर त्यो सत्यता पेश गरिएका शब्दहरूमा पनि उनले ख्याल गर्नुपर्छ र यी शब्दहरू नै कायम राख्नुपर्छ। आशा छ, निम्न उदाहरण कुरा बुझ्नुमा साहयता गर्छ।

हाम्रो जमानाको कुरा आयो। कता-कतै ‘नयाँ जन्म’ वा ‘येशूको रगत’ भन्ने पुराना शब्दहरू नचलाउने सल्लाह दिइएको छ। मानिसहरूले त्योभन्दा दुनियादार भाषा प्रयोग गर्न चाहन्छन्। तर यहाँ एउटा खतरा, अँ, एउटा जटिल समस्या हाम्रो सामु खडा छ। बाइबलमा प्रयोग गरिएका शब्दहरू छोडेमा धेरैपल्ट यी शब्दहरूद्वारा पेश गरिएका सत्यताहरू पनि त्यागिन्छन्। यसकारण तिमोथीले खाँटी शब्दहरूको नमुना बलियो हुने गरी पक्रिराख्नुपर्छ।

तर यस पदमा अर्को सुभाउ पनि छ। पावलका शब्दहरू नै तिमोथीका निम्ति नमुना र आदर्श-शब्दहरू थिए। अबदेखि उसो

तिमोथीले जेजति शिक्षा दिनेछन्, उनको सारा शिक्षा पावलद्वारा उनलाई दिइएको शिक्षाको रूपरेखासित मिल्नुपर्छ। अनि तिमोथीको सेवकाइ विश्वासमा र प्रेममा गरिएको हुनुपर्छ, जुन विश्वास र जुन प्रेम खीष्ट येशूमा छ। विश्वासचाहिँ भरोसा हो, निर्भरता पनि हो। अनि हाम्रो प्रेममा परमेश्वरप्रतिको प्रेम, हाम्रा सङ्गी-विश्वासीहरूप्रतिको प्रेम र हाम्रो वरिपरि नष्ट हुन लागेका संसारका सबै मानिसहरूप्रतिको प्रेम हुनुपर्छ।

२ तिमोथी १:१४: 'तिमीलाई सुम्पिएको त्यो असल कुरा' चाहिँ सुसमाचार हो। मुक्ति ल्याउने प्रेमको शुभ सन्देश तिमोथीको जिम्मामा लगाइएको थियो। उनले त्यस सन्देशमा केही थप्नुपर्दैनथियो, त्यसको सुनमा सुगन्ध लगाउनुपर्दैनथियो। हामीभित्र वास गर्नुभएको पवित्र आत्माद्वारा सुसमाचारको रखवाली गर्नु नै उनको जिम्मेवारी थियो। जुन बेलामा पावलले यो पत्र लेखे, त्यस बेलामा विश्वासदेखि व्यापक प्रस्थानले मण्डलीलाई धम्की दिइरहेको कुरा तिनलाई महसुस थियो। अनि भविष्यमा विभिन्न क्षेत्रहरूबाट खीष्टीय विश्वासमाथि किसिम-किसिमका हमलाहरू आइपर्नेछन्। यसकारण तिमोथीले परमेश्वरको वचनको पक्ष लिनुपर्छ; उनी त्यसको सत्यताका निम्ति खडा रहनुपर्छ। उनले त्यो आफ्नो शक्तिमा गर्नुपर्दैनथियो। उनमा वास गर्नुभएको पवित्र आत्माले उनलाई यसका निम्ति सक्षम तुल्याउनुहुनेछ।

२ तिमोथी १:१५: प्रेरित पावलले मण्डलीमाथि काला-काला बदलहरूले आफ्ना छाया हालेका देख्दथिए। तब तिनलाई एशियामा भएका सबै खीष्ट-विश्वासीहरूले तिनीबाट आफ्नो पिठ्छू फर्काएको आलो सम्भना भयो। हुन सक्छ, यो पत्र लेखे बेलामा तिमोथी एफेससमा थिए। यसकारण प्रेरित पावलले यहाँ केको कुरा लेखे, सो उनले राम्ररी जान्दथिए।

हुन सक्छ, एशियामा भएका खीष्ट-विश्वासीहरूले पावल पक्रा परेको र भ्यालखानामा हालिएको समाचार सुनेर पावलसित आफ्नो सम्बन्ध टुटाए। तिनलाई उनीहरूको बढी खाँचो परेको समयमा उनीहरूले तिनलाई त्यागे। हुन सक्छ, डराएर उनीहरूले यसैमा आफ्नो सुरक्षा खोजे।

रोमी सरकारले ख्रीष्टीय विश्वासको प्रचारप्रसार गर्नेहरूलाई चेवा गरिरहेको थियो । प्रेरित पावल क्रिस्तान-धर्मका प्रतिनिधिहरूमा सुप्रख्यात थिए । अनि खुला रूपले तिनको सम्पर्कमा रहनेहरू तत्कालै सुसमाचारका समर्थकको रूपमा अङ्कित हुनेथिए ।

एशियामा भएका ख्रीष्ट-विश्वासीहरूले पावललाई त्यागे; तर उनीहरूले प्रभुलाई वा उहाँको मण्डलीलाई त्यागे भन्ने अनुमान गर्ने ठावै छैन यहाँ । तर सङ्कष्टमा परेको बेलामा पावललाई त्याग्नु कत्रो काँतर कुरा, कति ठूलो विश्वासघातको कुरा हो !

हुन सक्छ, फुगेल्लस र हेर्मेगेनसचाहिँ पावललाई त्याग्ने अभियानमा मुख्य थिए होलान् । जेजस्तो भए पनि, तिनीहरूले आफ्नो निम्ति अनन्त शर्म र निन्दा कमाए; किनभने तिनीहरूले ख्रीष्टका निम्ति निन्दा भोग्न र पावल उहाँको दाससित सम्बन्ध कायम राख्न चाहेनन् । यस सम्बन्धमा श्री गुई किङले यस प्रकारको टिप्पणी गरेका छन्:

‘तिनीहरूका सुन्दर नभएका नामका निम्ति तिनीहरूलाई के दोष, तर आफ्नो कुचरित्रका निम्ति तिनीहरू पूरा जिम्मेवार हुन्छन् ।’

२ तिमोथी १:१६: ओनेसिफोरसको विषयमा दुई प्रकारका विचारहरू छन् । कतिजनाको विचारमा, यिनले पनि पावललाई त्यागे; यसकारण प्रेरित पावलले यिनका निम्ति ‘प्रभुले दया गरून्’ भनेर प्रार्थना गर्छन् अरे । तर यसमा हामी अरूको राय पनि सुनौं ! पावललाई त्याग्नेहरूमा नपरेर ओनेसिफोरस विशेष र धन्य थिए । हाम्रो विचारमा, दोस्रो राय सठीक विचार हो ।

पावलको प्रार्थना थियो: ‘प्रभुले ओनेसिफोरसको परिवारलाई दया गरून् !’ मत्ती ५:७ पदअनुसार दया देखाउनेहरूलाई दया देखाइनेछ । ओनेसिफोरसले पावलको मन कसरी शीतल पारे, कसरी ताजा तुल्याए, सो हामी जान्दैनौं । हुन सक्छ, यिनले तिनलाई यस अँध्यारो, चिसो रोमी कालकोठरीमा खाना ल्याएका थिए कि ? अथवा तिनलाई ओढ्ने लुगा ल्याएका थिए कि ? जे होस्, यिनी पावललाई जेलमा भेट्न लजाएनन् ।

आफ्नो सुरक्षामाथि कुनै विचार नपुऱ्याईकन यिनले खाँचो परेको साथीलाई मद्दत गरे ।

श्री जे. एच. जोवेटले असल ढङ्गले यसको बयान यसो गरेका छन्:

‘यिनी मेरो साङ्गलासँग लजाएनन्’ भन्ने प्रेरित पावलको वाक्यबाट ओनेसिफोरसको चरित्रको सुन्दर नक्सा कोरिएको छ । ... किनभने नेलजेलमा परेको मानिसका साथीहरू प्रायः कम हुँदै जान्छन् । गरिबीरूपी साङ्गलाले धेरै मानिसहरूलाई टाढामा राख्छ । अनि लोकप्रिय नभएको अवस्थाले पनि त्यही गर्छ । ख्यातिप्राप्त मानिसका धेरै साथीहरू हुन्छन् । तर हाय, जब त्यो मानिस नेलजेलमा छ ! तब उसका साथीहरू पाखातिर लाग्छन् । तर प्रातःकालको शीतल पार्ने उर्जा दिलाउने सेवक-हरूचाहिँ अँध्यारो रातमा आउन मर पराउँदा रहेछन् । तिनीहरू मानिस-हरूलाई तिनीहरूको निराशा र बिस्मातको अवस्थामा सेवा पुऱ्याउँछन्, अनि कैदीको मन, जहाँ नेलको बन्धन सबैभन्दा बढी दुख्छ, शीतल पार्न जान्दछन् । “यिनी मेरो साङ्गलासँग लजाएनन् ।” पावलको साङ्गलामा ओनेसिफोरसलाई प्रलोभन गर्ने कत्रो शक्ति थियो ! त्यसले यिनका खुट्टाहरू कति फुर्तिला तुल्यायो र यिनलाई यिनको सेवकाइमा आतुर गरायो !’ 8)

मरेकाहरूका निम्ति प्रार्थना चढाउने शिक्षा समर्थन गर्न यस पदको बेप्रयोग गरिएको छ । बेसमभको तर्कको कुरा हो: पावलले यो पत्र लेखेको बेलामा ओनेसिफोरस मरिसकेका थिए; अनि पावलले यहाँ परमेश्वरलाई ‘यिनीमाथि दया गर्नुहोस्’ भन्ने विन्ती गरे अरे । तर ओनेसिफोरस मरेको कुरा कहाँबाट आयो ? यस पदबाट अवश्य होइन । यस प्रकारको अबाइबलीय शिक्षाका प्रस्तावकहरूले आफ्नो प्रथा टेवा दिन भुसको सहारा लिएका छन् ।

२ तिमोथी १:१७: ओनेसिफोरस रोममा पुगेपछि कम्तीमा यिनका तीनवटा मौकाहरू हुनेथिए । यिनले ख्रीष्ट-विश्वासीहरूलाई नभेट्ने गरी उनीहरूबाट अलग बस्न सक्नेथिए । यिनले उनीहरूलाई गुप्त रूपले भेट्न सक्नेथिए । अथवा साहसी भई यिनले पावललाई भ्यालखानामा भेटेर

आफूलाई खतरामा हाल्न सक्नेथिए । यसरी नै यिनको भेटघाट सीधा रोमी अधिकारीहरूसँग हुनेथियो । यसमा ओनेसिफोरसको अनन्त श्रय भएको छ; किनभने यिनले खूबै यत्न गरेर पावललाई खोजे र तिनलाई भेट्टाए ।

२ तिमोथी १:१८: प्रेरित पावलले आफ्नो यी विश्वासयोग्य साथीका निम्ति प्रार्थना गर्छन् । त्यस भावी दिनमा प्रभुले यिनलाई कृपा देखाइ-दिऊन् ! यस सन्दर्भमा कृपा पाउनु भनेको इनाम पाउनु हो । 'त्यस दिनमा' भनेको ख्रीष्टको न्यायआसनको समय हो, जब इनामहरू बाँड्नु गरीनेछन् ।

यस अध्यायको अन्तमा प्रेरित पावलले तिमोथीलाई के सम्भना दिलाउँछन् भने, ओनेसिफोरसले एफेससमा विभिन्न प्रकारले पावलको सेवा गर्थे । अनि यो कुरा तिमोथीले राम्ररी जान्दथिए ।

ख) २ तिमोथी २:१-१३: सहनशील हुने अर्ती

२ तिमोथी २:१: 'ख्रीष्ट येशूमा भएको अनुग्रहमा बलिया होऊ !' उहाँको अनुग्रहको प्रबन्धमा साहसी हुने शक्ति रहेछ । प्रभुसित हाम्रो घनिष्ठ एकताबाट हामीमा अनर्जित क्षमता आउँछ, जुन दिव्य क्षमताले हामीलाई उहाँका निम्ति अधि बढ्न विश्वासयोग्य तुल्याइदिन्छ ।

२ तिमोथी २:२: तिमोथी आफू बलवान् हुनु एउटा कुरा हो; तर उनले अरूका निम्ति आत्मिक बलको प्रबन्ध गर्नुपर्छ । उनले प्रेरित पावलबाट पाएका, आत्माको प्रेरणाले दिएका शिक्षाहरू अरूलाई पेश गर्नुपर्छ र अरूलाई उपलब्ध गर्नुपर्छ; यो उनको जिम्मेवारी थियो । किनभने पावल जीवनरूपी मञ्चबाट चाँडै बिदा लिन लागेका थिए । तिनले तिमोथीलाई धेरै साक्षीहरूको उपस्थितिमा विश्वासयोग्यतासाथ शिक्षा दिएका थिए । अनि तिनको दृष्टिमा तिमोथीको सेवकाइको अवधि छोटो थियो । यसकारण उनले आफ्नो सेवकाइको व्यवस्था यसो मिलाउनुपर्छ, कि उनको पछि अरू भाइहरू तयार होऊन्, जसले शिक्षकको भूमिका निभाउन सकून् ।

यस पदले प्रेरितिक पदको अनुक्रमलाई समर्थन गर्दैन। वर्तमान समयमा अपनाइएको धर्माधिकारीहरूको अभिषेक गर्ने पवित्र विधि यसको सन्दर्भ पनि होइन। तर योग्य शिक्षकहरूको अनुक्रम कायम राख्न यहाँ मण्डलीलाई प्रभुको स्पष्ट आदेश छ।

यस पदमा चार पुस्ताका विश्वासीहरू प्रस्तुत गरिएका छन्, जस्तै:

- क) प्रेरित पावल
- ख) तिमोथी र धेरै साक्षीहरू
- ग) विश्वासयोग्य भाइहरू
- घ) अरू मानिसहरू

यस पदअनुसार मण्डलीको हरेक सदस्य-सदस्याले सुसमाचार प्रचार गर्ने काममा आ-आफ्नो भाग लिनुपर्छ; यसको जोड यसैमा छ; यो महत्त्वपूर्ण छ। हरेक ख्रीष्ट-विश्वासीले आफ्नो भूमिका निभाउनु हो भने, एकै पुस्तामा सारा संसारमा सुसमाचार सुनाइनेथियो। तर यो एउटा अनुमान र परिकल्पना मात्र हो। किनकि मानिसको शारीरिक इच्छा त्यसको विरोधमा छ। विश्व-धर्महरू र कुपन्थहरूले यसको विरोधमा आफ्नै प्रचार गर्छन्। अनि सुसमाचार फैलाउन नदिने अरू धेरै बाधाहरू हुन्छन्। तरैपनि यसमा एउटा कुरा सुनिश्चित छ: ख्रीष्ट-विश्वासीहरूले हालैसम्म पूरा गरेको कामभन्दा धेरै काम गर्न सक्नेथिए।

याद गर्नुहोस्: तिमोथीले सत्यता विश्वासयोग्य मानिसहरूको हातमा सुम्पनुपर्छ। यी मानिसहरू आफू ख्रीष्ट-विश्वासी हुनुपर्छ र भरपर्दा विश्वासी हुनुपर्छ। यी भाइहरू अरूलाई सिकाउन सक्षम र योग्य हुनुपर्छ। शिक्षाको सेवकाइ हुनेहरूमा केही मात्रामा सिकाउने दक्षता हुनुपर्छ।

२ तिमोथी २:३: यस अध्यायमा पावलले तिमोथीलाई वर्णन गर्दा धेरै उपमाहरू प्रयोग गरेका छन्, जस्तै: छोरा (२:१), सिपाही (२:३-४), खेलाडी (२:५), किसान (२:६), कामदार (२:१५), भाँडा (२:२१) र सेवक (२:२४)।

येशू ख्रीष्टको असल सिपाहीको रूपमा तिमोथीले दुःख उठाउनु-
पर्छ^{१)}। पावल आफूले उठाएका दुःखहरूको सूचि तपाईंले २ कोरिन्थी
११:२३-२९ पदको खण्डमा हेर्नुहोला ।

२ तिमोथी २:४: यस पदमा बयान गरिएको सिपाही रणसेवामा
कार्यरत छ । यति मात्र होइन, तर त्यो सिपाही घमासान लडाइँको बीचमा
छ । यस अवस्थामा कुनै पनि सिपाहीले कुनै हालतमा पनि आफूलाई यस
जीवनका धन्दाहरूमा फसाउँदैन ।

के यस भनाइबाट प्रभुको सेवा गर्नेहरूले साथमा कुनै सांसारिक पेशा
अपनाउनुहुँदैन भन्ने अर्थ निस्कन्छ ? होइन नि ! सुसमाचार प्रचार गर्दा र
मण्डलीहरू स्थापित गर्दा पावल आफूले तम्बू बनाउने काम गर्थे । 'यी
हातहरूले नै मेरा आवश्यकताहरूमा र मसँग हुनेहरूको सेवा गरेका छन्'
भन्ने तिनको साक्षी छ (प्रेरित २०:३४) ।

'फसाउँदैन' भन्ने शब्दमा यहाँ जोड गरिएको छ । जीवनका मामुली
कामकुराहरूले सिहापीलाई जेल्लुहुँदैन, र उसको अस्तित्वको मुख्य उद्देश्य
बन्नुहुँदैन । उसले खानु र लाउनुपर्छ; तर यो उसको जीवनको मुख्य लक्ष्य
हुनुहुँदैन । ख्रीष्टका निम्ति गरिने सेवकाइले उसको जीवनमा सधैं प्रमुख
स्थान पाउनुपर्छ, पहिलो ठाउँ ओगट्नुपर्छ । यस जीवनसित सम्बन्धित
कुराहरू सदैव पछाडि आउँछन् । यस विषयमा श्री केल्लीले यसो भनेका
छन्:

'यस जीवनका धन्दाहरूमा फस्ने मानिस संसारबाट अलग हुन
छोड्छ; त्यसले सार्वजनिक रूपले संसारका कामकुराहरूमा सक्रिय
सदस्य र असल साभेदारको रूपमा भाग लिन्छ ।' 10)

आफ्नो ड्यूटीमा कार्यरत भएको सिपाही सधैं 'मुख्य कार्यालयबाट
कुनै आदेश आउँछ कि' भन्ने तत्परतामा रहन्छ । अनि आफूलाई सिपाहीमा
भर्ना गर्नेलाई खुशी पार्नु उसको एकमात्र इच्छा हुन्छ । हुन त, प्रभुद्वारा
ख्रीष्ट-विश्वासीको भर्ती भएको छ । अनि उहाँप्रतिको प्रेमले विवश भई
हामी संसारका थोकहरूको पकडबाट छुटकारा पाउँछौं । अनि चाहेमा
हामी तिनलाई तुरुन्तै छोडिहाल्छौं ।

२ तिमोथी २:५: अब मञ्च-साजा बदली हुँदैछः खेलकुदमा होडबाजी गर्ने खेलाडीको नक्सा हाम्रो सामु राखिएको छ। खेलका नियमहरू पालन गरेर मात्र पुरस्कार हासिल गर्ने सम्भावना हुन्छ। ख्रीष्टका निम्ति गरिने सेवामा कुरा पनि यस्तै छ। कतिजना टुङ्गाको डोरोमा नपुगी बाहिरिन्छन्, किनकि तिनीहरूले परमेश्वरको वचनमा कुनै सर्त नराखी सहृदयको साथ त्यसको आज्ञापालन गर्न छोड्छन्।

ख्रीष्ट येशूका निम्ति गरिने सेवाका केही नियमहरू यस प्रकारका छन्: क) ख्रीष्ट-विश्वासीले आफूलाई अनुशासनमा राख्नुपर्छ र आफूलाई तह लगाउनुपर्छ (१ कोरिन्थी ९:२७)। ख) उसले आत्मिक हातहतियारहरू चलाउनुपर्छ, शारीरिक हातहतियारहरू होइन (२ कोरिन्थी १०:४)। ग) उसले आफूलाई शुद्ध र पवित्र राख्नुपर्छ (१ तिमोथी ५:२२)। घ) उसले भगडा गर्नुहुँदैन, तर धैर्यवान् हुनुपर्छ (२ तिमोथी २:२४)।

यस सन्दर्भमा एकजनाले यसो भनेका छन्: 'फुर्सदको बेलामा इसाई हुनु नहुने कुरा हो। किनभने ख्रीष्ट-विश्वासी आफ्नो सम्पूर्ण जीवनमा इसाई हुनुपर्छ; उसले जीवनको हरेक क्षणमा र जीवनको हरेक क्षेत्रमा ख्रीष्टको चेला हुने सकभर प्रयास गर्नुपर्छ।'

२ तिमोथी २:६: 'परिश्रम गर्ने किसान फसलहरूबाट भाग लिनमा पहिलो हुनुपर्छ।' धार्मिकताका नियमहरू सबै यस्ता छन्: जसले फसल उब्जाउनमा परिश्रम गर्छ, उसको प्रथम अधिकार छ, फसलमा आफ्नो भाग पाउने।

श्री जे. एन. डार्बीले यस प्रकारको अर्थमा कुनै आपत्ति देखेनन्, तर यस पदको सन्दर्भमा नजर राखेर तिनको सुभाउ यस प्रकारको छ: कृषक पहिले परिश्रम गर्नुपर्छ, त्यसपछि मात्र ऊ फसलमा भागीदार हुनेछ। यसकारण तिनको अनुवाद यस प्रकारको छ: 'फलहरूमा भागीदार हुनुभन्दा अघि कृषकले परिश्रम गर्नुपर्छ।' यहाँ पेश गरिएको क्रम यस्तो छ: सिपाहीले दुःख उठाउनुपर्छ; खेलाडीले खेलका नियमहरू पालन गर्नुपर्छ; कृषकले परिश्रम गर्नुपर्छ। यसरी नै तीनै कुरामा केही अनिवार्यता कायम रहेको छ।

२ तिमोथी २:७: तर यी तीनवटा उदाहरणहरूमा ख्रीष्ट येशूका निम्ति गरिने सेवाको सम्बन्धमा गहन अर्थहरू लुकेका छन्, जुन अर्थहरू तिनको सतहमा देखा पर्दैनन्। यसकारण तिमोथीले मनन गर्नुपर्छ, यी कुराहरूमाथि आफ्नो विचार पुर्याउनुपर्छ। 'प्रभुले यी सबै कुराहरूमा तिमोथीलाई समझ दिऊन्!' यो उनका निम्ति पावलको प्रार्थना थियो¹¹⁾। उनले बुझ्नेछन्: ख्रीष्ट येशूका निम्ति गरिने सेवकाइ एउटा लडाइँ हो, एउटा होडबाजी हो, खेतीपाती गर्नु बराबर हो। यी पेशाहरूका आ-आफ्ना जिम्मेवारी छन्, र यिनका इनामहरू भिन्न-भिन्न हुन्छन्।

२ तिमोथी २:८: प्रेरित पावल जवान तिमोथीलाई उत्साह दिँदा-दिँदै यहाँ यस उत्साह दिने कामको चरमसीमामा आइपुग्छन्; किनभने तिनले अब प्रभु येशूको उदाहरण पेश गर्छन्। सबैभन्दा उच्च उदाहरण उहाँ हुनुहुन्छ। दुःख सहनुमा उहाँ उदाहरणीय हुनुहुन्थ्यो, दुःखको पछि उहाँको महिमा भयो। 'मेरो सुसमाचारअनुसार दाऊदको वंशका येशू ख्रीष्ट मरेकाहरूबाट बौराइनुभएको सम्भना गर!' तिमोथीले प्रभु येशूको विषयमा कुनै मुख्य घटनाहरूको स्मरण गर्नुपर्दैन, तर विशेष गरी मरेकाहरूको बीचबाट बौरिउठ्नुभएको जीवित प्रभु येशूलाई नै सम्भना गर्नुपर्छ।

एक प्रकारले, यो पद पावलले प्रचार गरेको सुसमाचारको संक्षिप्त सार हो। अनि तिनको सुसमाचारको केन्द्रबिन्दु मुक्तिदाता प्रभुको बौरिउठाइ थियो। यस सिलसिलामा श्री डी. एडमण्ड हीबर्टले यसो लेखेका छन्:

'यहाँ क्रूसमा मर्नुभएको येशूको दर्शन होइन, तर बौरिउठ्नुभएको प्रभुको दर्शन तिमोथीको सामु राखिएको छ।' ¹²⁾

'दाऊदको वंशका येशू ख्रीष्ट' भन्ने वाक्यको सरल अर्थ यस प्रकारको छ: येशूचाहिँ दाऊदको वंशका ख्रीष्ट अर्थात् मसीह हुनुहुन्छ; उहाँमा मसीहको विषयमा गरिएका परमेश्वरका प्रतिज्ञाहरू पूरा भए।

हे प्रभुको सेवा गर्न चाहनेहरूहो, मुक्तिदाता र उहाँको त्राणको कामको सम्भना सदैव जारी राख्नुहोस्! यो सबैका निम्ति अनिवार्य कुरा हो। अँ,

हे दुःखकष्ट सहनुपर्ने भाइबहिनीहरूहो, हे मृत्युको मुखमा आइपुगेका प्रिय दाजुभाइ-दिदीबहिनीहरूहो, प्रभु येशूलाई स्वर्गको महिमा पुर्याइदिने बाटोचाहिँ क्रूस र चिहानबाट भएर गएको हो भन्ने कुराबाट ठूलो ढाडस पाउनुहोस् !

२ तिमोथी २:९: यही उक्त सुसमाचार प्रचार गरेकोको खातिर पावल नेलले बाँधिएको अवस्थामा रोमी भ्यालखानामा बसिरहेका थिए। तिनलाई सबैले कुकर्मा सम्भे र अपराधी ठाने। पावलका निम्ति निराश हुने धेरै कारणहरू थिए। रोमी सरकारले तिनलाई मृत्युदण्ड दिन लागेको मात्र होइन, तर कति खीष्टीय साथीहरूले पनि तिनीबाट आफ्नो पिठ्युँ फर्काएका थिए।

तर यी तित्त परिस्थितिहरूको सामना गर्नुपर्ने पावलको आनन्दित मन कालकोठरीदेखि धेरै माथि उड्यो। तिनले एउटा सम्भनामा आफ्नो दयनीय अवस्था बिर्सिन सके: परमेश्वरको वचन बाँधिएको छैन, कैद गर्न सकिँदैन। श्री आर. सी. एच. लेन्स्कीको कुरा सुनौं, जसले के असल ढङ्गले यसो भनेका छन्:

‘प्रेरित पावलको सजीव आवाज तिनको रगतमा डुबाएर चुप गराउन सकियो; तर तिनका प्रभु तिनीद्वारा बोल्नुभएको वाणी सारा संसारमा अभै पनि गुञ्जायमान भइरहेको छ।’

संसारका सबै सेनाहरूले पनि परमेश्वरको वचनको गुञ्जन चारैतिर निस्कनदेखि रोक्न सक्दैनन्। तिनीहरूको यो कोशिशचाहिँ आकाशबाट पानी वा हिउँ पर्नदेखि रोक्ने प्रयास जस्तै ठहरिनेथियो (यशैया ५५:१०-११)। यस विषयमा श्री हार्वेले भनेका छन्:

‘परमेश्वरको वचन ईश्वरीय शक्तिको साथ विजयमान् प्रगति गर्दै अघि बढ्दैछ; कसले त्यसलाई रोक्न सक्छ? ठिक्कै छ, त्यसका समर्थकहरूलाई जेलमा राख्न र मार्न सकिन्छ; किनकि ती मानिसहरू मरणशील हुन्छन्। तर जीवित खीष्ट र उहाँको जीवित सुसमाचार युगानुयुगसम्म विजयमान् हुनुहुनेछ।’ 13)

२ तिमोथी २:१०: सुसमाचारमा त्यसको अवरोध गर्न नसकिने गुण र स्वभाव छँदैछ; यसकारण पावल चुनिएकाहरूका निम्ति सबै कुराहरू सहन राजी थिए। यहाँ चिनिएकाहरूको सन्दर्भ खास तिनीहरू हुन्, जसको अनन्त मुक्तिका निम्ति हुने चुनाव परमेश्वरद्वारा भएको थियो। हो, परमेश्वरले कुनै न कुनै मानिसहरूलाई मुक्ति पाउन छात्रुहुन्छ, तर उहाँले विनाशका निम्ति कसैलाई चुन्रुहुन्न। बाइबलको शिक्षा यो हो। मुक्ति पाउनेहरूले सर्वाधिकारी परमेश्वरको अनुग्रहमा मुक्ति पाउनेछन्; नष्ट हुनेहरूचाहिँ आफ्नै इच्छामा र आफ्ना पापहरूमा नाश हुनेछन्।

चुनावको शिक्षाको सम्बन्धमा कसले परमेश्वरसित भगडा गर्ने आँट गर्ला? आउनुहोस्, हामी परमेश्वरलाई परमेश्वर हुन दिऔं! उहाँ सारा सृष्टिको सर्वाधिकारी शासक हुनुहुन्छ, जसको व्यवहार सदैव अनुग्रह, न्याय, धार्मिकता र प्रेमले पूर्ण हुन्छ। उहाँ अन्याय गर्न सक्नुहुन्न; उहाँ कसैको कुभलो चिन्ताउनुहुन्न। बरु उहाँले घरिघरि हामी अयोग्य हुनेहरूमाथि दया देखाइदिनुभएको छ र देखाउनुहुन्छ। उहाँको कृपाको योग्य को छ र?

प्रेरित पावलले एउटा कुरा महसुस गर्छन्: तिनले सुसमाचारका निम्ति दुःख उठाए भने मानिसहरूले मुक्ति पाउनेछन्, र ख्रीष्ट येशूको साथमा अनन्त महिमामा सहभागी हुनेछन्। पापी मानिसहरूले परमेश्वरको अनुग्रहमा मुक्ति पाउनेछन् र ख्रीष्ट येशूको साथमा तिनीहरूको महिमा हुनेछ भन्ने दर्शनचाहिँ पावलका निम्ति सबै कुराहरू सहन प्रशस्त प्रेरणा दिने कारण बनेको थियो। यसमा निष्ठावान् श्री रथरफोर्डका¹⁴ निम्न शब्दहरूको सम्भना आयो, जसले यसो भनेका छन्:

अन्वोटको एकै मानिसले मलाई परमेश्वरको दाहिने हातमा भेट्यो भने, इम्मानुएलको देशमा मेरो स्वर्गको अनुभव दुई गुणा बढी हुनेछ।

२ तिमोथी २:११: कतिजनाको विचारमा, २ तिमोथी २:११-१३ पदको खण्ड एउटा पुरानो भजनबाट उद्धृत गरिएको छ रे। यो हुन सक्छ, नहुन पनि सक्छ। कसले जान्दछ? जेजस्तो भए पनि, यस खण्डमा प्रभु

येशू ख्रीष्टको सम्बन्धमा केही अपरिवर्तनीय नियमहरू पेश गरिएका सुनिश्चित छ। यस सम्बन्धमा श्री डी. एडमण्ड हीबर्टले यसो लेखेका छन्:

‘यी अर्थगर्भित वाक्यहरूमा मुख्य तथ्य यो हो: ख्रीष्ट येशूमाथि राखिएको विश्वासद्वारा हरेक कुरामा ख्रीष्ट-विश्वासीको उहाँसित एक भएको सम्बन्ध प्रकट गर्छ; ठीक त्यस्तै मानिसहरूको अविश्वासले तिनीहरूलाई उहाँबाट अलग पार्छ; यो पनि सुनिश्चित छ।’ (15)

तिमोथीलाई लेखिएका पावलका पत्रहरूमा चौथो विश्वासयोग्य वचन यहाँ छ।

पहिलो नियम: ख्रीष्टसित मरेकाहरू उहाँसित जिउनेछन्। यो कुरा हरेक ख्रीष्ट-विश्वासीको विषयमा सत्य छ। आत्मिक हिसाबले हामीले मुक्तिदातामाथि भरोसा राखेको क्षणमै हामी उहाँसित मरेका भयौं। हामी उहाँको साथमा गाडियो; र हामी उहाँको साथमा मरेकाहरूको बीचबाट बौरिउठ्यौं। ख्रीष्ट येशू हाम्रो प्रतिनिधि भएर मर्नुभयो, हाम्रो स्थानमा मर्नुभयो। हामीले आफ्ना पापहरू मर्नुपर्नेथियो; तर ख्रीष्ट येशूले मृत्युमा हाम्रो स्थान लिनुभयो। परमेश्वरको हिसाबमा हामी उहाँसँग मर्च्यौं। यसकारण हामी स्वर्गमा उहाँको साथमा जिउने पनि छौं।

हुन सक्छ, यस पदमा इसाई शहीद भएर मर्नेहरूको विषयमा पनि केही भनिएको छ। यिनीहरू उहाँको पछि लागेर मृत्युसम्म उहाँप्रति विश्वासयोग्य भए; यसकारण यिनीहरूले बौरिउठाइमा पनि उहाँलाई अवश्य पछ्याउने नै छन्।

२ तिमोथी २:१२: एक प्रकारले यो पनि साँचो हो: सबै ख्रीष्ट-विश्वासीहरूले दुःखकष्ट सहनुपरेको छ; यसैले उनीहरूले उहाँको साथमा राज्य पनि गर्नेछन्। किनभने साँचो विश्वास सधैं अन्तसम्म स्थिर रहने विश्वास हो। यस हिसाबले सबै ख्रीष्ट-विश्वासीहरूले सहनेछन्।

तर यहाँ यति भन्न अनिवार्य हो: ख्रीष्ट येशूसँग राज्य गर्नेहरू सबैजनाले एकै प्रकारले राज्य गर्नेछैनन्। जब उहाँ यस पृथ्वीमा राज्य गर्न फर्केर आउनुहुनेछ, तब उहाँका पवित्र जनहरू उहाँको साथमा फर्केर

आउनेछन् र उहाँको शासन-अधिकारमा सहभागी हुनेछन्। तर कसैको शासन-अधिकार ठूलो-सानो हुनेछ; यो त वर्तमान जीवनमा उसको विश्वासयोग्यतामा निर्भर गर्छ।

ख्रीष्ट येशूलाई इन्कार गर्नेहरू इन्कार गरिनेछन्। पत्रुसले गरेजस्तो कुनै करकाप वा कुनै बाध्यतामा परेर मुक्तिदाता प्रभुलाई इन्कार गर्ने कुरा यहाँको सन्दर्भ होइन। तर उहाँलाई इन्कार गरेको कुरा स्थायी र अपरिवर्तनीय हुनुपर्छ। यी शब्दहरूले विश्वास नगर्ने मानिसलाई बयान गर्छन्, जसले विश्वासद्वारा प्रभु येशूलाई कहिल्यै अपनाएको छैन। वर्तमान् समयमा तिनीहरूले निष्ठावान् छौं भन्ने मुखको अङ्गीकार जति गरे पनि भावी दिनमा प्रभु येशूले भुस हुनेहरू सबैलाई इन्कार गर्नुहुनेछ।

२ तिमोथी २:१३: यस पदले पनि विश्वास नगर्ने मानिसहरूको बयान गर्छ। यस विषयमा श्री डिन्डेल टी. यङ्गले निम्न स्पष्टिकारण दिएका छन्:

‘परमेश्वर सधैं आफ्नो स्वभावभिन्न रहनुपर्छ, र त्यसको विरोधमा केही पनि गर्न सक्नुहुन्न। यसकारण उहाँले विश्वासयोग्य हुनेहरू र अविश्वासयोग्य हुनेहरूलाई बराबर व्यवहार गर्न सक्नुहुन्न। उहाँको स्वभावले यसो गर्न दिँदैन। हाम्रो अवस्था जेजस्तो भए पनि उहाँ सधैं धार्मिकताको पक्ष लिनुहुन्छ र पक्षपात गर्नुहुन्न।’ 16)

यस पदका शब्दहरूको अर्थ बाङ्गो-टेढा पार्नुहुँदैन। अविश्वासयोग्य हुनेहरूप्रति परमेश्वर कहिले विश्वासयोग्य रहनुहुन्छ र? यो हुँदै होइन। मानिसहरू अविश्वासी भएदेखि उहाँ आफ्नो स्वभावप्रति सदैव विश्वासयोग्य रहनुहुन्छ, र आफ्नो स्वभावअनुसार तिनीहरूसँग व्यवहार गर्नुहुन्छ। श्री जे. जे. वन ओस्टरसीले यसो भनेका छन्:

‘परमेश्वर विश्वासयोग्य रहनुहुन्छ, आफ्ना प्रतिज्ञाहरूप्रति अनि आफ्ना चेताउनी र धम्कीहरूप्रति पनि।’ 17)

खण्ड ३) २ तिमोथी २:१४-४:८ :

सत्यनिष्ठाको विरोधमा धर्मत्याग

क) २ तिमोथी २:१४-२६: साँचो इसाई
विश्वासप्रति निष्ठावान् रहरिहने आह्वान

२ तिमोथी २:१४: तिमोथीले तिनीहरूलाई २ तिमोथी २:११-१३ पदका कुराहरूको सम्भना गराउनुपर्छ । तर तिनीहरू भनेको को होलान् ? यो कसको विषयमा भनिएको छ ? हुन सक्छ, यसो भनेर पावलले तिमोथीको सारा श्रोतागण ताके होलान्, तर तिनले विशेष गरी तिनीहरूलाई ताके, जसले अनौठा-अनौठा शिक्षाहरू सिकाउँथे । किनकि यस पदको बाँकी भागबाट यो कुरा स्पष्ट हुन्छ । पावलको चेताउनी यस प्रकारको छ: तिनीहरूले शब्दहरूको विषयमा तर्कवितर्क नगरून् ! यो कुरा शिक्षकहरू र प्रचारकहरूलाई भनिएको हुनुपर्छ । हुन सक्छ, एफेससमा कतिजना थिए, जसले शब्द-शब्दको पारिभाषिक अर्थमा बढी ध्यान दिएका थिए । पवित्र जनहरूलाई परमेश्वरको वचनको सत्यतामा स्थापित गर्नुको सट्टामा तिनीहरूले आफ्ना सुत्रे श्रोताहरूको विश्वास कमजोर पो पारे ।

श्री डिन्डेल टी. यङ्गले चेताउनी दिएर यसो लेखेका छन्:

‘केही महत्त्व नभएका कुराहरूमा ध्यान दिएरै धर्मविज्ञानको सम्बन्धमा अधकल्चो हुनु सजिलो छ। भाइबहिनीहो, हामी यसमा नफसौं ! हाम्रो जीवन छोटो र धेरै व्यस्त छ। यसकारण आफ्नो चरित्र निर्माण नगर्ने कुराहरूमा आफ्नो मनमस्तिष्क र आफ्नो हृदयको ध्यान बर्बाद नगरौं !

संसारका कति मानिसहरूले सुसमाचार सुन्न बाँकी नै छ। तब आ-आफ्ना शैक्षिक उप-बाटाहरू हुँदा ओल्याङटोल्याङ गर्दै र वेगले कुद्दै गरेको कति गर्ने ? यो हामीलाई सुहाउँदैन। राजमार्गहरूमा हिँड्नुहोस् ! महान् सत्यताहरूप्रति निष्ठावान् हुनुहोस् ! महत्त्वपूर्ण कुराहरूमाथि जोड गर्नुहोस् ! हाँगाहरूतिर नजानुहोस् ! आतङ्कको शिकार हुनेहरूको अनुसरण नगर्नुहोस्, जो शम्भार र याएलको समयमा मूलबाटाहरू छोडेर चोरबाटाहरूहुँदो हिँड्थे (न्यायकर्ता ५:६)।’ 18)

२ **तिमोथी २:१५**: तिमोथीले आफूलाई परमेश्वरकहाँ ग्रहणयोग्य तुल्याउने प्रयत्न गर्नुपर्छ; उनी शर्ममा पर्नु नपर्ने कामदार हुनुपर्छ; यसमा उनको ध्यान र उनका प्रयत्नहरू केन्द्रित रहनुपर्छ। सत्यताको वचन सठीकसँग छुट्ट्याएर नै उनले यसो गर्न सक्नेथिए। सत्यताको वचन सठीक रूपले छुट्ट्याउनुको मतलब पवित्र धर्मशास्त्रका वचनहरू ठीक-ठीकसँग प्रयोग गर्नुपर्छ। श्री हेब्री अल्फोर्डका शब्दमा भन्न हो भने,

‘सत्यतासँग हामीले त्यससित योग्य व्यवहार गर्नुपर्छ, र अलिकति पनि जालभेल गर्नुहुँदैन।’ 19)

२ **तिमोथी २:१६**: अशुद्ध र व्यर्थका बकबकचाहिँ भक्तिहीन, दुष्ट र निकम्मा शिक्षाहरू हुन्। परमेश्वरका जनहरूलाई ती कुराहरूबाट कुनै फाइदा हुँदैन; यसकारण यस्ता कुराहरू गर्न छोड्नुपर्छ। तिमोथीले ती शिक्षाहरूको प्रतिरोध गर्नुपर्दैन, तर तिनको घृणा र बेवस्ता गर्नुपर्छ। उनले ती शिक्षाहरू आफ्नो तारो बनाएर तिनको महत्ता किन बढाइदिने ? यसो गर्नुहुँदैन।

यी बकबक गर्नेहरूको विषयमा खतरा यसैमा छ: तिनीहरू गतिहीन हुँदैनन्; तर तिनीहरू निरन्तर भक्तिहीनतामा बढ्छन्, र भक्तिहीनता

बढ़ाइदिन्छन् । सबै भूटसित कुरा यस्तो हुन्छ । असत्य शिक्षा सिकाउनेहरू आफ्नो भ्रममाथि भ्रम थप्दै जानुपर्छ । भूटा धर्म-मण्डलका परिसद्वहुरूले किन नयाँ धर्मसिद्धान्त र नौला उद्घोषणाहरू गरिरहनुपरेको छ, सो कुराको स्पष्टिकरण यहाँबाट मिल्छ । अनि असत्य शिक्षाहरू आफ्नो विस्तारमा जहाँ-जहाँ पुग्छन्, त्यहाँ-त्यहाँ बढी भक्तिहीनता यसको नराम्रो नतिजा हो ।

२ तिमोथी २:१७: यी दुष्ट शिक्षाहरूको विस्तार क्यान्सरजत्तिकै हो । यो घातक रोग मानिसको शरीरमा के साह्रै छिटो फैलिन्छ, सो कुरा हामीमध्ये प्रायः सबैलाई थाहै छ । क्यान्सरले शरीरमा जहाँ पुग्छ, त्यहाँ त्यसको ऊतकरूपी जीवतन्तुलाई नष्ट गर्छ ।

यहाँ सङ्घने घाउ भन्ने क्यान्सरको शब्दको अर्थ ग्याङ्ग्रिन²⁰ पनि हुन सक्छ । ग्याङ्ग्रिनचाहिँ त्यो रोग हो, जुन रोगले गर्दा शरीरको कुनै अङ्गमा सधैं भइरहेको रक्त-सञ्चार र पोषण हुन छोड्छ, बन्द हुन्छ, र यसकारण त्यो विशेष अङ्ग सुकेर मर्छ ।

नयाँ नियमको अर्को ठाउँमा दुष्ट शिक्षा खमिरसित तुलना गरिएको छ । खमिर फैलन दिएमा त्यसले पीठोको सारा ढिकोलाई खमिरे तुल्याइदिन्छ ।

यस सम्बन्धमा यहाँ दुईजना मानिसहरूको नाम लिइएको छ, जसले स्थानीय मण्डलीलाई आफ्नो शिक्षाले बिगारेका छन् । तिनीहरू हुमेनियस र फिलेटस हुन् । तिनीहरूले सत्यताको वचन ठीकसँग प्रयोग गरेनन् । यसमा तिनीहरू चुके । तिनीहरूका नाम परमेश्वरको हॉल अफ फेममा होइन, तर अनन्तसम्म तिनीहरूको नामको दर्जा शर्ममा हुनेछ ।

२ तिमोथी २:१८: यहाँ तिनीहरूको भूटो शिक्षाको पर्दाफास गरिन्छ । तिनीहरूले बौरिउठाइ भइसक्यो भन्ने शिक्षा सिकाए । हुन सक्छ, तिनीहरूले भन्न खोजेको तत्पार्य यो थियो: मुक्ति पाएको मानिस ख्रीष्ट येशूसित जीवनको नयाँपनामा उठाइयो । अनि विश्वासीले आशा गर्न सक्ने एकमात्र बौरिउठाइ यही रहेछ अरे । अर्को शब्दमा भन्नु हो भने, तिनीहरूले बौरिउठाइमा आध्यात्मिक अर्थ लगाए र मृत-शरीर साँच्चै चिहानबाट

बौरिउट्ने विचारको खिल्ली उड़ाए । पावलको विचारमा, योचाहिँ इसाई-धर्मको सत्यतामाथि गम्भीर हमला थियो ।

यस सम्बन्धमा श्री ह्यामिल्टन स्मिथले यसो भनेका छन्:

‘बौरिउठाइ भइसकेको शिक्षाको नतिजा के हुनेछ ? पवित्र जनहरू ले यस पृथ्वीमा आफ्नो अन्तिम चरमसीमामा आइपुगेको ठान्छन् । अनि मण्डली प्रभुको दोस्रो आगमनको बाटो हेर्न छोड्छ, आफ्नो स्वर्गको आशाको सम्बन्धमा निशानादेखि चुक्छ र यस संसारमा परदेशी र प्रवासी हुने आफ्नो पद ओगट्न छोड्छ । मण्डलीले आफ्नो स्वर्गीय गुण र स्वाद गुमायो भने, यो संसार त्यसले आफ्नो घर सम्भ्रन्छ र संसारको प्रणालीमा सक्रिय रूपले सहभागी भई संसारको विकास र शासन-प्रशासनमा आफ्नो ठाउँ ओगटिहाल्छ ।’ 21)

कतिजनाको विश्वास उल्टाएर यी मानिसहरूको कुनामको दर्ता परमेश्वरको अनन्त पुस्तकमा भएछ । हाम्रो नामको दर्ताचाहिँ यसरी कहिल्यै त्यस पुस्तकमा नभएको होस् !

२ तिमोथी २:१९: हुमेनियस र फिलेटस अनि तिनीहरूको भूटो शिक्षामाथि आफ्नो विचार पुर्खाएपछि पावललाई फेरि पनि महसुस भयो, कि मण्डलीका निम्ति अँध्यारा-अँध्यारा दिनहरू आइरहेका छन् । किनभने नयाँ जन्म नपाएका मानिसहरू स्थानीय मण्डलीमा सदस्य-सदस्याको रूपमा ग्रहण गरिएका छन् । आत्मिक जीवनको ज्वार निक्कै सेलाएर भाटा पो भएछ । यसैले साँचो इसाईहरू को हुन् र नामधारी इसाईहरू को हुन्, सो चित्र गाह्ने भएको छ । इसाईधर्म एउटा मिश्रित भीड भएछ । अनि यसको अन्योलताको नतिजा कति विनाशकारी हुन्छ ! !

यस प्रकारले बिग्रिएको परिस्थितिमा पावलको सान्त्वनाको कारण के हो त ? हो, ‘परमेश्वरको जग दृढतापूर्वक खडा रहन्छ ।’ तिनलाई सान्त्वना यहाँबाट आउँछ । परमेश्वरले स्थापित गर्नुभएको जुनसुकै कुरा सुदृढ र स्थिर रहिरहन्छ, र तथाकथित मण्डलीको ढलपल जेजस्तो भए पनि त्यसको नराम्रो असर यसमा लाग्दैन-लाग्दैन ।

परमेश्वरको जगको विषयमा विभिन्न मानिसहरूले विभिन्न अर्थहरू लगाएका छन् । कतिजनाको विचारमा, परमेश्वरको दृढ जग उहाँको साँचो मण्डली हो । अरूले परमेश्वरको प्रतिज्ञामा, ख्रीष्टीय विश्वासमा वा चुनाउको शिक्षामा त्यो दृढ जग देख्छन् । तर कुरा स्पष्ट छः प्रभुले जे गर्नुहुन्छ, त्यो सबै परमेश्वरको सुदृढ जग ठहिरन्छ । किनभने जब उहाँले आफ्नो वचनलाई निस्की भन्ने हुकुम गर्नुहुन्छ, तब कसैले पनि त्यो रोक्न वा त्यसलाई बाधा दिन सक्दैन । यस विषयमा श्री ह्यामिल्टन स्मिथले यसो भनेका छन्ः

‘परमेश्वरले बसाल्नुभएको जग मानिसको असफलताले न हटाउन सक्छ, न परमेश्वरले शुरु गर्नुभएको काममा बाधा पार्न सक्छ । यो सुनिश्चित छः उहाँ आफूले शुरु गर्नुभएको काम सिद्धचाउनुहुनेछ । ... प्रभुका हुनेहरू भीडमा लुकिए ता पनि आखिरमा हराउन सक्नेछैनन्, र लुक्नेछैनन् ।’ 22)

परमेश्वरको यस जगमा एउटा दुईतर्फी मोहरछाप लगाइएको रहेछ । त्यसको एक पट्टि परमेश्वरतर्फ र त्यसको अर्को पट्टि मानिसतर्फ छ । परमेश्वरपट्टिको भाग यस प्रकारको छः ‘प्रभुले आफ्नाहरूलाई चिन्नुहुन्छ ।’ उहाँले उनीहरूलाई कुन प्रकारले चिन्नुहुन्छ ? उहाँले उनीहरूको चिनाजान गर्नुको साथै उनीहरूको अनुमोदन र कदर पनि गर्नुहुन्छ । श्री आर. सी. एच. लेन्स्कीको शब्दमा भन्नु हो भने,

‘उहाँले उनीहरूलाई उपयुक्त र वास्तविक प्रेमले प्रेम गरेर उनीहरूलाई चिन्नुहुन्छ ।’ 23)

अनि यस मोहर-छापको अर्को पट्टि पनि छ, जुनचाहिँ मानिसतर्फ छः ख्रीष्टको 24) नाम लिने हरेक जनचाहिँ अधर्मबाट अलग बस्नुपर्छ । ‘ख्रीष्टको चेला हुँ’ भन्ने हरेक व्यक्ति पवित्रता र भक्तिको जीवन जिएर आफ्नो अङ्गीकारको योग्य जीवन जिउनुपर्छ; तब उसको अङ्गीकार सत्य ठहिरन्छ । साँचो ख्रीष्ट-विश्वासीले कुनै अधर्मसित कुनै सरोकार राख्दैन, अँ, सरोकार राख्नुहुँदैन ।

मोहरछापचाहिँ स्वामित्वको चिन्ह हो, साथै एउटा प्रतीक पनि हो, जुन प्रतीकचाहिँ बैना र धरोटको काम गर्छ। परमेश्वरको जगमाथि लगाइएको मोहर-छापले साँचो विश्वासीहरू परमेश्वरको सम्पत्ति भएका छन् र उनीहरूमाथि उहाँको स्वामित्व रहिरहन्छ भन्ने सङ्केत गर्छ; साथै त्यसले जमानतको पनि काम गर्छ, कि प्रभुकहाँ फर्केका सबैजनाले अधर्मबाट अलग बसेर नै आफ्नो नयाँ जीवनको वास्तविकता प्रमाणित गर्छन् र प्रमाणित गर्नुपर्छ।

२ तिमोथी २:२०: पावलको शब्द-चित्रमा त्यस ठूलो घरले सामान्य हिसाबले इसाईधर्मलाई सङ्केत गरेको छ। किनभने यस दृष्टान्तको फराकिलो अर्थमा इसाईधर्मभित्र साँचो विश्वासीहरू र नामधारी इसाईहरू हुन्छन्; हो, त्यसमा नयाँ जन्म पाएकाहरू र ख्रीष्टचान भनाउँदाहरू पनि हुन्छन्।

यसो हो भने, सुन र चाँदीका भाँडाहरूचाहिँ साँचो विश्वासीहरू हुन्। अनि काठ र माटोका भाँडाहरूचाहिँ साधारण अर्थमा विश्वास नगर्ने मानिसहरू होइनन्, तर खास गरी हुमेनियस र फिलेटसजस्तै कुकर्माहरू र भूटा शिक्षाहरू प्रचार गर्नेहरू हुन् (२:१७)।

यी भाँडाहरूको विषयमा केही कुराहरू याद गर्नु उचित छ। एक, यी भाँडाहरू विभिन्न तत्त्वले बनेका हुन्। दुई, यी भाँडाहरूको प्रयोग विभिन्न काममा आउँछ। अनि तीन, यी भाँडाहरूको अन्तमा पनि भिन्नता छ। काठ र माटोका भाँडाहरू केही समयपछि फ्याँकिन्छन्, तर सुन र चाँदीका भाँडाहरू मूल्यवान् ठानेर राखिन्छन्।

'कति आदरका निम्ति र कति अनादरका निम्ति' भन्ने वाक्यको अर्थ विभिन्न प्रकारले गरिएको छ। कतिजनाको सुभाउ छ, कि अनादरको अर्थचाहिँ कम्ती आदरको योग्य हो। यसो हो भने, सबै भाँडाहरूको सन्दर्भ साँचो विश्वासीहरू हुन्, जसमध्ये कतिजनाको प्रयोग उच्च स्तरीय कामहरूमा आउँछ, र अरूचाहिँ तुच्छ कामहरूको प्रयोगमा आउँछन्। तर अरूको राय यस प्रकारको छ: पावल र तिमोथीचाहिँ आदरका भाँडाहरू हुन्, तर हुमेनियस र फिलेटसचाहिँ अनादरका भाँडाहरू हुन्छन्।

२ तिमोथी २:२१: यस खण्डको व्याख्या निम्न वाक्यको अर्थमा भर पर्छ: 'यसकारण मानिसले आफूलाई यिनीहरूबाट शुद्ध पार्छ भने ...।' यस्ताहरूबाट आफूलाई शुद्ध पार्नुको अर्थ काठ र माटोका भाँडाहरूबाट अलग रहनु हो कि? अथवा के यसको सन्दर्भ ती भूटा शिक्षाहरू हुन्, जसको चर्चा अघि यस अध्यायमा गरिएको थियो? अथवा के दुष्ट मानिसहरू यसको सामान्य सन्दर्भ मान्नुपर्ने हो कि?

सबैभन्दा सन्दर्भबद्ध सरल अर्थ त्यस बेलामा निस्कन्छ, जब यिनीहरू भन्ने शब्दको अर्थ अनादरका भाँडाहरू हुन्छ। तिमोथीले आफूलाई दुष्ट मानिसहरूबाट अलग राख्नुपर्छ, विशेष गरी हुमेनियस र फिलेटसजस्ता भूटा शिक्षकहरूबाट, जसका नामहरू पावलले अघि लिए।

तिमोथीले मण्डलीलाई छोड्नुपर्दैन। उनले इसाईमत पनि छाड्नुहुँदैन। किनकि इसाईमतमा सबै ख्रीष्ट-विश्वासीहरू पर्न जान्छन्; नत्र ता उनले आफ्नो इसाई अङ्गीकार समेत त्यागनुपर्नेथियो। होइन, उनी कुकर्माहरूबाट अलग बस्नुपर्छ र आफूमा दुष्ट शिक्षाको कलङ्क लाग्नुदेखि जोगिनुपर्छ। यहाँको सवाल यही हो।

खराब सङ्गतबाट अलग बस्ने मानिस आदरको भाँडा हुनेछ। परमेश्वरले आफ्नो पवित्र सेवामा केवल शुद्ध भाँडाहरू प्रयोग गर्नुहुन्छ। 'तिमीहरू जो परमप्रभुका भाँडाकुँडाहरू बोक्छौ, शुद्ध होओ!' (यशैया ५२:११)। यस्तो मानिस पवित्र पारिएको भाँडा हुनेछ अर्थात् यो मानिस जुनसुकै दुष्ट कुराबाट अलग, परमेश्वरको सेवाको निम्ति अलग रहन्छ। 'मालिकको काममा आउने' योग्यताचाहिँ प्रभुलाई प्रेम गर्ने सबैजनाका निम्ति खूबै चाहना गर्न लायकको हुन्छ। अन्तमा, यस्तो मानिस हरेक असल कामको निम्ति तयार पारिएको हुन्छ। उसका मालिकको इच्छा र आदेश जेजस्तो हुन्छ, त्यहीअनुसार ऊ हर समयमा हर उपयोगी कामको निम्ति तयार रहन्छ।

२ तिमोथी २:२२: कुकर्माहरूबाट अलग रहनुको साथै तिमोथीले आफूलाई शरीरका अभिलाषाहरूबाट पनि अलग राख्नुपर्छ। जवानीका अभिलाषाहरूचाहिँ शारीरिक अभिलाषाहरू हुन्छन्, जसमा रुपियाँपैसाको

प्रेम, प्रसिद्ध र लोकप्रिय हुने इच्छा अनि मनोरञ्जन र मोजमज्जा आदि सुखहरूका चाहनाहरू पनि पर्छन्; तिनमा स्वेच्छाचारिता, अधीरता, घमण्ड र चञ्चलता र अगम्भीरता पनि समावेश हुन्छन् होला । हामीले अघि भनिसकेका छौं: त्यस बेलामा तिमोथीको उमेर तीस-पैंतीस वर्षको थियो होला । यसकारण हामीले जवानीका अभिलाषाहरूको अर्थ किशोर-अवस्थाको निम्ति जवान-जवानीहरूलाई हुने स्वाभाविक चाहनाहरूमा सीमित राख्नुहुँदैन, तर जवानीका अभिलाषाहरूचाहिँ प्रभुका यी जवान सेवकलाई लाग्न सक्ने सबै अपवित्र र अशुद्ध चाहनाहरू हुन्, जसले उनलाई पवित्रता र धार्मिकताको मार्गमा बाधा पार्छन् वा त्यसबाट उनको ध्यान भङ्ग गर्न खोज्छन् ।

तिमोथी बेठिक कुराहरूबाट भाग्न सक्नुपर्छ । तर उनी सठीक कुराहरूको पछि लाग्न पनि सक्नुपर्छ । उनी नकारात्मक कुरादेखि भाग्नुपर्छ र सकारात्मक कुराहरूको पछि लाग्नुपर्छ ।

उनी धार्मिकताको पछि लाग्नुपर्छ । मुक्ति पाएका-नपाएका छरछिमेकीहरूसित उनको व्यवहार सधैं इमानदारी, न्याय र निष्कपटको व्यवहार हुनुपर्छ । उनलाई यसैबाट चिन्न सक्नुपर्छ ।

उनी विश्वासको पछि लाग्नुपर्छ । विश्वास भन्नाले हामीले यहाँ विश्वासयोग्यता बुझ्नुपर्छ । उनी बिलकुल सच्चा र निष्ठावान् हुनुपर्छ – एकजना मानिस, जसले सदैव प्रभुमा निर्भर गर्छ । श्री डी. एडमण्ड हीबर्टले यसको विषयमा निम्न परिभाषा दिएका छन्:

‘उनी परमेश्वरमाथिको भरोसामा इमानदार र सक्रिय हुनुपर्छ ।’ 25)

उनी प्रेमको पछि लाग्नुपर्छ । प्रेमको अर्थ हामीले परमेश्वरप्रतिको प्रेममा सीमित राख्नुहुँदैन । उनले विश्वासमा आफ्ना दाजुभाइ-दिदी-बहिनीहरूलाई पनि प्रेम गर्नुपर्छ; उनले संसारका हराएका मानिसहरूलाई पनि प्रेम गर्नुपर्छ । प्रेम गर्ने मानिसले सधैं अरू मानिसहरूको चिन्ता र वस्ता गर्छ । प्रेम निःस्वार्थी हुन्छ । प्रेमको मौलिक सद्गुण यो हो ।

उनी शान्तिको पछि लाग्नुपर्छ । शान्तिको अर्थ मेलमिलाप हो, अँ, आपसमा मिलजुल राख्ने सङ्गति हो ।

शुद्ध हृदयबाट प्रभुलाई पुकार्नेहरूको साथमा उनी यी सदगुणहरूको पछि लाग्नुपर्छ । २ तिमोथी २:२१ पदमा तिमोथीलाई 'आफूलाई दुष्ट मानिसहरूबाट अलग राख्ने' चेताउनी दिइयो । ठीक त्यस्तै, प्रभुको सामु आफ्नो शुद्धता कायम राख्ने ख्रीष्ट-विश्वासीहरूको सङ्गति खोज्न उनलाई यहाँ अर्ती दिइएको छ । उनी एकलैले ख्रीष्टीय जीवनका यी सदगुणहरू पछ्याउनुपर्दैन । तर ख्रीष्टको देहमा उनले त्यसको अङ्गको रूपमा आफ्नो ठाउँ ओगट्नुपर्छ, अनि आफ्ना सङ्गी-अङ्गहरूसँग मिलेर काम गर्नुपर्छ र ख्रीष्टको मण्डलीको उन्नति खोज्नुपर्छ ।

२ तिमोथी २:२३: ख्रीष्टका निम्ति गरिने सेवकाइमा तिमोथीले मूर्ख र बेसमझका वादविवादहरूको सामना गर्नुपर्छ । यस्ता बित्था सवालहरू अनजान र अशिक्षित मानिसहरूको मनबाट उब्जन्छन् । यी तर्कवितर्कहरूले कसैलाई कुनै फाइदा गर्दैनन् । यसकारण यस्ता तर्कवितर्कहरू इन्कार गर्नुपर्छ; किनभने तीबाट भगडाहरू मात्र मच्चिन्छन् । निस्सन्देह यी सवालहरूको सरोकार ख्रीष्टीय विश्वासका आधारभूत सत्यताहरूसँग होइन, तर यी मूर्ख सवालहरू हो, जसको ध्यान राख्ने मानिसले केवल आफ्नो समय बर्बाद गर्छ । यी सवाफहरूले भद्रगोल र तर्कवितर्कहरू सृजना गर्छन् ।

२ तिमोथी २:२४: 'तर प्रभुको दासले भगडा गर्नुहुँदैन ।' प्रभुको दास भन्ने उपाधि कति सुहाउँदो शब्द हो, विशेष गरी यस पदमा, जहाँ तिमोथीलाई कोमलता र सहनशीलता धारण गर्ने प्रोत्साहन दिइन्छ ।

प्रभुको दासले सत्यताको पक्ष लिनुपर्छ र त्यसको पक्षमा बोल्नुपर्छ । तर उनी भगडालु र विवादी हुनुहुँदैन । तर उनी सबैजनाप्रति कोमल हुनुपर्छ । उनले आफ्नो तर्क जित्नु होइन, तर मानिसहरूसित वार्तालाप गर्ने एकमात्र कारण तिनीहरूलाई शिक्षा दिनु हो । यस सम्बन्धमा उनी सहनशील हुनुपर्छ; किनभने कति मानिसहरू विस्तारै मात्र कुरा बुझ्छन् । अनि परमेश्वरको वचनको सत्यता स्वीकार नगर्नेहरू पनि हुन्छन्; तिनीहरूप्रति उनको व्यवहार पनि धैर्यवान् हुनुपर्छ ।

२ तिमोथी २:२५: प्रभुको दासले नम्र र विनीत भई विरोधको सामना गर्नुपर्छ। परमेश्वरको वचनको सामु भुक्न नचाहने मानिसले आफ्नो आत्माको अनन्त हानि गर्छ। सम्भव भए यस्ता मानिसहरूलाई सिकाउनुपर्छ र सुधारनुपर्छ। तिनीहरू आफ्नो अज्ञानताको विषयमा किन अनजान रहिरहने? अँ, आफ्नो विचार-धारणा पवित्र शास्त्र बाइबलको शिक्षाअनुसारको हो भन्ने भूलमा कति परिरहने?

हुन सक्छ, परमेश्वरले तिनीहरूलाई सत्यता मात्रका निम्ति पश्चात्ताप गर्ने मौका दिनुहुन्छ कि? के परमेश्वर यी मानिसहरूलाई पश्चात्ताप गर्ने मौका दिन हिचकिचाउनुहुन्छ? के तपाईंलाई यस्तो लाग्छ? तब तपाईंले फेरि एकपल्ट विचार गर्नुपर्छ। किनकि यहाँ कुरा अर्को छ। परमेश्वर तिनीहरूलाई क्षमा गर्न सधैं इच्छुक हुनुहुन्छ र तिनीहरू फर्केर आऊन् भनेर तिनीहरूका निम्ति पर्खनुभएको कुरा सत्य हो। तिनीहरू कहिले पश्चात्तापी भई उहाँकहाँ फर्केर आऊन्, र आफ्नो पाप स्वीकार गरून्? परमेश्वर कसैबाट पश्चात्ताप गर्ने मौका रोकिराख्नुहुन्न। होइन नि; तर प्रायः मानिसहरू आफ्नो गल्ती मात्र तयार छैनन्। मानिसहरूको भूल यसैमा छ।

२ तिमोथी २:२६: प्रभुको दासले भूलमा परेका मानिसहरूसित यस प्रकारले व्यवहार गर्नुपर्छ, कि तिनीहरू होशमा आऊन्, र शैतानको पासोबाट उम्कन पाऊन्। किनकि तिनीहरू शैतानको इच्छा पूरा गर्नका निम्ति त्यसका कैदी भएका छन् – मोहको जालमा फसेजस्तै, नराम्रो लठमा परेजस्तै।

ख) २ तिमोथी ३:१-१३: भावी धर्मपतनको विषयमा जानकारी

२ तिमोथी ३:१: अबचाहिँ प्रेरित पावलले तिमोथीलाई प्रभुको दोस्तो आगमनको अधिको समयमा संसारमा भइरहने परिस्थितिहरूको वर्णन गर्छन्। धेरैजनाले महसुस गरेका छन्, कि रोमीको पुस्तकको एक

अध्यायमा अन्यजातिका भक्तिहीन मानिसहरूका पापहरूको विषयमा जुन सूचि प्रस्तुत गरिएको छ, त्यस सूचिसँग यहाँ यस खण्डमा दिइएका पापहरूको सूचि निक्कै मिल्न खोज्छ। छक्क पर्नुहोस्! किनभने अन्यजातिका मानिसहरूको कोर्काली अवस्था र असभ्यतामा जुन पाप र अधर्महरूले तिनीहरूलाई चिनाइदिन्छन्, ती पाप र अधर्महरूले अन्तिम दिनमा ख्रीष्ट-विश्वासी भनाउँदाहरूलाई चिनाइदिनेछन्। यो कति गम्भीर कुरा हो!!

अन्तिम दिनहरू भन्नाले प्रेरितहरूको जमानादेखि ख्रीष्ट येशूले आफ्नो राज्य स्थापित गर्नुहुने उहाँको दोस्रो आगमनसम्मको समय बुझ्नुपर्छ।

२ तिमोथी ३:२: हामीले यस खण्डका पदहरूको अध्ययन गर्दाखेरि अन्तिम दिनका मानिसहरू आफूलाई प्रेम गर्ने, रुपियाँपैसाको प्रेम गर्ने, असललाई प्रेम नगर्ने, परमेश्वरलाई भन्दा मोजमज्जालाई प्रेम गर्ने हुनेछन् भन्ने कुरा हाम्रो ध्यानमा नपर्नु होइन। किनभने यो प्रेम गर्ने शब्द यहाँ घरिघरि कुनै न कुनै प्रकारले प्रयोग गरिएको छ।

२ तिमोथी ३:२-५: यी पदहरूमा अन्तिम दिनका मानिसहरूका उन्नाइस किसिमका अवगुणहरू प्रस्तुत गरिएका छन्। हामी यी अवगुणहरूको सूचि दिएर समानार्थका शब्दहरूद्वारा यी अवगुणहरूको अर्थ स्पष्ट पार्न खोज्छौं, जस्तै:

- क) आफूलाई मात्र प्रेम गर्नेहरूचाहिँ स्वार्थी, स्वकेन्द्रित भएका अहमबाजहरू हुन्।
- ख) रुपियाँपैसाको लोभी: भिङ्गाको बोसो काढ्ने लोभी, अर्थपिचासे, धनलोलुप।
- ग) सेखीबाज: आडम्बरी, आत्मश्लाघी, बढाइचढाइको कुरा गर्ने, फुटानी गर्नेहरू।
- घ) घमण्डी: अहङ्कारी, अरूलाई मानिस नगन्ने, अभिमानी, दम्भी, धाकी, दबाहा।

- ङ) निन्दा गर्नेहरू: कुवाच्य, अपशब्द, ईश्वर-निन्दा, गाली, दुर्गन्धी शब्द, घृणा, अवहेलना, मानहानि गर्ने र अरूलाई तल भार्ने शब्द आदि कुरा बोल्नेहरू ।
- च) बुबाआमाको आज्ञापालन नगर्नेहरू: अटेरी, बागी, हठी, छाड़ा र कर्तव्यच्युत भएकाहरू ।
- छ) कृतघ्न: अधन्यवादी, अपकारी, बैगुनी ।
- ज) अपवित्र: भक्तिहीन, अधर्मी, अशुद्ध, अनादरकारी, अँ, पवित्र, शुद्ध, पुनीत भएको केही पनि नमान्नेहरू ।
- झ) स्वाभाविक मायारहित: कठोर, चिसो हृदय भएका, दयामाया केही नभएका, सहानुभूति, संवेदना, हृदयहीन हुनेहरू ।
- ञ) मेल गर्न नचाहने: अमेल, फूट, फाटो, विरोध, दुस्मनी, शत्रुता र भैभगडा मन पराउनेहरू ।
- ट) भूटा दोष लगाउने: बदखाई, अपकीर्ति गर्ने र अफवाह, होहल्ला, उडुवा हल्ला र अन्य भूटो खबर फैलाउनेहरू ।
- ठ) आत्मसंयमी नभएका: रिसाहा, क्रोधी, घिचुवा, लम्पट, कामुक, विलासी र दुराचारी, व्यभिचारी ।
- ड) कठोर: क्रूर, निष्ठूर, निर्दय, जङ्गली, रूखो, विवेकहीन, अनैतिक, पशुभैँ ।
- ढ) असललाई घृणा गर्नेहरू: कसैको भलो भएको देख्न नसक्ने, भलाइको शत्रु, उपकारको बैरी ।
- ण) विश्वासघाती: विश्वासको हत्या गर्ने धोकेबाज, वचनबद्ध नहुने, भूटो व्यवहार गर्ने, कपटी, बेइमान, निष्ठाहीन ।
- त) जिद्दीवाल: दुःसाहसी, दुराग्रही, स्वेच्छाचारी, स्वच्छन्द, ढिपीवाल, हड़बड़ गर्ने जल्दीबाज, विचारशील नभएका ।

- ध) घमण्डले फुलिएकाहरूः रवाफी, स्वाङ्गी, मिथ्यागर्वी, फोस्रो धाक पिट्नेहरू ।
- द) परमेश्वरलाई भन्दा मोजमज्जालाई प्रेम गर्नेहरूः परमेश्वरलाई प्रेम गर्नुको सट्टामा बरु मोजमज्जा, मनोरञ्जन र ज्ञानेन्द्रिय ग्राह्य अन्य सुखहरूलाई प्रेम गर्नेहरू ।
- ध) भक्तिको भेष त धारण गर्ने, तर त्यसको शक्ति इन्कार गर्नेहरूः बाहिरबाट हेर्दा यी मानिसहरूले एउटा धार्मिक भेष धारण गरेका छन् । तिनीहरूले 'हामी ख्रीष्टचान हौं' भन्छन्, तर तिनीहरूका कामहरूले यो अङ्गीकार भूटो साबित गर्छन् । तिनीहरूको भक्तिहीन व्यवहारले तिनीहरूको जीवन भूटा रहेछ भनी बताउँछ । तिनीहरूको जीवनमा परमेश्वरको शक्ति रहेको कुनै प्रमाण छैन । कुनै समयमा तिनीहरूको जीवनमा सुधार आएको थियो होला, तर तिनीहरूको नयाँ जन्म कहिल्यै भएको छैन ।

श्री आर. एफ. वेइमूटले यो पद यसो अनुवाद गरेका छन्ः 'तिनीहरू भक्तिको बहाना त गर्छन्, तर भक्तिको शक्ति छोडिदिन्छन्।' अनि श्री जेम्स मोफाटले यो पद यसरी अनुवाद गरेका छन्ः 'धर्मको भेष कायम राखेर तिनीहरूले त्यसको शक्तिसित कुनै सरोकार राख्दैनन्।' अनि श्री फिलिप्सको अनुवाद पनि सुनौं, जसले यो पद यसरी अनुवाद गरेका छन्ः 'यी धर्मको मखुण्डो ओढ्नेहरूको व्यवहारले न त्यसको मान्यता दिन्छ, न ता तिनीहरूलाई मान्यता दिन सक्छ।' यी मानिसहरू धार्मिक हुन खोज्छन्, साथै आफ्ना पापहरूमा लिप्त हुन पनि चाहन्छन् । (यहाँको कुरा प्रकाश ३:१४-२२ पदको खण्डसित तुलना गर्नुहोस्!) । श्री डी. एडमण्ड हीबर्टले चेताउनी दिएर यसो लेखेका छन्ः

'पतित इसाई जगत्ले इसाईमतको नाममा नयाँ अन्यजातित्वमाथि एउटा धार्मिक मखुण्डो ओढेको छ; पतित इसाई जगत्को कत्रो डरलाग्दो, विचित्र चित्रण यो हो ? !' 26)

तिमोथीलाई 'यस्ताहरूबाट पर बस' भन्ने आदेश दिइएको छ । यिनीहरूचाहिँ दुई अध्यायमा बयान गरिएका अनादरका भाँडाहरू हुन्, जसबाट उनले आफूलाई शुद्ध पार्नु अर्थात् अलग राख्नुपर्छ ।

२ तिमोथी ३:६: अत्तिम दिनहरूमा जिउने भ्रष्ट मानिसहरूको कुरा गर्दै पावलले अब भूटा पन्थहरूका अगुवा र शिक्षकहरूमाथि हाम्रो ध्यान कन्द्रित पार्छन् । यहाँ यी मानिसहरूका चरित्र र यिनीहरूले अपनाएका प्रणालीहरूको विस्तृत बयान गरिएको कुरा हामी ठ्याक्क वर्तमान् समयका विभिन्न धर्मपन्थहरूका सदस्य-सदस्याहरूमा पूरा भएको देख्छौं ।

पहिले हामी यिनीहरूको विषयमा के पढ्छौं त ? यिनीहरू घरघरभित्र चाल मारेर पस्छन्, घुस्छन् । हामीलाई यहाँबाट सर्पको चाल याद आउँछ; यो संयोगको कुरा होइन । यदि यी मानिसहरूले आफ्नो वास्तविक रूप प्रकट गरेका भए कसैले पनि यिनीहरूलाई आफ्नो घरमा स्वागत गर्नेथिएन होला । तर यिनीहरूले कुशाग्रबुद्धि र खूब चलाकीका तरिकाहरू अपनाउँछन्, र परमेश्वर, पवित्र बाइबल र येशूको विषयमा कुरा गर्छन्; यद्यपि यिनीहरूले यी विषयहरूमा पवित्र धर्मशास्त्रको कुरा विश्वासै गर्दैनन् ।

'जसले पापहरूले दबिएका र नाना प्रकारका अभिलाषाहरूद्वारा चलाइएका मूर्ख स्त्रीहरूलाई आफ्नो वशमा पार्छन्।' यी भूटा धर्मपन्थहरूको चिनारी यही हो । घरको बुबा घरमा नभएको, तर काममा गएको बेलामा तिनीहरू घर-घरमा आउँदा रहेछन् । यहाँ इतिहास दोहोरिन्छ । अदनको बगैंचामा शैतान हक्काहाँ गयो, र त्यसले तिनलाई धोकामा पार्यो । हक्का आफ्नो पतिको अधिकार नाघेर निर्णय आफैले गरिहालिन्, जब निर्णय गर्ने अधिकार आदमको थियो । शैतानको दाउपेच बदली भएको छैन । त्यो अभै पनि स्त्रीजातिकहाँ जान्छ, र आफ्ना भूटा शिक्षाहरूद्वारा त्यसले तिनीहरूलाई वशमा पार्छ र कैदी तुल्याउँछ । यी स्त्रीहरू कुन हिसाबले मूर्ख छन् त ? यी स्त्रीहरू कमजोर र चञ्चल हुन्छन् । यिनीहरूको मस्तिष्कमा यिनीहरूको कमजोरी नहोला, तर पक्का पनि यिनीहरूमा कुनै चरित्रबल नै छैन ।

यी स्त्रीहरू पापहरूले दबिएका र नाना प्रकारका अभिलाषाहरूद्वारा चलाइएका स्त्रीहरू हुन्। पहिले के बुझिन्छ भने, यी स्त्रीहरू पापको बोभले दबिएका हुन्छन्, अनि यिनीहरूले आफ्नो आत्मिक आवश्यकता महसुस गर्छन्। अनि यस्तो आपत्कालीन घडीमा भूटा पन्थीहरू यिनीहरूकहाँ आइपुग्छन्-आइपुग्छन्। परमेश्वरको वचनको सत्य जात्रे-हरूको जोश खोइ, कहाँ छ? उनीहरू यी चिन्ताग्रस्त आत्माहरूकहाँ किन पुग्दैनन्? यो कति दुःखलाग्दो कुरा हो।

दोस्रो कुरा: यी स्त्रीहरू नाना प्रकारका अभिलाषाहरूद्वारा चलाइएका स्त्रीहरू हुन्। श्री आर. एफ. वेइमूटले यो वाक्य 'मनको अभिलाषाको एक लहरदेखि अर्को लहरमाथि चढ्ने तरङ्गीहरू' भनेर अनुवाद गरेका छन्। अनि श्री जेम्स मोफाटले यी स्त्रीहरूको परिभाषा यस प्रकारले गरेका छन्: 'आवेगमा चल्ने चञ्चल, तरङ्गी प्राणीहरू।' यहाँ भन्न खोजिएको तत्पार्य के हो भने, यी स्त्रीहरू आफ्नो पापको बोभले दबिएका हुनाले आफ्नो यो बोभ बिसाउन खोज्छन्; यिनीहरूको राहतको यस खोजीमा यिनीहरू शिक्षाको हरेक बतासको तरङ्गमा चढ्नु, साथै शैक्षिक वा धार्मिक हरेक नौलोपनामा डुबुल्की मार्न तयार छन्।

२ तिमोथी ३:७: 'जुन स्त्रीहरूले सिक्न त सधैं सिक्छन्, तर कहिल्यै सत्यताको ज्ञानमा आइपुग्ने सक्दैनन्।' यसो भन्नुको तत्पार्य यी स्त्रीहरूले प्रभु येशू र परमेश्वरको वचनको विषयमा आफ्नो ज्ञान बढाउने होइन। तर यिनीहरू आफ्नो खोजमा एउटा पन्थदेखि अर्को पन्थमा चर्हाउँछन्, तर कहिल्यै सत्यताको ज्ञानमा आइपुग्ने सक्दैनन्। प्रभु येशू वास्तवमा त्यो सत्यता हुनुहुन्छ। अनि यी स्त्रीहरू कहिलेकाहीं उहाँको सम्पर्कमा आएजस्तो देखिन्छ, तर त्यसपछि यिनीहरूका आत्माको शत्रुले यिनी-हरूलाई फेरि पनि कैद गरेर लैजान्छ; यसैले यिनीहरूले मुक्तिदाता प्रभुमा मात्र पाउने विश्राम कहिल्यै अनुभव गर्न पाउँदैनन्।

यस ठाउँमा यो कुरा याद गर्नु उचित छ: विभिन्न पन्थहरूका सदस्य-सदस्याहरूले बराबरी भन्ने गर्छन्: 'म फलानाको सिद्धान्त सिक्दैछु', र सिक्किरहेको सिद्धान्तको नाम पनि पेश गर्छन्। तर 'ख्रीष्ट येशूमाथि

राखेको विश्वासद्वारा मैले मुक्ति पाएँ भनेर तिनीहरूले कहिल्यै निश्चयतापूर्वक भन्न सक्दैनन् ।

यस पदले हामीलाई निम्न कुरा विचार गर्ने बाध्यतामा पार्छः वर्तमान समयमा मानिसले कुनचाहिँ क्षेत्रमा आफ्नो ज्ञान बढाएको छैन, मलाई भन्नुहोस् ! यस कुरामा मानिसको कोशिश नित्य जारी रहन्छ । बाफरे, आधुनिक जीवनमा शिक्षादीक्षामा कम्ती जोड गरिँदैन नि ! तर यसो गरेर पनि मानिसहरू सत्यताको ज्ञानमा आइपुग्दैनन्, कसरी ? के तपाईंले यस सम्बन्धमा मानिसको अगाध असफलता देख्नुभयो ?

२ तिमोथी ३:८: यस पत्रमा मानिसहरूका तीन जोडा प्रस्तुत गरिएका छन्, जस्तै:

क) २ तिमोथी १:१५: फुगेल्लस र हेर्मेगेनस, जो सत्यतादेखि लजाए ।

ख) २ तिमोथी २:१७-१८: हुमेनियस र फिलेटस, जो सत्यतादेखि भड्किए ।

ग) २ तिमोथी ३:८: यात्रेस र याम्ब्रेस, जसले सत्यताको विरोध गरे ।

यस पदमा पावल भूटा पन्थहरूका अगुवा र शिक्षकहरूमा फर्केर आउँछन् । तिनले यिनीहरूलाई यात्रेस र याम्ब्रेससित तुलना गर्छन्, जसले मोशाको विरोध गरेका थिए । यात्रेस र याम्ब्रेस को थिए ? वास्तवमा, तिनीहरूका नामहरू पुरानो नियममा उल्लेख गरिएका छैनन् । तर सर्वमान्य धारणाअनुसार यी दुईजनाचाहिँ मिस्र-देशका जादुगरहरूका मुख्य थिए । फराओले यी दुईजनालाई मोशाका आश्चर्यकर्महरूको नकल गर्न बोलाएका थिए ।

प्रश्न छः पावलले यी दुईजनाका नामहरू कसरी जाने ? यो यहूदीहरूको परम्पराको कुरा हो । निस्सन्देह यी नामहरू यसरी नै चिनिए । नभए पावलको यो जानकारी परमेश्वरको प्रकाशको फल भएको हुनुपर्ला ।

तर यहाँ महत्त्वपूर्ण कुरा के हो त? यी दुईजनाले जादुविद्याद्वारा मोशाका आश्चर्यकर्महरूको नकल गरेर उनको विरोध गरेका थिए। भूटा पन्थकाहरूले ठीक यही गर्छन्। तिनीहरूले परमेश्वरको कामको नकल गरेर नै त्यसको विरोध गर्छन्। तिनीहरूसँग आफ्नै बाइबल छँदैछ। तिनीहरू आफ्नो मुक्तिको बाटो आविष्कार गरेका छन्। छोटकारीमा भन्नु हो भने, ख्रीष्टीय विश्वासमा जे छ, तिनीहरूले त्यस सबैको नकल गरेका छन्। तिनीहरूले परमेश्वरको सत्यताको सस्तो अनुकृति, त्यसको कम मूल्यको नकल निकालेर त्यसको विरोध गरेका छन्, अनि भएन भने तिनीहरूले कहिलेकाहीं जादुविद्यामा सहारा लिन्छन्।

यी मानिसहरूको बुद्धि भ्रष्ट भएको छ। श्री आर्थर वेइले यो वाक्य यस प्रकारले अनुवाद गरेका छन्: 'तिनीहरूको मन गुदीसम्म कुहेको छ।' तिनीहरूको मन बिग्रेको छ, दूषित र भ्रष्ट भएको छ।

ख्रीष्टीय विश्वासको सम्बन्धमा तिनीहरूको जाँच गर्दाखेरि तिनीहरू रद्द भए र जाली, नकली ठहरिए। तिनीहरूको विश्वासको जाँचको एउटै कसी यस प्रकारको छ: 'के येशू ख्रीष्ट परमेश्वर हुनुहुन्छ?' भन्ने एउटै सरल प्रश्न गरे पुग्छ। तिनीहरूमध्ये धेरैजनाले प्रभु येशू परमेश्वरको पुत्र हुनुहुन्छ भन्ने कुरा स्वीकार गरेर आफ्नो भूटो शिक्षा लुकाउनुमा सफल होलान्। किनकि तिनीहरूले प्रभु येशूलाई परमेश्वरको पुत्रको रूपमा स्वीकार गरेको अर्थ अर्को छ। तिनीहरूको विचारमा, जसरी अरू मानिसहरू परमेश्वरका छोराछोरीहरू हुन्छन्, ठीक त्यस्तै प्रभु येशू पनि परमेश्वरका छोरा हुनुहुन्छ रे। तर तिनीहरूलाई 'के येशू ख्रीष्ट परमेश्वर हुनुहुन्छ' भन्ने प्रश्न सोध्नुहोस्! तब तिनीहरूले आफूले विश्वास गरेको खास कुरा प्रकट गर्छन्। येशू ख्रीष्टको परमेश्वरत्व इन्कार गर्नु एउटा कुरा हो, तर तिनीहरूलाई यस प्रकारको जाँच गरे तिनीहरू प्रायः रिसाउँछन्। प्रभु येशू परमेश्वर हुनुहुन्छ भन्ने कुरा इन्कार गर्नेहरूमध्ये Christian Scientists, Spiritualists, Christadelphians, Jehovah's Witnesses and 'The Way' आदि पन्थहरू हुन्।

२ तिमोथी ३:९: यी भूटा शिक्षकहरू अरू बढी अघि बढ्दैनन् भन्ने कुरा पावलले तिमोथीलाई विश्वास दिलाउँछन् । यहाँ हाम्रो समस्या के हो भने, हरेक युगमा भूटा शिक्षकहरू चारैतिर बढिरहेका देखिन्छ, अनि कसैले पनि, अँ, कुनै कुराले पनि तिनीहरूको विस्तार रोक्दैन जस्तै छ ।

यसकारण उक्त वाक्यको सम्भवतः अर्थ यस प्रकारको छ: अन्तमा हरेक भूटो शिक्षा-सिद्धान्तको पर्दाफास हुनेछ । भूटा शिक्षाहरू आउँछन् र एक-एक गर्दै फेरि हराउँदै जान्छन् । भूटा शिक्षाहरूले ठूलो सफलता प्राप्त गरेका र लामो समयसम्म टिकेका देखिन्छ; तर त्यो समय आउँछ, जब यी शिक्षाहरूको दुष्टता र भूटोपन सबैकहाँ प्रकट हुनेछ । भूटा शिक्षाहरूले मानिसहरूलाई बाटोमा अलिकति अघि लगेर छोडिदिन्छन् र कसैमा केही सुधार ल्याउलान्, तर कसैमा नयाँ जन्म पैदा गर्ने सक्दैनन् । यी शिक्षाहरूले मानिसहरूलाई पापको सजाय र पापको शक्तिदेखि छुटकारा दिन सक्दैनन् । यी भूटा शिक्षाहरूले जीवन दिन सक्दैनन् ।

यान्त्रेस र याम्ब्रेसले आफ्नो जादुविद्याद्वारा केही हदसम्म मोशाको नकल त गरेका थिए, तर जब मरेकाहरूलाई जीवन दिने चुनौती तिनीहरूमा आयो, तब तिनीहरू बिलकुल शक्तिहीन थिए । ठीक यही ठाउँमा भूटा पन्थहरूको हार हुन्छ ।

२ तिमोथी ३:१०: यी भूटा शिक्षकहरू एक तर्फ राखेर पावलको जीवन र सेवकाइ अर्को तर्फमा छँदैछ । परमेश्वरका यी दासको चरित्र चित्राउने प्रमुख चिनारीहरू के-के हुन्, सो कुरा तिमोथीलाई राम्ररी थाहा थियो; किनकि उनी पावलको घनिष्ठ सम्बन्धमा रहन्थे, र तिनलाई नजिकबाट चिन्थे, अनि तिनको विषयमा गवाही दिन सक्थे: 'यहाँ एकजना मानिस हुनुहुन्छ, जो ख्रीष्ट येशूप्रति र उहाँको वचनप्रति विश्वास-योग्य रहनुभएको छ ।'

पावलको जीवन र सेवकाइका आठ-नौवटा लक्षणहरू यस प्रकारका छन्:

क) प्ररित पावलले सिकाएको शिक्षाचाहिँ परमेश्वरको वचन आधारित थियो, र प्रभु येशू ख्रीष्टलाई सम्मान दिन्थ्यो ।

- ख) पावलको चाल अर्थात् तिनको व्यवहार तिनले प्रचार गरेको सुसमाचारको योग्य थियो ।
- ग) तिनको जीवनको उद्देश्य वा अभिप्रायचाहिँ हरेक नैतिक दुष्टता र भ्रष्टता, साथै हरेक शैक्षिक खराबी र भूटोपनाबाट अलग रहनु थियो ।
- घ) तिनको विश्वासचाहिँ प्रभु येशूमाथि गरिने नित्य भरोसा थियो; अनि तिनी विश्वासयोग्य मानिस थिए । पावल प्रभु येशूमाथि भर पर्ने निष्ठावान् मानिस थिए, जसको इमानदारी र विश्वासयोग्यता प्रशंसनीय हुन्थ्यो । तिमोथीले पावललाई यसरी नै चिन्दथिए ।
- ङ) प्रेरित पावलको सहनशीलताचाहिँ तिनका सताउनेहरूप्रति र तिनका छिद्रान्वेषीहरूप्रति देखा पर्‍थ्यो, साथै तिनले सहेका दुःखकष्टहरूमा प्रकट हुन्थ्यो ।
- च) अब तिनको प्रेमको कुरा आयो: तिनको प्रभु येशूप्रति र अरू मानिसहरूप्रतिको निस्वार्थी सेवामा प्रेम थियो । अरूले तिनलाई प्रेम गर्नु वा नगर्नु, तर तिनले तिनीहरूलाई बढी, अँ, भन् बढी प्रेम गर्ने अठोट गरे ।
- छ) अनि तिनको धीरजचाहिँ ? यो त बोभले लदिएको अवस्थामा वा सङ्कष्टमा परेको बेलामा टिकिरहने स्थिरता, धीरता वा धैर्य हो ।
- २ तिमोथी ३:११: ज) पावलले सहनुपरेका कतिपय सतावटहरू र कष्टहरूको बयान २ कोरिन्थी ११:२३-२८ पदको खण्डमा उल्लेख गरिएको छ । तर तिनले यहाँ आफ्ना ती सतावटहरू र ती कष्टहरूको सम्भना गर्छन्, जुन सतावट र कष्टहरूसित तिमोथीले सुपरिचित थिए । तिमोथीको घर लुस्त्रा थियो । यसकारण उनले लुस्त्रा, र त्यसका छिमेकी शहर एन्टिओक र इकोनियममा पावलमाथि आइपरेका सतावटहरूको विषयमा जानेको हुनुपर्छ । प्रेरितको पुस्तकमा यी कष्टहरूको बयान छ,

जस्तैः प्रेरित १३:४५ र ५० पदमा एन्टिओकमा पावलमाथि आइपरेको सतावट, प्रेरित १४:३-६ पदमा इकोनियममा तिनीमाथि आइपरेको सतावट, अनि प्रेरित १४:१९-२० पदमा लुस्त्रामा तिनीमाथि आइपरेको सतावटको बयान छ। आत्माको प्रेरणाले लेखिएका यी वर्णनहरू पढ्नुहोस् !

‘तर ती सबै कुराहरूबाट प्रभुले मलाई छुटकारा दिनुभयो ।’ आनन्दले विभोर भएका पावलले यहाँ स्वीकार गर्छन् । प्रभुले तिनलाई सङ्कष्टबाट बचाउनुभएन, तर उहाँले तिनलाई सङ्कष्टको बीचबाट जानुपरे ता पनि छुटकारा दिनुभयो । हामीले कठिनाइहरूबाट पूरा मुक्त रहने प्रतिज्ञा पाएका छैनौं, तर कठिनाइहरूमा पर्दाखेरि प्रभु हाम्रो साथमा रहनुहुन्छ र हामीलाई कठिनाइहरूबाट भएर जाँदा उता ननिस्केसम्म साथ दिनुहुनेछ ।

२ **तिमोथी ३:१२:** सतावटमा पर्नु निष्ठावान् इसाई जीवनको निर्धारित अंश हो । हरेक जवान ‘तिमोथी’ले यो कुरा याद गर्नुपर्छ; उसका निम्ति यसो गर्नु उचित छ । गहिरो सागरको पानीबाट भएर जानुपर्दा तिमोथीजस्तो मानिस परीक्षामा पर्लान् र ‘मैले कतै प्रभुलाई दुःखित तुल्याएँ कि’, अथवा ‘केही कारणवश प्रभु मसँग नाराज हुनुभएको छ कि’ भन्ने भावना अपनाउलान् । तर यस सम्बन्धमा कुरा अर्को छ । भक्तिको जीवन जिउन चाहनेहरू सबैका निम्ति सतावटमा पर्नु अनिवार्य कुरा हो ।

भक्तजनका निम्ति सतावटमा पर्ने कारण यस प्रकारको छ: भक्तिपूर्ण जीवनले अरूको जीवनमा भएको दुष्टता प्रकट गर्छ, त्यसको भण्डाफोर गर्छ । मानिसहरूलाई यसरी नै तिनीहरूको दोष प्रकट गरिएको मन पर्दैन । यसकारण आफ्नो भक्तिहीनताको विषयमा पछुताउनुको सट्टामा र ख्रीष्ट येशूकहाँ फर्कनुको बदलीमा तिनीहरूले उसलाई नष्ट गर्न खोज्छन्, जसले तिनीहरूलाई तिनीहरूको वास्तविक रूप देखाइदियो । ‘नरहे बाँस, नबजे बाँसुरी’ भनेजस्तो भएछ । तर तिनीहरूको यो व्यवहार विवेकहीन व्यवहार हो; पतित मानिस कहाँसम्म पतित भएको छ, सो कुरा यसबाट बुझिन्छ ।

२ तिमोथी ३:१३: 'दुष्ट मानिसहरू र बहकाउनेहरू भन्-भन् खराब हुँदै जानेछन्।' संसार बिस्तार-बिस्तारै सुध्रिन्छ र अन्तमा सबै मानिसहरू प्रभुका फर्कनेछन् भन्ने भ्रममा पावल परेका थिएनन्; यो स्पष्ट छ। दिव्य प्रकाश आएर तिनले जान्दथिए: होइन, तर दुष्ट मानिसहरू भन्-भन् खराब हुँदै जानेछन्। तिनीहरूले अपनाएका तरिकाहरू भन् धूर्त हुनेछन्, र तिनीहरूका हमलाहरू भन् दुःसाहसी हुनेछन्। तिनीहरूले अरूलाई धोका दिनेछन्, र आफूले पनि धोका खानेछन्। जुन भूटो शिक्षाद्वारा तिनीहरूले आफ्ना श्रोताहरूलाई फसाउन खोजेका छन्, त्यस भूटो शिक्षाको पासोमा तिनीहरू आफै परेछन्। लामो समयसम्म आफ्ना भूटहरू बिक्री गर्ने यी पैकारीहरूचाहिँ अन्तमा आफ्नो भूट आफूले विश्वास गर्ने भए।

ग) २ तिमोथी ३:१४-४:८: धर्मपतन हुने समयमा परमेश्वरको जनको स्रोत के हो ?

२ तिमोथी ३:१४: घरिघरि तिमोथीलाई परमेश्वरको वचनका शिक्षाहरूमा दृढतासाथ लागिबस्ने सम्भना दिलाइएको छ। भूटा शिक्षाहरू चारैतिर बढिरहेको समयमा योचाहिँ उनको ठूलो स्रोत हुनेछ। उनले पवित्र धर्मशास्त्र बाइबल जान्नुको साथै परमेश्वरको वचनको आज्ञापालन गर्नुपर्छ। तब भ्रमहरू जति धूर्त किन नहोऊन्, तर ती भ्रमहरूद्वारा उनलाई छल गर्न सकिँदैन।

विश्वासका महान् सत्यताहरू सिक्नुको साथै तिमोथी यी सत्यताहरूको विषयमा व्यक्तिगत रूपले सुनिश्चित भए। 'यस्ता शिक्षाहरू धेरै पुराना, कति थोत्रा र निकम्मा हुन्; यिनमा संस्कृति र बुद्धिको अभाव छ' भन्ने कुरा उनले अवश्य मानिसहरूबाट सुन्नुपर्नेथियो। तर उनले परमेश्वरको सत्यता मानिसहरूका परिकल्पना र अडकलबाजीहरूसित साट्नुहुँदैनथियो।

प्रेरित पावलले उनलाई अभै के सम्झाइदिन्छन् भने, उनले यी तथ्यहरू कसबाट सिके, सो कुरा बिर्सनुहुँदैन, तर सधैं याद गर्नुपर्छ।

किनभने उनले यी कुराहरू पावलबाट सिके, आफ्नी आमाबाट सिके र आफ्नै बच्चैबाट सिके, अनि हुन सक्छ, उनले अरू प्रेरितहरूबाट पनि यी कुराहरू सिके। जे होस्, उनले यस्ता मानिसहरूबाट पवित्र धर्मशास्त्र बाइबलको शिक्षा पाएका थिए, जुन मानिसहरूको जीवनले यिनीहरूको विश्वासको वास्तविकता प्रमाणित गर्थ्यो। उनले भक्त जनहरूबाट सिके, जुन भक्तजनहरू इमानदारपूर्वक परमेश्वरको महिमाको निम्ति जिउँथे।

२ तिमोथी ३:१५: यो पद धेरै प्रभावशाली पद हो। तिमोथीले बालककालदेखि नै बाइबलका पवित्र लेखहरू जान्दथिए। विचार गर्नुहोस्! यहाँबाट उनकी आमाले उनलाई क-ख-ग सिकाउँदाखेरि पुरानो नियमको धर्मशास्त्रबाट यसो गर्थिन् भन्ने सम्भवना देखिन्छ। बालक-कालदेखि नै उनी पवित्र आत्माको प्रेरणाले लेखिएका धर्मशास्त्रको असल प्रभावमा परेका थिए। कुनै हालतमा पनि उनले यस परमधन्य ग्रन्थको कुरा भुल्नुहुँदैनथियो; किनभने यही ग्रन्थले उनको जीवन यति असल प्रभाव गरेको र उनलाई परमेश्वरका निम्ति उपयोगी हुने ढाँचामा ढालेको थियो।

पवित्र शास्त्रले मानिसहरूलाई मुक्तिका निम्ति बुद्धिमान् तुल्याउन सक्छ। एक, मानिसहरूले मुक्तिको बाटो पवित्र बाइबलबाट सिक्छन्। अनि दुई, परमेश्वरको वचनले हामीलाई मुक्तिको निश्चयता दिलाउँछ।

मुक्तिचाहिँ खीष्ट येशूमाथि राखिएको विश्वासद्वारा पाइन्छ। यस कुरामा ध्यान दिनु उचित छ। सुकर्महरू गरेर, पानीको बप्तिस्मा, मण्डलीको सदस्यता र दृढकरण लिएर, दस आज्ञाको आज्ञापालन गरेर, स्वर्ण-नियम पूरा गरेर वा अन्य कुनै तरिकाले मुक्ति पाइँदैन। मुक्तिचाहिँ मानिसको कोशिशको फल होइन, पुण्य-फल पनि होइन। तर मुक्ति परमेश्वरको पुत्रमाथि राखिएको विश्वासद्वारा प्राप्त हुन्छ।

२ तिमोथी ३:१६: 'सबै पवित्र शास्त्र' भनेर पावलले निस्सन्देह पुरानो नियमको सम्पूर्ण पुस्तक सङ्केत गर्छन्; तर हुन सक्छ, तिनले नयाँ नियमका ती खण्डहरू यसमा समावेश गरेका छन्, जुन खण्डहरू त्यस बेलासम्म उपलब्ध भइसकेका थिए। १ तिमोथी ५:१८ पदमा तिनले

लूकाको सुसमाचारबाट एउटा पद उद्धृत गरे, जुन पद तिनले पवित्र शास्त्रको रूपमा मान्थे (लूका १०:७) । अनि पत्रुसले पावलका पत्रहरू पवित्र शास्त्रको रूपमा लिए (२ पत्रुस ३:१६) । अनि आज हामी यस पदको अर्थ सम्पूर्ण पवित्र बाइबलको विषयमा भन्न सक्छौं ।

यो पदचाहिँ 'पवित्र बाइबल आत्माको प्रेरणाको फल हो' भन्ने विषयमा सबैभन्दा महत्त्वपूर्ण बाइबलका पदहरूमध्ये एक हो । पवित्र शास्त्र परमेश्वरको श्वास-फुकाइको ²⁷⁾ फल हो । परमेश्वरले अद्भुत रीतिले आफ्नो वचन ती मानिसहरूलाई सञ्चार गर्नुभयो, जसले उहाँको वचन उहाँले तिनीहरूलाई भन्नभएको जस्तोको त्यस्तै लेखे, यस हेतुले कि आजको दिनसम्म उहाँको वचनको स्थायी संरक्षण भइरहोस् । यी मानिसहरूले जे लेखे, त्यो परमेश्वरको आत्मा-प्रेरित उहाँको अचुक वचन थियो । लेखकहरूका शैलीहरू भिन्न-भिन्नै थिए, तर तिनीहरूले लेखेका शब्दहरू पवित्र आत्माद्वारा तिनीहरूलाई दिइएका शब्दहरू नै थिए । यसकारण १ कोरिन्थी २:१३ पदमा हामी यसो लेखिएको पाउँछौं: 'यी कुराहरूचाहिँ मानिसको बुद्धिले सिकाएका शब्दहरूमा होइन, तर पवित्र आत्माले सिकाउनुभएका शब्दहरूमा आत्मिक कुराहरू आत्मिक कुराहरूसँग तुलना गर्दै हामी बोल्छौं ।' यस पदले भन्न चाहेको कुरा यो हो: बाइबलका आत्मा-प्रेरित लेखकहरूले यी शब्दहरू लेखे, जुन शब्दहरू पवित्र आत्माले तिनीहरूलाई दिनुभयो । अनि पवित्र बाइबलको शाब्दिक प्रेरणा भनेको यही हो ।

पवित्र बाइबलका लेखकहरूले आफ्नो व्यक्तिगत विचार व्यक्त गरेनन्, तर परमेश्वरले तिनीहरूलाई दिनुभएको सन्देश लेखे, जसरी लेखिएको छ: 'अनि पहिले यो जान, कि पवित्र शास्त्रको कुनै पनि भविष्यवाणी आफ्नो निजी व्याख्याबाट भएको होइन; किनकि कुनै पनि समयमा भविष्यवाणी मानिसको इच्छाद्वारा आएन, तर परमेश्वरका पवित्र जनहरू पवित्र आत्माद्वारा प्रेरणा पाएर बोले' (२ पत्रुस १:२०-२१) ।

परमेश्वरले एक-एक लेखकलाई तिनले लेख्नुपर्ने विचारहरू दिनुभयो र तिनलाई यी विचारहरू तिनका आफ्नै शब्दहरूमा लेख्न

दिनुभयो भन्न गलत हो । पवित्र शास्त्र बाइबलमा प्रस्तुत गरिएको सत्यता यस प्रकारको छः परमेश्वरको वचनको एक-एक शब्द परमेश्वरद्वारा दिइएको हो । उहाँले श्वास फुकिदिनुभयो र उहाँले दिनुभएका मौलिक शब्दहरूको रचना भयो ।

पवित्र बाइबल परमेश्वरको वचन हो; यसकारण पवित्र बाइबल लाभदायक हुन्छ । हो, पवित्र बाइबलको एक-एक खण्ड लाभदायक हुन्छ । वंशावलीहरूको कुरादेखि लिएर धमिलो-धमिलो अर्थ निकालिदिने खण्डहरूसम्म कुरा यस्तै छ । तर पवित्र आत्माद्वारा शिक्षक मन-प्राप्त भएको मानिसले परमेश्वरको मुखबाट निस्केको हरेक शब्दमा आत्मिक पोषण छ भन्ने कुरा जान्दछ र परमेश्वरको वचनको एक-एक शब्दबाट खुराक पाउँछ ।

पवित्र बाइबल शिक्षा दिनलाई लाभदायक हुन्छ । विभिन्न विषयहरूमा त्यसले परमेश्वरको मनसाय के हो, सो प्रस्तुत गर्छ, जस्तैः तीन व्यक्ति एक ईश्वरको विषयमा, स्वर्गदूतहरू, मानिस, पाप, मुक्ति, पवित्रीकरण, मण्डली र भविष्यमा घट्ने घटनाहरूको विषयमा पवित्र बाइबलमा परमेश्वरको शिक्षा प्रस्तुत गरिएको छ ।

पवित्र बाइबल भूलदोष देखाउनलाई लाभदायक हुन्छ । पवित्र बाइबल पढ्दाखेरि त्यसले हामीसित स्पष्टसँग बोल्छ र हाम्रो जीवनमा परमेश्वरलाई मन नपर्ने कुराहरू हामीलाई देखाइदिन्छ । अनि भूटो शिक्षा खण्डन गर्न र हामीलाई पापको परीक्षामा पार्न खोज्ने शैतानलाई मुखभरिको जवाफ दिन पनि परमेश्वरको वचन उपयोगी हुन्छ ।

पवित्र बाइबल सुधार गर्न लाभदायक हुन्छ; किनभने त्यसले हामीलाई गल्ती के हो, सो मात्र देखाउँदैन, तर हामीले हिँड्नुपर्ने सठीक बाटो पनि हामीलाई प्रस्तुत गर्छ । यहाँ हामी यसको एउटा सानो उदाहरण दिऔंः पवित्र बाइबलले 'चोर्नेले फेरि नचोरोस्' भनेर मात्र भन्दैन, तर यस आज्ञाको साथमा 'तर बरु आफ्ना हातहरूले असल काम गर्दै त्यसले मेहनत गरोस्, यस हेतुले कि जसलाई खाँचो छ, उसलाई दिनका निम्ति त्यससँग केही भएको होस् !' (एफेसी ४:२८) । 'चोर्नेले फेरि नचोरोस्' भन्ने

वाक्य भूलदोष देखाउने हप्कीको रूपमा लिन सकिन्छ, तर यस पदको बाँकी भाग हामीले सुधारको वचन भन्नुपर्ला ।

अन्तमा, पवित्र बाइबल धार्मिकताको सम्बन्धमा तालिम दिन लाभदायक हुन्छ । परमेश्वरको अनुग्रहले हामीलाई भक्तिपूर्ण जीवन जिउने शिक्षा दिन्छ; तर परमेश्वरको वचनले हामीलाई भक्तिपूर्ण जीवनको एक-एक बुँदाको रूपरेखा दिन्छ ।

२ तिमोथी ३:१७: परमेश्वरको वचनद्वारा परमेश्वरको जन परिपक्व, सिद्ध र सम्पूर्ण हुन्छ; ऊ हरेक असल कामका निम्ति सुसज्जित हुन्छ । यसका निम्ति उसलाई आवश्यक पर्ने सबै कुराहरू परमेश्वरको वचनले उसलाई प्रबन्ध गरिदिन्छ । किनकि उसले मुक्ति पाएको लक्ष्य र उद्देश्यचाहिँ परमेश्वरले उसका निम्ति अधिबाट तयार गर्नुभएको असल कामहरूमा हिँड्नु हो (एफेसी २:८-१०) । यहाँको कुराले प्रचलित आधुनिक विचारहरू नकार्छ, जुन विचारहरूअनुसार मानिसलाई सुसज्जित पार्ने एकमात्र साज-साधन पढाइका डिग्रीहरू हुन्छन् ।

यस सम्बन्धमा श्री आर. सी. एच. लेन्स्कीले यसो लेखेका छन्:

‘यसकारण पवित्र धर्मशास्त्र बाइबल बिलकुलै अद्वितीय, अतुलनीय हुन्छ । संसारमा अरू कुनै पुस्तक, कुनै पुस्तकालय, अरू कुनै थोकै छैन, जुन कुराले आफ्ना पापमा हराएको मानिसलाई मुक्तिको निम्ति बुद्धिमान् तुल्याउन सक्छ । धर्मग्रन्थहरूमा अरू फाइया जस्तासुकै होऊन्, तर पवित्र बाइबल छोडेर परमेश्वरको आत्माको प्रेरणाले लेखिएको अरू कुनै धर्मग्रन्थ नै छैन, जुन ग्रन्थ निम्न उद्देश्यहरू पूरा गर्न लाभदायक हुन्छ, जस्तै: त्यसले हामीलाई मुक्ति पाउने वास्तविक तथ्यहरू सिकाउनुपर्छ; त्यसले यी आवश्यक तथ्यहरू इन्कार गर्ने भूट र भ्रमहरू खण्डन गर्नुपर्छ । त्यसले कुनै पापी मानिसलाई परमेश्वरको सङ्गतिमा ल्याउन अथवा कुनै पतित भएको विश्वासीलाई परमेश्वरको सङ्गतिमा पुनर्स्थापित गर्न सक्नुपर्छ । साँचो धार्मिकताको सम्बन्धमा त्यसले हामीलाई शिक्षा र तालिम दिनुको साथै हाम्रो जीवनमा सुधार र साँचो पवित्रता पनि ल्याउन सक्नुपर्छ ।’ 28)

२ तिमोथी ४:१: यस पदबाट पावलले अन्तिम पल्ट तिमोथीलाई गम्भीर आज्ञा दिन थाल्छन् । तिनले परमेश्वरको उपस्थितिमा र प्रभु येशू ख्रीष्टको उपस्थितिमा यसो गर्छन् । परमेश्वरले सर्वदर्शी आँखाले हामीलाई हेरिरहनुभएको छ भन्ने बोधले हाम्रो सबै सेवामाथि आफ्नो छाया हाल्न सकेको भए कति राम्रो हुनेथियो ! !

प्रभु येशूले आफ्नो दोस्रो आगमनमा र आफ्नो राज्यमा जिउँदा र मरेकाहरूको न्याय गर्नुहुनेछ । यस पदले प्रभु येशूलाई न्यायकर्ताको रूपमा प्रस्तुत गर्दछ । यहाँ ग्रीक भाषाको कुरा आयो: उहाँको आगमनमा र उहाँको राज्यमा भनेर अनुवाद गरिएको '-मा' शब्दको खास अर्थ 'अनुसार' नै हो; यसको ग्रीक-शब्द 'काता' 29) हो । जब मुक्तिदाता प्रभु यस पृथ्वीमा आफ्नो राज्य स्थापित गर्न आउनुहुनेछ, तब सार्वजनिक बौरिउठाइ र सार्वजनिक न्याय हुनेछ भन्ने अर्थ यस प्रकारको अनुवादको गलत सुझाउ हो । तर अनुसारको शब्दको अर्थ अलिक भिन्न हुन्छ ।

प्रभु येशू जिउँदा र मरेकाहरूको न्याय गर्नुहुने नै छ, तर यसको खास समय ४:१ पदमा बताइएको र तोकिएको छैन; किनभने प्रभुको सेवामा हामी कति विश्वासयोग्य हुनुपर्छ भन्ने उद्देश्यले पावलले ख्रीष्ट येशूको आगमन र उहाँको राज्य यसका निम्ति प्रेरणाको रूपमा यहाँ पेश गरेका छन् ।

अनि पवित्र धर्मशास्त्र बाइबलबाट हामीलाई विदित छ, कि ख्रीष्ट येशूको दोस्रो आगमनमा उहाँले जिउँदा र मरेकाहरूको न्याय गर्नुहुनेछैन । प्रकाश २०:५ पदअनुसार ख्रीष्टको हजार वर्षको अन्तमा मरेका पापीहरूको न्याय हुनेछ ।

अनि ख्रीष्टको न्यायआसनको सामु ख्रीष्ट-विश्वासीहरूलाई उनीहरूको सेवाका निम्ति इनामहरू दिइनेछन् । तर उनीहरूका इनामहरू के-के हुन्, सो कुरा ख्रीष्ट येशूको दोस्रो आगमन हुँदा र उहाँको राज्यमा प्रकट हुनेछ । अनि यी इनामहरू हजार वर्षको राज्यको शासन-प्रशासनसित सम्बन्धित हुनेछन् । किनकि विश्वासयोग्य हुनेहरूले दस शहरहरूमाथि शासन-अधिकार पाउनेछन् (लूका १९:१७) ।

२ तिमोथी ४:२: परमेश्वरले आफ्ना सेवकहरूलाई हालैमा हेरिनुभएको कुरा र हामीले भविष्यमा उहाँबाट पाउने इनामको आशा मध्यनजरमा राखेर तिमोथीले वचन प्रचार गर्नुपर्छ। वचनको प्रचार अति जरूरी काम थियो। हरेक मौका छोपेर उनले बेला-अबेलामा वचन प्रचार गर्नुपर्नेछ। वचन प्रचार गर्ने बेला सधैं हुन्छ, यद्यपि कसै-कसैले कुनै प्रतिकूल परिस्थितिमा यो वचनको प्रचार गर्ने बेला कहाँ हो र भनेर भन्नान्। ख्रीष्ट येशूको सेवक भएको नाताले तिमोथीले दोष देखाउन सक्नुपर्छ अर्थात् परिस्थितिअनुसार उनले विश्वास दिलाउन वा खण्डन गर्न सक्नुपर्छ। जे खराब, जे गलत छ, त्यो उनले हप्काउनुपर्छ। उनले पापी मानिसहरूलाई प्रभु येशूमाथि विश्वास गर भन्ने अर्ती र प्रोत्साहन दिनुपर्छ, साथै पवित्र जनहरूलाई प्रभुको सेवामा लागि रहने उत्साह र हौसला दिनुपर्छ। यी सबै कुरामा उनी सधैं धैर्य धारण गरेर सबैप्रति सहनशीलता देखाउनुमा र सबैलाई विश्वासयोग्यतासाथ खाँटी शिक्षा सिकाउनुमा चुक्नुहुँदैन।

२ तिमोथी ४:३: यस खण्डमा प्रेरित पावलले भर्खरै तिमोथीलाई दिएका आदेशहरूका दुईवटा बलिया कारण पेश गर्छन् (२ तिमोथी ४:३-६)। पहिलो कारण: मानिसहरूले खाँटी शिक्षादेखि आफ्ना कानहरू फर्काउने समय आउँदैछ। दोस्रो कारण: पावलको मृत्युको घडी नजिकै आएको थियो।

प्रेरित पावलले त्यो समय देख्न सके, जब मानिसहरूले स्वास्थ्य-लाभ गर्ने शिक्षाप्रति आफ्नो अमन र अवहेलना प्रकट गर्नेछन्। त्यस समयमा परमेश्वरको वचनको सत्यता सिकाउनेहरूपट्टि मानिसहरूले आफ्नो पिठ्छूँ फर्काउनेछन्। आफूलाई मन पर्ने शिक्षा सुनौं, अं, आरामदायक, खुशी पार्ने किसिम-किसिमका शिक्षा अभै सुनिरहौं भन्ने उत्कट चाहनाले तिनीहरूका कानहरू खूब चिलाउँछन्। तिनीहरूले शिक्षकहरूको रास लाउनेछन्, जसले तिनीहरूको अभिरुचि र स्वाद-अनुसारका नौला-नौला शिक्षाहरू सुन्ने तिनीहरूको तीव्र चाहना र तृष्ण पूरा गर्नेछन्। ती मानिसहरूले जे सुन्न चाहन्छन्, त्यो यी शिक्षाहरूले तिनीहरूलाई सुनाउनेछन्।

२ तिमोथी ४:४: यी मानिसहरूमा आँखामा हाल्दा पनि नबिभाउने किसिमको प्रचार सुन्ने चाहनाले यति तीव्र हुन्छ, कि त्यस उत्कट चाहनाले तिनीहरूलाई तिनीहरूका कानहरू सत्यताबाट दन्त्यकथाहरूतिर फर्काउन लाउनेछ। दन्त्यकथाहरूका निम्ति सत्यता बलिदान गर्नु र गाईलाई मारी गधालाई पोस्नु कस्तो विचित्र कुरा हो !! तर स्वास्थ्यकारी शिक्षा सुन्न नसक्नेहरूको तुच्छ भाग यही हुनेछ।

२ तिमोथी ४:५: 'तर तिमीचाहिँ सबै कुरामा सचेत होऊ !' यस क्रियापदको खास अर्थ सबै कुरामा संयमी हुनु हो। तिमोथी आफ्नो काममा गम्भीर, आत्मसंयमी र सन्तुलित हुनुपर्छ। उनी दुःखहरूदेखि भाग्नुहुँदैन, तर ख्रीष्ट येशूका निम्ति गरिने सेवकाइमा उनीमाथि आइपर्ने कष्टहरू उनले पूरा तयारीको साथ भोग्नुपर्छ।

'सुसमाचार-प्रचारकको काम गर !' यस वाक्यको अर्थमा दुईमत छ। कोही टिप्पणीकारहरू छन्, जसको विचारमा तिमोथीसँग सुसमाचार प्रचार गर्ने वरदान थियो; यसकारण पावलले यहाँ उनलाई उनको यस वरदान-अनुसारको सेवकाइ अपनाऊ भन्ने अर्ती दिएका छन्। अरू टिप्पणीकारहरू पनि छन्, जसको विचारमा तिमोथीसँग सुसमाचार प्रचार गर्ने वरदान थिएन; तर सायद पास्टर वा शिक्षकको वरदान थियो। सुसमाचार प्रचार गर्ने वरदान नभए पनि उनले मौका पाउँदा सुसमाचार प्रचार गर्नुपर्छ। तर हाम्रो विचारमा, तिमोथी वास्तवमा सुसमाचार-प्रचारक थिए; अनि पावलले उनलाई सुसमाचार-प्रचारक लायकको सेवकाइ पूरा गर्ने प्रोत्साहन दिएका छन्।

जेजस्तो भए पनि, उनले आफ्नो सेवकाइ पूरा गर्नुपर्छ, अर्थात् उनले आफ्नो सेवकाइका सबै आवश्यकताहरूका निम्ति आफ्ना सर्वोच्च प्रतिभाहरू बाँकी राख्नुहुँदैन, तर पूर्ण रूपले चम्काउनुपर्छ।

२ तिमोथी ४:६: पावलले तिमोथीलाई गम्भीर आज्ञा दिने दोस्रो कारण तिनको नजिकमा आइपुगेको तिनको मृत्यु थियो। तिनी अर्धबलिको रूपमा खनिन लागेका छन्। तिनी शहीद हुने बेलामा तिनको रगत बहाइनेछ; तिनले यो कुरा बलिदानमाथि खनिने अर्ध-बलिसित तुलना

गरेका छन् (प्रस्थान २९:४०; गन्ती १५:१-१०) । अनि फिलिप्पी २:१७ पदमा पनि पावलले आफ्नो मृत्यु अर्घबलिसित तुलना गरेका छन् । यस सम्बन्धमा श्री डी. एडमण्ड हीबर्टले यसो भनेका छन्:

‘पावलको सम्पूर्ण जीवन परमेश्वरको निम्ति जिउँदो बलिदानको रूपमा समर्पण गरिएको थियो । अनि अब तिनको मृत्युले त्यो दाखमद्वरूपी अर्घबलिको रूप लिएको छ, जुन अर्घबलिचाहिँ बलिदान चढाउने सेवा-विधिको अन्तिम कार्य हुन्थ्यो; अर्घबलिरूपी पावलको मृत्युद्वारा तिनको बलिदानयुक्त सेवा समाप्त हुन लागेको थियो ।’ 30)

‘मेरो बिदाइको बेला आइपुगेको छ ।’ बिदाइ भन्ने शब्द ‘अनालुसिस’ भन्ने ग्रीक शब्दबाट अनुवाद गरिएको छ, जसको शाब्दिक अर्थ ‘खोलेर उकास्नु’ हो । यस बिदाइ-शब्दद्वारा पावलले यहाँ आफ्नो मृत्यु बयान गरेका छन् । यस बिदाइ भन्ने शब्दका निम्ति कम्तिमा चारवटा शब्द-चित्रणहरू प्रयोग गर्न सकिन्छन्, जस्तै:

- क) यो एउटा नाविक शब्द हो, जुन शब्द पानीजहाजको लङ्गर खोलेर समुद्र-यात्रा शुरु गर्ने सम्बन्धमा प्रयोग गरिन्छ ।
- ख) यो हलो जोत्ने हलीको शब्द हो, जसको अर्थ दिनभरि हलो जोतिरहने गोरुहरूको काँधबाट जुवा खोलेर उतार्नु हो ।
- ग) यो यात्रीहरूले प्रयोग गर्ने शब्द हो । तम्बू खोलेर लट्टीपट्टी कसेर यात्रा शुरु गर्नु यसको अर्थ हुन्छ ।
- घ) यो एक दार्शनिक शब्द पनि हो, जसको साङ्केतिक अर्थ विश्लेषण गरिएको ‘समस्या समाधान भयो’ भन्ने हुन्छ ।

यसकारण के तपाईंले देख्नुभयो, महान् प्रेरित पावलले प्रयोग गरेका यो शब्द मनचित्रहरूमा कति धनी भएका छ ।

२ तिमोथी ४:७: पहिलो दृष्टिमा, यस पदमा पावलले आफ्नो गर्व गरेको लाग्ला । तर तिनले यसो गरेका छैनन् । तिनी एउटा असल लड़न्त लड़कोमा के गर्व छ ? होइन, तर तिनी त्यो एकमात्र असल लड़न्त, त्यो

विश्वासको लङ्गन्त लङ्गदुँ आए र अभै पनि लङ्गदुँथिए; खास कुरा यसैमा छ । तिनले त्यस सर्वोच्च लङ्गन्तमा आफ्नो बल खर्च गरे । यहाँ लङ्गदुँ यस शब्दको अर्थ नहोला, तर होडबाजीरूपी संघर्षचाहिँ यसको सठीक अर्थ होला; खेलकुदको प्रतियोगिता सम्भिनुहोस् !

तिनको यो थकाउने कठिन दौड सिद्धिन लागेको थियो । यो पत्र लेखे बेलामा तिनलाई यो पूरा महसुस भएको थियो । तिनी दौड दौडिरहेका थिए र त्यसको पथ न यता न उता छोडेका थिए; अनि अब तिनको अगाडि त्यसको टुङ्गाको निशाना देखिन्थ्यो ।

अनि पावलले विश्वासको रखवाली गर्दथिए । ख्रीष्टीय विश्वासका महान् सत्यताहरू लगतार विश्वास गर्नु र पवित्र बाइबलका महान् शिक्षाहरू पालन गर्नुको साथै तिनी त्यसको विश्वासयोग्य भण्डारी पनि थिए, जसले आफ्नो जिम्मामा लगाइएको शिक्षाको रखवाली गर्दथिए र त्यो शिक्षा त्यसको मौलिक शुद्धतामा जस्तोको त्यस्तै अरूलाई सिकाउँथे ।

२ **तिमोथी ४:८**: प्रेरित पावल यस कुरामा ढुकै थिए: तिनले आफ्नो सेवकाइमा देखाएको धार्मिकताको इनाम हुनेछ । ख्रीष्टको न्याय-आसनमा धर्मी प्रभुले तिनलाई त्यसको उचित इनाम दिनुहुनेछ ।

यहाँ प्रभु येशूलाई धार्मिक न्यायकर्ता भन्ने नाम दिइएको छ । तर यहाँ अदालतको न्यायाधीशको कुरा होइन, तर खेलकुदको निर्णायकको कुरा छ । प्रभु येशू संसारका न्यायकर्ताहरूजस्तो हुनुहुन्न । तर उहाँसँग पूरा ज्ञान छ; उहाँ पक्षपात गर्नुहुन्न । उहाँले हाम्रा कामहरू र काम गरेका हाम्रा अभिप्रायहरू पनि जान्नुहुन्छ र मूल्याङ्कन गर्नुहुन्छ । उहाँका फैसलाहरू सधैं सही, सच्चा, अचूक र निष्पक्ष छन् ।

धार्मिकताको मुकुटचाहिँ शिरपेचरूपी राजमुकुट होइन, तर खेलकुदको विजेताको शिरमा लगाइदिने पगरीरूपी माला हो । यो विजय-माला ख्रीष्ट-विश्वासीहरूले आफ्नो सेवामा देखाएका धार्मिकताका निम्ति दिइने इनाम हो । वास्तवमा, ख्रीष्ट येशूको आगमनलाई प्रिय मात्रै सबै जनलाई यो धार्मिकताको मुकुट दिइनेछ । ख्रीष्ट येशूको आगमनलाई प्रेम गरेर त्यसको बाटो हेर्ने मानिसले त्यस घटनाको तीव्र आशा गरेर आफ्नो

जीवन बिताउनेछ । तब उसको जीवन धर्मी हुनेछ; अनि उसले आफ्नो धर्मी जीवनअनुसार इनाम पाउनेछ । यो स्मरण सधैं हामीमा ताजा रहिरहेको होस्: ख्रीष्ट येशूको दोस्रो आगमन चाँडै हुनेछ भन्ने कुरा जसले साँच्चै विश्वास गर्छ र त्यस घटनालाई साँच्चै प्रिय मान्छ, उसको जीवनमा त्यसको पवित्र पार्ने प्रभाव सुनिश्चित हुन्छ ।

खण्ड ४) २ तिमोथी ४:९-२२: पावलका

व्यक्तिगत अनुरोधहरू र अन्य मन्तव्यहरू

२ तिमोथी ४:९: वृद्ध पावलले प्रभुमा आफ्नो भाइ तिमोथीसँग सङ्गति गर्ने उत्कट इच्छा गर्छन् । यसकारण तिनले उनलाई 'सकेसम्म चाँडो रोममा आउने प्रयत्न गर' भन्ने विन्ती गर्छन्; किनकि प्रेरित पावलले रोमको भ्यालखानामा आफ्नो एकलोपना महसुस गर्दैथिए ।

२ तिमोथी ४:१०: ख्रीष्टीय सेवकाइका तित्त अनुभवहरूमध्ये आफ्नो सहकर्मीबाट त्यागिनु पनि एउटा हो । डेमासचाहिँ पावलको साथी थिए, तिनको सङ्गी-विश्वासी थिए र तिनको सहकर्मी थिए । तर अहिले पावल जेलमा थिए; अनि ख्रीष्ट-विश्वासीहरू सतावटमा परिरहेका थिए । अनि राजनीतिक वातावरण इसाईहरूका निम्ति प्रतिकूल थियो । प्रभु येशूको दोस्रो आगमन प्रिय मान्नुको सट्टामा डेमासले यस वर्तमान संसारलाई पो प्रेम गर्न थाले । यिनले पावललाई छोडे, र थेस्सलोनिकातिर हिँडे । डेमासले आफ्नो ख्रीष्टीय विश्वासको अङ्गीकार पनि छोडे र एक धर्मत्यागी भए भन्ने कुरामा शङ्का छ; पक्का पनि यसो भएको थिएन होला । अनि यिनी साँचो विश्वासी थिएनन् भन्न पनि मिल्दैन । हुन सक्छ, यिनको सुरक्षा खतरामा परेको थियो र यसको डर यिनलाई लागेको थियो; अनि यस प्रकारको डरले यिनलाई पछि हट्न लगायो होला ।

अब प्रेरित पावलले क्रेसेन्स गलातिया गएको र तीतस डालमातिया गएको कुरा गर्छन् । यी शब्दहरूमा दोषको अलिकति पनि गन्ध छैन ।

यसकारण हुन सक्छ, यी दुईजना प्रभुको सेवामा ती ठाउँहरूमा गए होलान्। क्रेसेन्सको नाम बाइबलमा अरू कहीं होइन, तर यहाँ मात्र एकैपल्ट उल्लेख गरिएको छ। क्रेसेन्सको अर्थ वृद्धि गरेको हो। यिनको विषयमा हामीसँग अरू केही जानकारी छैन। यो कुरा सबै ख्रीष्ट-विश्वासीहरूका निम्ति उत्साहको कारण हुनुपर्छ। समाजमा हाम्रो दर्जा जति सानो किन नहोस्, हामीले प्रभुका निम्ति गरेको सानोभन्दा सानो सेवा व्यर्थ हुनेछैन, तर प्रभुले ख्याल गरेर यसको इनाम दिनुहुनेछ।

२ तिमोथी ४:११: 'लूका मात्र मसँग छन्।' ती प्रिय वैद्य मात्र रोममा पावलसँग सम्पर्कमा रहिरहे। यो कुरा प्रेरित पावलका निम्ति कति अमूल्य थियो। लूकाजस्ता परमेश्वरको महान् जनबाट आत्मिक उत्साह र डाक्टरीय सेवा पाउनु पावलका निम्ति ठूलो कुरा थियो।

यस पदको दोस्रो खण्डका निम्ति हामी कति आभारी छौं। हामीमध्ये कति छन्, जसले आफ्नो सेवामा प्रभुलाई दुःखित तुल्याए होलान्। तब याद गर्नुहोस्: उहाँले हामीलाई उहाँको सेवा गर्न दोस्रो मौका दिनुहुनेछ। मर्कस यसको उदाहरण हुन्। यिनी पावल र बर्नाबासको प्रथम सुसमाचार-धावामा उनीहरूको साथमा गए, तर पेर्गामा यिनले उनीहरूलाई छोडे, र आफ्नो घरमा फर्के (प्रेरित १३:१३)। दोस्रो सुसमाचार-धावा हुने बेलामा पावलले मर्कूसलाई साथमा लैजान मानेनन्; किनभने यी युवकले उनीहरूलाई अघि धोका दिएका थिए। तर बर्नाबासले यिनलाई साथमा लैजाने जिद्दी गरे। पावल सिलाससँग सिरिया र सिलिसियातिर लागे, अनि बर्नाबास र मर्कूस साइप्रसतिर लागे; यसरी यो समस्या समाधान भयो। पछि पावल र मर्कूसको बीचको सम्बन्धमा फेरि मेलमिलाप आयो। अनि यहाँ आएर प्रेरित पावलले यसो भनेर मर्कूसको सहायता खोजेका छन्: 'मर्कूसलाई लिएर आफ्नो साथमा ल्याऊ; किनकि सेवाका निम्ति यिनी मेरो लागि उपयोगी छन्।'।

२ तिमोथी ४:१२: यहाँ तिनीहरूको कुरा गरिन्छ, जसको विचारमा पावलले यो पत्र लेख्ने बेलामा तिमोथी एफेससमा थिए। तिनीहरूले के सुभाउ गर्छन् भने, प्रेरित पावलले तुखिकसलाई एफेससमा पठाए, यस

हेतुले कि तिमोथीको अनुपस्थितिमा यिनले उनको बदलीमा त्यहाँ सेवा गर्नु; किनकि तिमोथी रोममा हिँड्न लागेका थिए। तिनीहरूको सुभाउ यस प्रकारको छ: पावलले यहाँ भन्न खोजेको कुरा यो हो: 'मैले तुखिकसलाई एफेससमा जान अधिकारको साथ नियुक्त गरेको छु।'

२ तिमोथी ४:१३: यहाँ जुन ओभरकोटको कुरा गरिएको छ, त्यो ओभरकोटचाहिँ एउटा ओढ्ने, खास्टो अथवा किताबहरू बोक्ने भोला हुन सक्छ। सर्वमान्य धारणाअनुसार यहाँ यसको सठीक अर्थ खास्टो नै हो।

यहाँ उल्लेख गरिएका किताबहरू र चर्मपत्रहरूको³¹⁾ बीचमा के भिन्नता थियो, सो विषयमा एकमत छैन। के ती पुस्तकहरू पवित्र धर्मशास्त्र बाइबलका केही खण्डहरू थिए, कि के ती पुस्तकहरू पावलले लेखेका केही पत्रहरू थिए? के ती पुस्तकहरू तिनले आफ्नो मुद्दामा प्रयोग गर्न खोजेका दस्तावेजहरू थिए कि? अथवा के ती खाली कागजहरू वा खाली चर्मपत्रहरू थिए, जसमाथि पावलले आफ्ना लेखहरू लेख्न लागेका थिए। ती किताबहरू र चर्मपत्रहरू वास्तवमा के थिए, के थिए, सो किटेर भन्न सकिँदैन। तर यतिचाहिँ दृढतासाथ भन्न मिल्छ: भ्यालखानामा बसिरहेका प्रेरित पावल लेख्नु र पढ्नुमा व्यस्त रहन चाहन्थे।

यस सम्बन्धमा हामी यो चाखलाग्यो कथा पनि सुनौं! कार्डिनल न्यूम्यानका भाइ श्री एफ. डब्ल्यू. न्यूम्यानले जे. एन. डार्बीलाई सोधे: 'पवित्र बाइबलमा यो पद नभईदिएको भए हामी न गरिब, न धनी हुनेथियौं, होइन र? के यसको महत्त्व अल्पकालिक थिएन र? पावलले यो पद नलेखेका भए हाम्रो हानि के पो हुनेथियो त?' तब श्री डार्बीले उनलाई यस प्रकारको उचित जवाफ दिए: 'यो पद नभए मेरो हानि अवश्य हुनेथियो; किनकि यो पद नभए मैले आफ्नो पुस्तकालय बेचेथिएँ। तर यसले मलाई यसो गर्नदेखि रोकिदियो। यसकारण प्रिय भाइहो, यो निश्चित जान्नुहोस्: परमेश्वरको वचनको एक-एक शब्द पवित्र आत्माको प्रेरणाको फल हो, र यसको लाभ अमर हुन्छ।' ³²⁾

२ तिमोथी ४:१४: तमौटे अलेकजान्डरचाहिँ १ तिमोथी १:२० पदमा उल्लेख गरिएको अलेकजान्डर हुन सक्छ, जसले आफ्नो विश्वासको जहाज डुबाइदिएको थियो । त्यस मानिसले पावलको ठूलो हानि गरेको थियो । त्यसले तिनलाई गरेको खराबीको विषयमा अडकल मात्र गर्न सकिन्छ । तर यो पद पछि आउने पदहरू जोड्दाखेरि के अर्थ निस्कन्छ भने, त्यस अलेकजान्डरले प्रेरित पावलको विरोधमा बोल्यो, तिनको विरोधमा साक्षी दियो र तिनको विरोधमा भूटा आरोपहरू लगाइदियो । यसैले होला, श्री कोनिबेर र श्री होक्सनले यो वाक्य यसो अनुवाद गरेका छन्: 'तमौटे अलेकजान्डरले मेरो विरोधमा साह्रै दुष्ट आरोपहरू लगाइ-दियो ।' प्रभुले त्यसका कामहरूअनुसार त्यसलाई प्रतिफल दिनुहुनेछ भन्ने कुरामा प्रेरित पावल दुक्कै र सुनिश्चित थिए ।

२ तिमोथी ४:१५: यस पदमा पावलले तिमोथी रोममा आउन लागेको पूर्वानुमान गर्छन् । उनी अलेकजान्डरबाट होशियार बस्नुपर्छ, नत्र उनी पनि त्यस दुष्ट मानिसको हातमा पर्नेछन्, र दुःख पाउनेछन् । सार्वजनिक सुनुवाइमा पावलको गवाही खण्डन गरेर त्यसले तिनका शब्दहरूको घोर विरोध गरेको ठूलो सम्भवना यहाँ देखिन्छ ।

२ तिमोथी ४:१६: यहाँ पावलले बितेका दिनहरूको आलो सम्भना गरेका छन्, जब अदालतमा तिनको पहिलो प्रतिवाद भएको थियो । तिनको अन्तिम मुद्दा³³ चल्दैथियो । यस प्रतिवादमा तिनले आफ्नो पक्षमा बोल्न पाए । त्यस बेलामा तिनीसँग कोही पनि उभिएन; यो कति दुःखलाग्दो कुरा हो । यी साहसी प्रेरितको पक्षमा एक शब्द बोलिदिने मानिस भएन, जुन प्रेरितका लेखहरू पछि आउने शताब्दी-शताब्दीका मानिसहरूको आत्मिक धन बने । कसैले पनि तिनको पक्ष लिएन; तर यसैले पावलको हृदय तीतो भएन । 'तिनीहरूलाई यसको दोष नलागोस्' भन्ने तिनको प्रार्थना थियो । अघि तिनको मुक्तिदाता प्रभुको प्रार्थना पनि उस्तै थियो ।

२ तिमोथी ४:१७: मानिसहरूले तिनलाई त्यागून्; तर प्रभु येशू तिनको साथमा उभिनुभयो । त्यत्ति मात्र होइन, तर उहाँले तिनलाई तिनको

न्यायजाँचमा सुसमाचार प्रचार गर्ने शक्ति पनि दिनुभयो । शुभ सन्देश कुनै बाधाविना निस्क्यो, अनि अन्यजातिको उच्च अदालतले मुक्तिको सन्देश सुन्न पायो । यस विषयमा श्री ओजेन स्टकले यसो भन्दै अचम्म मानिरहेका छन्:

‘त्यस दिनमा सबै अन्यजातिहरूले मानव-जातिका निम्ति परमेश्वरको सन्देश के हो, सो सुने; श्रोताहरूको यस भीडमा कतिजना प्रतिष्ठित रोमी नागरिकहरू समावेश भएका थिए, यसको साध्य छैन । क्रसमा टाँगिनुभएको, तेस्रो दिनमा मरेकाहरूको बीचबाट बौरिउठ्नु-भएको र स्वर्गमा महिमित हुनुभएको येशूचाहिँ संसारको एकमात्र मुक्तिदाता हुनुहुन्छ भन्ने कुरा यस अवसरमा सबैजनाले सुने । यो हाम्रो समझलाई माथ गर्ने कुरा हो । तर यो भव्य दृश्य कल्पना गर्ने कोशिश गर्नुहोस् ! मानव-इतिहासका महान् क्षणहरूमध्ये एक अवश्य यो गनिन्छ । अनि अनन्तकालले मात्र यस दिनको प्रचारका नतिजाहरू के-के भए, सो हामीलाई प्रकट गर्नेछ ।’ 34)

यहाँ ‘शक्ति दिनुभयो’ भनेर अनुवाद गरिएको क्रियापद सम्पूर्ण नयाँ नियममा आठ पल्ट मात्र प्रयोग गरिएको छ । प्रेरित ९:२२ पदमा पावल आफ्नो सार्वजनिक सेवकाइमा उत्रेको बेलामा यो क्रियापद प्रयोग गरिएको थियो, जहाँ यसरी लेखिएको छ: ‘शाउल भन्-भन् समर्था हुँदै गए ।’ अनि यहाँ तिनको सार्वजनिक सेवकाइको अन्तमा यो फेरि प्रयोग गरिएको छ । यसर्थ प्रभु येशूले आफ्नो दास पावललाई तिनको जीवनभरि नै शक्ति दिनुभएको रहेछ – कति हृदयस्पर्शी सम्भना !

‘म सिंहको मुखबाट छुटाइएँ’ भन्ने वाक्यले पावलको फैसलामा केही समयको ढिलाइ भएको थियो भनेर भन्न खोजेको हो । तिनको मुद्दा चल्दैथिया; तर खतरा एक क्षणका निम्ति टरेको थियो । सिंहको साङ्केतिक अर्थ खोजेर निकाल्ने प्रयासहरू कति-कति !! के नेरो, के शैतान, के जङ्गली पशु, तर भएन । हुन सक्छ, सिंहको सरल अर्थ तब निस्कन्छ होला, जब हामीले यसको सामान्य अर्थ खतरा बुझौं ।

२ तिमोथी ४:१८: प्रेरित पावल यसो भन्दै जान्छन्: ‘प्रभुले मलाई हरेक खराब कामबाट छुटाउनुहुनेछ ।’ प्रभु येशूले तिनलाई मृत्युदण्डबाट

बचाउनुहुनेछ भन्ने अर्थमा तिनले यसो भनेका छैनन् । किनकि तिनको मृत्युको घडी आइसकेको तिनले जान्दथिए (२ तिमोथी ४:६) । तिनले यहाँ भन्न खोजेको के हो त? निस्सन्देह, प्रभुले तिनको साक्षीका दिनहरूको आखिर घडीमा तिनलाई दोषको कलङ्क गनिने जुनसुकै अनुचित काम गर्नदेखि बचाउनुहुन्छ भन्ने कुरा तिनले भन्न खोजेका हुन् । प्रभु येशूले तिनलाई तिनको विश्वास त्याग्नदेखि, प्रभुको नाम इन्कार गर्नदेखि, हरेक कायरतादेखि वा कुनै प्रकारको नैतिक पतनदेखि बचाउनुहुनेछ; यो सुनिश्चित थियो ।

त्यत्ति मात्र होइन, तर प्रभु येशूले तिनलाई आफ्नो स्वर्गीय राज्यका निम्ति बचाइराख्नुहुनेछ । स्वर्गीय राज्यको सन्दर्भ यस पृथ्वीमा ख्रीष्टको हजार वर्षको राज्य होइन, तर स्वर्ग नै यसको खास सन्दर्भ हो, जहाँ प्रभुको शासन-अधिकार कसैले खण्डन गर्नेछैन, तर सबैले सहर्षसाथ स्वीकार गर्छन् ।

यहाँ प्रेरित पावलको स्तुतिप्रशंसारूपी फोहरा पोखिन्छ: 'परमेश्वरलाई युगानुयुग महिमा भइरहोस्! आमेन!' युगानुयुगको शाब्दिक अर्थ युगहरूका युगहरू हो । ग्रीक भाषाका निम्ति अनन्तता व्यक्त गर्ने त्योभन्दा अरू बढिया शब्द नै छैन । तर खास गरी अनन्तकालमा युगहरू हुनु असम्भव छ । तर मानिसको समझले समयभन्दा परको, समयले भ्याउन नसकिने कुरा कल्पना गर्न सक्दैन । यसकारण युगानुयुग भनेर यहाँ अनन्तकालको परिभाषा गर्नुपरेको छ ।

२ तिमोथी ४:१९: अबचाहिँ पावलले प्रिस्का र अक्विलालाई अभिवादन पठाउँछन् । प्रिस्काको अर्को नाम प्रिस्किल्ला हो । प्रिस्किल्ला र अक्विला पत्नीपति थिए, जुन दम्पतिले घरिघरि पावलसँग मिलेर सुसमाचारको सेवा गरेको थियो । प्रिस्किल्ला र अक्विलासित पावलको पहिलो भेट कोरिन्थमा भएको थियो । त्यसपछि उनीहरूले तिनको साथमा एफेससम्म यात्रा गरे । बितेको समयमा उनीहरू केही समयसम्म रोममा बसेका थिए (रोमी १६:३) । अनि पावलको जस्तै अक्विलाको पेशा पनि तम्बू बनाउने पेशा थियो ।

अनि ओनेसिफोरसचाहिँ ? २ तिमोथी १:१६ पदमा यिनको कुरा गरिएको थियो । यिनले प्रेरित पावललाई ताजा तुल्याएका थिए; यिनी जेलमा बसिरहेका पावलसँग लजाएनन् ।

२ तिमोथी ४:२०: हुन सक्छ, यहाँको एरास्टस र कोरिन्थको भण्डारी एकै व्यक्ति थिए (रोमी १६:२३) ।

ट्रोफिमसको नामचाहिँ प्रेरित २०:४ र २१:२९ पदमा उल्लेख गरिएको छ । यिनले एफेससमा प्रभुलाई पाए; त्यसपछि यिनले यरूशलेमको यात्रामा पावललाई साथ दिए । त्यस बेलाको कुरा हो: पावलले ट्रोफिमसलाई मन्दिरभित्र ल्याएको आभास यहूदीहरूले गरे । तर यहाँ आएर कुरा गरौं: पावलले यिनलाई मिलेटसमा बिरामी अवस्थामा छोडे भन्ने कुरा लेखिएको छ ।

यो वाक्य महत्त्वपूर्ण हो । प्रेरित पावलसँग चङ्गाइको वरदान थियो; तर तिनले यो वरदान जहिले-तहिले प्रयोगमा ल्याउँदैनथिए । यसको प्रमाण यहाँ छ । तिनले निको पार्ने यो वरदान कहिल्यै आफ्नो सुविधाका निम्ति प्रयोग गर्दैनथिए, तर यो वरदान विश्वास नगर्ने यहूदीहरूको निम्ति सुसमाचारको सत्यता पुष्टि गर्ने साक्षीको रूपमा प्रयोग गर्थे ।

२ तिमोथी ४:२१: 'जाडोको समयभन्दा अघि आउने प्रयत्न गर !' किनभने त्यसपछि यात्रा गर्न गाह्रो हुन्थ्यो, अथवा यात्रा गर्न असम्भव हुन्थ्यो । तिमोथीको साथी, रोमको भ्यालखाना बसिरहेको पावललाई उनको सङ्गतिको खाँचो थियो । तिनले उनको बाटो हेरिरहेका थिए । घरिघरि पावलले तिमोथीलाई आउने आग्रह गरे (२ तिमोथी १:३-४, ४:९ र २१), यी आग्रहका वचनहरू कति हृदयस्पर्शी कुरा हुन् ।

अबचाहिँ युबुलस, पुडेन्स, लीनस, क्लाउडिया र अरू सबै भाइबहिनीहरूले तिमोथीलाई अभिवादन पठाउँछन् । यी नामहरूमा महत्त्व कम देखिन्छ, तर श्री ई. डब्ल्यू. रोड्जर्सले भनेभैं यी नामहरूले के हृदयस्पर्शी सम्भना गराउँछन् भने, ख्रीष्टका निम्ति गरिने सेवकाइको विशेष आनन्द र सौभाग्यहरूमध्ये मित्रताहरू गाँसिनु र सुसम्पन्न गर्नुचाहिँ एक हो ।

२ तिमोथी ४:२२: अनि अब पावलको पत्र सिद्धिन्छ । तिमोथीमाथि नजर राखेर तिनले 'प्रभु येशू ख्रीष्ट³⁵) तिम्रो आत्मासँग रहून्' भन्ने शुभेच्छा टक्राउँछन् । त्यसपछि तिमोथीसँग हुनेहरूमाथि नजर राखेर प्रेरित पावलले तिनीहरूका निम्ति निम्न शुभेच्छा टक्राउँछन्: 'तिमीहरूको साथमा अनुग्रह रहिरहोस् ! आमेन !'

यहाँ पावलले आफ्नो कलम बन्द गर्छन् । यो पत्र समाप्त भयो । पावलको सेवकाइ सिद्धियो । तर तिनको जीवन र गवाहीको सुगन्ध हाम्रो बीचमा महकाइरहेको छ । एक दिन हामी पावललाई व्यक्तिगत रूपले स्वर्गको महिमामा भेट्नेछौं अनि तिनीसँग सुसमाचार र मण्डलीका महान् तथ्यहरूको सम्बन्धमा कुरा गर्नेछौं ।

ENDNOTES:

- 1) 1:1: W. E. Vine, *Exposition of the Epistles to Timothy*, pp. 60, 61.
- 2) 1:2: D. Edmond Hiebert, *Second Timothy*, p. 26.
- 3) 1:3: The Greek word is *latreuom*, related to *latreia*, “worship” (cf. English “mariolatry,” the adoration of Mary).
- 4) 1:4: D. Edmond Hiebert, *Second Timothy*, p. 31.
- 5) 1:5: The Greek for “genuine” is literally “un-hypocritical.” By derivation a hypocrite is a play-actor who answers from under (*hupo*) his mask.
- 6) 1:6: W. E. Vine, *Exposition of the Epistles to Timothy*, under the verses listed.
- 7) 1:11: The critical (NU) text omits “of the Gentiles.”
- 8) 1:16: J. H. Jowett, *Things that Matter Most*, p. 161.
- 9) 2:3: NU text reads “share.”
- 10) 2:4: William Kelly, *An Exposition of the Two Epistles to Timothy*, p. 213.
- 11) 2:7: The critical (NU) text reads “the Lord will give you” (future indicative, not a prayer).
- 12) 2:8: D. Edmond Hiebert, *Second Timothy*, p. 59.
- 13) 2:9: Quoted by D. Edmond Hiebert in *Second Timothy*, p. 60.
- 14) 2:10: The beloved hymn “Immanuel’s Land” was written by Anne Ross Cousin, but, it is said, using phraseology from Samuel Rutherford’s writings.
- 15) 2:11: D. Edmond Hiebert, *Second Timothy*, p. 62.
- 16) 2:13: Dinsdale T. Young, *Unfamiliar Texts*, p. 253.
- 17) 2:13: J. J. Van Oosterzee, “The Pastoral Letters,” *Lange’s Commentary on the Holy Scriptures*, XI:95.
- 18) 2:14: Dinsdale T. Young, *The Enthusiasm of God*, p. 154.
- 19) 2:15: Henry Alford, *The Greek Testament*, III:384.
- 20) 2:17: The Greek word here is *gangraina*, but that does not necessarily mean that our English derivative is the best translation.
- 21) 2:18: Hamilton Smith, *The Second Epistle to Timothy*, p. 26.
- 22) 2:19: Hamilton Smith, *The Second Epistle to Timothy*, p. 27.

- 23) 2:19: R. C. H. Lenski, *The Interpretation of St. Paul's Epistles to the Colossians, to the Thessalonians, to Timothy, to Titus and to Philemon*, p. 804.
- 24) 2:19: Both the NU and M texts read "Lord" for "Christ," which makes it close to Num. 16:5.
- 25) 2:22: D. Edmond Hiebert, *Second Timothy*, p. 76.
- 26) 3:5: D. Edmond Hiebert, *ibid.*, p. 86.
- 27) 3:16: The Greek word is *theopneustos*.
- 28) 3:17: R. C. H. Lenski, *Epistles*, p. 841.
- 29) 4:1: The critical text reads "kai" which means and for kata.
- 30) 4:6: D. Edmond Hiebert, *Second Timothy*, pp. 109-110.
- 31) 4:13: Greek, *membranas*. These expensive mss. were probably Bible books or perhaps commentaries.
- 32) 4:13: Quoted by H. A. Ironside, *Timothy, Titus and Philemon*, p. 255.
- 33) 4:16: Conceivably the trial at the end of Paul's first imprisonment is meant.
- 34) 4:17: Eugene Stock, *Plain Talks on the Pastoral Epistles*, pagination unavailable.
- 35) 4:22: NU text omits "Jesus Christ".

तीतसलाई लेखिएको प्रेरित पावलको पत्र

भूमिका

‘यो पत्र निक्कै छोटो छ; तर यो पत्र इसाई शिक्षाको सारतत्त्वगर्भित उच्च रचना हो, जसमा ख्रीष्ट-विश्वासीहरूले इसाई जीवनको विषयमा जान्नुपर्ने र इसाई जीवन जिउनको निम्ति आवश्यक हुने सबै कुराहरू समावेश गरिएका छन् ।’

श्री मार्टिन लुथर

१) कानुनमा त्यसको अद्वितीय स्थान

यस ‘ज्ञानोदयी’ एक्काइसौं शताब्दीमा जिउने ख्रीष्ट-विश्वासीहरूका निम्ति वरिष्ठ प्रेरित पावलले दुई हजार वर्ष अघि एउटा अपरिचित टापुमा सेवारग भएका अल्प-परिचित मिशनरीलाई लेखेको, तीनवटा छोटो अध्यायहरू भएको यस पत्रको सम्बन्ध र महत्त्व अझ के हुन सक्थ्यो होला त ? मानौं, यदि यस पत्रमा लेखिएका वचनहरू पावलको मात्र रचना भएदेखि साँच्चै केवल मण्डली-इतिहासमा शौक भएका व्यक्तिहरू र इसाईधर्मको शुरूको विषयमा डिग्री गर्नेहरूले यस पत्रमा चासो लिनेथिए ।

यो पत्र पावलको रचना हो भन्ने कुरा अधिक उदारवादीहरू, यी विचाराहरू स्वीकार गर्न पनि तयार छैनन् ।

यस पत्रमा पावलले लेखेका वचनहरू मात्र कहाँ छन् र; होइन नि ! यस पत्रमा लेखिएका सबै शब्दहरू पवित्र आत्माले सिकाउनुभएका शब्दहरू हुन् । अनि यही कारणले गर्दा यस पत्रको योगदान ठूलो छ; अरू कुनै लेख वा पुस्तकले यसको पूर्ति गर्न सक्दैन-सक्दैन । एल्डरहरूको विषयमा जुन शिक्षा तिमोथीलाई लेखिएको पहिलो पत्रमा पेश गरिएको छ, त्यस शिक्षाले यहाँ तीतसको पत्रबाट पुष्टि र समर्थन पाएको छ । कुरा दोहोरिएको देखिन्छ । तर याद गर्नुहोस्: जब परमेश्वरले पवित्र बाइबलमा केही कुरा दोहोस्याउनुहुन्छ, तब यो अर्थहीन हुँदैन, तर त्यस कुरामा ठूलो महत्त्व हुन्छ । विशेष गरी पुरानो नियममा जब कुनै विषय दोहोरिएको छ, तब यस विषयमा परमेश्वरको इच्छा के थियो भन्ने, उहाँका जनहरूले कुनै आधारभूत नियमहरू जानून्-बुझून् र त्यसको अर्थ पक्रून् भन्ने उहाँको मनसाय थियो । दोहोरिएको कुराको विषयमा खास जोड यसैमा छ ।

तीतस २:११-१४ पदको खण्ड यस पत्रको सबैभन्दा प्रिय मानिएको खण्ड होला, जुन खण्डको सन्तुलित शैलीमा आफ्नो विशेष मिठास हुन्छ, साथै यस खण्डले अनुग्रहको शिक्षाको मान बढाइदिन्छ ।

२) त्यस पत्रको लेखकको विषयमा पाइने जानकारी

तीतसलाई लेखिएको यस पत्रको लेखक को थिए ? यसको विषयमा हामीले 'पास्टरीय पत्रहरू'को भूमिकामा कुरा स्पष्ट पारिसक्यौं; यसकारण कृपा गरी तपाईंले त्यस ठाउँमा हेर्नुहोला र त्यसको जानकारी प्राप्त गर्नुहोला ।

३) त्यस पत्रको लेखे मिति

तीतसको पत्र र तिमोथीको पहिलो पत्रको विषयवस्तु र शब्द-रचनामा उस्तै-उस्तै भएका हुनाले बाइबलका अनुदार विद्वान्हरूले के अनुमान

लगाएका छन् भने, यी दुवै पत्रहरू एकै समयमा लेखिएको हुनुपर्छ; अथवा हुन सक्छ, तीतसको पत्रचाहिँ तिमोथीको पहिलो पत्र लेखिएको थोरै समयपछि लेखिएको हुनुपर्छ । जे होस्, समयको हिसाबले तीतसको पत्र तिमोथीको पहिलो र तिनको दोस्रो पत्रको बीचमा आएको छ । तीतसको पत्रको लेखे मिति तिमोथीको दोस्रो पत्रको अगाडि भएको हुनुपर्छ । यस पत्रको लेखे निश्चित मिति दिन नसके ता पनि इस्वी संवत् ६४ सालदेखि ६६ सालभित्रको समय बढी सम्भव भएको देखिन्छ । अनि हुन सक्छ, यो पत्र म्यासिडोनियामा लेखियो ।

४) सन्दर्भ र विषयवस्तु

तीतसको पत्र, तिमोथीका पहिलो र दोस्रो पत्र – यी तीनवटा पास्टरीय पत्रहरूमा कुन-कुन विषयवस्तु साभा छन्, सो कुरा तपाईंले पास्टरीय पत्रहरूको भूमिकामा हेर्नुहोला । तर तीतसको पत्रमा एउटै विषयवस्तु विशेष छ । ख्रीष्ट-विश्वासीले आफ्नो भक्तिको जीवनले र आफ्ना सुकर्महरूले कसरी अनुग्रहको शिक्षालाई सिँगार्नुपर्छ, सो कुराको अति उत्तम संक्षिप्त सार यस पत्रमा प्रस्तुत गरिएको छ । आज धेरैजना छन्, जसले अनुग्रहको शिक्षा मन पराउँछन्, तर तिनीहरूले आफ्नो विश्वास न सुकर्महरूबाट, न भक्तिपूर्ण जीवनबाट प्रकट गर्न रुचाउँछन्; किन होला नि ? यस प्रकारको व्यवहार ठीक छैन, तर सरासर गलत हो । साँचो अनुग्रह भनेको के हो, सो तिनीहरूले बुभेका छैनन्, कि के हो ?

पावलले यस पत्रको विषयवस्तु यसरी व्यक्त गरेका छन्: 'यो विश्वासयोग्य वचन हो, अनि म यो चाहन्छु: तिमिले निरन्तर यी कुराहरूमा जोड देऊ, कि जस-जसले परमेश्वरमा विश्वास गरेका छन्, उनीहरूले असल कामहरूमा लागिरहने कुरामाथि ध्यान दिऊन्' (तीतस ३:८^क) ।

रूपरेखा:

खण्ड १) तीतस १:१-४: अभिवादन

खण्ड २) तीतस १:५-९: स्थानीय मण्डलीका एल्डरहरूको योग्यता

खण्ड ३) तीतस १:१०-१६: क्रेटका मण्डलीहरूको भूलचूक के थियो ?

खण्ड ४) तीतस २:१-१५: स्थानीय मण्डलीले कायम राख्नुपर्ने अभ्यास के हो ?

खण्ड ५) तीतस ३:१-११: क्रेटका स्थानीय मण्डलीहरूलाई दिइएका अर्तीहरू

खण्ड ६) तीतस ३:१२-१५: समाप्ति

तीतसलाई लेखिएको प्रेरित पावलको पत्रको टिप्पणी

खण्ड १) तीतस १:१-४:

अभिवादन

तीतस १:१: पावलचाहिँ परमेश्वरको दास र येशू ख्रीष्टको प्रेरित थिए । परमेश्वरको दास भनाले तिनी सृष्टिको सर्वोच्च मालिकको कमारा भएका बुझिन्छ । अनि येशू ख्रीष्टको प्रेरितको रूपमा तिनी सर्वाधिकारी प्रभुको राजदूत थिए । पहिलो उपाधिले तिनको दीनता र अधीनता देखाउँछ भने दोस्रो उपाधिले तिनको अधिकार प्रस्तुत गर्छ । परमेश्वरको दास हुनुचाहिँ पावलको व्यक्तिगत समर्पणको फल थियो । तर तिनी येशू ख्रीष्टको प्रेरित हुनुमा परमेश्वरको नियुक्ति थियो ।

परमेश्वरका चुनिएकाहरूको विश्वासको वृद्धि गराउनु र सत्यताको पहिचान दिनु पावलको प्रेरितिक सेवकाइका लक्ष्यहरू थिए । चुनिएका-हरूको विश्वास बढाउने सिलसिलामा तिनले पहिले उनीहरूलाई

विश्वासमा ल्याउनुपरेको थियो अर्थात् उनीहरू पहिले प्रभु येशूकहाँ फर्कनुपरेको थियो । अनि उनीहरूले मुक्ति पाएपछि तिनले उनीहरूलाई डोहोस्चाउँदै र अघि बढाउँदै उनीहरूलाई ख्रीष्ट येशूमाथिको विश्वासमा स्थापित गर्नुपरेको थियो । सत्यताको पहिचान बढाउने वाक्यको अर्थ यही हो । यसकारण हामी भन्न सक्छौं कि प्रेरित पावलको सेवकाइमा दुईवटा मुख्य बुँदाहरू थिए: एक, सुसमाचारको प्रचार, अनि दुई, शिक्षा दिने काम । सुसमाचार-प्रचारको कामले परमेश्वरका चुनिएकाहरूलाई विश्वासमा ल्याउँछ भने, शिक्षाले सत्यताको सम्बन्धमा उनीहरूको ज्ञान बढाउँछ । तिनका यी दुईवटा सेवाहरूमा यी दुईवटा उद्देश्यहरू थिए । यो मती २८:१९-२० पदको प्रतिध्वनि हो: हामीले सारा संसारका सबै जातिका मानिसहरूलाई सुसमाचार प्रचार गर्नुपर्छ; अनि ख्रीष्ट येशूले आज्ञा गर्नुभएका सबै कुराहरू तिनीहरूलाई पालन गर्न सिकाउनुपर्छ ।

अब परमेश्वरका चुनिएकाहरूको विश्वासको कुरा आयो; किनभने उनीहरूको विश्वास बढाउन पावलको प्रेरितिक बोलावट भएको थियो । यहाँ प्रेरित पावलले हाम्रो सामु चुनाउको शिक्षा पेश गरेका छन् । यसो गरेकोमा तिनी क्षमाप्रार्थी छैनन् । पवित्र धर्मशास्त्र बाइबलका शिक्षाहरूमा प्रायः योजस्तो कुनै शिक्षा नै छैन, जसको विषयमा भ्रम, मतभेद, वाद-विवादहरू खूब चलेका हुनाले मानिसहरूको दिमाग निक्कै तात्थ्यो । संक्षेपमा चुनाउको शिक्षा यस प्रकारको छ: परमेश्वरले कुनै मानिसहरूलाई संसारको उत्पत्ति हुनुभन्दा अगाडि ख्रीष्टमा छुनुभयो । यस चुनाउमा उहाँको अन्तिम उद्देश्य यस्तो छ: उनीहरू उहाँको सामु पवित्र र निर्दोष हुनु हो (एफेसी १:४)^{१)} ।

परमेश्वरका चुनिएकाहरूलाई विश्वासमा ल्याउने र उनीहरूमा सत्यताको पहिचान बढाउँदै लाने आफ्नो प्रेरितिक सेवकाइको परिचय गरेपछि पावलले यसमा अभै एउटा कुरा थप्छन्: यो सत्यताको ज्ञान भक्तिअनुसारको हुन्छ र हुनुपर्छ । ख्रीष्टीय विश्वासमा साँचो पवित्रता हुनुपर्छ; त्यसले मानिसहरूमा व्यावहारिक भक्ति पैदा गर्न सक्नुपर्छ । विश्वासको स्वच्छताले हामीबाट पवित्र जीवनको माग गर्छ । जुन

प्रचारकको विषयमा 'ती प्रचारक प्रवचन-मञ्चमा उभिँदा हामीलाई सुनौं, अभै कति सुनिरहौं भन्ने इच्छा हुन्छ, तर तिनले त्यो मञ्च छोडेपछि हामी तिनको जीवनदेखि विरक्त भई हामीलाई तिनी फेरि कहिल्यै त्यस मञ्चमा नउभून् भनेजस्तो हुन्छ' भन्ने कुरा भनिन्छ, यस प्रचारकको चरित्रचाहिँ ख्रीष्टीय विश्वाससित अलिकति पनि नमिल्ने असङ्गत चरित्र हो ।

तीतस १:२: पावलको प्रेरितिक सेवकाइमा तेस्रो मुख्य बुँदा पनि छ । **क)** सुसमाचार प्रचारको काम तिनको पहिलो काम थियो, जुन कामले परमेश्वरका चुनिएकाहरूमा विश्वास पैदा गर्छ । अनि **ख)** शिक्षा दिने काम तिनको दोस्रो काम थियो, जुन शिक्षाले परमेश्वरका चुनिएकाहरूमा सत्यताको पहिचान बढाउने काम गर्छ । अनि **ग)** परमेश्वरका चुनिएका-हरूको बीचमा उनीहरूलाई भविष्यको विषयमा आशा दिलाउने सेवा थियो, जसरी यस पदमा लेखिएको छ: 'अनन्त जीवनको आशामा ।'

नयाँ नियममा अनन्त जीवनचाहिँ कि त वर्तमान सम्पत्ति, कि त भविष्यको आशाको रूप लिन्छ । अनि त्यस आशामा अनिश्चित हुने कुरा केही पनि छैन । जुन घडीमा हामीले ख्रीष्ट येशूमाथि व्यक्तिगत प्रभु र मुक्तिदाताको रूपमा विश्वास गर्छौं, त्यस घडीदेखि हामीसँग अनन्त जीवन छ (यूहन्ना ५:२४) । अनि त्यस बेलादेखि हामी उहाँको त्राणात्मक कामले कमाएका सबै आशिषहरूका उत्तराधिकारी भएका हुन्छौं; तर जबसम्म हामी स्वर्ग, हाम्रो घरमा आइपुग्दैनौं, तबसम्म हाम्रो अनुभव अधूरा रहनेछ, र हामीले यी सबै आशिषहरू व्यावहारिक तवरले पूरा उपभोग गर्न पाउनेछैनौं । अनि अनन्त जीवनको आशाको कुरा यस प्रकारको छ: हामी अनन्त जीवनको अन्तिम चरणको बाटो हेर्छौं, जब हामीले आफ्ना महिमित शरीर धारण गर्नेछौं र जब हामी अनन्त-अनन्तसम्म पाप, रोग, शोक, दु:ख, कष्ट र मृत्युदेखि मुक्त हुनेछौं (फिलिप्पी ३:२०-२१; तीतस ३:७) ।

यो आशा सुनिश्चित हुन्छ, किनभने परमेश्वरले यो प्रतिज्ञा गर्नुभएको हो । भूट बोल्न नसक्नुहुने परमेश्वरको वचनभन्दा सुनिश्चित कुरा अरु केही पनि छैन । उहाँलाई छल गर्न सकिँदैन र उहाँ कसैको छल गर्नुहुन्न । यसकारण उहाँले भन्नुभएको कुरामाथि विश्वास गर्नुमा कुनै खतरा छैन ।

वास्तवमा, आफ्नो सृष्टिकर्तामाथि विश्वास राख्नुचाहिँ हामीजस्तो सृष्टि गरिएको कमजोर प्राणीका निम्ति अबै समझदार कुरा अरू के हुन सक्छ त ?

संसारको शुरु हुनुभन्दा अर्थात् समयचक्र चलनुभन्दा अघि परमेश्वरले अनन्त जीवनको प्रतिज्ञा गर्नुभयो । यस वाक्यको अर्थ दुई प्रकारको हुन सक्छ । पहिले, अनादिकालमा परमेश्वरले प्रभु येशूमाथि विश्वास गर्नेहरू सबैलाई अनन्त जीवन दिने पूर्वनिर्णय गर्नुभयो । अनि जुन कुरा उहाँले पूर्वनिर्धारित गर्नुभयो, त्यो कुरा उहाँको प्रतिज्ञा हुन गयो । अथवा दुई, मुक्तिको वाचामा समावेश गरिएका सबै आशिषहरू उत्पत्ति ३:१५ पदमा मसीहको विषयमा गरिएको प्रथम प्रतिज्ञामा बीउको रूपमा हालिएका थिए । योचाहिँ समय मानिएका सबै युगहरू शुरु हुनुभन्दा अघिको कुरा थियो ।

तीतस १:३: ठीक समयमा परमेश्वरले अनन्त जीवनको महिमित योजना प्रकट गर्नुभयो, जुन योजना उहाँले अनादिकालमा रचनुभयो । पुरानो नियमको समयमा उहाँले यो कुरा पूरा प्रकट गर्नुभएन । त्यस बेलाका विश्वासीहरूसँग मृत्यु पार परलोकको जीवनको विषयमा स्पष्ट ज्ञान थिएन, तर एउटा धमिलो दर्शन मात्र थियो । तर मुक्तिदाता प्रभुको पहिलो आगमनले यो अस्पष्टता हटाइदियो । २ तिमोथी १:१० पदअनुसार उहाँले सुसमाचारद्वारा जीवन र अमरता ज्योतिमा ल्याउनुभयो । अनि हाम्रा मुक्तिदाता परमेश्वरको आज्ञाअनुसार यो सुसमाचार पावल र अरू प्रेरित-हरूद्वारा प्रचार गरियो, जुन प्रेरितहरू प्रभु येशूको महान् आज्ञाप्रति आज्ञाकारी भए ।

तीतस १:४: अब यस पत्रको प्रापकको कुरा आयो । ती प्रापक तीतस थिए, जो साभा विश्वासअनुसार पावलको साक्खै छोरा थिए । तर खास गरी तीतस को थिए? पावलका तीनवटा पत्रहरूबाट उनको जीवनीका केही टुक्राटुक्राहरू मात्र भेटिन्छन्, जस्तै: उनको जन्म र जाति-अनुसार उनी ग्रीक थिए (गलाती २:३) । अनि हुन सक्छ, पावलको

सेवकाइद्वारा उनले प्रभु येशूमाथि विश्वास गरे, र उनको नयाँ जन्म भयो होला (तीतस १:४) ।

त्यस बेलाको कुरा हो । गलातीको पत्रको २: अध्याय र प्रेरितको पुस्तकको १५: अध्यायअनुसार साँचो सुसमाचारको सम्बन्धमा निक्कै ठूलो वादविवाद चलिरहेको थियो । एक पट्टि प्रेरित पावल थिए र तिनको साथमा उनीहरू पनि थिए, जसले मुक्तिचाहिँ कामविना सिउँमा पाइने अनुग्रहको फल हो भन्ने शिक्षा सिकाउँथे । अर्को पट्टि यहूदीवादी थिए, जसले परमेश्वरको राज्यको सच्चा नागरिक हुनलाई खतनाको प्रचार गर्थे, जुन कुरासित मोशाको व्यवस्था पालन गर्ने बाध्यता जोडिएको थियो । अनि यस वादविवादमा तीतस नजिररूपी उदाहरण बने । किनकि पावल र बर्नाबासले उनलाई साथमा यरूशलेममा लगे, जहाँ प्रेरितहरू र एल्डरहरूको महासभा चल्दैथियो (गलाती २:१) । अनि त्यस सभाको फैसलाअनुसार तीतसजस्तो अन्यजातिको मानिसका निम्ति मुक्ति पाउन उसको खतना हुनुपर्दैन; उसले यहूदीहरूका नियमहरू र रीतिहरू पालन गर्नुपर्दैन (प्रेरित १५:११) । मुक्ति पाउनलाई न अन्यजातिका मानिसहरू यहूदी हुनुपर्छो, न यहूदीहरू अन्यजाति हुनुपर्छो । बरु प्रभु येशूमाथि विश्वास गरेको कारणले यहूदीहरू र अन्यजातिका मानिसहरू दुवै ख्रीष्टमा एउटा नयाँ सृष्टि पो भए ।

त्यसपछि तीतस पावलका धेरै मूल्यवान् सहकर्मी भए, जसले कोरिन्थमा र क्रेटमा पनि त्यहाँका विश्वासीहरूको समस्या समाधान गरे । प्रेरित पावलले उनलाई पहिले एफेससबाट कोरिन्थमा पठाए, जहाँ उनले त्यस स्थानीय मण्डलीमा शैक्षिक र नैतिक भूलहरू सुधारनुपरेको थियो । केही समयपछि तीतस म्यासिडोनियामा फेरि पावलसँग मिले । कोरिन्थका विश्वासीहरूको विषयमा तीतसको प्रतिवेदन सुनेर पावल अति खुशी भए; किनभने तिनीहरूले तिनका प्रेरितिक अर्तीहरू स्वीकार गरे (२ कोरिन्थी २:१२-१३; २ कोरिन्थी ७:५-७ र १३-१६) । अनि म्यासिडोनियाबाट पावलले तीतसलाई फेरि दोस्रो पल्ट कोरिन्थमा पठाए – यसपालि यरूशलेमका गरिब पवित्र जनहरूका निम्ति चन्दा

उठाउनलाई (२ कोरिन्थी ८:६ र १६-१७ र २ कोरिन्थी १२:१८) । २ कोरिन्थी ८:२३ पदमा पावलले कोरिन्थीहरूलाई 'मेरो सहभागी र तिमीहरूको सम्बन्धमा मेरो सहकर्मी' भनेर उनको परिचय दिए। अनि तीतससँग पावल कहिले क्रेटमा गएका थिए, सो कुरामा हामी सुनिश्चित छैनौं। तर सर्वमान्य धारणाअनुसार यो त पावल रोममा पहिलो पल्ट कैदी भएर त्यहाँबाट रिहा भएपछि भएको थियो।

तीतसको विषयमा अन्तिम कुरा हामी २ तिमोथी ४:१० पदमा पढ्छौं। पावल रोममा दोस्रो पल्ट कैदी भएको बेलामा उनी तिनीसँग त थिए; तर त्यसपछि तीतस डाल्मातिया गएको कुरा लेखिएको छ। डाल्मातियाचाहिँ वर्तमान यूगोस्लेभिया हो। पावलले तीतसलाई त्यहाँ पठाएको सम्भव देखिन्छ। तर यस पदमा पावलको मनमुद्रा कस्तो थियो? त्यो त प्रायः एकलो र परित्यक्त व्यक्तिको मनमुद्रा भएको देखिन्छ।

अनि तीतस १:४ पदमा आएर प्रेरित पावलले तीतसलाई साभा विश्वासअनुसार तिनको साक्खै छोरा भन्छन्। हुन सक्छ, तीतस प्रभुकाहाँ फर्कनुमा पावलको हात थियो; तर त्यो नहुनु पनि सम्भव छ। किनभने १ तिमोथी १:२ पदमा पावलले तिमोथीलाई पनि विश्वासमा तिनको साक्खै छोरा भनेका छन्। तर तिमोथीसँग पावलको पहिलो भेटमा तिमोथी अघिबाट प्रभुको चेला भइसकेका थिए (प्रेरित १६:१)। यसकारण यस वाक्यको अर्थ हामी कुन प्रकारले बुझ्नु असल होला? तीतस र तिमोथी, यी दुईजना जवानहरूमा पावलले आफ्नै जस्ता आत्मिक सद्गुणहरू देखे होलान्, र ख्रीष्ट येशूका निम्ति गरिने सेवामा पावल र उनीहरूको बीचमा बुबा-छोराको घनिष्ठ सम्बन्ध थियो।

पावलले आफ्नो जवान स्थानापन्न सहकर्मीलाई अनुग्रह, कृपा र शान्तिको अभिवादन टक्काउँछन्। यस सन्दर्भमा अनुग्रहचाहिँ जीवन र सेवकाइका निम्ति चाहिने ईश्वरीय शक्ति हो। अनि कृपा त्यो दया हो, जुन दयाले तीतसको नितान्त आवश्यकता पूर्ति गर्छ। अनि शान्तिचाहिँ

हामीलाई प्रतिकूल परिस्थितिहरूमा हामीलाई आफ्नो पक्राउमा पार्न खोज्ने चिन्ताफिक्री, डरत्रास र मनको हडबडाहटदेखि मुक्त गर्छ ।

यी आशिषहरू परमेश्वर पिता र हाम्रा मुक्तिदाता प्रभु येशू ख्रीष्टबाट आउँछन् । अनुग्रह, कृपा र शान्ति दुवै पिता र पुत्रबाट बराबर आउँदा रहेछन् । यसबाट परमेश्वरको आत्माले पिता र पुत्रको समानताको सम्पूर्णता सङ्केत गर्न खोज्नुभयो ।

खण्ड २) तीतस १:५-९: स्थानीय मण्डलीका एल्डरहरूको योग्यता

तीतस १:५: पावलले क्रेट छोडेको बेलामा कति कुराहरू मिलाउन बाँकी नै थिए। भूटा शिक्षकहरूको मुख बन्द गर्नु बाँकी थियो। त्योभन्दा बढ्ता स्थानीय मण्डलीहरूमा आत्मिक अगुवाहरूलाई निर्धारित गर्नु आवश्यक थियो। तिनले तीतसलाई यी कुराहरू मिलाउन त्यहाँ छोडे।

शुरुमा क्रेटमा इसाई विश्वास कसरी पुग्यो, सो कुरा हामीलाई थाहा छैन। पेन्टेकोष्टको दिनमा यरूशलेममा पत्रुसको मुखबाट सुसमाचार सुन्ने कुनै क्रेटीहरू थिए (प्रेरित २:११)। हुन सक्छ, तिनीहरू सुसमाचार लिएर फर्के; अनि पछि त्यहाँ स्थानीय मण्डलीहरू स्थापित भए। यो हाम्रो अनुमान मात्र हो।

अनि पावल तीतससँग कहिले क्रेटमा गए? यसको विषयमा कुनै निश्चित कुरा भन्न सकिँदैन। हामीलाई थाहा छ, कि कैदीको रूपमा पावललाई बोकिराखे, रोमतर्फको समुद्र-यात्रा गर्दै गरेको पानीजहाज क्रेटमा रोक्नो (प्रेरित २७:१२)। तर त्यस बेलाका परिस्थितिहरू पावलका निम्ति त्यहाँका मण्डलीहरूको बीचमा सेवकाइ गर्न अनुकूल थिएनन्। प्रेरितको पुस्तकमा पावल क्रेटमा गएको अरू कुनै बयान छैन। यसकारण प्रायः अनुमान गरिन्छ, कि रोममा पावलको पहिलो कैदपछि

तिनी त्यहाँ गएका हुनुपर्ला । बाइबलमा यस कुराको भेद पत्ता लगाउन पावलका लेखहरूमा यता-उता दिइएका सन्दर्भहरूमा सहारा लिएर हामीले पावलको निम्न यात्रा-क्रम पुनः कल्पना गर्न सक्छौं:

वर्तमान समयको पश्चिम टुर्की भएको एशियातर्फको यात्रामा पावलले इटालीबाट समुद्र-यात्रा शुरु गरे, र यसरी तिनी क्रेटमा पुगे । तीतसलाई क्रेटमा छोडेर तिनी एफेससमा गए, जुन एफेसस शहरचाहिँ त्यस समयमा एशियाको राजधानी थियो (तीतस १:५) । अनि एफेससमा पावलले आफ्नो बदलीमा तिमोथीलाई नियुक्त गरे, जसले त्यस मण्डलीभित्र पसेका शैक्षिक भ्रमहरू सुधार गर्नुपर्‍यो (१ तिमोथी १:३-४) । त्यसपछि एजियन समुद्र पार गरेर तिनी म्यासिडोनिया गए । यसरी भ्यालखानाबाट रिहा भएपछि तिनले फिलिप्पी जाने आफ्नो अभिप्राय पूरा गरे (फिलिप्पी १:२६) । अन्तमा, तिनी ग्रीसको दक्षिण-पश्चिममा अवस्थित भएको निकोपोलिस शहर गए, जहाँ तिनले हिउँदको जाडो समय बिताउन चाहे, अनि जहाँ तीतसले तिनलाई फेरि भेट्नेछन् भन्ने तिनको आशा थियो (तीतस ३:१२) ।

ख्रीष्ट-पूर्व आठौँ शताब्दीमा जिउने कवि श्री होमरको जमानामा क्रेटमा नब्बे-सयवटा शहरहरू भएका थिए । अनि तीमध्ये कति शहर-हरूमा पछि स्थानीय मण्डलीहरू स्थापित भए । एक-एक मण्डलीमा जिम्मेवार एल्डरहरूलाई नियुक्त गर्नु आवश्यक थियो ।

एल्डरहरू

नयाँ नियमको अर्थमा एल्डरहरू परिपक्व ख्रीष्ट-विश्वासीहरू हुन्, जुन पुरुषहरूको चरित्र प्रशंसनीय छ । तिनीहरूचाहिँ स्थानीय मण्डलीका आत्मिक अगुवाहरू हुन् । एल्डर भन्ने नामले सङ्केत गरेभैं तिनी आत्मिक परिपक्व पुरुष हुनुपर्छ । एल्डर भन्ने शब्द 'प्रेस्बुटेरोस' भन्ने ग्रीक-शब्दबाट अनुवाद गरिएको छ । यस सम्बन्धमा अर्को ग्रीक-शब्द पनि छ: 'एपिस्कोपोस', जसको अनुवाद बिशप, अध्यक्ष/धर्माधिकारी, निरीक्षक

भएको छ। यस शब्दले पनि एल्डरहरूलाई सङ्केत गर्छ, जुन एल्डरहरू प्रभुका उप-गोठाला भई परमेश्वरको बगाललाई हेरचाह गर्छन्।

सर्वमान्य हिसाबले एल्डरहरू र बिशपहरू भन्नु एउटा कुरा हो। किनकि यी दुईवटा शब्दले एकै व्यक्तिलाई सङ्केत गर्छन्। यसको स्पष्टीकरण यस प्रकारको छ: प्रेरित २०:१७ पदमा पावलले एफेससका एल्डरहरूलाई बोलाए, तर २०:२८ पदमा आएर तिनले उनीहरूलाई हेरचाह गर्ने अध्यक्षहरू/धर्माधिकारीहरू भनेर सम्बोधन गरे। ग्रीकमा प्रेरित २०:१७ पदमा 'प्रेसबुटेरोस' र २०:२८ पदमा 'एपिस्कोपोस' भन्ने शब्द छ। अनि १ पत्रस ५:१-२ पदमा उस्तै कुरा छ, जहाँ पत्रसले यी दुईवटा शब्दहरू एकै अर्थमा प्रयोग गरे। १ तिमोथी ३: अध्यायमा 'बिशप'का निम्ति हुनुपर्ने योग्यताहरू र तीतस १: अध्यायमा एल्डरहरूका निम्ति हुनुपर्ने योग्यताहरू उस्ता-उस्तै हुन्।

अब 'बिशप' भन्ने शब्दको आधुनिक प्रयोगको कुरा आयो: बिशप-चाहिँ एउटा जिल्ला वा धर्मप्रदेशका मण्डलीहरूलाई हेरचाह गर्न ती मण्डलीहरूमाथि नियुक्त भएका उच्च धर्माधिकारी हुन्। तर नयाँ नियमको अर्थमा बिशपको स्थान र काम कहिल्यै यस्तो भएको छैन। बाइबलीय तरिकाअनुसार एउटा मण्डलीमा केही बिशपहरू हुन्थे; तर केही मण्डलीहरूमाथि एकै बिशप नियुक्त भएको कुरा भएको छैन।

एल्डर र आधुनिक पास्टरको बीचमा पनि भिन्नता छ। हिजोआजचाहिँ प्रचार गर्नु, शिक्षा दिनु र पवित्र विधिहरू सुसम्पन्न गर्नु प्रायः पास्टरको जिम्मेवारी हो। सर्वविदितै छ, कि शुरुको मण्डलीमा यस किसिमको पास्टर थिएन। शुरुका मण्डलीहरू अति साधारण थिए; तिनमा पवित्र जनहरू, बिशपहरू र डिकनहरू मात्र हुन्थे (फिलिप्पी १:१); बस यति। दोस्रो शताब्दीदेखि मात्र धर्माधिकारी-वाद शुरु भएको हो।

नयाँ नियमको अर्थमा पास्टर हुने वरदानचाहिँ बौरिउठ्नुभएको र स्वर्गारहोण हुनुभएको ख्रीष्ट येशूले कसै-कसलाई सेवाका निम्ति प्रधान गर्नुभएका विशेष वरदानहरूमध्ये एउटा हो; पवित्र जनहरूलाई बनाउँदै लैजान र सेवाको कामका निम्ति तयार पार्न त्यस वरदानको काम हो

(एफेसी ४:११-१२) । धेरै दृष्टिकोणहरूबाट पास्टर र एल्डरको काम एउटै हो । किनभने परमेश्वरको बगाललाई चराउनु नै पास्टर र एल्डर दुवैजनाको बोलावट हो । तर पवित्र बाइबलमा पास्टर र एल्डर कहिल्यै एकै कुरा भएन । पास्टरको सेवकाइ ठाउँ-ठाउँमा भ्रमण गरेर शिक्षादीक्षा गर्ने सेवकाइ हुनु सम्भव छ; तर एल्डरहरू प्रायः एउटै स्थानीय मण्डलीमा स्थायी रूपले सेवारत हुन्छन् ।

पवित्र बाइबलमा एल्डरहरूका निम्न कार्यभारहरूको विस्तृत जानकारी छ, जस्तै:

- क) प्रेरित २०:२८; १ तिमोथी ३:५; १ पत्रस ५:२: एल्डरहरूले प्रभुको मण्डलीको गोठाला र हेरचाह गर्छन् ।
- ख) प्रेरित २०:२९-३१: उनीहरूले सधैं सतर्क रहेर मण्डलीलाई भित्र-बाहिरबाट आउने हमलाहरूदेखि जोगाउनेछन् ।
- ग) १ थेस्सलोनिकी ५:१२; १ तिमोथी ५:१७; हिब्रू १३:७ र १७; १ पत्रस ५:३: उनीहरूले विश्वासीहरूलाई नेतृत्व, अगुवाइ र शासन त गर्छन्, तर तिनीहरूलाई हाँकेर होइन, डोहोस्वाएर नै ।
- घ) १ तिमोथी ५:१७; तीतस १:९-११: उनीहरूले वचन प्रचार गर्छन्, खाँटी शिक्षा दिन्छन् र विरोधीहरूलाई खण्डन गरेर कायल पार्छन् ।
- ङ) प्रेरित १५:५-६; प्रेरित १६:४: उनीहरूले शैक्षित र नैतिक मामिलाहरूमा मध्यस्थ र निर्णायकको भूमिका खेल्छन् ।
- च) हिब्रू १३:७; १ पत्रस ५:३: उनीहरूको जीवन बगालका निम्ति उदाहरणीय हुन्छ ।
- छ) गलाती ६:१: उनीहरूले कुनै अपराधमा परेको भाइबहिनीलाई सङ्गतिमा पुनर्स्थापना गर्ने कोशिश गर्छन् ।
- ज) हिब्रू १३:१७: लेखा दिनुपर्ने गरी उनीहरूले जागा र सतर्क रहेर स्थानीय मण्डलीका ख्रीष्ट-विश्वासीहरूका आत्माको निम्ति फिक्री गर्छन् ।

भ) याकूब ५:१४-१५: उनीहरूको प्रार्थना गर्ने सेवकाइ छ, विशेष गरी बिरामीहरूका निम्ति प्रार्थना गर्ने ।

ज) प्रेरित ११:३०: उनीहरूले गरिब पवित्र जनहरूको वास्ता गर्छन् ।

ट) १ तिमोथी ४:१४: जुन वरदान पाएका भाइहरूलाई परमेश्वरले बोलाउनुभएको छ, ती भाइहरूको सिफारिस र नियुक्तिमा एल्डरहरूको हात छ ।

एल्डरहरूको नियुक्तिको सम्बन्धमा शुरुको मण्डलीको चलन कस्तो थियो, सो स्पष्ट छ: प्रेरितहरू वा तिनीहरूका प्रतिनिधिहरूले एल्डर-हरूलाई स्थानीय मण्डलीहरूमा नियुक्त गर्थे (प्रेरित १४:२३; तीतस १:५) । ती प्रेरितहरू र तिनीहरूका प्रतिनिधिहरूसँग कसैलाई एल्डर तुल्याउने शक्ति थिएन । किनभने एल्डर हुनका निम्ति कसैमा परमेश्वरले प्रधान गर्नुभएको क्षमता र उसको आफ्नो इच्छा हुनुपर्छ । पवित्र आत्माले मात्र कसैलाई एल्डर, बिशप वा धर्माधिकारीरूपी अध्यक्ष तुल्याउन सक्नुहुन्छ (प्रेरित २०:२८) । तर एल्डर हुन लागेको दाजुभाइमा यस कामको तीव्र इच्छा हुनुपर्छ (१ तिमोथी ३:१) । परमेश्वरको तर्फबाट र एल्डर हुन खोज्ने दाजुभाइको तर्फबाट यी दुईवटा कुराहरू मिल्नुपर्छ ।

प्रभु येशूका प्रेरितहरूको जमानामा स्थानीय मण्डलीहरू स्थापित भए, जसमा शुरुमा एल्डरहरू थिएनन्; सबै विश्वासीहरू नयाँ थिए । तर समय बित्दै गयो, र प्रभुले ती मण्डलीहरूमा केही भाइहरूलाई यस महत्त्वपूर्ण सेवकाइका निम्ति तयार पार्नुभयो । त्यस समयमा नयाँ नियमको पुस्तक तयार भएको थिएन; यसकारण प्रायः ख्रीष्ट-विश्वासीहरूमा एल्डरका योग्यताहरू के-के हुन् र उनीहरूको जिम्मेवारी के हो, सो सम्बन्धमा जानकारी र ज्ञान थिएन । यो कुरा प्रभुका प्रेरितहरू र तिनीहरूका प्रतिनिधिहरूले मात्र जान्दथिए । अनि यही ज्ञानअनुसार ती प्रेरितहरू र तिनीहरूका प्रतिनिधिहरूले भाइहरूलाई चुन्थे, जसका योग्यताहरू यस दिव्य स्तरअनुसारका थिए; अनि तिनीहरूले उनीहरूलाई खुल्लमखुल्ला एल्डर भन्ने नाम दिन्थे ।

आज हामीसँग सम्पूर्ण नयाँ नियमको पुस्तक छ । अनि एल्डर भनेको के हो, र तिनको काम र जिम्मेवारी के हो, सो हामी जान्दछौं । यसकारण जब हामी एल्डरका योग्य भाइहरूलाई देख्छौं, जो मण्डलीका विश्वासी-हरूको हेरचाह गर्ने काममा सक्रिय हुन्छन्, तब हामी यस्ताहरूलाई मान्यता दिन्छौं (१ थेस्सलोनिकी ५:१२) र उनीहरूको आज्ञापालन गर्छौं (हिब्रू १३:१७) । हामीले उनीहरूलाई चुन्दैनौं, तर उनीहरूको विषयमा 'उनीहरू यस कामका निम्ति परमेश्वरका चुनिएकाहरू हुन्' भन्ने कुरा स्वीकार गर्छौं र उनीहरूलाई मान्यता दिन्छौं ।

एल्डरहरूका योग्यताहरू के-के हुन्, सो कुरा १ तिमोथी ३:१-७ पदको खण्डमा र यहाँ तीतस १:५-९ पदको खण्डमा उल्लेख गरिएको छ । कता-कतै के सुनिन्छ भने, 'नभई नहुने योग्यताहरू यी हुन् भने, आज एल्डरको योग्य कोही पनि छैन' अरे । तर यस प्रकारको गलत धारणाले पवित्र धर्मशास्त्र बाइबलको अधिकारमा लात हान्दछ । के बाइबलले भनेको कुराको अर्थमा यत्रो हेरफेर भएको छ ? अवश्य होइन । एल्डर हुन योग्य हुने यी आत्मिक स्तरहरूको विषयमा हृददेखि बाहिर र पहुँचभन्दा उच्च केही पनि छैन । तर हाम्रो आत्मिक तुच्छ अवस्था र नीच स्तरमा पो गल्ती छ !! लौ, परमेश्वरको वचनको स्तर पहुँचभन्दा साह्रै उच्च आदर्श देखेहरूको भेद अब खोलिएको र पत्ता लगाइएको छ ।

तीतस १:६: एल्डरहरू निर्दोष मानिसहरू हुनुपर्छ, जसको इमानदारीको विषयमा कुनै शङ्का छैन । भूटो शिक्षा र बेठीक व्यवहारको विषयमा उनीहरूलाई कुनै दोष लाग्नुहुँदैन । उनीहरू पापरहित हुँदैनन् । तर उनीहरू सानातिना गल्तीहरू गरेमा लगत्तै आफ्नो गल्ती परमेश्वरको सामु मानिलिन तयार छन्; अनि जस-जसको गल्ती वा हानि भएको छ, तिनीहरूबाट माफ माग्न र आवश्यक खण्डमा क्षतिर्पति गर्न उनीहरू सधैं तत्पर रहन्छन् ।

उनीहरूको दोस्रो योग्यता यस प्रकारको छ: एल्डरहरू एउटै पत्नीका पति हुनुपर्छ । यस वाक्यको अर्थ सात किसिमले व्याख्या गरिएको छ, जस्तै: क) एल्डरको विवाह भएको हुनुपर्छ । ख) एल्डरको विवाहको

सम्बन्ध विच्छेद भएको हुनुहुँदैन। ग) अनि सम्बन्ध-विच्छेद भएका एल्डरले फेरि विवाह गर्नुहुँदैन। घ) आफ्नी पत्नीको मृत्यु भएमा एल्डरले फेरि विवाह गर्न पाउँदैनन्। ङ) एल्डरको बहुविवाह हुनुहुँदैन। च) एल्डरका उप-पत्नी र खौटीहरू हुनुहुँदैन। छ) अन्तमा, सामान्यतः एल्डर विश्वासयोग्य पति हुनुपर्छ, जसको नैतिकता उदाहरणीय हुन्छ।

एल्डर एउटै पत्नीको पति हुनुपर्छ भन्ने वाक्यले एल्डरको विवाह हुनुपर्छ भन्ने अर्थ लिन्छ भने त तिनका छोराछोरीहरू पनि हुनुपर्छ; किनभने यही पदमा तिनका विश्वासयोग्य/विश्वासी छोराछोरीहरूको कुरा गरिएको छ। निश्चय नै एल्डरको परिवार नहुनुभन्दा तिनको परिवार भएको असल कुरा हो; किनकि तब तिनले स्थानीय मण्डलीमा पारिवारिक समस्या-हरूसित समझदारीपूर्वक व्यवहार गर्न सक्छन्। तर यस पदले अविवाहित भाइलाई एल्डर हुनुदेखि रोक्दैन र यो कुरा मनाही गर्दैन।

यस वाक्यको खास अर्थ एल्डरको विवाहको सम्बन्ध विच्छेद हुनुहुँदैन भन्ने अर्थ पनि नहुन सक्ला; किनभने मुक्तिदाता प्रभुले आफ्नो शिक्षामा कम्तीमा एउटा उचित कारण दिनुभयो, जसले गर्दा मानिसलाई विवाहको सम्बन्ध विच्छेद गरिने अनुमति र छुट छ (मत्ती ५:३२; मत्ती १९:९)^२।

अनि विवाहको सम्बन्ध विच्छेद भएका एल्डरले कुनै हालतमा पनि फेरि विवाह गर्न पाउँदैनन् भन्ने अर्थमा यो वाक्य लिन पनि मिल्दैन। यहाँ हामी यसको एउटा उदाहरण दिन्छौं: कुनै पूरा इमानदार ख्रीष्ट-विश्वासी भाइ छ, जसको विवाहको सम्बन्ध उसकी विश्वास नगर्ने पत्नीले गर्दा विच्छेद भयो; किनभने उसकी पत्नीले फेरि विवाह गर्ने इच्छा गरी, र दोस्रोलाई विवाह गरी पनि। यस परिस्थितिमा यो ख्रीष्ट-विश्वासी भाइ बिलकुल निर्दोष छ। उसको विवाहको सम्बन्ध उसकी विश्वास नगर्ने पत्नीले विच्छेद गरेर फेरि विवाह गरी; यसकारण त्यो भाइ फेरि विवाह गर्न स्वतन्त्र भयो।

आफ्नी पत्नीको मृत्यु भएपछि जुन एल्डरले फेरि विवाह गर्छन्, ती एल्डर यस कामका निम्ति अयोग्य भए भन्ने व्याख्या सरासर गलत हो;

किन भने यस विषयमा १ कोरिन्थी ७:३९ पदमा यसरी लेखिएको छ: 'जबसम्म उसको पति जीवित रहन्छ, तबसम्म पत्नी व्यवस्थाद्वारा बाँधिएकी हुन्छे; तर उसको पति मरिगयो भने उसले जससँग चाहन्छे, त्यसैसँग विवाह गरिन ऊ स्वतन्त्र हुन्छे, तर प्रभुमा मात्र।' यस नियमअनुसार यो व्याख्या गलत, अवैध ठहरिएको हो ।

एउटै पत्नीको पति हुनुपर्छ भन्ने वाक्यमा एल्डरको बहुविवाह हुनुहुँदैन भन्ने अर्थ सुनिश्चित छ; अनि यसमा तिनका उप-पत्नी वा रखौटीहरू हुनुहुँदैन भन्ने अर्थ पनि सुस्पष्ट छ । हामीले यहाँ भन्न चाहेको सार यस प्रकारको छ: एल्डरको वैवाहिक जीवन उदाहरणीय हुनुपर्छ, यहाँसम्म कि यो बगालको निम्ति असल नमुना बस्न सक्नुपर्छ ।

त्यसबाहेक एल्डरका छोराछोरीहरूचाहिँ विलासीपनाको वा अधीनतामा नबस्ने दोष नलागेका विश्वासी/विश्वासयोग्य छोराछोरीहरू हुनुपर्छ । हामी सायद मात्र तयार छैनौं, तर पवित्र बाइबलका परमेश्वरले बुबाआमाहरूलाई तिनीहरूका छोराछोरीहरू असल-खराब जेजस्ता भएका छन्, सो कुरामा जवाफदेही ठान्नुहुन्छ (हितोपदेश २२:६) । जुन परिवार परमेश्वरको वचनअनुसार सुव्यवस्थित, सुशासित र सुप्रशिक्षित छ, त्यस परिवारका छोराछोरीहरूले प्रायः बुबाआमाको निष्ठावान् उदाहरण देखासिकी गर्छन् । हो, कुनै घरको बुबाले आफ्ना छोराछोरीहरूको मुक्ति हुने-नहुने कुरा निर्धारित गर्न सक्दैन; तर उसले तिनीहरूको जीवनमा प्रभुको निम्ति बाटो तयार पार्न सक्छ – तिनीहरूलाई परमेश्वरको वचनको शिक्षा दिएर, प्रेमको साथ तिनीहरूको अनुशासन गरेर अनि आफ्नो जीवनबाट प्रभुमाथि राखेको निष्कपट विश्वास देखाएर । घरको बुबाको जीवनमा विश्वाससित नमिल्ने कुरा केही पनि हुनुहुँदैन ।

फजुलखर्च गर्ने, उड्न्ते र बुबाआमाको अधिकार पटककै नमान्ने, अटेरी र विद्रोही छोराछोरीहरू भएमा पवित्र धर्मशास्त्र बाइबलले यसको दोष घरको बुबालाई दिन्छ । घरको बुबाले छोराछोरीहरूलाई पुलपुल्यायो कि ? अथवा के उसले तिनीहरूलाई तह गरेन कि ? जेजस्तो भए पनि दोष उसैको हो । किनकि उसले आफ्नो परिवारलाई सञ्चालन गर्न सकेन ।

जसले आफ्नो परिवारको असल सञ्चालन गर्न सक्दैन, उसले मण्डलीको सञ्चालन र देखरेख कसरी गर्न सक्छ ? ऊ एल्डरको योग्य हुँदैन । किनभने परिवारको सञ्चालन र मण्डलीको सञ्चालन गर्नलाई उस्तै-उस्तै नियमहरू छन् (१ तिमोथी ३:५) ।

अनि विश्वासयोग्य छोराछोरीहरूको विषयमा कसो हो ? विश्वास-योग्य छोराछोरीहरू हुनुपर्ने योग्यता पेश गर्ने नियम के घरमा बुबाआमाको अधीनतामा बस्ने छोराछोरीहरूको विषयमा मात्र लागू हुन्छ, कि के घरबाट निस्किसकेका छोराछोरीहरूको विषयमा पनि लागू हुन्छ ? हामी यो नियम घरमा बुबाआमाको अधीनतामा बस्ने छोराछोरीहरूको विषयमा मात्र लागू हुन्छ भन्ने पक्षमा छौं । यत्ति भनेपछि हामी यो कुरा पनि याद गरौं: घरमा दिइएको तालिम चरित्र-निर्माण गर्ने तालिम हो । तब घरबाट निस्किएका छोराछोरीहरूको असल-खराब चरित्र बनाउनुमा प्रमुख हात के घरमा दिइएको तालिम होइन र ? घरमा दिइएको तालिम चरित्र-निर्माण गर्ने प्रमुख निर्धारकहरूमध्ये एक मान्नुपर्छ ।

तीतस १:७: धर्माधिकारी अध्यक्ष परमेश्वरको भण्डारी हुन् । मण्डली तिनको होइन; तर मण्डलीको हेरचाह गर्ने काममा तिनले उहाँलाई साथ दिन्छन् । परमेश्वरको मण्डलीमा परमेश्वरको पक्षमा उहाँका कामहरू गर्न तिनको नियुक्ति भएको हो । यसैले तिनी दोषरहित हुनुपर्छ । दोस्रो पल्ट यो निर्दोष र दोषरहित हुने योग्यता पेश गरिएको छ । निर्दोष हुने योग्यता दोहोरिएर यसमाथि विशेष जोड लगाइएको छ । निस्सन्देह एल्डरको योग्य हुने दाजुभाइ शैक्षिक र नैतिक हिसाबले दोष लगाइ नसकिने मानिस हुनुपर्छ ।

तिनी आफ्नो हठमा चल्ने मानिस हुनुहुँदैन । हठी मानिसले आफ्नो कुरामा जिद्दी गर्छ; त्यसको राय मात्र टिक्छ । हठी मानिसले आफ्नो कुरा खण्डन भएको चाहँदैन र यो सहँदैन । यस्तो मानिस आत्मिक अगुवा हुन सक्दैन । किनकि एल्डर हठधर्मी तानाशाहा शासक होइन, तर मण्डलीको सञ्चालक मात्र हुन् ।

एल्डर भङ्ग रिसाउनुहुँदैन। तिनी चञ्चल र बढी उत्तेजित स्वभावको हुन् भने, तिनले आफ्नो स्वभावमा लगाम लगाउनुमा सक्षम भएको हुनुपर्छ। तिनको तातो रिस हुने बानी छ भने, तिनले यसको दमन गर्न सक्नुपर्छ; तिनको तीतो स्वाद कसैले कहिल्यै चाख्नु नपरोस्।

एल्डर पियक्कड हुनुहुँदैन। हाग्नो संस्कृतिमा हामीले यो कुरा कसैलाई भन्नु नपर्ला; किनकि यो हामीमा स्वाभाविक भइसकेको छ। तर हामीले याद गर्नुपर्छ: पवित्र बाइबल हरेक किसिमको संस्कृति र पृष्ठभूमिका मानिसहरूका निम्ति लेखिएको हो। अनि संसारमा यस्ता देशहरू छन्, जहाँ दाखमद्य साधारण पिउने कुरा मानिएको छ, र जहाँ ख्रीष्ट-विश्वासीहरूले दाखमद्य पिउने गर्छन्। यस वातावरणमा बढी पिउने सम्भावना छ, जसबाट चरित्रहीनता आउँछ। यस सम्बन्धमा कसैको आत्मसंयमको कमी यस पदमा चर्चा गरिएको बुँदा हो।

पवित्र बाइबलमा दाखमद्यको सेवनको सदुपयोग र त्यसको दुरुपयोगको बीचमा छुट्टाइएको छ। प्रभु येशूले कानाको विवाह-भोजमा पानीबाट दाखमद्य बनाउनुभयो (यूहन्ना २:१-११)। यसकारण दाखमद्य नपिउनु होइन, तर त्यसको सेवन सन्तुलित सेवन हुनुपर्छ भन्ने कुरा पारित भएको छ। पावलले तिमोथीलाई दाखमद्य औषधीको रूपमा प्रयोग गर्ने नुस्खा लेखे (१ तिमोथी ५:२३; अनि यस विषयमा तपाईंले हितोपदेश ३१:६ पद पनि हेर्नुहोला)। हितोपदेश २०:१ पदमा र २३:२९-३५ पदको खण्डमा दाखमद्य र मदिराको दुरुपयोग अपराध ठहराएर निषेध गरिएको छ। दाखमद्यको पूरा त्याग परमेश्वरको वचनको माग होइन, तर यस्तो परिस्थिति छ, जहाँ दाखमद्यको सेवन मनाही गरिएको छ, जस्तै: जब कुनै कमजोर भाइले त्यस कुरामा ठेस खान्छ, पतित हुन्छ वा कमजोर पारिन्छ (रोमी १४:२१)। अनि उत्तर अमेरिकाका अधिक ख्रीष्ट-विश्वासीहरू मद्यपानबाट पूरा अलग बस्ने प्रमुख कारण यही हो।

अनि एल्डरको विषयमा कुरा कस्तो छ? तिनलाई दाखमद्यको सेवन मनाही गरिएको छैन, तर त्यसको अतिसेवन तिनलाई मनाही गरिएको छ; किनकि त्यसको अतिसेवनले होहल्ला र भगडा मच्चाउँछ।

एल्डर कुटपिट गर्ने मानिस हुनुहुँदैन । तिनले अरूलाई कुट्नुहुँदैन, तिनीहरूप्रति शारीरिक बल लगाउने सहारा कहिल्यै लिनुहुँदैन । केही हस्तक्षेप गर्ने धर्माधिकारीहरूको विषयमा सुन्नुमा आएको छ, कि तिनीहरूले आफ्नो मण्डलीका हठी, अटेरी सदस्यहरूलाई कहिलेकाहीं मुक्का लगाए अरे । तर यस प्रकारको दबाउ र डरत्रास देखाउने काम एल्डरको योग्य व्यवहार होइन; यसो गर्न तिनलाई मनाही गरिएको छ ।

एल्डर नीच कमाइको लोभी हुनुहुँदैन । धनी हुने प्रबल इच्छाले विवश भई तिनले जुनसुकै धन कमाउने तरिकाहरू अपनाउनुहुँदैन । श्री सामूएल जोह्नसनले भनेको कुरा सही हो, जसले यसो भनेका छन्: 'सुनचाँदीको तीव्र लालचचाहिँ पतित मानिसको सबैभन्दा अन्तिम, सबैभन्दा तल्लो भ्रष्टता हो; किनभने यो तुच्छ, नीच अभिलाषा निष्ठुर र कठोर हुन्छ ।' साँचो एल्डरले पावलले भनेभैं यसो भन्न सक्नुपर्छ: 'मैले कसैको चाँदी, सुन वा लुगाफाटाको लोभ गरिनँ' (प्रेरित २०:३३) ।

तीतस १:८: एल्डरको चरित्रमा सकारात्मक कुराहरू पनि छन् र हुनुपर्छ । तिनी अतिथि-सत्कार गर्ने हुनुपर्छ । तिनको घर सधैं खुला रहनुपर्छ: बिराना, अपरिचित व्यक्तिहरूका निम्ति, व्यक्तिगत समस्याले ग्रस्त भएकाहरूका निम्ति, निराश र हताश भएकाहरूका निम्ति र बोभले दबिएकाहरूका निम्ति । तिनको घर आनन्दमय इसाई सङ्गति पाउने ठाउँ हुनुपर्छ, जहाँ हरेक अतिथिको न्यानो स्वागत हुन्छ, प्रभु येशूलाई गरिने स्वागतसित बराबर ।

एल्डर भलोको प्रेमी हुनुपर्छ । भलो भन्नाले असल कुराहरू र असल मानिसहरू बुझिन्छन् । तिनको बोलीवचनदेखि लिएर तिनका सबै क्रिया-कलापहरू र तिनका सबै सङ्गतहरू यो प्रकट गर्नुपर्छ, कि तिनी सबै नीच, निन्द्य, शङ्कास्पद, गलत कुराहरूबाट अलग बसेका छन् ।

एल्डर आत्मसंयमी हुनुपर्छ । तिनी समभदार, विवेकशील मानिस हुन्, जसले आफूलाई वशमा राखेका छन् । यही शब्द तीतस २:२, ५, ६ र १२ पदमा प्रयोग गरिएको छ, जसको अर्थ समभदार, आत्मसंयमी र

कुनै थोकले नमात्तिको, तर मन ठेगानमा रहेको र खुट्टा भुइँमा भएको बुझिन्छ ।

अरू मानिसहरूसित व्यवहार गर्दाखेरि एल्डर न्यायी, अर्थात् न्यायको प्रेमी हुनुपर्छ । अनि परमेश्वरको सम्बन्धमा तिनी पवित्र हुनुपर्छ । अनि आफ्नो सम्बन्धमा तिनी आफ्ना इन्द्रियहरूलाई वशमा राख्ने निग्रही हुनुपर्छ । पावलले यही कुरा गलाती ५:२२-२३ पदमा संयम भनेका छन्, जुन संयमचाहिँ आत्माको फल हो । ख्रीष्ट येशूको आज्ञापालन गर्न तिनले हरेक अभिलाषा र हरेक अभिरुचि अधीनतामा राखेका हुनुपर्छ । यसो गर्ने शक्ति पवित्र आत्माबाट आउँछ; तर पनि यस कुरामा ख्रीष्ट-विश्वासीको हिस्सा र जिम्मेवारी छ: उसले आफूलाई अनुशासन गर्नुपर्छ र यसमा पवित्र आत्मासित मिलेर काम गर्नुपर्छ ।

तीतस १:९: एल्डरको विश्वास स्वस्थ हुनुपर्छ । प्रभु येशू र उहाँका प्रेरितहरूले सिकाउनुभएको खाँटी, स्वास्थ्यकारी आत्मिक शिक्षा तिनले बलियो गरी पक्रिराख्नुपर्छ, जुन खाँटी शिक्षा नयाँ नियममा हाम्रा निम्ति सुरक्षित राखिएको छ । तब मात्र तिनले पवित्र जनहरूलाई सन्तुलित खुराक दिन सक्छन् र सत्यताको विरोधमा बोल्नेहरूको मुख बन्द गर्न सक्छन् ।

स्थानीय मण्डलीका आत्मिक अगुवाहरूका योग्यताहरू यी नै हुन् । उनीहरूको शारीरिक योग्यताको विषयमा केही पनि भनिएको छैन, न ता उनीहरूको शैक्षिक र समाजिक स्तरको विषयमा, न कामधन्दाको सम्बन्धमा उनीहरूले देखाएको कुशाग्र-बुद्धिको कुरा गरिएको छ । यसो हो भने, उसको आत्मिक स्तरले गर्दा सडक बढार्ने कामले कुप्रो भएको, सीधासादा, अनपढ़ दाजुभाइ एल्डरको योग्य हुन सक्दो रहेछ । व्यवसायमा जुन गुणहरूले मानिसलाई सफल तुल्याउँछन्, ती गुणहरूले उसलाई मण्डलीको अगुवा हुन योग्य तुल्याउँछन् भन्ने सुभाउ सत्य होइन ।

अभै एउटा कुरा भन्नु बाँकी रहेको छ । के हामीले निष्ठावान् एल्डरको चित्र पक्रौं? तब वचन दिने प्रवक्ताहरूको क्रम र प्रबन्ध मिलाउने, रकमहरूको भुक्तानी गर्ने, मण्डली-भवनको मर्मतका निम्ति

ठेकदारहरूलाई खोजिहिँड्ने कामहरूचाहिँ त्यससित कहाँ मिल्छन् र ?
यी त डिकनले गर्नुपर्ने कामकुराहरू हुन् । साँचो एल्डरले विश्वासीहरूको
सुधार र उत्थानका निम्ति शिक्षा, अर्ती, उत्साह र हप्की दिएर मण्डलीको
आत्मिक जीवनमा सक्रिय र गहन रूपले भाग पो लिन्छन् र भाग
लिनुपर्छ ।

खण्ड ३) तीतस १:१०-१६: क्रेटका मण्डलीहरूको भूलचूक के थियो ?

तीतस १:१०: शुरुको मण्डलीमा पवित्र आत्माका निम्ति स्वतन्त्रता थियो । अनि पवित्र आत्माका निम्ति हुने स्वतन्त्रताचाहिँ मण्डली-सभाहरूमा देखिन्थ्यो, जहाँ पवित्र आत्माको अगुवाइ पाएका मानिसहरूले भाग लिन पाउँथे । १ कोरिन्थी १४:२६ पदमा पावलले यस प्रकारको 'खुला सभा' यसरी बयान गरेका छन्: 'तब भाइहरूहो, केकस्तो गरे ठीक होला त ? जब तिमीहरू भेला हुन्छौ, तब तिमीहरूमध्ये हरेकसँग भजन होस्, शिक्षा होस्, भाषा होस्, प्रकाश होस्, अनुवाद होस् ! सबै कुराहरू उन्नतिका निम्ति नै गरिएका होऊन् ।' परमेश्वरको आत्माले मण्डलीका विभिन्न सदस्यहरूद्वारा स्वतन्त्रतासाथ बोल्न सक्ने वातावरण सर्वोत्तम हो । तर मानिसको शारीरिक स्वभावले कुरा बिगारिदिन्छ; किनभने जहाँ यस प्रकारको स्वतन्त्रता दिइन्छ, त्यहाँ मानिसहरूले यसको दुरुपयोग गरिहाल्दा रहेछन्, भूटो शिक्षा दिन थाल्छन् र सानातिना कुराहरूमा दोष भेट्टाएर खोट लगाउने काम, नभई लामो प्रलाप वा नचाहिँदो गफ गर्छन्, जसबाट आत्मिक उन्नति केही पनि हुँदैन । यस्ताहरूले त पवित्र आत्मा नभएका मानिसहरूले जस्तै कुरा गर्दा रहेछन् ।

ठीक यही कुरा क्रेटका मण्डलीहरूमा भएको थियो । यसकारण पावललाई महसुस भयो, कि यस प्रकारको दुरुपयोग नियन्त्रण गर्न र पवित्र आत्मालाई पूरा स्वतन्त्रतासाथ बोल्ने वातावरण कायम राख्नका निम्ति सशक्त आत्मिक नेतृत्वको आवश्यकता परेको थियो । सम्पूर्ण रूपले योग्य भएका एल्डरहरूलाई नियुक्त गर्ने काममा धेरै होशियार हुनुपर्छ भन्ने कुरा पावललाई पनि थाहा थियो । यस प्रकारको वातावरणमा मण्डली-हरूमा एल्डरहरूलाई नियुक्त गर्न ढिलो गर्नुहुँदैन । पावलले यहाँ यसका खास कारणहरू दिन्छन्, जस्तै:

अधीनतामा नबस्ने धेरैजना मानिसहरू उठे, जसले प्रेरितहरूको अधिकार स्वीकार गर्दैनथिए, र तिनीहरूका शिक्षाहरू इन्कार गरे । यिनीहरू बकवादी र छली मानिसहरू थिए । यिनीहरूको बातचितमा आत्मिक लाभ दिने कुरा केही पनि थिएन; होइन, यिनीहरूले बरु मानिस-हरूबाट सत्यता खोस्नुको साथै तिनीहरूलाई भ्रममा भड्काइदिए ।

यी गडबडी ल्याउनेहरूचाहिँ यहुदीवादीहरू भएका रहेछन् । यी यहुदी शिक्षकहरूले आफूलाई इसाई हौं भन्थे, तर तिनीहरूले ख्रीष्ट-विश्वासीहरूको खतना हुनुपर्छ, अनि विश्वासीहरूले व्यवस्थाका रीति-विधिहरू पालन गर्नुपर्छ भन्ने कुरामा जिद्दी गर्थे । तर यसो गरेर तिनीहरूले ख्रीष्ट येशूको त्राणको सिद्ध काममा सीधा लात हान्थे, र वास्तवमा त्यसको सम्पूर्ण पर्याप्ति इन्कार गर्थे ।

तीतस १:११: यस्ता मानिसहरूको मुख बन्द गर्नुपर्छ । स्थानीय मण्डलीमा प्रजातन्त्र चल्दैन; अनि बोल्ने स्वतन्त्रतामा पनि सीमा छ भन्ने कुरा यस्ताहरूले सिक्नुपर्छ । यिनीहरूले सारा घरपरिवारहरूलाई बरबाद पारिदिएका छन् । यसबाट यी खेपुवा व्यापारीहरूले घर-घर घुम्दै आफ्ना विनाशकारी शिक्षाहरू परोक्ष रूपले व्यक्ति-व्यक्तिको परिवारमा ल्याएको स्पष्ट सङ्केत छ । किनभने भूटा पन्थहरूलाई सबैभन्दा मन परेको तरिका यही हो (२ तिमोथी ३:६) । अनि यसो गरेको उद्देश्य र अभिप्राय के थियो ? तिनीहरू पैसाको पछि पो लागेछन् । तिनीहरूको सेवकाइ पैसा कमाउने लाभप्रद धन्दा पो हो रहेछ । अनि तिनीहरूले प्रचार गरेको

सन्देशचाहिँ ? त्यो त कर्मकाण्डी, विधिवादी मानिसका निम्ति मात्र आकर्षित हुन्छ । यस प्रकारको शिक्षाले मानिसको नैतिक अवस्था जेसुकै होस्, त्यो जति भ्रष्ट र अशुद्ध किन नहोस्, त्यस मानिसले धर्मका गतिविधिहरूद्वारा परमेश्वरको निगाह प्राप्त गर्न सक्छ भन्ने कुरामा विश्वास दिलाउँछ । तिनीहरूले नीच कमाइका निम्ति जे सिकाउँथे, त्यसका निम्ति तिनीहरूको कुनै ईश्वरीय अधिकार थिएन र छैन ।

तीतस १:१२: पावलले यहाँ तीतसलाई उनले कस्ता-कस्ता मानिसहरूसित व्यवहार गर्नुपर्छ, सो याद दिलाउँछन् । यी भूटा शिक्षकहरू र सर्वसाधरण क्रेटीहरू कस्ता थिए ? यो पिरोल्ने, रूखो बयान हाम्रो कानमा कस्तो सुनिन्छ ? पावलले यो कुरा आफ्नो शब्दमा भनेनन्, तर ख्रीष्ट-पूर्व ६०० सालतिर क्रेटमा जिउने कवि एपिमेनिडेसको शब्दमा भन्छन्, जसले क्रेटीहरूको परिचय यसरी गरे: 'क्रेटीहरू सधैं भूट बोल्ने, दुष्ट पशु, अलछे घिचुवाहरू हुन्छन् ।'

हरेक जातिका मानिसहरूमा तिनीहरूलाई चिनाउने र अरू मानिसहरूबाट छुट्ट्याउने गुण, चिनारी र लक्षणहरू हुँदा रहेछन् । तर यी क्रेटीहरू साह्रै भ्रष्ट मानिसहरू भएका रहेछन् । तिनीहरू सधैं भूट बोल्थे । तिनीहरूको बानी यस्तो थियो; बाध्यतामा परेर-नपरेर पनि तिनीहरू भूट बोल्थे । तिनीहरू अश्लील र फोहोर अभिलाषाहरूको पूरा रस लिएर दुष्ट पशुको भन्दा तुच्छ र नीच जीवन जिउँथे । कामचाहिँ तिनीहरूलाई भयाउँ-भयाउँ लाग्ने, तर घिचेर खाने तिनीहरूको लत थियो । तिनीहरूको पेट तिनीहरूको ईश्वर थियो, अनि भान्साचाहिँ तिनीहरूको गिर्जा वा मन्दिर थियो ।

तीतस १:१३: पावलले क्रेटीहरूलाई यस बयानले भनेको जस्तै, ठीक त्यस्तै देखे । तीतसले यस्तो किसिमका कच्चा, निराशाजनक मानिसहरूको बीचमा काम गर्नुपर्ने ! हरेक मिशनरीले अवश्य यहाँ हार खानेथिए । तर पावलले यी मानिसहरूलाई रद्द गरेनन्, र तीतसलाई 'अहह, यिनीहरूलाई छोडिदेऊ' भन्ने सल्लाह पनि दिएनन् । किनभने सुसमाचारले गर्दा खराबभन्दा खराब मानिसका निम्ति आशा छ । यसकारण पावलले

आफ्नो सहकर्मीलाई 'तिनीहरूलाई कडाकडीसँग हकार, कि तिनीहरू इसाई विश्वासमा स्वस्थ, निरोग होऊन्' भन्ने अर्ती दिन्छन्। कसले जान्दछ, एकदिन यी मानिसहरू उदाहरणीय विश्वासी लगायत कुनै स्थानीय मण्डलीका निष्ठावान् एल्डर पो हुन्छन् कि? यस संसारका अष्टचारो-अष्टचारो मिशन-क्षेत्रमा काम गर्नुपर्ने दाजुभाइहरूहो, यस खण्डबाट प्रशस्त उत्साह पाउनुहोस्! आफ्नो मिशन-क्षेत्र मात्र अष्टचारो नसम्भनुहोस्! किनभने कुनचाहिँ मिशन-क्षेत्र सजिलो छ र? मानिस-हरूका पापहरू जति ठूला किन नहोऊन्, तिनीहरूको बोधोपन र मन्दबुद्धि जति धेरै किन नहोस्, र सुसमाचारमा तिनीहरूको चासो केही पनि नहोस्, तर यी मानिसहरूको विषयमा एक दिन तिनीहरू गुणवान्, शुद्ध र फलवन्त पवित्र जनहरू बन्ने दर्शन सधैं बोकिराख्नुहोस्!

तीतस १:१४: तीतसले यी भूटा शिक्षकहरूलाई कडासँग हप्काउनुपरेको थियो। यसो गर्दा उनले विश्वासीहरूलाई यहूदीहरूका दन्त्यकथाहरू र सत्यतादेखि भड्किर हिँड्ने यी मानिसहरूका आज्ञा-हरूमाथि ध्यान नदिनु भन्ने चेताउनी दिनुपरेको थियो। यहूदीवादीहरू आफ्नो दुनियाँमा जिउने धर्मान्ध थिए, जसका आज्ञाहरू र नियमहरू शुद्ध-अशुद्ध खानेकुराहरूमा, दिनहरू मात्रै विधिहरूमा, विधिवत अशुद्धताबाट अलग बस्ने र अशुद्ध मानिसलाई चोख्याउने धार्मिक संस्कारहरूमा केन्द्रित रहन्थे। पावलले यस विषयमा कलस्सी २:२३ पदमा यसो लेखेका छन्: 'यी कुराहरूमा साँच्ची नै आफ्नो इच्छाअनुसारको पूजापाठ, नक्कली दीनता र शरीरलाई सास्ती दिने काममा बुद्धिको भलक त छ, ता पनि यी कुराहरूमा कुनै महत्त्व नै छैन, तर यीद्वारा शरीरका लासला पूरा गर्ने काम मात्र हुन्छ।'

तीतस १:१५: प्रेरित पावलले अहिले भन्दै गरेको कुरामा मानिस-हरूले गलत अर्थ लगाएका हुनाले हामीले यहाँ यसको विस्तृत स्पष्टीकरण दिनु खाँचो परेको छ। तिनले यहाँ यसो लेखेका छन्: 'शुद्ध हुनेहरूका निम्ति सबै थोकहरू शुद्ध हुन्छन्, तर अशुद्ध हुनेहरू र विश्वास

नगर्नेहरूका निम्ति कुनै कुरा पनि शुद्ध छैन; तर तिनीहरूका मन र विवेक पनि अशुद्ध भएका हुन्छन् ।'

सन्दर्भमा कुनै ध्यान नराखेर 'शुद्ध हुनेहरूका निम्ति सबै थोकहरू शुद्ध हुन्छन्' भन्ने वचन जीवनका सबै क्षेत्रहरूमा लागू हुने अटल, असीम नियम सम्भन्धै भन्ने हामी दुःख पाउँछौं, र हाम्रो सामु निक्कै ठूलो समस्या छ । किनभने शुद्ध मन भएकाहरूका निम्ति पनि सबै चीजहरू शुद्ध छैनन् । तर के गर्ने ? कति मानिसहरूले अशुद्ध पत्रिकाहरू पढ्न र अश्लील चाल-चित्रहरू हेर्न र व्यभिचार समेत गर्न यस पदमा सहारा लिएका छन् । तर पत्रसले यस प्रकारको दुष्ट कार्यवाही आफ्नो विनाशका निम्ति पवित्र धर्मशास्त्र बाइबलको अर्थ टेढामेढा पार्नु भनेका छन् (२ पत्रस ३:१६) ।

यसकारण सफासँग बुझ्नुहोस्, कि पापमय कुराहरू र पवित्र बाइबलले स्पष्टसँग मनाही गरेका कुराहरूसित यस पदले कुनै सरोकार राख्दैन । अनि यस उपमारूपी वचनमा पावलद्वारा भन्न खोजिएको कुराको सठीक अर्थ यस पदको सन्दर्भको फल हुनुपर्छ । तिनले नैतिक हिसाबले सरासर पाप र अधर्म गनिएका कुराहरूको सन्दर्भमा लेखेनन् । किनकि स्वभावले दुष्ट, र जरादेखि खराब भएका कुराहरू छन् । तर नैतिक हिसाबले न ठीक, न बेठीक हुने कुराहरू पनि छन्; अनि पावलले यस्ता कुराहरूको सन्दर्भमा उक्त कुरा लेखेका हुन्, अर्थात् व्यवस्थाको अधीनतामा जिउने यहूदीका निम्ति धर्म-रीतिको हिसाबले उसलाई अशुद्ध पार्ने कुराहरू छन्, जुन कुराहरू अनुग्रहको अधीनतामा जिउने ख्रीष्ट-विश्वासीहरूका निम्ति बिलकुल ठीक छन् ।

सुङ्गुरको मासु खानु यसको प्रचलित उदाहरण हो । पुरानो नियममा परमेश्वरका जनहरूलाई सुङ्गुरको मासु खान मनाही गरिएको थियो; तर प्रभु येशूले 'मानिसको बाहिरपट्टिबाट उसभित्र पसेर उसलाई अशुद्ध पार्न सक्ने कुनै पनि कुरा छैन' भनेर भन्नुभएको हुनाले उहाँले यो नियम खारिज गर्नुभयो (मर्कूस ७:१५) । यसो भनेर उहाँले सबै खानेकुराहरू शुद्ध पार्नुभयो (मर्कूस ७:१९) । अनि पावलले ठीक यही कुरा भनेका छन्, जब तिनले यसो लेखेका छन्: 'तर खानेकुराले हामीलाई परमेश्वरकहाँ

ग्रहणयोग्य तुल्याउदैन; किनकि खायाँ भने पनि हामी ठूला हुँदैनौं, खाएनौं भने पनि हामी साना हुँदैनौं' (१ कोरिन्थी ८ : ८) ।

तर जब पावलले 'शुद्ध हुनेहरूका निम्ति सबै थोकहरू शुद्ध हुन्छन्' भनेर भन्छन्, तब तिनले खास नयाँ जन्म भएका ख्रीष्ट-विश्वासीहरूका निम्ति सबै खानेकुराहरू शुद्ध हुन्छन् भनेका हुन्, तर अशुद्ध हुनेहरू र विश्वास नगर्नेहरूका निम्ति कुनै पनि कुरा शुद्ध छैन । मर्कूस ७ : २०-२३ पदअनुसार मानिसले खाएको खानेकुराले होइन, तर उसको हृदयबाट निस्किएर आउने कुराहरूले उसलाई अशुद्ध पार्छन् । यदि मानिसको मन अशुद्ध छ भने, यदि प्रभु येशूमाथि उसको विश्वास छैन भने, त्यस मानिसका निम्ति कुनै शुद्ध भएको कुरै छैन । तब त्यस मानिसले पालन गरेका खानेकुराका नियमहरूमा के मतलब छ ? यस कुराबाट उसलाई कुनै फाइदा छैन । त्यस्तो मानिस प्रभुकहाँ फर्केर आउनुपर्छ; त्यसले प्रभु येशूको नाममा मुक्तिको सिचैको दान ग्रहण गर्नुपर्छ । रीतिहरू मानेको के, विधिहरूअनुसार चलेको के, धर्मकर्महरू गरेको के, त्यसले मुक्ति कमाउन खोज्ने आफ्ना यी सबै व्यर्थ प्रयासहरू छोड्नुपर्छ ।

अशुद्ध भएका मानिसहरूका मन र विवेक भ्रष्ट भएका हुन्छन् । तिनीहरूको विचारधारा दूषित भएको छ अनि असल र खराब छुट्ट्याउने तिनीहरूका नैतिक सक्षमता हराएको छ । हामी बाहिरी, विधिवत् अशुद्धताको कुरा गर्न छोडौं; मानिसचाहिँ भित्रपट्टि अशुद्ध र भ्रष्ट छ ।

तीतस १:१६: 'तिनीहरूले "हामी परमेश्वरलाई चिन्छौं" भन्ने दाबी त गर्छन्, तर आफ्ना कामहरूद्वारा चाहिँ उहाँलाई इन्कार गर्छन् ।' यो कुरा कसको विषयमा भनिएको छ ? निश्चय पावलले यो कुरा यी यहूदीवादी भूटा शिक्षकहरूको विषयमा भनेका छन्; यसमा शङ्का छैन । तिनीहरू ख्रीष्ट-विश्वासी भइसकेका छन्, तर तिनीहरूको व्यवहार यस अङ्गीकार-अनुसारको छैन । तिनीहरू घिनलाग्दा, अनाज्ञाकारी, निकम्मा हुन्छन् । तिनको हप्कीको बिच्किने काँडा अझै तीखो पाउँ तिनले तिनीहरूलाई यसरी नै दोषी ठहराउँछन् । किनभने तिनीहरूको व्यवहार घिनलाग्दो थियो । परमेश्वरको दृष्टिमा तिनीहरूको अनाज्ञाकारिता ठूलो थियो ।

अनि परमेश्वर र मानिसहरूप्रति तिनीहरूका असल कामहरू शून्य, नगण्य र सूक्ष्म थिए। यी मानिसहरूको विषयमा यस्ता कठोर शब्दहरू चलाएर तिनीहरूको आलोचना गर्ने पावल के इसाई प्रेमको सीमाभित्र रहे त ? हो नै हो, यसको एकमात्र जवाफ हुन्छ। किनभने प्रेम गर्नेले कहिल्यै पापलाई ढाकछोप गर्दैन। यी मानिसहरूले ख्रीष्टको सुसमाचार बिगारे; यिनीहरूले प्रभु येशू र उहाँको त्राणको काममा लात हाने; यिनीहरूले मानिसहरूका आत्माहरूलाई धोका दिए। यस्ता धोकेबाजहरूसित दया-माया गर्नु पाप हो।

खण्ड ४) तीतस २:१-१५ : स्थानीय मण्डलीले कायम राख्नुपर्ने अभ्यास के हो ?

तीतस २:१: यी भूटा शिक्षकहरूका जीवन ख्रीष्टको पत्र होइन, तर उहाँको अभियोग-पत्र पो थिए । किनकि आफ्नो व्यवहारद्वारा तिनीहरूले विश्वासका महान् सत्यताहरू इन्कार गर्थे । तिनीहरूले पवित्रताको धाक पिट्थे, तर तिनीहरूको जीवन भूट र छल थियो । यस्ताहरूबाट ख्रीष्टीय गवाहीमा कत्रो क्षति भएको, कसले नापजोख गर्न सक्छ ? खाँटी शिक्षालाई सुहाउने कुराहरू सिकाउनु तीतसको काम थियो । अनि प्रभु येशूका सबै सच्चा सेवकहरूको काम यही हो । परमेश्वरका जनहरूका ओठको साक्षी र उनीहरूका जीवनको वास्तविकताको बीचमा भएको विशाल खाल्डो पुर्नुपरेको छ । सुकर्महरूद्वारा ख्रीष्ट-विश्वासीहरूले स्वास्थ्यकार शिक्षा व्यवहारमा उतार्नुपर्छ – यस पत्रको मूलभाव यही हो । निम्न पदहरूमा उनीहरूका सुकर्महरू केकस्ता हुनुपर्छ, सो कुरा व्यावहारिक उदाहरणहरूबाट स्पष्ट पारिन्छ ।

तीतस २:२: यस सिलसिलामा पहिले वृद्धहरूको कुरा गरिन्छ । तिनीहरू एल्डर होइनन्, तर उमेरमा पाका र अनुभवमा परिपक्व भएका वृद्ध मानिसहरू हुन् । तिनीहरू सचेत हुनुपर्छ । खास गरी यस शब्दको अर्थ

मद्यपानको विषयमा परहेजी हुनु अथवा नशा नलाग्नु हो; तर यसको भाव-
अर्थ आफ्नो चालको हरेक क्षेत्रमा होशियार हुनु हो ।

वृद्धहरू गम्भीर हुनुपर्छ, अँ, आदरको योग्य हुनुपर्छ, तर उदासीचाहिँ
होइन । अरूका दुःखकष्टहरू पर्याप्त छन्, यसमा त्यो किन थपिदिनु ?

वृद्धहरू आत्मसंयमी हुनुपर्छ; तिनीहरू सन्तुलित र विवेकशील
हुनुपर्छ । तिनीहरू विश्वासमा निरोग र स्वस्थ हुनुपर्छ । उमेरले कति
मानिसहरूलाई कठोर, निर्दय, तीतो र दोषदर्शी तुल्याउँछ । तर विश्वासमा
स्वस्थ हुनेहरू कृतज्ञ, आशावादी र मिलनसार हुन्छन् ।

तिनीहरू प्रेममा पनि स्वस्थ हुनुपर्छ । प्रेम स्वकेन्द्रित हुँदैन । प्रेम गर्नेले
अरूको वास्ता गर्छ; दिनुमा प्रेम देखिन्छ र दिनुबाट प्रेम प्रकट हुन्छ । अनि
तिनीहरू धीरजमा पक्का हुनुपर्छ । बुढेसकालमा कमजोरताहरू धेरै र
दुर्बलताहरू किसिम-किसिमका हुन्छन्; अनि यो सहन निक्कै गाह्रो छ ।
जसको सहने शक्ति स्वास्थ्यकार हुन्छ, तिनीहरू परीक्षाहरूमा परेको
बेलामा बलिया रहन्छन्, धैर्यवान् हुन्छन्, अनि शान्त र नम्र भई सबै
कुराहरू सहन्छन् ।

तीतस २:३: वृद्धा स्त्रीहरूको चालचलन पवित्र, अँ, पवित्रतालाई
सुहाउँदो हुनुपर्छ । हे प्रभु, हामीलाई यी बेहोशी स्त्रीहरूबाट बचाउनुहोस्,
जसको सोचविचार र बोलीवचन केवल क्षुद्र, तुच्छ र बित्थाका कुरा-
हरूमाथि केन्द्रित रहन्छ ।

वृद्धा स्त्रीहरू भूटा दोष लाउने हुनुहुँदैन । जुन शब्द पावलले यहाँ
प्रयोग गरेका छन्, त्यो 'डियाबोलोस' भन्ने शब्द अरू ठाउँहरूमा शैतानका
निम्ति प्रयोग गरिएको छ । यो कति उपयुक्त शब्द हो; किनभने अरूको
खराबी गर्ने गफगाफ र द्वेषपूर्ण निन्दा-चर्चा दुष्ट छ, शैतानिक छ । भूटो
निन्दाको स्रोत शैतान हो, किनभने त्यसको स्वभाव यस्तो छ । तिनीहरू
दाखमद्यको दासत्वमा, त्यसको लतमा परेको हुनुहुँदैन । खास गरी
तिनीहरू न कुनै खानेकुराको लतमा, न ता कुनै पिउने कुराको लतमा, न
कुनै दवाईपानीको लतमा पर्नु हुन्छ ।

स्त्रीहरूलाई मण्डलीको कुनै सभामा शिक्षा दिने अनुमति छैन । तर वृद्धा स्त्रीहरूका निम्ति घरमा शिक्षा दिने ईश्वरीय खटन र नियुक्ति छँदैछ । यस प्रकारको सेवकाइद्वारा के-के हुन सक्छ ? त्यसका सम्भावनाहरू धेरै छन्, अनगिन्ती छन् ।

तीतस २:४: विशेष गरी वृद्धा स्त्रीहरूले तरुणी स्त्रीहरूलाई सिकाउनुपर्छ; किनभने वर्ष-वर्षको बाइबल-अध्ययन गरेका र जीवनको व्यावहारिक अनुभव धेरै भएका हुनाले तिनीहरू भर्खर जीवनका दायित्वमा प्रवेश गर्ने बहिनीहरूलाई अमूल्य सल्लाह दिन पूरा सक्षम हुन्छन् । नत्र ता हरेक पुस्ताका विश्वासीहरूले बितेका भूलहरू दोहोर्याउँदै कठिन तरिकाले सिक्नुपर्छ; तिनीहरूको दुर्भाग्य यस्तै नहोस् । यहाँ सिकाउने दायित्व वृद्धा स्त्रीको जिम्मेवारी हो; तर हरेक समभेदार जवान विश्वासी भाइबहिनीले अवश्य निष्ठावान् वृद्ध ख्रीष्ट-विश्वासी दाजु वा दिदीहरूको सङ्गत खोज्छ, यिनीहरूसित मित्रता कायम राख्छ र यिनी-हरूबाट अमूल्य सल्लाह र सुधार पाउने अपेक्षा गर्छ ।

तरुणी स्त्रीले आफ्नो पतिलाई प्रेम गर्न सिक्नुपर्छ । तर सिकाउने काम कसले गर्छ ? पति काममा निस्केको बेलामा तिनलाई चुम्बन गर्नु तिनलाई प्रेम गरेको कहाँ मानिन्छ र ? पत्नीले आफ्ना पतिलाई आदर देखाउने हजारौं उपायहरू छन्, जस्तै: पतिलाई घरको शिरको रूपमा स्वीकार गरेर, मुख्य निर्णयहरू गर्ने अधिकार तिनको हातमा छोडेर, घर साफसुग्घर राखेर, घरपरिवारलाई सुव्यवस्थित गरेर, आफ्नो रूपमा ध्यान दिएर, चाहिँदोभन्दा बढी खर्च नगरेर, आफ्नो गल्ती तुरुन्तै मानिलिएर, उदारचित्तले अरूलाई क्षमा दिएर, आपसी बोलचाल सधैं कायम राखेर, अरूको सामु पतिको कुरा कहिल्यै नकाटेर, तिनको विरोध कहिल्यै नगरेर र खुला रूपले तिनको दोष नदेखाएर अनि तिनको केही कामकुरा बिग्रेमा तिनको सक्रिय सहयोग गरेर आदि ।

यी वृद्धा स्त्रीहरूबाट तरुणी स्त्रीहरूले आफ्ना छोराछोरीहरूलाई माया गर्न सिक्नुपर्छ । आफ्ना छोराछोरीहरूलाई माया कसरी गरिन्छ ? तिनी-हरूसँग बाइबल पढेर र प्रार्थना गरेर, तिनीहरूले स्कूलबाट वा खेलबाट घर

फर्कने बेलामा आमालाई घरमा भेट्टाएर, तिनीहरूलाई सठीक र उचित अनुशासन गरेर, तिनीहरूलाई नपुलपुलाएर, तिनीहरूलाई प्रभुको सेवाका पात्र तुल्याएर, तिनीहरूलाई संसारको ढाँचामा नढालेर र नरकको निम्ति नहुर्काएर आमाले आफ्ना छोराछोरीहरूलाई माया गर्छिन् ।

तीतस २:५ : तरुणी स्त्रीहरूले विवेकशील हुन सिक्नुपर्छ । ख्रीष्ट-विश्वासी भएका नाताले तिनीहरूलाई के-के सुहाउँछ, सो कुरा पत्ता लगाउन र छुट्ट्याउन तिनीहरूलाई सुविवेकको खाँचो पर्छ । तिनीहरू हृदयदेखि बाहिर जानुहुँदैन; तिनीहरू उग्र, तीव्र, तीखा, चुचा हुनुहुँदैन, अँ, अति गर्नुहुँदैन, तर सन्तुलित हुनुपर्छ ।

तिनीहरू पतिव्रता हुनुपर्छ । तिनीहरू आफ्ना पतिप्रति विश्वासयोग्य हुनुपर्छ; तिनीहरूले आफ्नो सोचविचारमा, आफ्ना बोलीमा र आफ्ना व्यवहारमा पवित्रता कायम राख्ने र अशुद्ध नहुने चेष्टा गर्नुपर्छ । तिनीहरू घर सम्हाल्ने असल गृहस्थी हुनुपर्छ । घर सम्हाल्ने काम परमेश्वरको महिमाका निम्ति गर्न सकिने ईश्वरदत्त सेवकाइ हो भन्ने कुरा तिनीहरूले बुझ्नुपर्छ । प्रभुमा आमा हुनेहरूले यी बहिनीहरूको मनमा के बसाउनुपर्छ भने, घरमा असल पत्नी र असल आमा हुनुमा प्रभुको सेवा गरेको ठूलो मान हुन्छ; तर कुनै कारखाना, उद्योग वा व्यापार-धन्धामा काम गर्ने स्त्रीहरूले आफ्नो घरपरिवारको बेवास्ता गर्दा रहेछन् ।

तरुणी स्त्रीहरूलाई भला हुन सिकाउनुपर्छ । तिनीहरू अरूहरूका निम्ति जिउनुपर्छ; तिनीहरूले अतिथि-सत्कार गर्नुमा रुचि राख्नुपर्छ; तिनीहरू कृपालु र उदारचित्त हुनुपर्छ । तिनीहरू स्वकेन्द्रित हुनुहुँदैन; तिनीहरूले 'पति, छोराछोरीहरू, घर आदि सबै मेरा, मेरा' भन्नु र मात्र-हुँदैन ।

तिनीहरू आफ्ना पतिप्रति आज्ञाकारी हुनुपर्छ । घरको शिर पति हुन्; यो कुरा तिनीहरूले स्वीकार गर्नुपर्छ । पत्नी पतिभन्दा प्रतिभाशाली र सक्षम हुनु सम्भव छ । तब आफ्ना पतिलाई दमन गर्नुभन्दा उसले तिनलाई घरको नेतृत्व लिने उत्साह दिनुपर्छ र स्थानीय मण्डलीमा बढी सक्रिय हुन तिनलाई सहायता गर्नुपर्छ । किचकिच गर्न उसलाई मन लागेर पनि उसले

यो आफ्नो पापको परीक्षा सम्भेर दमन गर्नुपर्छ; उसले बरु आफ्ना पतिको प्रशंसा गरेको। अनि यो सब किन? किनकि कुनै हालतमा पनि परमेश्वरको वचनको निन्दा र बेइज्जत हुनुहुँदैन। परमेश्वरका जनहरूको, विश्वाससँग असङ्गत भएको जीवनबाट प्रभुको नामको कतिको निन्दा भएको छ, सो कुरा यस पत्रभरि पावललाई महसुस भएको थियो।

तीतस २:६: पावलले तीतसलाई यी तरुणी स्त्रीहरूलाई शिक्षा दिनु भन्ने अर्ती दिएनन्। यसमा उनी शिष्ट र होशियारी हुनुपर्छ। यो सेवकाइ प्रभुमा आमा भएकाहरूलाई दिइएको छ। तर तीतसले बरु जवान पुरुषहरूलाई अर्ती दिऊन्! यी भाइहरू विशेष गरी आत्मसंयमी र आत्मनिग्रही हुनुपर्छ। तिनीहरूका निम्ति यो कति उपयुक्त शब्द हो; किनभने जवानी-चाहिँ उम्लिने जोश, कहिल्यै नथाकिने उमङ्ग र तागत देखाउने तीव्र आत्मबलले युक्त समय हो। तिनीहरूले जीवनको हरेक क्षेत्रमा लगनशीलता देखाउन र सन्तुलित हुन सिक्नुपर्छ।

तीतस २:७: अब तीतसको पालो आयो। उनका निम्ति पनि पावलको विशेष अर्ती छ। मण्डली-मण्डलीमा सार्वजनिक सेवकाइको कार्यभार तीतसलाई सुम्पिएको हुनाले उनी असल कामहरूको नमुना हुनुपरेको थियो; अनि यस बोलावटसित नमिल्ने कुराहरू उनले आफ्नो जीवनदेखि हटाउनुपरेको थियो। यसमा उनी पूरा होशियारी हुनुपर्छ। उनले सिकाएको शिक्षा र उनको व्यवहारको बीचमा समानता हुनुपर्छ। उनको शिक्षामा स्वच्छता, गम्भीरता र सच्चाइ हुनुपर्छ। पवित्र जनहरूलाई एकैपल्ट सधैंका निम्ति सुम्पिएको विश्वास जस्तो छ, ठीक त्यस्तै उनले दिएको शिक्षा दरुस्त हुनुपर्छ र त्योसित मिल्नुपर्छ। शिक्षाको स्वच्छता यो हो। पावल यस कुराबाट हट्दैनन्: तीतसले प्रचार गरेको शिक्षा गम्भीरता र समझले पूर्ण हुनुपर्छ। सच्चाइचाहिँ सत्यताको मार्गदेखि यता-उता कहीं नजाने, तर दूधको दूध, पानीको पानी दिने शिक्षकको सद्गुण हो। तर दुःखको कुरा हो: धेरै आधुनिक बाइबल-अनुवादहरूबाट यो शब्द हटाइएको छ।³⁾

तीतस २:८: 'शुद्ध वचन लगाऊ, जसमा कुनै दोष भेट्टाउन सकिँदैन।' यसर्थ हामीले दिएको शिक्षाको प्रस्तुतिको विषयमा विरोध गर्न सकिने, आपत्ति जनाउन सकिने, ठेस लाग्न सकिने कुनै कुरा हुनुहुँदैन। शिक्षाको मूल छोडेर हाँगाहरूतिर जानुहुँदैन; नौला-नौला शिक्षाहरू अपनाउनुहुँदैन; फेसनदार हुनुहुँदैन; अपरिपक्व, काँचो, अधिकाल्चे, रूखो हुनुहुँदैन। खाँटी शिक्षाको शुद्ध वचनमा सम्मोहन ठूलो छ; त्यसको शक्तिशाली प्रभावबाट को उम्कन सक्छ? खाँटी शिक्षाको विरोध गर्ने मानिसहरू शर्ममा पर्नेछन्; किनभने तिनीहरूले ख्रीष्ट-विश्वासीको कवचमा कुनै सानो चिरो पनि भेट्टाउन सक्दैनन्। एउटा पवित्र जीवनजस्तो तर्क-वितर्कहरू जितिदिने प्रभावकारी यन्त्र वा हतियार अरू केही पनि छैन।

तीतस २:९: अब दासदासीहरूको कुरा आयो। तिनीहरूका निम्ति यहाँ केही विशेष अर्तीहरू उल्लेख गरिएका छन्। हामीले यस सम्बन्धमा याद गर्नुपर्छ: पवित्र बाइबलले मानिसहरूका कति प्रथाहरूको प्रस्तुति पेश गर्छ, जुन प्रथाहरूको अनुमोदन त्यसले गर्दैन। उदाहरणको लागि, पुरानो नियममा यहूदीहरूका कतिजना पितापुर्खाहरूले बहुविवाह गरेको बयान छ। तर परमेश्वरका जनहरूका निम्ति बहुविवाहचाहिँ कहिल्यै उहाँको इच्छानुसार थिएन। अनि ठीक त्यस्तै परमेश्वरले दासप्रथाका अन्याय र क्रूरताहरू कहिल्यै अनुमोदन गर्नुभएन। उहाँले दासहरूका मालिकहरूबाट आउँदो दिनमा त्यसको लेखा लिनुहुनेछ। तर नयाँ नियमको शिक्षा बलमिचाइ प्रयोग गरेर क्रान्तिद्वारा दासप्रथा हटाउने पक्षमा छैन। बरु नयाँ नियमको शिक्षाले दासप्रथाका दुरुपयोगहरूको दोष देखाइदिन्छ, र सुसमाचारको शक्तिले यी दुरुपयोगहरू हटाइदिन्छ। इतिहास साक्षी बसेको छ: परमेश्वरको वचनको प्रचार र शिक्षा जहाँ-जहाँ प्रबल भएको छ, त्यहाँ-त्यहाँ दासप्रथाका खराबीहरू सबै विस्तार-विस्तारै हटेका छन्।

तर जबसम्म ठाउँ-ठाउँमा दासप्रथा रहन्छ, तबसम्म दासदासीहरू कुनै हालतमा पनि इसाईधर्मको सर्वोत्तम आशिषबाट वञ्चित हुनुपर्दैन। किनभने तिनीहरूले आफ्नो जीवनद्वारा ख्रीष्ट येशूमा भएको जीवन

परिवर्तन गराउने शक्तिको असल गवाही दिन सक्छन्; अनि तिनीहरूले हाम्रा मुक्तिदाता परमेश्वरको शिक्षा सिँगारेर त्यसको शोभा बढाउन सक्छन्। नयाँ नियममा देश र राष्ट्रहरूका शासकहरूलाई भन्दा दासदासीहरूलाई बढी ठाउँ र ध्यान दिइएको छ। यसर्थ परमेश्वरको राज्यका निम्ति दास-दासीहरूले कति ठूलो भूमिका खेल्नेछन्, सो कुरा यसले देखाउन खोजेको होला।

इसाई दासदासीहरू आज्ञाकारी हुनुपर्छ; तर यसो गरेर तिनीहरूले प्रभुको कुनै आज्ञा उल्लङ्घन गर्नुहुँदैन। उहाँको कुनै आज्ञा उल्लङ्घन गर्नुपर्ने बाध्यतामा परेर मात्र तिनीहरूले आ-आफ्ना मालिकहरूको आज्ञा पालन गर्नुहुँदैन, तर आफ्ना मालिकहरूको इच्छा अस्वीकार गर्नुपर्छ। इसाई भएको नाताले तिनीहरूले आफ्ना मालिकप्रति यस विशेष अवस्थामा अनाज्ञाकारी भएकोमा जेजस्ता नकारात्मक नतिजाहरू विनम्र र धीरजसाथ सहनुपर्छ।

तिनीहरूले सबै कुराहरूमा आफ्ना मालिकहरूलाई खुशी तुल्याउन सक्नुपर्छ। तिनीहरूको काम उत्पादनकारी हुनुपर्छ अर्थात् तिनीहरूले पूरा गरेको कामको परिमाण र त्यस कामको गुणस्तरद्वारा आफ्ना मालिकहरूलाई सन्तुष्ट पार्न सक्नुपर्छ। तिनीहरूले सबै कामकुराहरू खीष्ट येशूका निम्ति गरेभैं गर्न सक्छन्। यसका निम्ति उहाँले तिनीहरूलाई एक दिन पूरा इनाम दिनुहुनेछ।

तिनीहरूको मुख लाग्नुहुँदैन; अथवा तिनीहरू अशिष्ट, अभद्र, छाडा वा ढीठ हुनुहुँदैन। अनुग्रहको युगको शुरुमा धेरै दासदासीहरूले आफ्ना मालिकहरूलाई प्रभु येशूकहाँ डोहोर्‍याएर विश्वासमा ल्याए। तिनीहरूको कत्रो सौभाग्य! अनि यसको खास कारण के थियो? तिनीहरू र अन्यजातिका दासदासीहरूको बीचमा ठूलो, आकाश-पातालको भिन्नता थियो।

तीतस २:१०: तिनीहरूले लामो हात गर्नुहुँदैन। तिनीहरू अरू दासदासीहरूको चिराभ्यस्त, यिनीहरूलाई बानी लागेको यस पापमा फसेनन्। इसाई दासदासीहरूका भिन्नताहरूमा यो एक विशेष भिन्नता

हुन्थ्यो । किनकि तिनीहरू इसाई नैतिकताले पूरा इमानदार हुन बाँधिएका थिए । तब सार्वजनिक दास-लिलाममा इसाई दासदासीहरूको दाम ज्यादा हुनु कुनै अचम्मको कुरा थिएन । तिनीहरूले बिलकुल इमानदार हुने शिक्षा पाएका थिए । तिनीहरू पूरा विश्वासयोग्य हुनुपरेको थियो । यसरी नै तिनीहरूले आफ्नो जीवनको हरेक क्षेत्रमा र तिनीहरूले गरेको कामद्वारा मुक्तिदाता परमेश्वरको शिक्षाको शोभा बढाउँथे । त्यस जमानामा जुन कुरा इसाई दासदासीहरूको सम्बन्धमा सत्य र साँचो ठहरिन्थ्यो, त्यो कुरा वर्तमान समयमा इसाई कामदार र कर्मचारीहरू वा कुनै जागिर र नोकरी गर्ने ख्रीष्ट-विश्वासीहरूको विषयमा सत्य र साँचो ठहरिनुपर्छ ।

तीतस २:११: अबका चारवटा पदहरूमा हाम्रो मुक्तिको सुन्दर शब्द-चित्र पेश गरिएको छ । यो शब्द-रचना साहित्य रत्न सम्भेर यस हीरामा मग्न भएर हामीले त्यसको सन्दर्भरूपी जडान भुल्नुहुँदैन र त्यसबाट अलग पार्नुहुँदैन । किनभने पावलले यहाँसम्म परमेश्वरको परिवारका सबै सदस्य-सदस्याहरूलाई आग्रह गरेर उनीहरूबाट विश्वाससित मिल्ने र पूरा मेल खाने व्यवहारको माग गर्दै आएका छन् । अनि अबचाहिँ तिनले हाम्रो मुक्ति भएकोमा परमेश्वरका महान् उद्देश्यहरूमध्ये एउटा प्रमुख उद्देश्य पेश गर्छन्: यसको प्रमुख उद्देश्य हाम्रो जीवनमा कन्चन पवित्रता पैदा गर्नु हो ।

'किनकि परमेश्वरको अनुग्रह देखा परेको छ।' परमेश्वरको पुत्रचाहिँ प्रकट हुनुभएको परमेश्वरको अनुग्रह हुनुहुन्छ । प्रभु येशू यस पृथ्वीमा आउनुभएको बेलामा र विशेष गरी उहाँले हाम्रा पापहरूका निम्ति आफूलाई क्रूरमा दिइहाल्नुभएको बेलामा परमेश्वरको अनुग्रह देखा परेको हो । उहाँ सबै मानिसहरूलाई मुक्ति दिन आउनुभयो । अनि उहाँको स्थानापन्न त्राणको काम सबै मानिसहरूलाई छुटकारा दिन पर्याप्त भयो । सबै मानिसहरूका निम्ति छुटकाराको दाम तिरिएको छ; यसैले पापहरूको क्षमा सबै मानिसहरूका निम्ति उपलब्ध छ । यो प्रबन्ध साँचो र पक्का हो । तर जस-जसले प्रभु येशूलाई आफ्नो व्यक्तिगत प्रभु र मुक्तिदाताको रूपमा ग्रहण गर्छन्, तिनीहरूले मात्र मुक्ति अर्थात् पापहरूको क्षमा पाउँछन् । सर्वमुक्तिवाद शैतानले रचेको भूट हो; किनभने यस ठाउँमा र पवित्र

बाइबलको अन्य ठाउँहरूमा 'अन्तमा सबैले मुक्ति पाउनेछन्' भन्ने सुभाउको गन्ध पनि छैन ।

तीतस २:१२: जुन अनुग्रहले हामीलाई बचायो, त्यस अनुग्रहले हामीलाई सिकाउँछ र पवित्रतामा हामीलाई तालिम दिन्छ । पवित्रताको मार्गमा नाँइनास्तिका कुराहरू छन्, जुन कुराहरू हामीले इन्कार गर्न सिक्नुपर्छ । नाँइनास्ति गरिएका कुराहरूमा भक्तिहीनता पहिलो आउँछ । भक्तिहीनता भनेको सत्धर्मको विरोध, परमेश्वरको बेवास्ता हो । नाँइनास्ति गरिएका कुराहरूमध्ये दोस्रो स्थानमा सांसारिक अभिलाषाहरू आउँछन् । अवैध यौनको सम्बन्धमा गरिने व्यभिचार र यस क्षेत्रमा गरिने अन्य पापहरू मात्र होइन, तर धनको लोभ, साथै सत्ता, प्रभुत्व, सुख र मानको लालच, अँ, सांसारिक हुने जुनसुकै अभिलाषा हामीले इन्कार गर्न सिक्नुपर्छ ।

हामीले सिक्नुपर्ने कुराहरूमा सकारात्मक कुराहरू पनि छन् । हामी अरू मानिसहरूको सम्बन्धमा आत्मसंयमी र धर्मी जीवन जिउनुपर्छ भने, परमेश्वरको निर्मल ज्योतिमा हामी उहाँको सामु एउटा भक्तिपूर्ण जीवन जिउनुपर्छ । यस बितिजाने संसारमा यी सद्गुणहरूले हाम्रो परिचय गराउनुपर्छ, हामीलाई चिनाउनुपर्छ । यो संसार हाम्रो स्थायी घर होइन, तर प्रवासीको जीवन जिउने परदेश पो हो ।

तीतस २:१३: यस संसारमा परदेशीको जीवन जिउनुपर्दाखेरि एउटा उज्वल आशाले हामीलाई सधैं प्रेरणा दिइरहन्छ: हाम्रा महान् परमेश्वर र मुक्तिदाता येशू ख्रीष्टको महिमापूर्ण दोस्रो आगमन नजिकै छ । यसमा हामी ख्रीष्ट-विश्वासीहरू आकाशमा उठाइलगिने क्षण बुभ्छौं । किनभने महिमित ख्रीष्ट येशू एक दिन, चाँडै मण्डलीका निम्ति आउनुहुनेछ र त्यसलाई स्वर्गको घरमा लैजानुहुनेछ (१ थेस्सलोनिकी ४:१३-१८) । अथवा दोस्रो राय पनि सम्भव छ, यसको सन्दर्भ राज्य गर्न आउनुहुने ख्रीष्ट येशूको दोस्रो आगमन पनि हुन सक्छ । त्यस बेलामा उहाँ ठूलो महिमामा संसारकहाँ देखा पर्नुहुनेछ; त्यस समयमा उहाँले आफ्ना शत्रुहरूलाई हार खुवाउनुहुनेछ र यस पृथ्वीमाथि आफ्नो राज्य स्थापित

गर्नुहुनेछ (प्रकाश १९:११-१६) । हाम्रो विचारमा, यहाँ पावलले भनेको तत्पार्य र सन्दर्भ ख्रीष्ट येशू मण्डलीका निम्ति देखा पर्नुहुने र आफ्नी दुलहीलाई स्वर्गमा लैजानुहुने उहाँको अग्र-आगमन हो । तर चाहे उहाँ दुलहाको रूपमा आऊन्, वा राजाको रूपमा आऊन्, ख्रीष्ट-विश्वासीहरूले उहाँको महिमित आगमनको बाटो हेर्नुपर्छ, र त्यसका निम्ति सधैं तयार हुनुपर्छ ।

तीतस २:१४: हामी उहाँको दोस्रो आगमनको बाटो हेर्दै जिउनुपर्छ; तर हामीले उहाँको पहिलो आगमन र उहाँको बलिदानको उद्देश्य कहिल्यै भुल्नुहुँदैन; किनभने हामीलाई सबै अधर्मबाट छुटकारा दिन उहाँले आफूलाई दिइहाल्नुभयो । प्रभु येशूलाई धन्यवाद होस्, किनभने उहाँले हामीलाई पापको दोष र पापको सजायबाट बचाउनुभयो । तर हामीलाई पापको सजायबाट बचाउने, तर हाम्रो जीवनमाथि पापको प्रभुत्व गर्ने शक्ति काट्न नसक्ने, जित्न नसक्ने मुक्ति अधूरो मुक्ति मानिन्छ ।

आफ्नै निम्ति एउटा विशेष जातिलाई शुद्ध पार्न उहाँले आफूलाई दिइहाल्नुभयो । इस्वी संवत् १६११ सालको के.जे.वी.-बाइबलको अनुवादअनुसार यहाँ 'अद्वितीय' जातिको अर्थ लाग्छ, जुन अनुवाद पुरानो^{४)}, तर अक्षरशः हो । हामी धेरै पल्ट विशिष्ट त छौं; तर सायद परमेश्वरले हामीबाट चाहनुभएको विशिष्टता अर्को होला । पक्का पनि, हामीलाई एउटा अनौठो र पराई जाति तुल्याउन उहाँ हाम्रा निम्ति मर्नुभएन । तर हामी उहाँको विशेष धन भएका छौं, हामी उहाँका भयौं; हामी संसारका होइनौं, आफ्नै पनि होइनौं । हामी असल कामहरूमा जोशिलो भएको एउटा विशेष जाति होऔं भन्ने हेतुले उहाँले आफूलाई दिनुभयो । यसर्थ हामीले उहाँको नामको महिमाका निम्ति भलाइका कामहरू गर्नुमा जोश र उमङ्ग देखाउनुपर्छ । जुन मानिसहरूले खेलकुदमा, राजनीतिमा र व्यापारमा जोश र उमङ्ग देखाउँछन्, ती मानिसहरूलाई तिनीहरूको जोशको खातिर हामी किन डाहा गर्दैनौं ? तिनीहरूको जोश र उमङ्गले हामीलाई सुकर्महरूमा जोशिलो हुने प्रेरणा दिनुपर्नेथियो, होइन र ?

तीतस २:१५: तीतसले यी कुराहरू सिकाउनुपर्छ । यी कुराहरू भन्नाले अधिका पदहरूमा पेश गरिएका एक-एक कुरा बुझिन्छ, विशेष गरी हामीले मुक्तिदाता प्रभुको बलिदानयुक्त मृत्युमा परमेश्वरका विशेष उद्देश्यहरू बुझ्नुपर्छ । तीतसले पवित्र जनहरूलाई भक्तिको व्यावहारिक जीवन जिउने प्रोत्साहन र अर्ती दिनुको साथै प्रेरितिक शिक्षाहरूसित जसको जीवन र जसको काम मिल्दैनथियो, तिनीहरू हरेकलाई उनले हप्काउनुपरेको थियो । अधिकारयुक्त सेवकाइका निम्ति उनले कसैबाट माफ माग्नुपर्दैनथियो; पूरा अधिकारसहित र पवित्र आत्माले दिनुभएको हिम्मतसहित उनले आफ्नो सेवकाइ पूरा गर्नुपरेको थियो । कसैले पनि उनलाई तुच्छ ठान्न पाउँदैनथियो । तीतसले आफ्नो जवानी, आफ्नो अन्यजातीय पृष्ठभूमि र आफ्ना व्यक्तिगत कमजोरीहरूको विषयमा कुनै फिक्री, कुनै पर्वाह, कुनै धुकचुक गर्नुपर्दैनथियो । किनकि उनले परमेश्वरको वचन बोल्थे; अनि सम्पूर्ण भिन्नता र उनको विशेषता यसैमा थियो ।

खण्ड ५) तीतस ३:१-११: क्रेटका स्थानीय मण्डलीहरूलाई दिइएका अर्तीहरू

तीतस ३:१: तीतसले क्रेटका मण्डलीहरूका विश्वासीहरूलाई सरकारप्रति तिनीहरूको जिम्मेवारी के हो, सो सम्भाइदिनुपरेको थियो । सरकारको विषयमा इसाई दृष्टिकोण यस प्रकारको छ: सबै सरकारहरू परमेश्वरको नियुक्ति र खटनमा भएका हुन् (रोमी १३:१) । कुनै सरकार अइसाई सरकार होला, ख्रीष्ट-विरोधी सरकार किन नहोला, तर सरकार नहुनुभन्दा जुनसुकै सरकार हुनु बढियो हुन्छ । किनभने सरकार नभएको खण्डमा अराजकता हुन्छ; अनि अराजकताको अवस्थामा जुनैसुकै देश वा जुनैसुकै जाति धेरै समय टिक्दैन, तर नाश हुन्छ । शासकले परमेश्वरलाई नचिन्लान्, तर तिनी आफ्नो उच्च पदमा परमेश्वरको अभिषिक्त जन हुन्; यसकारण हामीले शासकलाई तिनलाई दिनुपर्ने आदर दिनुपर्छ । ख्रीष्ट-विश्वासीहरू शासकहरू र अधिकारीहरूप्रति आज्ञाकारी हुनुपर्छ । तर जब

कुनै सरकार परमेश्वरद्वारा दिइएको आफ्नो निर्धारित स्थान र अधिकार नाघेर जान्छ, र ख्रीष्ट-विश्वासीहरूलाई परमेश्वरको आज्ञाको विरोधमा जान र अनाज्ञाकारी हुन लाउँछ, तब ख्रीष्ट-विश्वासीहरूले 'हामीले मानिसहरूको भन्दा परमेश्वरको आज्ञा पालन गर्नुपर्छ' भन्ने सिद्धान्त अपनाउनुपर्छ (प्रेरित ५:२९) । अनि सरकारको नियम पालन नगरेको हुनाले ख्रीष्ट-विश्वासीहरूलाई सजाय दिइन्छ भने, उनीहरूले यो दण्ड स्वीकार गर्नुपर्छ, र प्रभुका निम्ति यो नम्रतासाथ सहनुपर्छ । ख्रीष्ट-विश्वासीहरूले सरकारको विरोधमा कुनै विद्रोहमा भाग लिनुहुँदैन, र बलमिचाइद्वारा सरकारलाई ढाल्ने कुनै क्रान्तिमा संलग्न हुनुहुँदैन ।

यस संसारसित ख्रीष्ट-विश्वासीहरूको सम्बन्ध केकस्तो भएर ठीक हुन्छ ?

ख्रीष्ट-विश्वासीहरूले देशको कानून मान्नुपर्छ, यहाँसम्म कि उनीहरूले सबै ट्राफिक नियमहरू पालन गर्नुपर्छ र सबै किसिमका करहरू तिर्नुपर्छ । उनीहरू नियमपालक, आदरयोग्य, आज्ञाकारी नागरिक हुनुपर्छ । यहाँसम्म प्रायः सबैजना राजी हुन्छन् । तर तीनवटा क्षेत्रहरूमा उचित व्यवहार केकस्तो हुनुपर्नु हो, सो सम्बन्धमा इसाईहरूको बीचमा एकमत छैन, जस्तैः मतदान दिने-नदिने विषयमा, सरकारी उच्च पदको अधिकारी हुने-नहुने विषयमा र सेनाको साथ लडाइँमा जाने-नजानेको विषयमा । यिनका दुईवटाको विषयमा सठीक निर्णयमा आइपुग्न हामी पवित्र बाइबलमा निम्न मार्गदर्शनरूपी उपयुक्त निर्देशिका पाउँछौंः

क) यूहन्ना १७:१४ र १६: ख्रीष्ट-विश्वासीहरू संसारमा जिउँछन्, तर उनीहरू संसारका हुँदैनन् ।

ख) १ यूहन्ना ५:१९^ब, १ यूहन्ना २:१७; यूहन्ना १२:३१: सारा संसार र त्यसको व्यवस्था दुष्ट शैतानको हातमा छ; अनि त्यसको विषयमा न्यायको फैसला गरिएको छ र त्यसलाई दण्डको आज्ञा दिइसकेको छ ।

ग) संसारको सुधार गर्ने ख्रीष्ट-विश्वासीहरूको जिम्मेवारी र कार्यभार होइन; होइन, उनीहरूले मानिसहरूलाई दुष्ट संसारको बीचबाट बचाउनुपर्छ ।

घ) फिलिप्पी ३:२०; १ पत्रुस २:११: प्रायः सबै ख्रीष्ट-विश्वासीहरू यस पृथ्वीको कुनै न कुनै देशका नागरिक हुन्छन्; यो अनिवार्य कुरा हो । तर उनीहरूको खास नागरिकता स्वर्गको हो । उनी-हरूले यस पृथ्वीमा आफूलाई परदेशी र प्रवासी सम्झन्छन् ।

ङ) २ तिमोथी २:४: आफ्नो ड्यूटी पूरा गर्ने कार्यरत सिपाहीले आफूलाई यस जीवनका धन्दाहरूमा फसाउँदैन; उसले आफूलाई सिपाहीमा भर्ना गर्नुहुने आफ्ना प्रभुलाई बेखुशी तुल्याउन चाहँदैन ।

च) यूहन्ना १८:३६: प्रभु येशूले भन्नुभयो: 'मेरो राज्य यस संसारको होइन।' अनि उहाँका राजदूतहरू भएका हुनाले हामीले यो सत्यता संसारकहाँ पेश गर्न र प्रकट गर्न सक्नुपर्छ ।

छ) २ कोरिन्थी ६:१७-१८: राजनीति प्रायः भ्रष्ट कुरा हो, र भन्-भन् भ्रष्ट हुँदै जान्छ; यो त्यसको स्वभाव र गुण नै हो । अनि ख्रीष्ट-विश्वासीहरूले अधर्मबाट निस्केर त्यसबाट अलग रहने आज्ञा पाएका छन् ।

ज) अब भोट खसाल्ने कुरा आयो । ख्रीष्ट-विश्वासीहरूले सच्चा र इमानदार उम्मेदवारलाई आफ्नो मतदान दिन्छन्; यो सर्वमान्य र स्वाभाविक कुरा हो । तर मानिसहरूमध्ये सबैभन्दा तल्लो स्तरकोलाई शासक तुल्याउने परमेश्वरको इच्छा भयो भने के गर्ने? (दानियल ४:१७) । यस अवस्थामा परमेश्वरको इच्छा कसरी जानिन्छ, र कुन प्रकारले पालन गरे ठीक हुन्छ होला त ?

उक्त तीनवटा विषयहरूमा तेस्रो विषय रहेको छ: सरकारको आदेश पाए के ख्रीष्ट-विश्वासी लडाइँमा जानु हुन्छ कि जानुहुँदैन? यसको

पक्षमा र यसको विपक्षमा बलिया-बलिया तर्कहरू छन् । तर मलाई के लाग्छ भने, लडाइँमा नजाने पक्षले तर्क जिच्छ; किनभने यसका निम्ति प्रमाणहरू बढी छन् । यस विषयमा माथि पेश गरिएका बुँदाहरूले सठीक फैसलामा पुग्न साथ दिन्छन् । तिनमा निम्न विचारहरू अभ थपिन्छन्:

क) यूहन्ना १८:३६: प्रभु येशूले भन्नुभयो: '... मेरो राज्य यस संसारको हुँदो हो त मेरा सेवकहरूले लडाइँ गर्नेथिए ।'

ख) मत्ती २६:५२: उहाँले यो पनि भन्नुभयो: 'तरवारले तिनीहरू सबैलाई नष्ट गर्छ, जसले तरवार हातमा लिन्छन् ।'

ग) मत्ती ५:४४: प्रभुले भन्नुभयो: 'आफ्ना शत्रुहरूलाई प्रेम गर !' यसकारण मानिसहरूको ज्यान कसरी लिन सकिन्छ ? यो त बिलकुल प्रभुको शिक्षाको विरोधमा छ ।

हतियार धारण गर्ने कुराको घोर विरोध गर्नेहरू तब धन्यका हुन्छन्, जब तिनीहरू यस्तो एउटा देशमा बस्छन्, जहाँ नैतिक आपत्ति जनाउनेहरू वा अयोधीहरूका निम्ति प्रबन्ध गरिएको छ ।

तर यता धेरै इसाई पुरुषहरू छन्, जो लडाइँमा गए, र जसले रणभूमिमा सुनाम कमाए । नयाँ नियमका वृत्तान्तहरूमा कर्नेलियस र युलियसजस्ता सुबेदारहरू छन्, जसको चरित्र प्रशंसनीय थियो । अनि आत्मिक युद्ध कसरी लड्नुपर्छ, सो सम्बन्धमा नयाँ नियमले सैनिक जीवनको सहारा लिएको छ र सैनिक भाषा प्रयोग गरेको छ (एफेसी ६:१०-१७) । यदि सिपाही हुनु कदाचित हुँदैन नभएको कुरा हो भने, पावलले तिमोथीलाई 'ख्रीष्ट येशूको असल सिपाही होऊ' भन्ने कुरा कसरी लेख्न सक्छन्, सो बुझ्न गाह्रो छ । यस सम्बन्धमा हामीले जेजस्तो धारणा अपनाएका छौं, हामीले यस विषयमा कसैको न्याय गर्नुहुँदैन, अँ, कसलाई दोषी ठहराउनुहुँदैन; किनभने यहाँ दुईमत हुनलाई ठाउँ हुँदो रहेछ ।

आउनुहोस्, हामी तीतसको पत्रमा फर्कीं ! तीतस ३:१ पदमा 'उनीहरू हरेक असल कामको निम्ति तयार रहून्' भन्ने वाक्य अध्ययन गर्न बाँकी रहेको छ । ख्रीष्ट येशूका चेला-चेलीहरूको जिम्मेवारीमा यो कुरा

थपिएको छ । असल कामको सन्दर्भमा हाम्रो कुरा यस प्रकारको छः सबै इलममा इमान हुँदैन, जस्तैः आधुनिक विज्ञापनहरू प्रायः भूटैभूटमाथि स्थापित भएका छन् । अनि कति व्यापार-धन्दाहरू छन्, जसको बिक्रीमा मानिसहरूको आत्मिक, मानसिक र शारीरिक स्वास्थ्य हानि गर्ने-गराउने माल-सामानहरू हुन्छन् । सुविवेक कायम राखलाई हामी यस प्रकारका इलमहरूबाट अलग बस्नुपर्छ ।

तीतस ३:२: 'उनीहरूले कसैको बदनाम नगरून्!' हे ख्रीष्ट-विश्वासीहरूहो, सुन्नुहोस्! हामीले शासकको विरोधमा कुनै खराबी बोल्नुहुँदैन (प्रस्थान २२:२८ ; प्रेरित २३:५) । राजनीतिक प्रचार-धावामा मन जोशले तातिएको अवस्थामा हामीले यो भुल्नुहुँदैन, न ता अन्याय र अत्याचार सहनुपरेका वा सतावटमा परेका समयहरूमा हामीले यो भुल्नु हुन्छ । तर यहाँ यस पदको सन्दर्भ सबै मानिसहरू हुन् । हामीले कसैको खिल्ली उड़ाउनु, कसैको निन्दा गर्नु, कसैको अपमान गर्नु, कसैको विरोधमा अपशब्द प्रयोग गर्नु हुँदैन । 'कसैको बदनाम नगर' भन्ने यो सरल आज्ञा पालन गरेर ख्रीष्ट-विश्वासीहरूले कति दुःखहरू, कति आपद्-विपद्हरू टार्न सक्नेथिए, यसको साध्य छैन ।

हामी भगडालु हुनुहुँदैन । हामी सबै किसिमको भगडारगडाबाट अलग रहनुपर्छ । हामी शान्तिप्रिय हुनुपर्छ । बहस गर्न दुईजनालाई चाहिन्छ । यहाँ डाक्टर आइरनसाइडको कुरा आयो । यदि कसैले उनीसँग उनले प्रचार गरेको प्रवचनको सानोतिनो कुराको विषयमा तर्कवितर्क वा भगडा गर्न खोज्यो भने, उनको जवाफ यस प्रकारको हुन्थ्योः 'ठीक छ, प्रिय भाइ, एक दिन हामी स्वर्गमा पुग्नेछौं, र तब हामी दुईजनामा एकजनाको विचार गलत थियो भन्ने कुरा प्रकट हुनेछ; अनि कसले जान्दछ, सायद त्यस बेलामा गलत मेरो पो भएको साबित ठहरिएला ।' यत्ति भन्नेमा यस प्रकारको बहस शान्त हुन्थ्यो ।

हामी कोमल हुनुपर्छ । यस सद्गुणको विषयमा विचार गर्दा हामीलाई तत्कालै प्रभु येशूको याद आउँछ-आउँछ । हाम्रा प्रभु येशू विनयी र भलो हुनुहुन्थ्यो; उहाँ शान्त स्वभावको, मिलनसार, मिलापी र शान्तिप्रिय हुनुहुन्थ्यो ।

अनि हामीले सबै प्रकारको नम्रता अर्थात् शिष्टता, भद्रता र सभ्यता देखाउनुपर्छ । अनि यो सदगुण हामीले सबै मानिसहरूप्रति देखाउनुपर्छ । शिष्टता वा भद्रता इसाई सदगुणहरूमध्ये एक ठान्न उचित छ । शिष्टता र भद्रताभिन्नको गुदी यस प्रकारको छः भद्र मानिसले आफ्नो विषयमा नम्र विचार गर्छ, तर अरू मानिसहरूको विषयमा उच्च विचार राख्छ; उसले अरू मानिसहरूलाई अगाडि राख्छ र आफूलाई पछाडि राख्छ; उसले बोलेको वचन र गरेको सबै काममा दया र भलाइको सुगन्ध हुन्छ । शिष्ट मानिसले आफूलाई सेवा गर्नुभन्दा अरू मानिसहरूको सेवा अगाडि राख्छ; उसले अरू मानिसहरूलाई सहायता गर्ने मौकाहरू छोपिहाल्छ । उसको भलाइ भएकोमा उसले तुरुन्तै आफ्नो कृतज्ञता प्रकट गरिदिन्छ । भद्र मानिस कहिल्यै असभ्य, अशिष्ट र रूखो हुँदैन, तर भलादमी र सज्जन हुन्छ ।

तीतस ३:३: यस नैतिक शिक्षामाथि ध्यान दिइएको यस खण्डमा प्रेरित पावलले फेरि पनि हाम्रो मुक्तिको विषयमा एउटा उच्च स्तरीय टिप्पणी दिन थाल्छन्, जुन टिप्पणीअनुसार हाम्रो मुक्तिमा परमेश्वरको लक्ष्य एउटा सुकर्मले युक्त जीवन हो । यस खण्डमा पावलको विचारधारा यस प्रकारले बग्दछः

- क) तीतस ३:३: मुक्ति पाउनुभन्दा अघि हाम्रो अवस्था केकस्तो थियो, त्यसमा तिनको ध्यान परेको छ ।
- ख) तीतस ३:४-७: हाम्रो मुक्ति कुन प्रकारको छ, सो कुरा यी पदहरूमा स्पष्ट पारिएको छ ।
- ग) तीतस ३:८: मुक्ति पाएको मानिसको जीवनमा व्यावहारिक नतिजा के हो, सो यस पदमा बताइएको छ ।

मुक्ति पाउनुभन्दा अगाडि हाम्रो अवस्थाको विषयमा परमेश्वरले यहाँ, यस पदमा हाम्रो प्रशंसा गर्नुहुन्न, तर हाम्रो विषयमा वास्तविक चित्र पेश गर्नुहुन्छ । किनभने हामी सबै कुराहरूको उत्तर जान्दछौं भन्ने धाक पिट्ने मूर्ख थियौं । तर वास्तवमा, हामीले आत्मिक तथ्यहरू बुझ्न सक्दैनथियौं; हाम्रा निर्णयहरू बुद्धिमान् थिएनन्, न ता हाम्रो व्यवहारमा समझको

भलक नै थियो । हामी अनाज्ञाकारी थियौं – परमेश्वरप्रति, बुबाआमाप्रति र अन्य अधिकारीहरूप्रति । हामी ठगिएका थियौं; किनभने शैतानले हामीलाई ठग्यो; अनि हाम्रो टेढामेढा विचारले हामीलाई ठग्यो । यसकारण ठीक बाटो कुन हो, सो हामीले कहिल्यै पत्ता लगाउन सकेनौं, तर सधैं बाटो बिराउँथ्यौं, सदा बन्द भएको गल्लीमा पुग्दाउने सडकहरूहुँदा अघि बढ्दै हिँड्थ्यौं । हामी किसिम-किसिमका अभिलाषाहरूका दासदासी थियौं । हाम्रा कति नराम्रा, अशुद्ध, फोहोर कुलतहरू थिए । कुविचारले ग्रस्त सोचाइको वशमा हामी सबै किसिमका पापहरूमा फसेका र जेलिएका थियौं । हाम्रो जीवन हामीलाई सधैं तित्त द्वेष र डाहाभित्र फन्को मार्ने चक्रमा परिरहेको थियो । हामी प्रेमरहित, स्वार्थी मानिस थियौं; हामी कति दुःखी र अभागी थियौं; हामीले अरूलाई भन् बढी दुःखी र अभागी तुल्याउँथ्यौं । हामी घृणित थियौं, र एक-अर्कालाई घृणा गर्दथियौं । भगडालु छरछिमेकीहरू, हाम्रो दुश्मनी गर्ने सहकर्मीहरू, तँछाड-मछाड गर्ने, प्रतिद्वन्द्वी, निर्दय व्यापारीहरू, साथै भगडा, दुश्मनी र लडाइँ गरिरहने परिवारहरूको बीचमा जीवन बिताउनुपरेको हाम्रो जीवनको विषयमा दिइएको यो वर्णन केकस्तो सुनिन्छ ?

तीतस ३:४: 'तर ...;' मानिसको पतित, चरित्रहीन अवस्थाको विस्वादा, बिस्मातपूर्ण चित्र यत्तिमै राखेर पवित्र धर्मशास्त्र बाइबलले 'तर' भनेर हाम्रो ध्यान अर्कातिर लगाइदिन्छ । आउनुहोस्, यो कति ठूलो मोड हो, सो हामी हेर्दै जाऔं ! 'तर' भन्ने समुच्चयबोधक यस शब्दले मानिसको यस नाजुक स्थितिमा परिवर्तन आएको सङ्केत गर्छ; किनभने बीचमा आएर परमेश्वरले मानिसलाई उसले आफूलाई नष्ट गर्ने अवस्थादेखि अचम्म प्रकारले बचाउनुहुन्छ । एकजना अनविज्ञ व्यक्तिले परमेश्वरले मानिसको जीवनमाथि हस्तक्षेप गर्नुभएका कार्यहरूलाई यसो भन्ने नाम दिए: 'मानिसको निम्ति नरक जाने बाटोमा परमेश्वरले खडा गर्नुभएका अवरोधहरू' पो हुन् ।

'तर जब हाम्रा मुक्तिदाता परमेश्वरको दया र मानिसप्रति उहाँको प्रेम प्रकट भयो ।' परमेश्वरको प्रेम र दया कहिले प्रकट भयो ? दुई हजार

वर्षभन्दा पहिले, जब प्रभु येशू यस संसारमा आउनुभयो । यस वाक्यमा अर्को अर्थ पनि लाग्छ, जस्तै: जुन बेलामा हामीले मुक्ति पायौं, त्यस बेलामा हामीप्रति परमेश्वरको भलाइ र दया प्रकट भएको हो । परमेश्वरको दया र मानिसप्रति उहाँको प्रेम – यी सद्गुणहरू उहाँले आफ्ना प्रिय पुत्रलाई पठाउनुहुँदा प्रकट गर्नुभयो; किनभने प्रभु येशू सारा संसारका विद्रोही, पापी मानिसहरूका निम्ति क्रूसमा मर्न आउनुभयो । ग्रीकमा जुन शब्दबाट ‘मानिसप्रति उहाँको प्रेम’ भन्ने अनुवाद भएको छ, त्यो शब्द ‘फिलान्थ्रोफिया’ हो, जसको शाब्दिक अर्थ लोक-उपकार वा मानव-प्रेम हो, जसभित्र प्रेम, कृपादृष्टि, उपकार र दयाजस्ता सद्गुणहरू एक भएका छन् । ‘परमेश्वर हाम्रा मुक्तिदाता’ भन्ने उपाधिले परमेश्वर पितालाई हाम्रा मुक्तिदाताको रूपमा प्रस्तुत गर्छ । परमेश्वर कुन हिसाबले हाम्रा मुक्तिदाता हुनुभयो ? आफ्ना एकमात्र पुत्रलाई संसारमा पठाएर नै, जो हाम्रा पापहरू प्रायश्चित्त गर्ने पापबलि हुनुभयो । अनि तीतस २:१३ पदमा प्रभु येशूलाई पनि ‘परमेश्वर हाम्रा मुक्तिदाता’ भन्ने नाम दिइएको छ; किनभने उहाँले तिर्नुपर्ने छुटकाराको दाम तिरिदिनुभयो । यसकारण हामीलाई हाम्रा पापहरू क्षमा गर्न मिलेको छ ।

तीतस ३:५: उहाँले हामीलाई बचाउनुभयो । उहाँले हामीलाई कहाँबाट बचाउनुभयो ? उहाँले हामीलाई हाम्रा सबै पापहरूको दोष र सजायबाट बचाउनुभयो, चाहे हाम्रा पापहरू बितेको समयमा, वर्तमान समयमा गरिएका वा भविष्यमा गरिने पापहरू किन नहोऊन् । मुक्तिदाता प्रभु मर्नुभएको बेलामा हामीले कुनै पाप गरेका थिएनौं, तर त्यत्ति बेलामा यी हाम्रा पापहरू सबै निककै टाढामा हुने भविष्यमा गरिने अधर्महरू थिए । यसर्थ उहाँको त्राणात्मक मृत्युले यी सबै पापहरूको प्रायश्चित्त गर्‍यो । तर सुसमाचारका सत्यताहरूमध्ये यो सत्यता सरल र सुस्पष्ट भए पनि मानिसले यो ग्रहण गर्न र स्वीकार गर्न कति गाह्रो मान्छ । हाम्रो मुक्ति धर्मकर्महरू वा सुकर्महरूमा निर्भर गर्दैन । इसाई जीवन जिएर कुनै पनि मानिस कुनै हालतमा पनि ख्रीष्टचान बन्दैन । अनि असल मानिसहरू स्वर्ग जाँदैनन् । पवित्र बाइबलको बलियो साक्षी यही हो: मानिसले मुक्ति

कमाउन सक्दैन; मुक्ति उसको पुण्यफल हुँदै होइन (एफेसी २:९; रोमी ३:२०; रोमी ४:४-५; रोमी ९:१६; रोमी ११:६; गलाती २:१६ र ३:११) । मानिसले आफूलाई कुनै हालतमा पनि बचाउन सक्दैन । उसका सुकर्महरू के, उसका धर्मकर्महरू के, यी कुराहरू परमेश्वरको दृष्टिमा थोत्रो थाङ्ना पो हुन् (यशैया ६४:६) । मानिसले इसाई जीवन जिएर ख्रीष्टचान कहाँ हुन सक्छ र? मानिसभित्र इसाई जीवन जिउने शक्ति नै हुँदैन । अनि धर्मी मानिसहरू स्वर्ग जाँदैनन्; किनकि स्वर्ग जाने मानिसहरू सबै पापी मानिस हुन्, परमेश्वरको अनुग्रहद्वारा मुक्ति पाएकाहरू हुन् ।

सुकर्महरूद्वारा मुक्ति कमाउँदैन । सुकर्महरू त मुक्ति पाएको प्रतिफल हुन् । जसको मुक्तिको साँचो अनुभव भएको छ, उसको जीवनमा सुकर्महरू देखा पर्छन्-पर्छन् । यसकारण यस पदमा हामी यसो पढ्छौं: *‘हामी स्वयम्ले गरेका धर्मका कामहरूद्वारा होइन, तर परमेश्वरले आफ्नै कृपाअनुसार हामीलाई बचाउनुभयो।’* हामीलाई मुक्ति दिनुचाहिँ परमेश्वरको कृपाको काम हो । उहाँले हामीलाई न्यायमा हाम्रा कामहरूको उचित प्रतिफल दिनुभएको भए, हामीमध्ये कसैले पनि मुक्ति पाउने-थिएन । किनभने पापी मानिसहरूलाई दण्ड दिनुपर्छ भन्ने माग न्यायको माग हो । तर न्यायले माग गरेको कुरा कृपाले प्रबन्ध गरेको छ । कृपाले आफले रचेको धर्मी उपायद्वारा हाम्रो पापको दण्ड हटाइदिएको छ ।

परमेश्वरले हामीलाई बचाउनुभयो, कसरी? नयाँ जन्मको स्नानद्वारा नै । प्रभुकहाँ फर्केको मानिस एउटा नयाँ सृष्टि भएको हो (२ कोरिन्थी ५:१७), जुन कुरा यहाँ नयाँ जन्मको स्नान भनिएको छ । यही स्नानको चित्र लिएर प्रभु येशूले आफ्ना चेलाहरूलाई सिकाउनुभयो, कि नयाँ जन्मको निम्ति एउटै स्नानले पुग्छ, तर दिनदिनै हामीमा मैला लागेका खोटहरू पखाल्न हामीलाई घरिघरि हातखुट्टा धुनु आवश्यक पर्छ (यूहन्ना १३:१०) । पानीको बप्तिस्मासित नयाँ जन्मको स्नानको कुनै सम्बन्ध नै छैन । नयाँ जन्मको स्नानमा हाम्रो शरीर नुहाउँदैन, तर यो त हामीलाई नैतिक शुद्धता प्रधान गरिदिने परमेश्वरको वचनद्वारा पूरा हुने काम हो (यूहन्ना १५:३) । पानीको बप्तिस्मा यस आत्मिक स्नानको प्रतीक पनि

होइन, तर रोमी ६:४ पदअनुसार ख्रीष्टसँग गाडिएको हाम्रो दफन भएको चित्र पो हो ।

हाम्रो नयाँ जन्मचाहिँ पवित्र आत्माद्वारा ल्याइएको नवीकरण पनि भनिन्छ । उहाँले पुरानो मानिसलाई नयाँ लुगा लगाउनुहुन्न, तर पुरानो लुगामा नयाँ मानिस पो हाल्नुहुन्छ । पवित्र आत्माले परमेश्वरको वचनद्वारा हामीमा यो परिवर्तन ल्याउनुहुन्छ ।

तीतस ३:६: 'जुन पवित्र आत्मा परमेश्वरले येशू ख्रीष्ट हाम्रा मुक्तिदाताद्वारा हामीमाथि प्रशस्त गरी खन्याउनुभयो ।' नयाँ जन्म पाएको हरेक विश्वासीभित्र उसले मुक्ति पाएको क्षणदेखि पवित्र आत्मा वास गर्नुहुन्छ । हामीमा यो अद्भुत, महिमित परिवर्तनरूपी नवीकरण ल्याउनका निम्ति पवित्र आत्मा यथेष्ट, बिलकुल काफ़ी हुनुहुन्छ । अनि हाम्रा मुक्तिदाता येशू ख्रीष्टद्वारा पवित्र आत्मा हामीमा आउनुहुन्छ ।

उहिले मिस्रको राजा फाराओको राजभण्डारको भरिपूरी याकूबका छोराहरूले यूसुफमार्फत प्राप्त गरेका थिए, ठीक त्यस्तै परमेश्वरका सबै आशिषहरू, अँ, अपार, वर्णन गर्न नसकिने आशिषरूपी पवित्र आत्मा पनि प्रभु येशूमार्फत हामीकहाँ आउनुहुन्छ । यसर्थ याकूबका छोराहरूका निम्ति यूसुफ जे थिए, त्यही हाम्रा निम्ति प्रभु येशू हुनुहुन्छ । तब यस सन्दर्भमा हामी उहाँलाई आफ्ना यूसुफ मात्र सक्दा रहेछौं ।

हाम्रो मुक्तिको सम्बन्धमा यस खण्डमा त्रिएक परमेश्वरको एक-एक व्यक्तिको नाम लिइएको छ: हाम्रो मुक्तिमा तीतस ३:४ पदअनुसार परमेश्वर पिताको भूमिका, तीतस ३:५ पदअनुसार पवित्र आत्माको भूमिका, र तीतस ३:६ पदअनुसार परमेश्वरको पुत्र येशू ख्रीष्टको भूमिका रहेछ ।

तीतस ३:७: 'यस हेतुले कि उहाँको अनुग्रहद्वारा धर्मी ठहरिएर हामी अनन्त जीवनको आशाअनुसार हकवाला बन्न सकौं ।' हाम्रो नयाँ जन्मको नतिजा के भयो ? एक, परमेश्वरले हामीलाई आफ्नो अद्भुत काम गर्ने अनुग्रहद्वारा धर्मी ठहराउनुभयो; किनभने ख्रीष्ट येशूमा पापबाट छुटकारा पाउने दाम छ । दुई, हामी हकवाला भएका छौं; यसकारण परमेश्वरले

आफूलाई प्रेम गर्नेहरूका निम्ति जेजति तयार गर्नुभएको छ, त्यो सबै हाम्रै भएको छ। अनन्त-अनन्तसम्म ख्रीष्ट येशूसँग रहिरहनु र उहाँजस्तो हुनु हाम्रो आशा हो। यस आशामा समावेश नभएको, त्यसमा आँटन नसकिने कुनचाहिँ कुरा होला, मलाई भन्नहोस् !

तीतस ३:८: 'यो एउटा विश्वासयोग्य वचन हो' भनेर पावलले भन्दाखेरि तिनले कि त अधिको खण्डमा भनेको कुरा, कि त यस पदको बाँकी कुरा सङ्केत गरेका हुन सक्छ। परमेश्वरले प्रबन्ध गर्नुभएको मुक्ति महान् छ; अनि यही मुक्ति हाम्रो अनुभव भएको हो। तब हामी कस्तो प्रकारको जीवन जिउनुपर्छ त? के हामी यस उच्च बोलावटको योग्य चालअनुसार जिउनुपर्दैन र? पावलले यहाँ यसमा जोड दिन खोजेका हामीलाई लाग्छ।

तीतसले क्रेटमा आफ्नो सेवकाइमा यी कुराहरूमा अर्थात् तीतस ३:१-७ पदको खण्डमा प्रस्तुत गरिएका कुराहरूमा जोड र आग्रह गर्नुपर्छ; किनभने ख्रीष्ट-विश्वासीहरूले असल कामहरूमा लागिरहने कुरामाथि ध्यान दिनुपर्छ। अब असल कामहरूको कुरा आयो। यस शब्दको अर्थ सन्दर्भअनुसार कहिलेकाहीं 'इमानदार रोजगार' हुन सक्ला, तर यहाँ, यस ठाउँमा हामीले यस शब्दको अर्थ यसरी सीमित राख्नुहुँदैन, तर यसको अर्थ 'असल कामहरू' नै हो। असल र लाभदायक यो शिक्षा मानिन्छ, जुन शिक्षाले इसाई विश्वासको अङ्गीकारसित मिल्ने व्यवहारको माग गर्छ। किनकि हाम्रो सबै शिक्षामा व्यक्तिगत व्यावहारिकता हुनुपर्छ।

तीतस ३:९: ख्रीष्ट येशूका निम्ति गरिने सेवकाइमा पासा र फन्दाहरू आउँछन्, जसबाट हामी उम्कनुपर्छ, जोगिनुपर्छ। पावलको जमानामा शुद्ध र अशुद्ध खानेकुराहरू, विश्राम-दिनमा मान्नुपर्ने व्यर्थका रीतिहरू र मनाउनुपर्ने अन्य 'पवित्र' दिनहरूको विषयमा मूर्ख विवादहरू चलथे, अनि वंशावलीहरूको सम्बन्धमा पनि व्यर्थ तर्कवितर्कहरू उठ्थे। मानिसहरू र स्वर्गदूतहरूको वंश छ रे। मोशाको व्यवस्थामाथि थपिएका नियम-उपनियमहरूको विषयमा आपसमा कलहहरू मच्चिन्थे। यी बेफाइदाका र व्यर्थका कुराहरूदेखि पावललाई पूरा अमन भएको, तिनी पूरा विरक्त भएका थिए।

वर्तमान समयमा प्रभुका दासदासीहरूले पावलले यहाँ दिएको सल्लाह मनमा राख्नुपर्छ, र निम्न कुराहरूबाट पर बस्नुपर्छ, जस्तै:

क) हामी विधि र रीतिहरूमा बढी चिन्ता गरेर आत्मिक वास्तविकताहरू बिर्सनुदेखि पर बस्नुपर्छ। यहाँ हामी यसका निम्ति एउटा उदाहरण दिन्छौं: प्रभुभोजमा दाखमद्य कि दाखरस चलाउने, खमीरे वा अखमिरे रोटी, एउटा प्याला र विभिन्न साना कचौराहरू प्रयोग गर्ने पुराना प्रश्नहरू हुन्, जसको विषयमा वादविवाद गर्नुहुँदैन। के पवित्र बाइबलमा यीभन्दा महत्त्वपूर्ण कुराहरू छैनन् र? के यी कुराहरू बाइबलका मुख्य कुराहरू हुन्?

ख) हामी शब्दहरूको विषयमा वितण्डा, निरर्थक तर्कहरू, विना-कारण भैंभगडाहरू गर्नुदेखि पर बस्नुपर्छ।

ग) हामी कुनै एउटै तथ्य वा सत्यताको एउटै अंश वा एउटै पक्ष लिएर अरू सबै कुराहरू बेवास्ता गर्नुदेखि पर बस्नुपर्छ।

घ) हामी पवित्र धर्मशास्त्र बाइबलका व्यक्तिहरू, चीजहरू र घटनाहरूमा साङ्केतिक अर्थ खोजेर निकाल्दा हृदयदेखि बाहिर गएर तिनमा असङ्गत अनर्थसम्म लगाइदिने व्यर्थका प्रयासहरू गर्नुदेखि पर बस्नुपर्छ।

ङ) हामी धर्मविज्ञानको सम्बन्धमा छिद्रान्वेषी हुनुदेखि पर बस्नुपर्छ; किनभने यसबाट कसैलाई कुनै लाभ हुँदैन।

च) हामी परमेश्वरको वचनरूपी मूलबाटो छोडेर राजनीतिरूपी चोरबाटाहरूतिर लाग्नुदेखि पर बस्नुपर्छ। फलानो र ढिकानो विषयको विरोधमा इसाई आन्दोलनहरूमा भड्केर जानुहुँदैन।

यीजस्ता कुराहरूमा ख्रीष्ट-विश्वासीहरूले आफ्नो अमूल्य समय खेर फाल्नु कति दुःखलाग्दो कुरा हो, अँ, नष्ट भइरहेको संसारका निम्ति यो कति घातक हो।

तीतस ३:१०: यस्ता ससाना कुराहरूमा महत्त्व राख्ने मानिस विभाजन ल्याउने विधर्मी मानिस⁵⁾ हो । त्यस मानिसले जहिले पनि एउटै कुरा मात्र भन्न जान्दछ; त्यसको सितारमा एउटै मात्र तार छ, अनि त्यसले त्यो एउटै तार नचुँडिँएसम्म बजाइदिन्छ । थोरै समयभित्र त्यसले आफ्नो वरिपरि नकारवादीहरूबाट एउटा गुट बनाइदिन्छ र अरूलाई खेदिदिन्छ । आफ्नो कठपुतली र सोख मानिएको एउटै शिक्षा मात्र त्यसले के छोड्थ्यो र ? यो कुशिक्षा छोड्नुभन्दा त्यसले बरु मण्डलीलाई फुटाउँछ । तर कुनै पनि मण्डलीले विधर्मी मानिसको यो कुव्यवहार सहनुपर्दैन । एक-दुई पल्ट चेताउनी दिएपछि त्यसले सुन्न मानेन र सुधार ग्रहण गर्दैन भने, त्यसलाई स्थानीय मण्डलीले आफ्नो सङ्गतिदेखि बहिष्कार गर्नुपर्छ; अनि ख्रीष्ट-विश्वासीहरूले त्यससित साथी-सङ्गत गर्नुहुँदैन । आशा छ, यस प्रकारको निर्वासनको तित्त अनुभवले त्यसलाई पश्चात्तापी तुल्याउँछ कि, र परमेश्वरको वचनको सम्बन्धमा त्यसले एक दिन सन्तुलित धारणा अपनाउँछ कि ?

तीतस ३:११: यस विषयमा 'यस्तो मानिसबाट खतरा आउँदैन' भन्ने विचार कसैले नलिओस् ! किनभने यस्तो मानिसबाट मण्डलीका निम्ति ठूलो खतरा आउँछ । प्रेरित पावलले त्यस मानिसलाई दण्डको आज्ञा दिइसके; त्यो त कुबाटोमा लागेको मानिस हो, जसले पाप गरिरहन्छ, र आफूले आफूलाई दोषी ठहराइसक्यो । त्यसको व्यवहारले इसाई धर्मको वास्तविक रूप होइन, तर त्यसको कुरूप प्रस्तुत गर्छ । गुटबन्दी गरेर त्यसले पाप गरेको छ । त्यो आफैमा दोषी भएको छ; किनभने त्यसले मण्डलीका जिम्मेवार व्यक्तिहरूको चेताउनी के लिनथ्यो र ? त्यस हठधर्मीले आफ्नो दुष्टता के छोड्थ्यो र ? अहह, त्यसले त्यो भन् आफ्नो अँगालोमा पो हाल्दो रहेछ !

खण्ड ६) तीतस ३:१२-१५ : समाप्ति

तीतस ३:१२: यस पत्रको अन्तमा पावलले तीतसलाई केही अन्तिम निर्देशनहरू दिन्छन् । पावलले तीतसलाई सहायता गर्न कि त अर्तेमासलाई कि त तुखिकसलाई क्रेटमा पठाउन चाहे । तुखिकसको कुरा हामीले नयाँ नियममा अधि पढेका छौं (प्रेरित २०:४; एफेसी ६:२१; कलस्सी ४:७) । तर अर्तेमास को थिए, सो हामी जान्दैनौं । २ तिमोथी ४:१२ पदबाट के बुझिन्छ भने, अन्तमा पावलले तुखिकसलाई क्रेटमा होइन, तर एफेससमा पठाइदिए । हुन सक्छ, अर्तेमासले पछिबाट क्रेटमा तीतसको ठाउँ लिए होलान् । किनकि अर्तेमास क्रेटमा पुग्नेबित्तिकै तीतसले निकापोलिसतिर यात्रा गर्नेथिए, जुन शहरमा पावलले हिउँदका जाँडो महिनाहरू काट्ने विचार गरे ।

नयाँ नियमको समयमा कम्तीमा निकापोलिस नाम गरेका सातवटा शहरहरू थिए; तर अधिक टिप्पणीकारहरूले के भन्छन् भने, एपिरुसको नजिकै भएको निकापोलिसचाहिँ पावलले भनेको निकापोलिस शहर हुनुपरेको होला, जुन शहर पश्चिम ग्रीसमा अवस्थित थियो ।

तीतस ३:१३: व्यवस्थाको गुरु जेनास र अपोल्लोसचाहिँ तीतसकहाँ पाहुना बस्न आउन लागेका थिए । हुन सक्छ, यी दुईजनाले पावलको यो पत्र बोकेर तीतसलाई दिए होलान् । अनि त्यस जमानामा दुई प्रकारका विधानहरू वा कानुनहरू थिए: मोशाको व्यवस्थारूपी एउटा धार्मिक कानुन थियो र रोमी सरकारको कानुन पनि थियो । मोशाको व्यवस्था जात्रे मानिस शास्त्री हुन्थ्यो भने देशको कानुन जात्रे मानिस वकील हुन्थ्यो ।

अनि जेनास कुनचाहिँ कानुनको गुरु थिए, सो हामीलाई निर्णय गर्न गाह्रो पर्छ; यो निर्णय हामी तपाईंको जिम्मामा छोडिदिन्छौं। ठीक छ, एक क्षण मानिलिऔं, जेनास व्यवस्थाको गुरु थिए; किनकि व्यवस्थाको गुरु भएको नाताले तिनले तीतसलाई निक्कै सहायता गर्न सक्नेथिए, जसले मोशाको व्यवस्थाको सम्बन्धमा कहिल्यै टुङ्गोमा ल्याउन नसकिने विवादहरू दमन गर्नुपरेको थियो (तीतस ३:९)। अनि यदि जेनास वकील थिए भने, तिनी इमानदार वकील भएका हुनुपर्छ।

अनि अपोल्लोसचाहिँ? नयाँ नियममा एकजना अपोल्लोसको विषयमा लेखिएको छ, जसको नाम प्रेरित १८:२४-२८ पदको खण्डमा र कोरिन्थीको पहिलो पत्रमा उल्लेख गरिएको छ। हुन सक्छ, यहाँको अपोल्लोस त्यही व्यक्ति हुन्। अनि जब पावलले तीतसलाई 'यात्रामा तिनीहरूलाई केही परसम्म पुर्‍याइदेऊ' भनेर लेखे, तब तिनले उनलाई क्रेटमा होउन्जेल यी दुईजनाको अथिति-सत्कार गर्नु र त्यहाँबाट अघि बढ्ने बेलामा यिनीहरूलाई यात्राको लागि खाँचो परेको सबै कुराहरूको प्रबन्ध गर्नु भन्ने कुरा यस आदेशमा समावेश गरेका छन्।

तीतस ३:१४: 'हाम्रा मानिसहरूले सिक्नुपर्छ' भनेर जुन कुरा पावलले तीतसलाई लेखे, त्यो कुरा उनले अरू ख्रीष्ट-विश्वासीहरूलाई सिकाउनुपरेको थियो। उनीहरूले अथिति-सत्कार गर्न सिक्नुपर्छ। उनीहरूले बिरामीहरू र दुःखमा परेकाहरूको वास्ता गर्न सकिनुपर्छ। अनि उनीहरूले खाँचोमा परेकाहरूप्रति उदारचित्त हुन सिक्नुपर्छ। आफ्ना आवश्यकताहरू र खाँचोहरू पूरा गर्नुको साथसाथै ख्रीष्ट-विश्वासीहरूले गरिब-दुःखीहरूलाई सहयोग गर्न सक्नलाई परिश्रम गर्नु र पैसा कमाउनुपर्छ (एफेसी ४:२८^ब)। यो दर्शन कसले पढेको छ? यो त हाम्रो विशिष्ट इसाई दर्शन हो, र हाम्रै दर्शन हुनुपर्छ। यसरी नै स्वार्थले पूर्ण जीवन जिउनुदेखि हामी बाँच्नुपर्छ। यसरी नै फलहीन, बर्बाद गरिएको, व्यर्थ जीवनको दुःखान्त हुनुदेखि हामी जोगिनुपर्छ।

तीतस ३:१५: यस पत्रको अन्तमा विभिन्न अभिवादनहरू छन्। यी अभिवादनहरू हामीले अति साधारण र महत्त्वहीन ठान्नुहुँदैन। किनकि जुन

देशहरूमा ख्रीष्ट-विश्वासीहरू अल्प-सङ्ख्यामा र थोरै छन्, जहाँ उनीहरूलाई घृणा गरिन्छ र उनीहरू सतावटमा परेका हुन्छन्, ती देशहरूमा जिउने विश्वासीहरूका निम्ति यस प्रकारका दयाले पूर्ण शब्दहरूद्वारा कति ठूलो प्रेम, मित्रता र उत्साह प्रकट हुन्छ, सो हामीले भुल्नुहुँदैन ।

प्रेरित पावलसँग भएका सबै भाइहरूले तीतसलाई अभिवादन पठाएका छन् । अनि पावललाई र तिनको टोलीलाई विश्वासमा प्रेम गर्नेहरूलाई तीतसले पावलको तर्फबाट विशेष अभिवादन सुनाउनुपरेको थियो । अबचाहिँ पावलले आफ्नो जीवनको प्रबल गरेको मुख्य विषयमा अर्थात् प्रभु येशूको अनुग्रहमा फर्केर आफ्नो यो पत्र यसरी नै अन्त्याउँछन्:

‘तिमीहरू सबैसँग अनुग्रह भइरहोस् । आमेन !’

ENDNOTES:

- 1) **1:1:** See Ephesians 1 and Romans 9 for fuller treatment of election.
- 2) **1:6:** Many believe that while divorce is sometimes valid, a church *officer* should not be a divorced person.
- 3) **2:7:** As so often (see NKJV footnotes), omissions are favored by the critical text, which is based largely on the oldest extant manuscripts, coming chiefly from Egypt. The KJV and NKJV favor the traditional text, (TR), which is usually, but by no means always, supported by the majority of manuscripts as well (majority text).
- 4) **2:14:** It sounds quaint today, because the meaning of “peculiar” has changed. The KJV is a very accurate translation; most so-called “errors” are, as here too, due to nearly four centuries of changes in English.
- 5) **3:10:** The word *heretic* (KJV) is from a Greek word meaning factious or *divisive* (NKJV). A person who splits churches usually teaches some false or “heretical” doctrine, but this is a later development of the word *hairesitikos* itself.

BIBLIOGRAPHY

Bates, Edward Herbert. *Spiritual Thoughts from the Scriptures of Truth*. London: Pickering and Inglis, n.d.

Bernard, J. H. *The Pastoral Epistles*. Cambridge: University Press, 1899.

Erdman, Charles R. *The Pastoral Epistles of Paul*. Philadelphia: Westminster Press, 1923.

Fairbairn, Patrick. *Commentary on the Pastoral Epistles*. Edinburgh: T. & T. Clark, 1874.

Guthrie, Donald. *The Pastoral Epistles*, (TBC). Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Co., 1957.

Hiebert, D. Edmond. *First Timothy*. Chicago: Moody Press, 1957.

_____. *Second Timothy*. Chicago: Moody Press, 1958.

_____. *Titus and Philemon*. Chicago: Moody Press, 1957.

Ironside, H. A. *Addresses, Lectures, Expositions on Timothy, Titus, and Philemon*. New York: Loizeaux Bros., 1947.

Kelly, William. *An Exposition of the Epistle of Paul to Titus*. London: Weston, 1901.

_____. *An Exposition of the Two Epistles to Timothy*, 3d Ed. Oak Park, IL: Bible Truth Publishers, n.d.

Kent, Homer A. *The Pastoral Epistles*. Chicago: Moody Press, 1958.

King, Guy H. *A Leader Led: A Devotional Study of I Timothy*. Fort Washington, Pa.: Christian Literature Crusade, 1944.

_____. *To My Son: An Expository Study of II Timothy*. Fort Washington, Pa.: Christian Literature Crusade, 1944.

Lilley, J. P. *'The Pastoral Epistles'* Handbooks for Bible Classes. Edinburgh, Scotland: T & T Clark, 1901.

Lock, Walter. *A Critical and Exegetical Commentary on the Pastoral Epistles* (ICC). Edinburgh: T. & T. Clark, 1924.

Moule, H. C. G. *Studies in II Timothy*. Grand Rapids: Kregel Publications, 1977.

Plummer, Alfred. *The Pastoral Epistles*. New York: George H. Doran Company, n.d.

Smith, Hamilton. *The Second Epistle to Timothy*. Wooler, Northumberland, England: Central Bible Hammond Trust Ltd., n.d.

Stock, Eugene. *Plain Talks on the Pastoral Epistles*. London: R. Scott, 1914.

Van Oosterzee, J. J. "The Pastoral Letters." *Lange's Commentary on the Holy Scriptures*. Vol. 23. Grand Rapids: Zondervan Publishing House, n.d.

Vine, W. E. *Exposition of the Epistles to Timothy*. London: Pickering & Inglis, 1925.

Wuest, Kenneth S. *The Pastoral Epistles in the Greek New Testament*. Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Co., 1953.

विलियम म्याक डोनाल्डका अन्य टिप्पणीहरू र अन्य आत्मिक पुस्तक-पुस्तिकाहरू तपाईंले हाम्रो निम्न web-page बाट डाउन-लोड गरेर पढ्न सक्नुहुन्छ: www.nbcinepal.org

हामीसित सम्पर्क गर्न हाम्रो ठेगाना: nbcinepal@gmail.com

विलियम म्याक डोनाल्डका अरू किताबहरू यस प्रकारका छन्:

- १) साँचो चेलापन
- २) मामुली जीवनभन्दा उच्च जीवन
- ३) आफ्नो भविष्यको विषयमा सोचुहोस् !
- ४) प्रश्नमाथि प्रश्न - जवाफ कसले दिने ?
- ५) अब यो परमेश्वरको अचम्मको अनुग्रह
- ६) मेरो हृदय, मेरो जीवन र मेरो सबै थोक
- ७) त्यो बिर्सको आज्ञा: पवित्र होओ !
- ८) मत्तीको सुसमाचारको टिप्पणी
- ९) मर्कूसको सुसमाचारको टिप्पणी
- १०) लूकाको सुसमाचारको टिप्पणी
- ११) यूहन्नाको सुसमाचारको टिप्पणी
- १२) प्रेरितको पुस्तकको टिप्पणी
- १३) रोमीको पुस्तकको टिप्पणी
- १४) पहिलो कोरिन्थीको टिप्पणी
- १५) गलातीको पुस्तकको टिप्पणी
- १६) थेस्सलोनिकीहरूका पहिलो र दोस्रो पत्रको टिप्पणी
- १७) हिब्रूहरूको पुस्तकको टिप्पणी
- १८) याकूबको पुस्तकको टिप्पणी
- १९) १ र २ पत्रसका पत्र र यहूदाको पत्रको टिप्पणी
- २०) १-३ यूहन्नाका पत्रको टिप्पणी
- २१) प्रकाशको पुस्तकको टिप्पणी

यी किताबहरू तपाईंले निम्न ठेगानाहरूबाट पाउन सक्नुहुन्छ:

Maranatha Books and Stationaries

Chabahil Chowk

P.O. Kathmandu

Nepal

Phone No. 00977/9841275267 or 00977/14478738